

Munkedals
Kommun

**Kallelse
kommunstyrelsen
2023-09-11**

Kommunstyrelsen sammanträde
är öppen för allmänheten

Munkedals
Kommun

Munkedals Kommuns värdegrund

**All kommunal verksamhet i Munkedals kommun
skall utgå ifrån alla människors lika värde**

Vårt uppdrag är att

- möta alla med respekt och eftertanke
- stödja människors strävan efter ett gott och tryggt liv
- göra mesta möjliga nytta för våra brukare
- arbeta för öppenhet, mångfald och tolerans
- samarbeta för att nå goda resultat

Det här gör vi genom att

- se till att god etik råder i alla sorters möten
- utgå från att alla människor vill och kan ta ansvar för sina liv
- alltid söka lösningar som stödjer och utvecklar invånare och verksamheter
- visa respekt för varandras arbete och professionalitet
- underlätta varandras arbete

KOMMUNSTYRELSEN

Mandattid: 2023-01-01 – 2026-12-31

Ledamöter	
Ordförande	Louise Skaarnes (SD)
	Håkan Skenhede (SD)
	Jan Petersson (SD)
1:e vice ordförande	Martin Svenberg Rödin (M)
	Linda Wighed (M)
	Rolf Jacobsson (KD)
2:e vice ordförande	Erik Färg (S)
	Liza Kettil (S)
	Jenny Jansson (S)
	Christer Nilsson (C)
	Malin Svedjenäs (V)

Ersättare	
	Fredrik Roos Fylksjö (SD)
	Anders Persson (SD)
	Mathias Johansson (SD)
	Lars Östman (M)
	Johnny Ernflykt (M)
	Fredrik Olsson (KD)
	Pia Hässlebräcke (S)
	Yvonne Martinsson (S)
	Inger Orsbeck (S)
	Helena Hansson (C)
	Karl-Anders Andersson (C)

Insynsplats	
Liberalerna	Karin Blomstrand

Inkallelseordning för ersättare

För ledamot tillhörande nedanstående partigrupp	Ersättare inträder i nedan angiven partigrupsordning
SD	SD, M, KD, C, S, V, L
M	M, SD, KD, C, S, L, V
KD	KD, SD, M, S, C, V, L
S	S, V, C, L
C	C, L, S, V
V	V, S, C, L

Kallelse/underrättelse

Rubrik	Kommunstyrelsen
Tid:	Måndagen den 11 september 2023, kl. 09:00
Plats:	Sporren på Utvecklingscentrum Munkedal
Justeringsdatum:	2023-09-14
Justeringsperson:	
Ordförande:	Louise Skaarnes (SD)
Sekreterare:	Fredrick Göthberg

Kl. 12:15-13:00: Lunch (betalas själv på plats)
kl. 13:00: Mats Andresen, VD RAMBO föredrar ärende 12
kl. 14:00: Besök av Svenskt Vatten

Nr	Ärende	Information	Sida
1.	Fastställande av föredragningslista Dnr KS-2023-000036	KS beslut -	-
2.	Information från Kommunstyrelsens förvaltning 2023 Dnr KS-2023-000009	KS beslut Kommundirektör	-
3.	Information / rapporter från förtroendevalda 2023 Dnr KS-2023-000008	KS beslut Presidiet	-
4.	Anmälan om delegationsbeslut 2023 Dnr KS-2023-000005	KS beslut -	7
5.	Nomineringskommitté näringslivspriser Dnr KS-2023-000237	KS beslut -	10
6.	Klimatlöften 2024-2026 Dnr KS-2023-000196	KS beslut Miljöstrateg	14

7.	Svar på förstudie avseende kommunstyrelsens kompetensförsörjningsarbete Dnr KS-2023-000210	KS beslut HR-chef	30
8.	Motion från Rolf Jacobsson, Kristdemokraterna om arbetstidsförkortning med bibehållen lön för vårdpersonal anställda inom äldreomsorgen i kontakt med vårdtagare i Munkedals kommun Dnr KS-2023-000102	KF beslut HR-chef	49
9.	Sammanträdestider för 2024 för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige Dnr KS-2023-000215	KS/KF beslut -	53
10.	Remiss - Fördelning rambudget för delregionala utvecklingsmedel 2024 Dnr KS-2023-000214	KF beslut Ekonomichef	55
11.	Remiss - Remissförslag till budget för medlemsfinansieringen och verksamhetsplan för Fyrbodals kommunalförbund 2024 - 2026 Dnr KS-2023-000213	KF beslut Ekonomichef	64
12.	Renhållningstaxa för Munkedals kommun 2024 Dnr KS-2023-000209	KF beslut VD RAMBO kl. 13	79
13.	Lokalförsörjningsprogram Dnr KS-2023-000218	KS beslut Förvaltningschef samhällsbyggnad	105
14.	Utredning utvecklingscentrum Munkedal Dnr KS-2023-000217	KS beslut Förvaltningschef samhällsbyggnad	135
15.	Riktlinjer för bostadsförsörjningen Munkedals kommun Dnr KS-2021-000158	KF beslut Förvaltningschef samhällsbyggnad	143
16.	Vattenskyddsområde Dingle Dnr KS-2020-000304	KF beslut Förvaltningschef samhällsbyggnad	194

17.	Verksamhetsområde för vatten och spillvatten - Korpås exploateringsområde Dnr KS-2023-000195	KF beslut Förvaltningschef samhällsbyggnad	289
18.	Verksamhetsområde för vatten och spillvatten - Bergsäter exploateringsområde Dnr KS-2023-000193	KF beslut Förvaltningschef samhällsbyggnad	300
19.	Förslag till avtalssamverkan miljöverksamhet samt övergripande styrdokument för avtalssamverkan SML Dnr KS-2023-000220	KF beslut Kommundirektör	311
20.	Förslag till ny politisk organisation avseende Kultur- och fritidsnämnden och Barn- och utbildningsnämnden Dnr KS-2023-000236	KF beslut Kommundirektör	327
21.	Svar på medborgarförslag från Gerd Lindström m fl om att inrätta en fixartjänst för hjälp i hemmet Dnr KS-2023-000067	KF beslut -	335
22.	Anläggande av hundrastgård Dnr KS-2023-000168	KF beslut -	351
23.	Motion från Karin Blomstrand, Liberalerna i Munkedal om affischförbud inför allmänna val Dnr KS-2023-000158	KF beslut Från Demokratiberedningen	372
24.	Förtydligande av arvodesreglerna - årsarvode Dnr KS-2023-000125	KF beslut Från Arvodesberedningen	379

Diarienummer: KS-2023-000005

Datum: 2023-08-28

TJÄNSTESKRIVELSE

Ulrika Karlsson
Registrator
Administrativa avdelningen

Anmälan om delegationsbeslut 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna redovisningen av delegationsbesluten.

Sammanfattning

Redovisning över beslut fattade enligt Kommunstyrelsens delegationsordning 2023-01-16 § 7.

Förteckning redovisar beslut tagna 2023-06-01 – 2023-08-31.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-28

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga ekonomiska konsekvenser

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga sociala konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga miljömässiga konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

DELEGATIONSFÖRTECKNING

Datum
2023-06-01 – 2023-8-31

Kommunstyrelsens förvaltning**Delegationsförteckning**

Datum	Dok.Id	Riktning	Avsändare/Mottagare	Beskrivning	Ansvarig	Diarienummer
2023-08-21	80879	I	Välfärdsförvaltningen	Delegationsbeslut 2023-01-16 § 7 punkt 3.3.1 - Besluta om tillstånd till färdtjänst för perioden 2023-07-01 -- 2023-07-31.	Inez Rossberg Andersson	
2023-08-21	80877	I	Välfärdsförvaltningen	Delegationsbeslut 2023-01-16 § 7 punkt 3.3.1 - Besluta om tillstånd till färdtjänst för perioden 2023-06-01 -- 2023-06-30.	Inez Rossberg Andersson	
2023-06-22	80747	UPPR	Kommunstyrelsens förvaltning	Delegationsbeslut 2023-01-16 § 7 punkt 1.11 - Besluta i ärenden som nödvändigtvis måste avgöras och inte kan vänta till nästa sammanträde. Yttrande över samrådshandling för Sotenäs kommuns vattentjänstplan.	Peter Karlsson	KS-2023-000205
2023-06-16	80729	I	Kommunstyrelsens förvaltning	Delegationsbeslut 2023-01-16 §7 punkt 3.2.4 - Beslut om att teckna avtal efter upphandling av Surfplattor SML-IT. Avtal har tecknats med Atea Sverige AB.	Elin Johansson	KS-2023-000042
2023-06-09	80657	UPPR	Administrativa avdelningen	Ordförande beslut gällande eldningsförbud 2023-06-09.	Peter Berborn	KS-2023-000184

DELEGATIONSFÖRTECKNING

Datum
2023-08-28

Datum	Dok.Id	Riktning	Avsändare/Mottagare	Beskrivning	Ansvarig	Diarienummer
2023-06-01	80594	I	Välfärdsförvaltningen	Delegationsbeslut 2023-01-16 § 7 punkt 3.3.1 - Besluta om tillstånd till färdtjänst för perioden 2023-05-01 -- 2023-05-31.	Inez Rossberg Andersson	

Diarienummer: KS-2023-000237

Datum: 2023-08-30

TJÄNSTESKRIVELSE

Ulrika Larsson
Näringslivsutvecklare
Kommunstyrelsens förvaltning

Nomineringskommitté näringslivspriser

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ändra formerna för Nomineringskommittén till följande:

Nomineringskommittén ska idag bestå av:
Kommunstyrelsen presidium
Kommundirektören
Näringslivsutvecklaren

Sammanfattning

Årligen delas tre näringslivspriser ut i Munkedals kommun. Priserna är "Årets ambassadör", "Årets unga entreprenör" och "Årets hållbara företag". Förutom diplom och äran får varje pristagare 6 000 SEK. Det är Nomineringskommitténs uppdrag att utse vinnare av priserna. Kommittén inrättades av Kommunstyrelsen 2020-06-15.

Nomineringskommittén består idag av:
Kommunstyrelsens ordförande
Oppositionsråd
Av kommunstyrelsen utsedd representant (vakant)
Kommundirektören
Näringslivsutvecklaren

För att effektivisera och förenkla kommitténs arbete föreslås sammansättningen för kommittén ändras till Kommunstyrelsen presidie, Kommundirektören och Näringslivsutvecklaren.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-30
Beslut KS 2020-06-15 § 108

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Finansiering för näringslivspriser finns i budget för näringslivsutveckling.

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Pris för "Årets hållbara företag" inspirerar näringslivet att se hållbarhet som ett fokusområde.

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelsens förvaltning

Beslutet skickas till:

Näringslivsutvecklare, för vidare hantering
Förtroendemannaregistret, för registrering
Vald förtroendevald, för kännedom

§ 108

Dnr 2020-000083

Instiftande av tre näringslivspriser samt val av kommitte

Sammanfattning av ärendet

2019 delades två pris ut till näringsidkare i Munkedals kommun som ett led i att uppmärksamma goda initiativ inom näringslivet på nationaldagen. Priserna var "Årets ambassadör 2018" och "Årets unga entreprenör 2018". De valdes ut av Näringslivsutvecklaren, KSO och Kommundirektören. Näringslivsrådet uppskattar initiativet och jag ser att ett permanentande av tre priser har högt värde för Munkedals kommun och dess samverkan med näringslivet.

Priserna föreslås heta "Årets ambassadör", "Årets unga entreprenör" samt "Årets hållbara företag".

Förutom diplom och äran, tilldelas vinnaren 6 000 SEK per pris.

Nomineringskommittén föreslås bestå av:

Kommunstyrelsens ordförande.

Oppositionsråd

Av kommunstyrelsen utsedd representant.

Kommundirektören.

Näringslivsutvecklaren.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att instifta tre näringslivspriser.

Kommunstyrelsen beslutar att en kommitté bildas som utser vinnare av priser.

Yrkanden

Liza Kettil (S): Carina Thorstensson (C) som representant från kommunstyrelsen.

Christoffer Wallin (SD): Louise Skaarnes (SD) som representant från kommunstyrelsen.

Rolf Jacobsson (KD): Att kommunstyrelsen beslutar att utse två övriga representanter från kommunstyrelsen och att båda förslagen antas.

Göran Nyberg (L): Bordläggning.

Christoffer Wallin (SD) och Liza Kettil (S): Bifall till Rolf Jacobssons (KD) yrkande.

Forts. § 108

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska bordläggas eller om ärendet ska avgöras idag och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande ställer proposition på Rolf Jacobssons (KD) yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt yrkandet.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att instifta tre näringslivspriser.

Kommunstyrelsen beslutar att en kommitté bildas som utser vinnare av priser.

Kommunstyrelsen beslutar att kommittén ska bestå av kommunstyrelsens ordförande, oppositionsråd, av kommunstyrelsen två utsedda representanter, kommundirektören samt näringslivsutvecklaren.

Kommunstyrelsen beslutar att välja Carina Thorstensson (C) och Louise Skaarnes (SD) som representanter från kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Näringslivsutvecklaren.

Diarienummer: KS-2023-000196

Datum: 2023-07-05

TJÄNSTESKRIVELSE

Bo Säll
Miljöstrateg
Administrativa avdelningen

Klimatlöften 2024-2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta *Klimatlöften för Munkedals kommun 2024-2026* enligt förslag.

Sammanfattning

Som en del av genomförandet av Klimat 2030 har Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götaland bjudit in kommunerna att anta nya klimatlöften som ska genomföras under perioden 2024-2026. Inbjudan består av trettio klimatlöften där kommunen väljer vilka man vill arbeta med.

Klimatlöftena är ett verktyg för att tydliggöra och förenkla kommunernas klimatarbete.

De utvalda Klimatlöftena är inriktade på arbetsätt och förhållningssätt som genererar långsiktiga förändringar för att minska verksamheternas negativa påverkan på miljö och klimat. Urvalet har skett i dialog med förvaltningarna tillsammans med miljöstrateg. Se de 16 utvalda målen nedan:

- Nr 1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet
- Nr 3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet
- Nr 5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet
- Nr 6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning
- Nr 7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn
- Nr 8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan
- Nr 9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling
- Nr 11. Vi gör klimatsmarta inköp.
- Nr 13 Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet.
- Nr 16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.
- Nr 21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.
- Nr 22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.
- Nr 23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.

- Nr 27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.
- Nr. 28 Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd.
- Nr 30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-07-05

Bilaga 1. *Klimatlöften för Munkedals kommun 2024-2026*

Bilaga 2. *Kommunernas klimatlöften, 30 klimatlöften för 2024-2026*

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

En majoritet av de föreslagna Klimatlöftena berör arbetssätt, rutiner och förhållningsätt som baseras på ett hushållningsresonemang. Kopplingen mellan den ekonomiska och miljömässiga dimensionen blir tydlig då det i båda fallen handlar om hushållning av resurs. Minskad förbrukning belastar miljön mindre och blir i längden billigare.

Hållbar utveckling – Social dimension

Verksamheten belyses ur ett resurs- och klimatperspektiv vilket även berör arbetsmiljöfrågor. Att reflektera över arbetssätt genererar en reflektion på arbetssituation i allmänhet vilket gör att saker belyses även om de inte direkt har koppling till det ursprungliga ämnet.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Klimatlöftena som är framlagda som förslag bygger mycket på minskad resursförbrukning vilket gynnar miljön på flera olika sätt förutom den sänkande effekt det har på utsläpp av växthusgaser såsom koldioxid och dylikt.

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelseförvaltningen

Beslutet skickas till:

Miljöstrateg, för vidare hantering.
Förvaltningschefer för, kännedom.

Diarienummer:
Datum: 2023-07-04

KS-2023-000196

Bilaga 1

Klimatlöften för Munkedals kommun 2024-2026

Nr 1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet

Det innebär kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.

Nr 3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet

Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimatdialog (fysisk eller digital) skapas.

Nr 5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet (görs idag)

Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.

Nr 6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning (görs idag)

Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år,

samt under perioden samverkar i minst ett konkretprojekt med syfte att minska utsläppen.

Nr 7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn (åtagits av SML miljöenhet)

Det innebär att kommunerna fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat.

Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi- och klimatrådgivare

Nr 8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan

Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.

Nr 9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling

Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.

Nr 11. Vi gör klimatsmarta inköp.

Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.

Nr. 13 Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet.

Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas

Nr 16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.

Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.

Nr 21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.

Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldre-omsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.

Nr 22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.

Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO₂e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO₂e/kg inköpta livsmedel.

Nr 23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. (SML-IT)

Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.

Nr 27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.

Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.

Nr. 28 Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd.

Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärds paket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodiken från BeLok eller motsvarande.

Nr 30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial.

Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation.

Bosse Säll
Miljöstrateg
Administrativa avdelningen

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

2024-
2026

30 klimatlöften för 2024–2026

Länsstyrelsen
Västra Götaland

**KLIMAT
2030**
VÄSTRA GÖTALAND
STÄLLER OM

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Beskrivning av Kommunernas klimatlöften 2024–2026

Bakgrund

Klimat 2030 - Västra Götaland ställer om är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Kraftsamlingen samlar företag, kommuner, högskolor och andra organisationer i Västra Götaland som vill bidra i omställningen till en klimatsmart region. Alla kommuner i länet har undertecknat målet att Västra Götaland till 2030 ska vara en fossiloberoende region. Det innebär att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80 procent från 1990 års nivå till år 2030. Samt att utsläppen från västsvenskarnas konsumtion ska minska med 30 procent till 2030 jämfört med 2010 års nivå. Sedan 1990 har utsläppen hittills minskat med cirka 27 procent. Nu, med knappt 7 år kvar, måste vi öka takten för att det ska vara möjligt att nå målen.

För att stötta kommunerna i klimatarbetet och genomföra gemensamma åtgärder bjuds alla kommuner i länet in att delta i Kommunernas klimatlöften 2024–2026.

Syfte

Kommunerna har en strategiskt viktig roll för att klimatmålen ska nås. Kommunernas klimatlöften består av 30 konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som kan ge stor utsläppsminskning. Dessa 30 klimatlöften täcker inte in alla viktiga klimatfrågor i en kommun, utan är ett urval. Mycket arbete görs redan i kommunerna, delvis andra åtgärder än de som finns med bland klimatlöftena.

Klimat 2030 vill bidra till att kommunerna kan öka tempot genom att anta löften och få stöd i genomförandet. Under kommande år arrangeras kunskapshöjande insatser kring alla löften, som ett stöd i kommunernas arbete. Samordnarna inom Klimat 2030:s fokusområden kan ge expertstöd och vi kommer även stötta kommuner genom att samlas kring åtgärderna och möjliggöra erfarenhetsutbyte. Genom satsningen sprids goda exempel, både från vår region och från andra delar av Sverige, vilket kan spara tid och resurser för kommunerna och underlätta arbetet. Kommunernas klimatlöften vill förstärka klimatarbetet i kommunerna och åstadkomma något storartat tillsammans.

Hur

Kommunstyrelsen tar beslut om vilka och hur många åtgärder som ska genomföras. Beslut om vilka klimatlöften kommunen vill anta skickas senast den 30 september 2023 till klimat2030@vgregion.se.

När ni antar klimatlöften kan ni svara ja eller nej på respektive löfte:

- **Ja, detta ska vi göra 2024–2026.** Kryssa ja om kommunen kommer att arbeta med löftet under perioden. Oavsett om det är en ny aktivitet/beslut eller något ni redan arbetar med. Ni behöver inte veta HUR ni ska kunna uppfylla löftet när ni antar, Klimat 2030 stöttar kommunerna i denna resa som vi gör tillsammans.
- **Nej, detta kan vi inte göra 2024–2026.** Kryssa nej om ni inte har möjlighet att arbeta med frågan under perioden.

Genomförande

Kommunen har ansvar för att de antagna klimatlöftena genomförs under kommande år. Flera kommunala förvaltningar och bolag kommer sannolikt ha en roll i genomförandet av de olika åtgärderna. Ett flertal av åtgärderna kan kräva att resurser avsätts. Klimat 2030 erbjuder stöd i genomförandet via samordnare och andra nyckelpersoner, kommunerna kan även stötta varandra. Vi ser gärna att kommunen uppger en ansvarig avdelning/enhet samt en kontaktperson för varje antaget löfte, för att kunna bjuda in och ha dialog med rätt personer.

Mer information om stödaktiviteter publiceras löpande under perioden på www.klimat2030.se/klimatloften.

Uppföljning

Kommunerna rapporterar årligen in hur det har gått med genomförandet av de klimatlöften som kommunen har antagit. Uppföljningen görs inte för att jämföra enskilda kommuners arbete, utan detta är en satsning vi gör tillsammans.

Hösten 2026 görs en mer utförlig uppföljning av genomförandet och satsningen i stort.

Hur förhåller sig nya klimatlöften till de gamla?

Nu går vi in i en ny omgång med klimatlöften och lämnar de gamla bakom oss. Under 2023 finns dock möjlighet att fortsätta arbeta med löften som antogs inför 2022.

Nya klimatlöften

Klimat 2030 har tillsammans med samordnarna inom Klimat 2030s fokusområden tagit fram en lista med 30 nya klimatlöften. Ambitionsnivån är högre än tidigare eftersom klimatlöftena är fleråriga och ligger närmare måläret för våra regionala klimatmål.

Hälften av löftena har funnits med tidigare men har skärpts och hälften är helt nya. Ni hittar mer information, bakgrund och stödmaterial på www.klimat2030.se/klimatloften.

Frågor kan ställas till Klimat 2030:s processledare:

- Svante Sjöstedt, Länsstyrelsen, svante.sjostedt@lansstyrelsen.se
- Lise Nordin, Västra Götalandsregionen, lise.nordin@vgregion.se

Kommunernas klimatlöften 2024–2026

1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.
2. Vi har en koldioxidbudget.
3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet.
4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation.
5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet.
6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning.
7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn.
8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan.
9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling.
10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn.
11. Vi gör klimatsmarta inköp.
12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle.
13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet.
14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering.
15. Vi klimatväxlar tjänsteresor.
16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.
17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal
18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilm fria och upphandlingskrav ställs på
entreprenader.
19. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå.
20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda.
21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.
22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål.
23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.
24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder.
25. Vi använder cirkulära möbler.
26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning.
27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.
28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd.
29. Vi bygger i trä.
30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial.

- 1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.** Det innebär kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.
- 2. Vi har en koldioxidbudget.** Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar.
- 3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet.** Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimatdialog (fysisk eller digital) skapas.
- 4. Vi finansierar investeringar genom grön obligation.** Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.
- 5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet.** Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.
- 6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimat-omställning.** Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkretprojekt med syfte att minska utsläppen.

7. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn. Det innebär att kommunerna fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat. Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi- och klimatrådgivare.

8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.

9. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.

10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.

11. Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.

12. Vi säkrar att planering och byggande bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mätt som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.

13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.

14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.

15. Vi klimatväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftåtgärder internt i organisationen.

16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.

17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal. Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.

18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader. Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.

19. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå. Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (<50 000 invånare) 50 poäng, mellanstor kommun (50 000–100 000 invånare) 60 poäng, stor kommun (>100 000 invånare) 70 poäng.

20. Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.

21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.

22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO₂e/måltid i snitt under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO₂e/kg inköpta livsmedel.

23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.

24. Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.

25. Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.

26. Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning. Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÅVC, plats för återanvändning på befintlig ÅVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.

27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.

Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.

28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd. Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärdspaket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodik från BeLok eller motsvarande.

29. Vi bygger i trä. Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt. Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.

30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.

Diarienummer: KS-2023-000210

Datum: 2023-08-29

TJÄNSTESKRIVELSE

Pernilla Niklasson

HR-chef

HR-avdelningen

Svar på förstudie avseende kommunstyrelsens kompetensförsörjningsarbete

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att avge följande svar med åtgärder på Revisionens identifierade risker i förstudie om kommunstyrelsens kompetensförsörjningsarbete.

Kommunstyrelsen beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att påbörja arbetat med att ta fram en kompetensförsörjningsplan samt stötta övriga förvaltningar att ta fram sina planer.

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Munkedals kommun genomfört en förstudie av kommunstyrelsens kompetensförsörjningsarbete. Syftet med förstudien har varit att kartlägga hur kommunstyrelsen arbetar med kompetensförsörjning. Den sammantagna slutsatsen är att kommunstyrelsen har påbörjat ett arbete med kompetensförsörjning, men att det finns flertalet utvecklingsområden i detta arbete.

Utifrån genomförd förstudie har följande risker identifierats:

- Det saknas en helhetsbild av kompetensförsörjningsläget i kommunen.
- Det saknas en analys av framtida personal- och kompetensbehov, inklusive en analys av kommande pensionsavgångar.
- Det saknas en samlad uppföljning och utvärdering av kommunens kompetensförsörjningsarbete.

Åtgärder

- Varje förvaltning ska med stöd av HR-avdelningen ta fram en kompetensförsörjningsplan som samordnas mot kommunstyrelsen.
- Det kommer vara med en analys av framtida personal- och kompetensbehov och kommande pensionsavgångar i kompetensförsörjningsplanen. I årsboksluten görs redan idag en analys om kommande pensionsavgångar.
- En gång per år kommer kompetensförsörjningsplanen att följas upp och utvärderas av respektive nämnd samt av kommunstyrelsen som gör en samlad uppföljning av helheten i en övergripande kompetensförsörjningsplan.

Ett flertal aktiviteter inom kompetensförsörjningsområdet pågår i samtliga förvaltningar och dess verksamheter för att ombesörja kompetensutmaningen, bland annat praktikplatser för både gymnasie- och högskolestuderande, arbetsgrupp för ökad sysselsättning, samarbete mellan barn och utbildningsförvaltningen och näringslivsutvecklare för att lyssna in företagets kompetensbehov, rekryteringssatsning inom vård och omsorg. HR-avdelningen kartlägger och analyserar briststyrken i organisationen varje år i samband med lönekartläggningen och analys över kommande pensionsavgångar beskrivs i årsbokslutet. Organisationen genom HR-avdelningen arbetar också med aktiviteter utifrån begreppen attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla i personal- och arbetsmiljöfrågor.

Men dessa aktiviteter behöver sättas samman i en helhetsbild och kopplas till kommunens kompetensplattform: Strategi för organisationens kompetensförsörjning som utgår från SKR:s nio kompetensförsörjningsstrategier. Förstudien visar att dessa planer saknas och mot bakgrund av det föreslås att varje förvaltning ta fram kompetensförsörjningsplaner och rapportera detta till respektive nämnd. Det är sedan kommunstyrelsen uppgift att med hjälp av HR-avdelningen samordna dessa i en övergripande kompetensförsörjningsplan. Redovisningen till nämnd bör ske i samband med årsbokslutet. HR-avdelningen får i och med detta en tydligare samordnande roll för uppföljning, analys och utvärdering av helheten som redovisas en gång per år till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-29

EY Förstudie om kommunstyrelsens kompetensförsörjningsarbete

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Kunskapsuppbyggnad och kompetensförsörjning har en stor roll i såväl regionala-, nationella som internationella politiska strategier för tillväxt och utveckling. Utifrån individens perspektiv är en lämplig kompetensprofil

nödvändig för att hon ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden och finna sysselsättning. Utan rätt utbildning kommer det vara svårare att finna ett arbete och lönen kommer sannolikt vara lägre. På motsvarande sätt är det utifrån ett arbetsgivarperspektiv, där det är viktigt att kunna finna arbetskraft som har den kompetens och utbildningsprofil som motsvarar kommunens behov. Kommunens utbildningssystem i form av t ex vuxenutbildning är av central betydelse för både egen kompetensförsörjning samt företagens utvecklingskraft. De resurser som kommunen investerar i för de anställdas utbildning och kompetensförsörjning ska bidra till utveckling, som kommer ex elever, vårdtagare och kommuninvånare till godo. Våra anställdas kompetens kommer sannolikt ha betydelse för kommunens förmåga att växa och utvecklas.

Hållbar utveckling – Social dimension

I dagens samhälle är kunskap och kompetens kritiska framgångsfaktorer för företag och organisationer. I och med detta är det av stor vikt att kompetens tillvaratas och att kommunens verksamheter har stort fokus på att behålla den kompetens som redan finns och att vara en attraktiv arbetsgivare för att attrahera ny kompetens. Viktigt är också att genom samordnade insatser öka möjligheterna till arbete för dem som står längre bort från arbetsmarknaden, d v s bredda rekryteringen. Arbetsgivarens inställning och möjliggörande av heltidsarbete, jämställda arbetsplatser och att förlänga sitt arbetsliv är andra exempel på samband mellan kompetens och social dimension.

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelsens förvaltning

Beslutet skickas till:
Förvaltningschefer, för kännedom
HR-chef, för kännedom

Munkedal den 20 juni 2023

Till kommunstyrelsen

Till kommunfullmäktige för kännedom

Förstudie avseende kommunstyrelsens kompetensförsörjningsarbete

Kommunrevisionen har vid sitt möte den 20 juni antagit en förstudie avseende kommunstyrelsens kompetensförsörjningsarbete. Förstudien har genomförts av EY på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna. Förstudiens övergripande syfte har varit att kartlägga hur kommunstyrelsen arbetar med kompetensförsörjning.

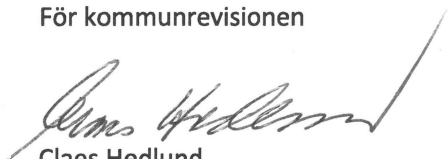
Förstudiens sammanfattande bedömning är kommunstyrelsen har påbörjat ett arbete med kompetensförsörjning, men att det finns flertalet utvecklingsområden i detta arbete.

I förstudien identifieras följande risker:

- Det saknas en helhetsbild av kompetensförsörjningsläget i kommunen.
- Det saknas en analys av framtida personal- och kompetensbehov, inklusive en analys av kommande pensionsavgångar.
- Det saknas en samlad uppföljning och utvärdering av kommunens kompetensförsörjningsarbete.

Förstudien översänds med önskemål om att erhålla svar på vilka åtgärder som kommunstyrelsen ämnar vidta utifrån de risker som redovisas i rapporten. Svar skickas till Johan.Palmgren@se.ey.com senast den 9 oktober 2023.

För kommunrevisionen

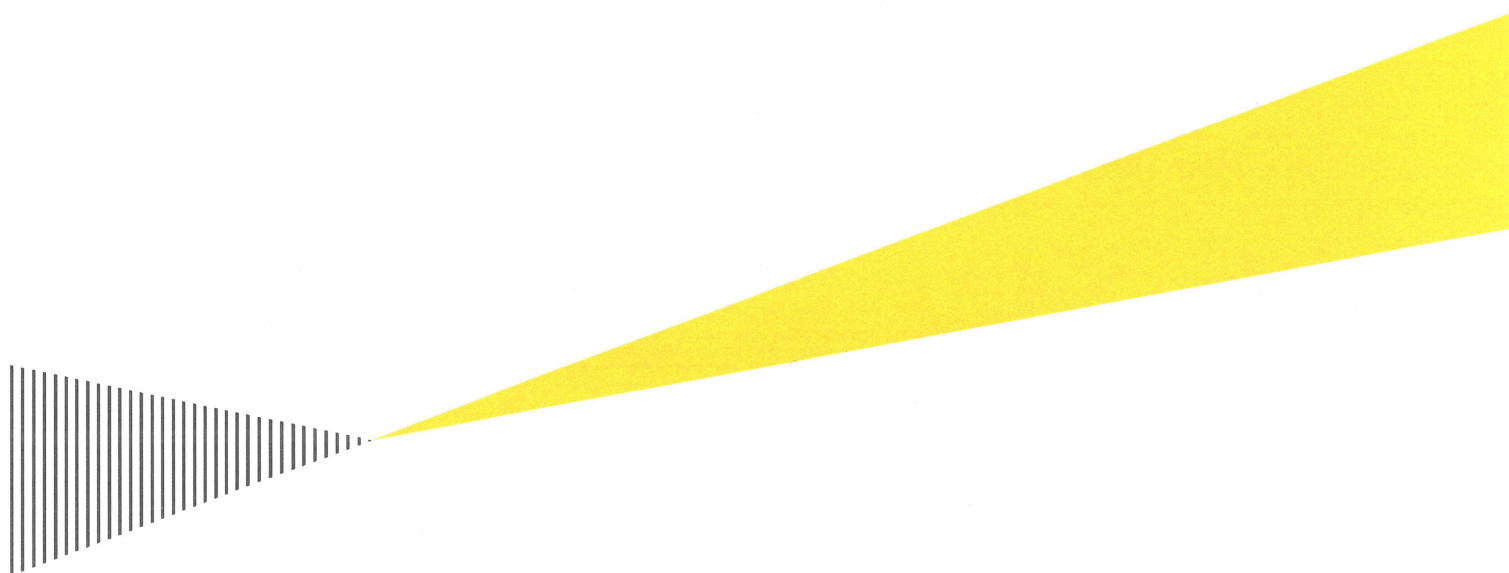

Claes Hedlund
Ordförande

Bilaga 1: Förstudie avseende kommunstyrelsens kompetensförsörjningsarbete

Munkedals kommun

Förstudie avseende kommunstyrelsens
kompetensförsörjningsarbete

EY

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte och frågor.....	3
2.3. Avgränsning	3
2.4. 2.4 Metod	3
3. Svenska kommuner står inför utmaningar kopplat till kompetensförsörjning	4
4. Organisering av kompetensförsörjningsarbetet	5
4.1. Roll- och ansvarsfördelningen rörande kompetensförsörjning är decentraliserad	5
4.2. Det sker ingen analys av framtida kompetensbehov.....	7
5. Arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare utgår från ARUBA - modellen	9
6. Slutsats och svar på förstudiens frågor	12
6.1. Sammanfattande svar på förstudiens frågor	12
6.2. Våra slutsatser	12
6.3. Identifierade risker.....	13
Bilaga 1: Källförteckning	14

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Munkedals kommun genomfört en förstudie av kommunstyrelsens kompetensförsörjningsarbete. Syftet med förstudien har varit att kartlägga hur kommunstyrelsen arbetar med kompetensförsörjning.

Den sammantagna slutsatsen är att kommunstyrelsen har påbörjat ett arbete med kompetensförsörjning, men att det finns flertalet utvecklingsområden i detta arbete.

Det genomförs inte några kompetenskartläggningar eller analyser av framtida rekryterings- eller kompetensbehov. Utifrån SKR:s prognoser avseende kompetensförsörjning är det av vikt att kommunen genomför sådana kartläggningar. Då kommunstyrelsen är kommunens personalorgan är det av vikt att styrelsen tillser ett sådant arbete i kommunens verksamheter.

Förstudien visar att styrelsens styrning avseende kompetensförsörjning främst utgår från kommunens kompetensplattform: strategi för organisationens kompetensförsörjning. Respektive förvaltning ska bryta ned denna i en förvaltningsspecifik kompetensförsörjningsplan och rapportera detta till ansvarig nämnd. Förstudien visar att dessa planer saknas.

Utifrån genomförd förstudie har följande risker identifierats:

- ▶ Det saknas en helhetsbild av kompetensförsörjningsläget i kommunen.
- ▶ Det saknas en analys av framtida personal- och kompetensbehov, inklusive en analys av kommande pensionsavgångar.
- ▶ Det saknas en samlad uppföljning och utvärdering av kommunens kompetensförsörjningsarbete.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) är kompetensförsörjning en av decenniets viktigaste frågor inom välfärden. Munkedals kommun står inför stora utmaningar avseende kompetensförsörjning. Därmed har de förtroendevalda revisorerna beslutat att genomföra en förstudie avseende kompetensförsörjning. Bakgrunden till förstudien beskrivs närmare i nästa avsnitt.

2.2. Syfte och frågor

Syftet med förstudien är att kartlägga hur kommunstyrelsen arbetar med kompetensförsörjning. I detta kommer förstudien att kartlägga hur kommunen arbetar med begreppen attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla i personal- och arbetsmiljöfrågor.

I förstudien kommer följande frågor besvaras:

- ▶ Hur är kommunens kompetensförsörjningsarbete organiserat?
- ▶ Vilken kartläggning genomförs av nuvarande och framtida kompetensbehov?
- ▶ Hur arbetar kommunen med att behålla och utveckla medarbetarnas kompetens?

2.3. Avgränsning

Förstudien är inriktad på att ge en översiktlig bild och syftar till att utgöra ett kunskapsunderlag för revisorerna i det fortsatta granskningsarbetet. Förstudien avgränsas till förstudiens frågor.

2.4. 2.4 Metod

Förstudien har genomförts genom dokumentstudier och en digital intervju. Källförteckning framgår av bilaga 1. Samtliga intervjuade har getts tillfälle att sakfelsgranska rapporten.

3. Svenska kommuner står inför utmaningar kopplat till kompetensförsörjning

Sveriges kommuner och regioner (SKR) beskriver kompetensförsörjning som en av decenniets viktigaste fråga inom välfärden. SKR visar i en analys att det behöver anställas 410 000 personer inom region och kommun enbart för att ersätta pensioneringar fram till år 2031. SKR menar att kommuner genom ett förändrat arbetssätt och genom att ta tillvara och utveckla de befintliga medarbetarna kan minska dessa rekryteringsbehov.

Kommuners kompetensförsörjningsprocesser ska säkerställa att verksamheterna har tillgång till rätt kompetens så att verksamheternas mål kan uppnås. Personalen är kommunens viktigaste resurs. Kommuner behöver därför arbeta på ett strukturerat och strategiskt sätt för att kunna rekrytera kompetent personal och behålla rätt kompetens.

För att möta kompetensutmaningen har SKR tagit fram nio kompetensförsörjningsstrategier som kommuner kan använda sig av. Strategierna är:

- ▶ Använd kompetensen rätt,
- ▶ Förläng arbetslivet,
- ▶ Prioritera arbetsmiljöarbetet,
- ▶ Rekrytera bredare,
- ▶ Stärk ledarskapet,
- ▶ Stöd medarbetarnas utveckling,
- ▶ Sök nya samarbeten,
- ▶ Utnyttja tekniken smart,
- ▶ Öka heltidsarbetet.

Vidare kan kommuner inspireras av modellen "ARUBA". "ARUBA" är en vedertagen modell som illustrerar kompetensförsörjningscykelns alla delar, vilka är:

- ▶ Attrahera medarbetare,
- ▶ Rekrytera medarbetare,
- ▶ Utveckla medarbetare,
- ▶ Behålla medarbetare,
- ▶ Avveckla medarbetare.

En bristande kompetensförsörjning medför risk för kompetensbrist i kommunens verksamheter. Kompetensbrist i sin tur riskerar att leda till såväl försämrad kvalitet som ökade kostnader för kommunen. Därtill ger kompetensbrist i kombination med den demografiska utvecklingen ett ökat tryck på kommunala tjänster. Ett ändamålsenligt arbete med kompetensförsörjning är därför av stor vikt.

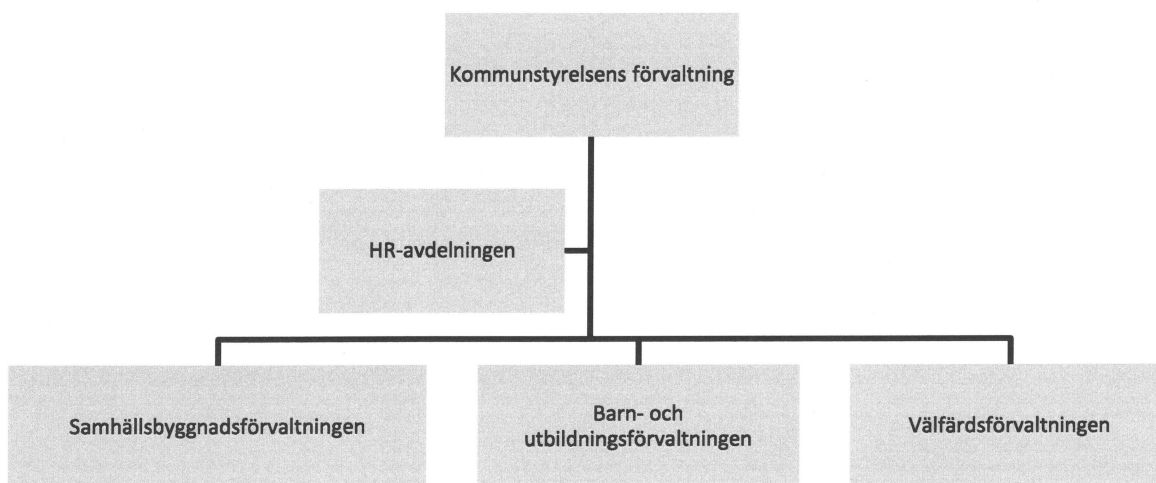
4. Organisering av kompetensförsörjningsarbetet

4.1. Roll- och ansvarsfördelningen rörande kompetensförsörjning är decentraliserad

I Munkedals kommun är kommunstyrelsen kommunens centrala personalorgan och utgör anställningsmyndighet. Kommunstyrelsen ansvarar enligt reglemente för frågor som rör förhållandet mellan kommunstyrelsen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

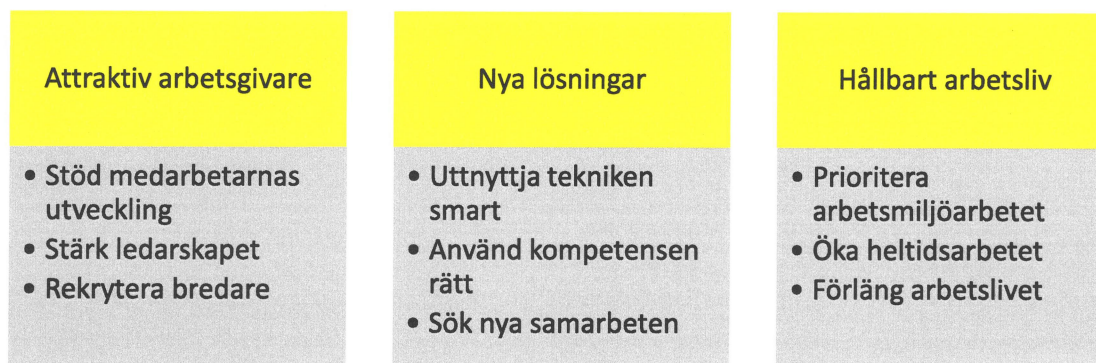
HR-avdelningen är en del av kommunstyrelsens förvaltning och ansvarar för personalstrategiska frågor i kommunen. HR-avdelningen består av fem medarbetare som arbetar riktat mot kommunens förvaltningar. Varje medarbetare på HR-avdelningen är tilldelad en förvaltning. Denna representant från HR är dessutom med i den utsedda förvaltningens ledningsgrupp och i facklig samverkansgrupp.

Enligt intervjun ansvarar respektive nämnd själv för sitt strategiska kompetensförsörjningsarbete med stöd från HR-avdelningen.

Figur 1: EY:s organisationsskiss över HR-organisationen i Munkedals kommun.

Kommunstyrelsen fastställde under 2021 en *Kompetensplattform: strategi för organisationens kompetensförsörjning*. Kompetensplattformen bygger på SKR:s nio strategier för kompetensförsörjning. Kommunens kompetensplattform innehåller följande strategiområden:

Figur 2: EY:S illustration över Munkedals kommuns kompetensplattform.

Respektive av ovan nio områden bryts ned i kompetensplattformen på en övergripande nivå. Av kompetensplattformen framgår att respektive förvaltning ansvarar för att konkretisera kompetensplattformen genom en förvaltningsspecifik kompetensförsörjningsplan. Kompetensförsörjningsplanerna ska vara en del av förvaltningarnas budgetprocesser och ska rapporteras till ansvarig nämnd samt kommunstyrelsen. Varken kommunstyrelsen eller övriga nämnder har tagit fram någon kompetensförsörjningsplan.

HR-avdelningen ansvarar enligt kompetensplattformen för att tillhandahålla verktyg och utgöra ett stöd till övriga förvaltningar i deras arbete med att ta fram kompetensförsörjningsplaner. Av intervju framgår att HR-avdelningen erbjuder stöd utifrån vad förvaltningarna efterfrågar.

HR-avdelningen ansvarar också för att följa upp den övergripande kompetensförsörjningsstrategin. Av intervju framgår dock att det inte görs någon uppföljning av kommunens kompetensförsörjningsarbete. Det finns inga rutiner för HR-avdelningens uppföljning över kommunens kompetensförsörjningsarbete. I intervju beskrivs att HR-avdelningen inte har någon helhetsbild över kommunens kompetensförsörjningsarbete.

Kommunstyrelsen har i mål- och resursplan samt budget 2023 beslutat om verksamhetsmål och mått utifrån fullmäktiges fyra inriktningsmål. Ett av fullmäktiges inriktningsmål är *Alla känna sig trygga i att få det stöd som behövs utifrån behov*. Kommunstyrelsen har i budgeten beslutat om ett verksamhetsmål rörande kompetensförsörjning.

Verksamhetsmål	Verksamhetsmått
Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare	▸ Korttidssjukfrånvaron ska minska till 2,3 procent ▸ Index för attraktiv arbetsgivare ska öka till 92 poäng

Figur 3: EY:s illustration över ett av kommunstyrelsens verksamhetsmål.

I kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2023 beskrivs de aktiviteter som ska genomföras för att nå verksamhetsmålet om att vara en attraktiv arbetsgivare. Aktiviteterna avser bland annat:

- Att arbeta med tidiga insatser som exempelvis individuella hälsosamtal för medarbetare.
- Följa upp rutinen för hur sjuk- och friskanmälan fungerar i verksamheterna.
- Genomföra en enkät riktad till deltidsarbetande avseende deras eventuella önskemål om heltidstjänstgöring.
- Göra en inventering avseende kommunens behov av kompetensutveckling. Detta ska genomföras i samarbete med omställningsfonden¹.

Kommunstyrelsen har inte har upprättat någon kompetensförsörjningsplan. Aktiviteter kopplat till kompetensförsörjning har ändå genomförts. Se kapitel fem för exempel på aktiviteter.

Kommunen genomför årligen en medarbetarenkät med frågor om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Svarsfrekvensen i 2022 års medarbetarenkät var 45 procent. Medarbetarenkäten visar att *Möjligheter till utveckling och/eller fortbildning inom mitt arbete* har ett index på 3,5 av 5. Frågan *Jag kan rekommendera Munkedals kommun som arbetsgivare till en vän* har ett index på 4 av 5.

4.2. Det sker ingen analys av framtida kompetensbehov

Enligt kompetensplattformen ska HR-avdelningen årligen göra en prognos över kommunens kompetensbehov. Av intervju framgår att det inte genomförs någon kartläggning av nuvarande eller framtida kompetensbehov. Det finns en ambition att framöver genomföra en sådan analys. Vidare ansvarar HR-avdelningen över att upprätta en kommunövergripande samordningsgrupp. Samordningsgruppens syfte är att utifrån ett arbetsgivarperspektiv ha en överblick över kommunens kompetensförsörjningsarbete.

I kommunens personalredovisning för 2022 sker uppföljning av personalstatistik.

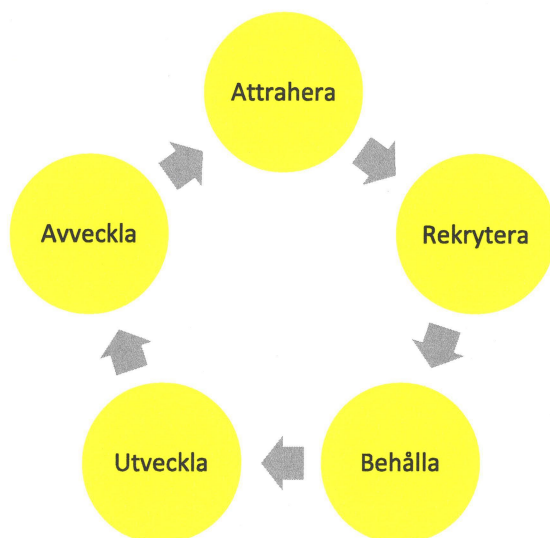
¹ Omställningsfonden är en stiftelse som drivs utan vinstintresse och som ägs av Sveriges kommuner och regioner tillsammans med Sobona, Kommunal, OFR:s förbundsområden och Akademikeralliansen. Omställningsfonden arbetar med att stötta medarbetare inom välfärdssyrken under och efter en anställning.

Personalstruktur	2020	2021	2022
Totalt antal anställda, månadsavlönade	984	975	932
Antal tillsvidareanställda	891	873	850
Antal visstidsanställda	93	102	82
Nyrekryteringar, tillsvidareanställda	39	35	57
Avgångar, tillsvidareanställda	93	96	119
Total sjukfrånvaro (andel)	9,65	9,57	9,55

Figur 5: Tabell av utvald statistik över personalstrukturen i Munkedals kommun. Statistiken är hämtad ifrån kommunens personalredovisning 2022.

5. Arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare utgår från ARUBA - modellen

I intervju framgår att HR-avdelningen utgår ifrån kompetensförsörjningscykeln ARUBA i arbetet för att vara en attraktiv arbetsgivare. Tillsammans med näringslivsutvecklare sker ett fortlöpande arbete med att stärka kommunens varumärke som attraktiv arbetsgivare.

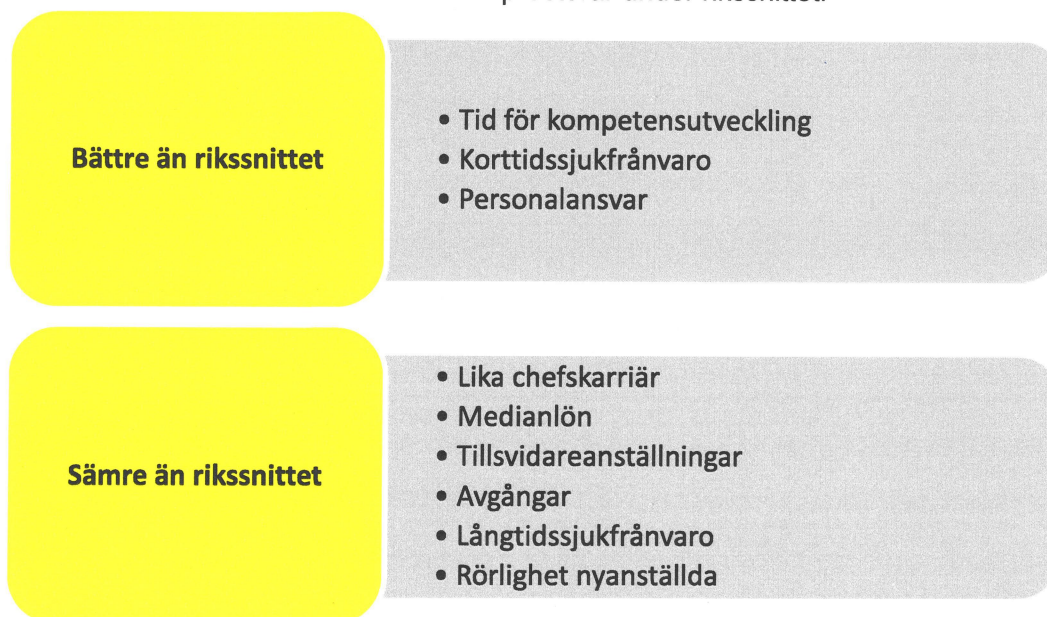
Figur 3: Illustration över kompetensförsörjningscykeln ARUBA.

Enligt budgeten deltar kommunen i nyckeltalsindex attraktiv arbetsgivare via Nyckeltalsinstitutet². Nyckeltalsindexet ger Munkedals kommun möjlighet att jämföra sig med andra kommuner och få en nulägesbild över kommunens arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare³. 2022 fick Munkedals kommun ett resultat på 87 poäng vilket motsvarar resultatet år 2021.

² Nyckeltalsinstitutet AB är ett analysföretag som arbetar med att samla in, kartlägga och rapportera HR-ekonomiska data.

³ Enligt Nyckeltalsinstitutet hemsida beskriver attraktiv arbetsgivarindexet arbetsvillkoren i organisationer. Via indexet erbjuds organisationer hjälp med att bearbeta och presentera nyckeltal inom personalstruktur, HR-aktiviteter, personalreaktioner och verksamhetsresultat samt möjlighet att jämföra ens organisations arbetsvillkor med andra i samma bransch.

I resultat av nyckeltalsindex för 2022 framgår vilka områden kommunen presterar bättre än rikssnittet och områden där kommunen presterar under rikssnittet:

Figur 4: Sammanställning över de nyckeltal Munkedals kommun presterar bättre respektive sämre än rikssnittet inom attraktiv arbetsgivareindex 2022.

I respektive stycke nedan beskrivs vilka insatser Munkedals kommun vidtagit kopplat till de olika delarna i ARUBA-modellen.

Attrahera

Av intervju framgår att anställda i kommunen har besökt skolor och pratat om sitt yrke. Syftet med skolbesöken har varit att öka kännedomen om vilka yrken som finns i kommunen. Vidare deltar kommunen på arbetsmarknadsmässor i syfte att attrahera och rekrytera nya medarbetare. Syftet med besöken på skolor och arbetsmarknadsmässor har varit att stärka kommunens varumärke som en attraktiv arbetsgivare.

Rekrytera

HR-avdelningen har upprättat en rutin för rekryteringsprocessen. Rutinen ska skapa en god kvalitet och urval vid rekrytering, hjälpa till att hitta rätt kompetenser, bredda mångfalden, minska diskriminering och värna om likabehandling. I intervju beskrivs att kommunen inte har särskilt stora utmaningar med rekrytering. Specifika tjänster som fysioterapeuter och logopedier samt vissa chefstjänster är svårare att rekrytera. Därtill beskrivs det vara svårt att rekrytera erfarna medarbetare inom HR och ekonomi.

Under hösten 2022 genomfördes en kartläggning av var någonstans verksamheterna kan hitta vikarie-kandidater. En kampanj arrangerades, "Värva en vikarie", där anställda i kommunen kan tipsa om vikarie-kandidater. Om kandidaten anställs får tipsaren en premie på en middag för två personer, till ett värde av 1000 kr.

Vidare vad gäller rekrytering av vikarier beskrivs att det har varit svårare i år jämfört med tidigare år. Vissa enheter i kommunen är, per mitten av maj 2023, inte färdigbemannade inför sommaren 2023.

Utveckla

Resultat i index om attraktiv arbetsgivare visar att kommunen har ett bra arbete med kompetensutveckling. Av intervju framgår att HR-avdelningen arbetar med individuella utvecklingsplaner för kommunens medarbetare. Samtliga nyanställda erbjuds en introduktion i kommunen.

Vidare erbjuds chefer utbildning inom Försvarshögskolans utvecklande ledarskapsprogram. I samverkan med åtta kommuner och Högskolan Väst erbjuder kommunen två medarbetare per år möjligheten att genomgå chefsförsörjningsprogrammet⁴. Av kommunens ledarskapsprogram framgår vidare att kommunen arrangerar seminarium där chefer träffas i grupper för att prata om ledarskap.

Behålla

Av intervju framgår att HR-avdelningen fokuserar på det systematiska arbetsmiljöarbetet och kompetensutveckling för att behålla medarbetare. Representanter från HR-avdelningen beskriver att det inte finns någon övergripande strategi för att behålla medarbetare. Vissa riktade insatser har gjorts, bland annat i syfte att behålla personal:

- ▶ Ett höjt friskvårdsbidrag
- ▶ Upphandling av förmånscyklar

En kartläggning har genomförts bland medarbetare som är över 60 år kring vad som är viktigt för dem på arbetsplatsen och vad som skulle få dem att stanna kvar på arbetsplatsen.

Avveckla

Medarbetare som avslutar sin anställning erbjuds avgångssamtal och tillfrågas att besvara en avgångsenkät. Svarsfrekvensen på avgångsenkäterna uppges vara låg. Arbete pågår med att införa en digital avgångsenkät. Detta väntas öka svarsfrekvensen.

I personalredovisningen beskrivs att pensionsavgångar kommer öka under 2024, men minska något under 2025. Det har inte genomförts någon kartläggning över tillkommande pensionsavgångar för åren efter 2025.

⁴ Enligt kommunens ledarskapsprogram är chefsförsörjningsprogrammet en utbildning som riktar sig till tillsvidareanställda. Utbildningen ger en inblick i hela den kommunala verksamheten. Syftet med utbildningen är att väcka ett intresse för ett särskilt arbetsområde. Chefsförsörjningsprogrammet riktar sig till medarbetare som är intresserade av ett ledarskapsuppdrag.

6. Slutsats och svar på förstudiens frågor

6.1. Sammanfattande svar på förstudiens frågor

Frågor	Svar på fråga
Hur är kommunens kompetensförsörjningsarbete organiserat?	Kommunstyrelsen är kommunens anställningsorgan och ansvarar för det kommunövergripande kompetensförsörjningsarbetet. Respektive nämnd ansvarar över sitt strategiska kompetensförsörjningsarbete. HR-avdelningen på kommunstyrelsens förvaltning erbjuder stöd till övriga förvaltningar. Från kommunstyrelsens håll saknas en tydlig helhetsbild över läget i kommunens kompetensförsörjningsarbete.
Vilken kartläggning genomförs av nuvarande och framtida kompetensbehov?	I kommunen genomförs inte någon kartläggning av nuvarande och framtida kompetensbehov. Analys av kommande pensionsavgångar sträcker sig fram till och med 2024. Uppföljning sker dock av personalstatistik.
Hur arbetar kommunen med att behålla och utveckla medarbetarnas kompetens?	Kommunstyrelsen bedriver olika aktiviteter för att behålla och utveckla medarbetare, vilka återges i avsnitt 4 och 5. Det finns inte någon övergripande plan för att behålla och utveckla medarbetare.

6.2. Våra slutsatser

Förstudiens syfte har varit att kartlägga hur kommunstyrelsen arbetar med kompetensförsörjning. Den sammantagna slutsatsen är att kommunen har påbörjat ett arbete med kompetensförsörjning, men att det finns flertalet utvecklingsområden i detta arbete.

Det genomförs inte några kompetenskartläggningar eller analyser av framtida rekryterings- eller kompetensbehov. Utifrån SKR:s prognoser avseende kompetensförsörjning är det av vikt att kommunen genomför sådana kartläggningar. Då kommunstyrelsen är kommunens personalorgan är det av vikt att styrelsen tillser ett sådant arbete i kommunens verksamheter.

Förstudien visar att styrelsens styrning avseende kompetensförsörjning främst utgår från kommunens kompetensplattform: strategi för organisationens kompetensförsörjning. Respektive förvaltning ska bryta ned denna i en förvaltningsspecifik

kompetensförsörjningsplan och rapportera detta till ansvarig nämnd. Förstudien visar att dessa planer saknas.

Förstudien visar vidare att kommunen arbetar utefter ARUBA-modellen. Åtgärder har vidtagits för de olika områdena *attrahera, rekrytera, utveckla, behålla* och *avveckla*. Vad gäller kompetensutveckling av medarbetare så genomförs insatser. Det saknas dock en övergripande plan för kompetensutvecklingen av medarbetare.

6.3. Identifierade risker

Utifrån genomförd förstudie har följande risker identifierats:

- ▶ Det saknas en helhetsbild av kompetensförsörjningsläget i kommunen.
- ▶ Det saknas en analys av framtida personal- och kompetensbehov, inklusive en analys av kommande pensionsavgångar.
- ▶ Det saknas en samlad uppföljning och utvärdering av kommunens kompetensförsörjningsarbete.

Göteborg den 20 juni 2023

Albin Oskarsson
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Linnéa Johansson
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Liselott Daun
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1: Källförteckning

Intervjuer

- ▶ HR-chef, HR-medarbetare och näringslivsutvecklare, 2023-05-15

Dokumentation

- ▶ Årsredovisning 2022 Munkedals kommun
- ▶ Mål och Resursplan (MRP) budget 2023
- ▶ Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2023
- ▶ Kompetensplattform strategi för kompetensförsörjning
- ▶ Rutin för genomförande av rekryteringsprocess
- ▶ Personalredovisning
- ▶ Nyckeltalsinstitutets analys 2021
- ▶ Nyckeltalsinstitutets analys 2022
- ▶ Översikt kommunens ledarprogram
- ▶ Medarbetarenkät kommunen 2022
- ▶ Reglemente kommunstyrelsen
- ▶ Regler för representation, gåvor, uppvaktning och avtackning

Diarienummer: KS 2023-000102

Datum: 2023-09-018

TJÄNSTESKRIVELSE

Pernilla Niklasson
HR-chef
HR-avdelningen

Svar på motion från Rolf Jacobsson (KD) om arbetstidsförkortning med bibehållen lön för vårdpersonal anställda inom äldreomsorgen i kontakt med vårdtagare i Munkedals kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att motionen är besvarad.

Sammanfattning

Fr om 2022 har arbetstidsförkortning genomförts för alla anställda inom kommuner och regioner som arbetar natt samt för sjuksköterskor. Med arbetstidsförkortningen blev det nya heltidsmåttet för natt 34,20 timmar per vecka istället för tidigare 36.20. Sedan ca 20 år tillbaka arbetar vårdpersonal 37 timmar/vecka istället för nuvarande avtal om 38.25 tim/vecka. Detta är i sig en arbetstidsförkortning som arbetsgivaren inte har avsikt att ändra på, vilket flera grannkommuner genomfört.

Munkedals kommun har än så länge hög grad utbildade undersköterskor (ca 98 % tsv anställda är undersköterskor), många sökanden till vakanta underskötersketjänster och har även klarat sommarrekryteringen de senaste åren med övervägande delen utbildade undersköterskor. Men trots kommunens gynnsamma geografiska läge, ser vi att det börjar bli svårare att rekrytera kompetens.

På grund av kompetensbrist samt att den nya arbetstidslagen om 11 timmars dygnsvila börjar gälla 1 okt, har flera kommuner på sistone provat på att låta medarbetare i äldreomsorgen jobba endast helger, men med kortare arbetstid och en bibehållen heltidslön. Ydre kommun är ett exempel på där en mindre grupp vårdpersonal får prova endast helgtjänstgöring under ett års tid, med start i oktober. Förslaget är att ca 18 undersköterskor ska jobba 27,5 timmar i veckan i stället för 37. Timmarna ska vara fördelade på totalt tre dagar och det ska kunna väljas mellan fredag, lördag, söndag eller måndag.

Ett annat exempel är Laholms kommun där man inför rena helgtjänster i äldreomsorgen. De som arbetar ständig helg får ett lägre heltidsmått. Veckoarbetstiden kortas från 37 timmar till 26 timmar enligt ett lokalt avtal med Kommunal.

De arbetstidsförkortningar som skett på senare tid, t ex för nattpersonal sker i avtalsform mellan parterna fack och arbetsgivare. Det har gjorts flera försök med att införa sex timmars arbetsdag i offentliga verksamheter, men de allra flesta försöken har stannat på projektstadiet.

Frågan om arbetstidsförkortning är dock intressant, men behovet och kostnaderna behöver noggrant beaktas då Valfärdförvaltningen går med underskott och arbetar enligt beslut om budget i balans. Det är i nuvarande budgetläge inte ekonomiskt möjligt att låta all vårdpersonal få en arbetstidsförkortning med bibehållen lön.

Det skulle enligt en ekonomisk beräkning kosta knapp 22 miljoner kr om kommunen skulle utöka samtliga 210 årsarbetare inom vård och omsorg med 20 %, d v s minska arbetstiden till 80 % sysselsättningsgrad för samtliga. Det skulle innebära att arbetsgivaren behöver anställa 42 fler årsarbetare/undersköterskor.

Arbetstidsförkortning innebär en utmaning, då det kan bli svårt att få bemanningen att räcka till, eftersom arbetet ska utföras trots att personalen jobbar färre timmar.

Eftersom några kommuner provar olika varianter av arbetstidsförkortning föreslås att följa dessa och se hur deras provförsök faller ut och om de blir varaktiga, innan kommunen går vidare. Skulle frågan ändå aktualiseras, bör den i så fall utredas inom Valfärdförvaltningen och provas inom en begränsad grupp av medarbetare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-28

Motion om arbetstidsförkortning med bibehållen lön

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Kostnaden beräknas till knappt 22 miljoner kr, om kommunen skulle utöka samtliga 210 årsarbetare inom vård och omsorg med 20 %, d v s minska arbetstiden till 80 % sysselsättningsgrad för samtliga. Det skulle innebära att arbetsgivaren behöver anställa 42 fler årsarbetare/undersköterskor.

Hållbar utveckling – Social dimension

Forskning om arbetstidsförkortning utifrån en social dimension visar t ex på minskad stress, ökad kontroll och bättre balans mellan arbete och fritid.

På en enkät (vård och omsorg, 2022) om heltid och sysselsättningsgrader svarade 30 av 64 att man vill arbeta heltid, om man gavs möjligheten. Fler

vill arbeta mer, vilket är positivt mot bakgrund av att fler händer i vården krävs framåt på grund av stora pensionsavgångar. Flera i enkäten uppger att det finns svårigheter med att arbeta heltid, till exempel att hålla i längden, svårt att få ihop familjeliv och jobb, hög arbetsbelastning fysiskt och mentalt, och har därför valt att arbeta deltid om ca 80 %.

Beslut om heltidsresan finns, där kommunen ska vara flexibel som arbetsgivare och verka för heltid och ge möjlighet till deltid.

Inga ytterligare konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelsens förvaltning

Beslutet skickas till:
Förvaltningschef välfärd
Avdelningschef Välfärd
HR-chef

Motion gällande arbetstidsförkortning med bibehållen lön för vårdpersonal anställda inom äldreomsorgen i kontakt med vårdtagare i Munkedals kommun.

I likhet med så många gånger förr vill jag att arbetssituationen för vårdpersonal anställda inom äldreomsorgen i kontakt med vårdtagare i Munkedals kommun skall förbättras. Vårdpersonalen utför ett utmärkt gott arbete men skulle behöva bättre arbetsvillkor. Jag föreslår därför Kommunfullmäktige att utreda kostnaderna för ett införande av arbetstid motsvarande 80-85 % av heltid för nämnda personal med bibehållen heltidslön. Om fördelarna, vilket jag tror, visar sig vara signifikanta föreslår jag att Kommunfullmäktige beslutar införa detta snarast, helst fr.o.m. 2024.

Jag vill även uppmärksamma Kommunfullmäktige om att det idag är en stor efterfrågan på kunnig och ansvarskännande vårdpersonal inom äldreomsorgen och kommer så att vara under lång tid. Då är det viktigt att vi som arbetsgivare erbjuder vår personal en god arbetsmiljö.

Munkedal20230302

Rolf Jacobsson

Ledamot i Kommunfullmäktige för Kristdemokraterna i Munkedal

Diarienummer: KS-2023-000215

Datum: 2023-08-15

TJÄNSTESKRIVELSE

Fredrick Göthberg
Kommunsekreterare
Administrativa avdelningen

Sammanträdestider för 2024 för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att fastställa sammanträdestider och dialogdagar för 2024 enligt förslaget.

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa sammanträdestider, presidieträffar och dialogdagar för 2024 enligt förslaget

Sammanfattning

Administrativa avdelningen har i samråd med ekonomiavdelningen och KLG tagit fram förslag till sammanträdestider. Grunden för planeringen utgår från budgetprocessen.

Kommunstyrelsen sammanträder:

Måndag 15 januari
Måndag 12 februari
Måndag 11 mars
Måndag 15 april
Måndag 13 maj
Måndag 10 juni
Måndag 9 september
Måndag 14 oktober
Måndag 11 november
Måndag 9 december

Kommunstyrelsen dialogdagar:

Måndag 4 mars – Bokslutsdialog m. Nämnderna
Tisdag 12 mars – Bokslutsdialog kommunkoncernen (bolag)
Fredag 24 maj – Nämnderna redovisar budgethandling och konsekvenser av föreslagen ram samt delårsbokslut
Måndag 7 oktober – Delårsbokslut augusti Nämnderna

Kommunfullmäktige sammanträder:

Måndag 26 februari
Måndag 25 mars
Måndag 29 april
Måndag 27 maj
Måndag 24 juni
Måndag 23 september
Måndag 28 oktober
Måndag 25 november

Kommunfullmäktige dialogdagar och presidieträffar:

Onsdag 17 april – presidieträff m. kommunstyrelsen
Fredag 22 november – Omvärldsbevakning

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-15

Särskilda konsekvensbeskrivningar**Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension**

Kostnaderna för sammankomsterna är medräknat i budget för 2024.

Hållbar utveckling – Social dimension

Förvaltningen har försökt ta hänsyn de önskemål som inkommit från politiken och förvaltningen vid utformning av planen. Det är många olika intressen som behövs avvägas mot varandra för att få ihop en fungerande sammanträdesplan.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Förtroendevalda i Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen, för kännedom.
Nämnderna, för kännedom.
Kommunsekreterare, för verkställande.

Diarienummer: KS-2023-000214

Datum: 2023-08-16

TJÄNSTESKRIVELSE

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef
Ekonomiavdelningen

Remiss - Fördelning rambudget för delregionala utvecklingsmedel 2024

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att inte avge några synpunkter utan ställer sig bakom det remitterade förslaget till Budget för delregionala utvecklingsmedel 2024

Sammanfattning

Från och med 2023 går Miljönämnden och Regionala utvecklingsnämnden samman och bildar Miljö- och regionutvecklingsnämnden (MRU). Nämnden avsätter tillsammans med Kulturnämnden (KUN) medel till budget för delregional utveckling att förvaltas av kommunalförbunden i regionen. Medlen avsätts under förutsättning att kommunerna bidrar med minst lika mycket. För 2024 avsätter Västra Götalandsregionen 11,05 miljoner kronor (fördelat på MRU 9 mnkr, KUN 2,05 mnkr).

För de 14 medlemskommunerna i Fyrbodals kommunalförbund innebär det cirka 37 kronor per invånare vilket är oförändrat i förhållande till tidigare år. Enligt överenskommelse mellan regionen och Fyrbodals kommunalförbund förväntas medlen:

- Bidra till lokalt och delregionalt inflytande och engagemang i det regionala utvecklingsarbetet (utifrån kommunernas förutsättningar och möjligheter).
- Bidra till nytänkande och konkreta projekt som främjar en hållbar regional utveckling och bidrar till att lösa aktuella samhällsutmaningar i Västra Götaland.
- Bidra till flernivåsamverkan mellan kommun, delregion och region. Insatser ska samskapas
- Stimulera satsningar som utgår från lokala behov.

Förslag till fördelning av 2024 års medel:

Externa/interna projekt samt tjänsteköp och utlysningar 8,05 Mkr

Till exempel: Industriell symbios, IUC, BRV, skogsprogrammet, Attraktiva kommuner etc)

Förstudier (ingen uppväxling krävs) 0,5 Mkr

Verksamheter/Avtal 8 Mkr

Position Väst 3Mkr
Kompetensplattform 2 Mkr
Innovatum AB 3 Mkr

Processledning/"In-kind" finansiering 4,5 Mkr

Kultur 1 Mkr
Klimat-/Miljö 1 Mkr
Näringsliv 1 Mkr
Kompetensförsörjning 1 Mkr
Finansiering (KUN) 0,5 Mkr

Summa: 21,05 Mkr

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-16
TU DRUM budget 2024
Förbundsdirektionens beslut 2023-06-15

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Kommunernas finansiering är på 37 kr per invånare vilket är samma som 2023.

Hållbar utveckling – Social dimension

Verksamhetsplanen med dess delregionala satsningar som genomförs kan ge en positiv påverkan inom detta perspektiv.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Verksamhetsplanen med dess delregionala satsningar som genomförs kan ge en positiv påverkan inom detta perspektiv

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelsens förvaltning

Beslutet skickas till:
Kansliet Kommunförbundet Fyrbodal
Ekonomiavdelningen

Förslag fördelning rambudget för delregionala utvecklingsmedel 2024

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att rekommendera medlemskommunerna att ställa sig bakom remissförslaget till fördelning av rambudget för de delregionala utvecklingsmedlen 2024 samt att skicka ut förslaget på remiss till medlemskommunerna.

Sammanfattning och bakgrund

Under våren 2023 har förbundet processat fram ett förslag till fördelning av rambudget för de delregionala utvecklingsmedlen avseende 2024. Budgeten visar hur kommunalförbundet prioriterar sina insatser för att genomföra förbundets kommande/nya verksamhetsplan 2024–2026, regionala utvecklingsstrategi RUS2030, regionala kulturplanen, Klimat 2030 samt näringslivsstrategi Businessregion Väst 2030.

Beskrivning av ärendet

Från och med 2023 går Miljönämnden och Regionala utvecklingsnämnden samman och bildar Miljö- och regionutvecklingsnämnden (MRU). Nämnden avsätter tillsammans med Kulturnämnden (KUN) medel till budget för delregional utveckling att förvaltas av kommunalförbunden i regionen. Medlen avsätts under förutsättning att kommunerna bidrar med minst lika mycket.

För 2024 avsätter Västra Götalandsregionen 11,05 miljoner kronor (fördelat på MRU 9 mnkr, KUN 2,05 mnkr)

För de 14 medlemskommunerna i Fyrbodals kommunalförbund innebär det cirka 37 kronor per invånare vilket är oförändrat i förhållande till tidigare år.

Enligt överenskommelse mellan regionen och Fyrbodals kommunalförbund förväntas medlen:

- Bidra till lokalt och delregionalt inflytande och engagemang i det regionala utvecklingsarbetet (utifrån kommunernas förutsättningar och möjligheter).
- Bidra till nytankande och konkreta projekt som främjar en hållbar regional utveckling och bidrar till att lösa aktuella samhällsutmaningar i Västra Götaland.
- Bidra till flernivåsamverkan mellan kommun, delregion och region. Insatser ska samskapas.

- Stimulera satsningar som utgår från lokala behov.
- Medlens primära syfte är att nå ut till aktörer delregionalt.
- Alltid undersöka om andra finansieringsverktyg är möjliga.
- Medfinansiering av delregionalt innovationsstödsystem ska föregås av gemensam dialog kring samfinansiering.

Förslag till fördelning av 2024 års medel:

Externa/interna projekt samt tjänsteköp och utlysningar	8,05 Mkr
Till exempel: Industriell symbios, IUC, BRV, skogsprogrammet, Attraktiva kommuner etc)	
Förstudier (ingen uppväxling krävs)	0,5 Mkr
Verksamheter/Avtal	8 Mkr
Position Väst	3Mkr
Kompetensplattform	2 Mkr
Innovatum AB	3 Mkr
Processledning/”In-kind” finansiering	4,5 Mkr
Kultur	1 Mkr
Klimat-/Miljö	1 Mkr
Näringsliv	1 Mkr
Kompetensförsörjning	1 Mkr
Finansiering (KUN)	0,5 Mkr
Summa:	21,05 Mkr

Beskrivning av ärendet

Direktionen ska innan oktober månads utgång besluta om budgeten för de delregionala utvecklingsmedlen år 2024. Fördelningen av rambudget följer den överenskommelse som tecknats mellan Västra Götalandsregionen och medlemskommunerna i Fyrbodals kommunalförbund och de avtal som är tecknade.

Bedömning och synpunkter

Externa och interna projekt, tjänsteköp och utlysningar ska tydligt kopplas till Kommunalförbundets Verksamhetsplan 2024–2026 inklusive Näringslivsstrategi Businessregion Väst 2030 samt RUS2030, Klimat2030 och Kulturstrategi 2030.

Projektansökningar, såväl externa som interna ska processas i av Direktionen utpekade chefsnätverk (Näringslivschefer, Utbildningschefer samt Kulturchefer) och beslutas i Direktionens arbetsutskott. Projektutlysning ska beredas i chefsnätverken och publiceras på kommunalförbundets hemsida.

Finansiering

För 2024 avsätter Västra Götalandsregionen 11,05 miljoner kronor (fördelat på MRU 9 Mkr, KUN 2,05 Mkr).

För de 14 medlemskommunerna i Fyrbodals kommunalförbund innebär det cirka 37 kronor per invånare vilket är oförändrat i förhållande till tidigare år.

Koppling till mål

Förslaget till fördelning av rambudget för de delregionala utvecklingsmedlen för 2024 kopplar väl till inriktningen i kommunalförbundets Verksamhetsplan 2024–2026:

Kompetensförsörjning

- Stärka samverkan mellan utbildning och arbetsliv
- Främja livslångt lärande

Regional utveckling

- Innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv
- Attraktiva livsmiljöer
- Robust och sammanhållande samhällsplanering

Förslaget kopplar dessutom till RUS2030, Klimat 2030 samt den regionala kulturstrategin 2030.

Remisstid Förbundet behöver få svar senast den 26 september.

Ansvarig tjänsteperson

Michael Johansson, chef Regional utveckling

Plats och tid:	Uddevalla 08.30 – 16.30	
Ledamöter:	Stig Bertilsson, Bengtsfors (till § 55) Ulla Börjesson, Färgelanda Benny Augustsson, Vänersborg Peter Eriksson, Trollhättan Martin Pettersson, Uddevalla Michael Karlsson, Åmål Louise Skaarnäs, Munkedal	Liselotte Fröjd, Tanum Ludwig Mossberg, Mellerud Ingemar Samuelsson, Uddevalla Therése Mancini, Sotenäs Henrik Harlitz, Vänersborg Andreas Nilsson, Dals-Ed
Ersättare:	Jörgen Andersson, Färgelanda Per-Erik Norlin, Dals-Ed Ricky Karlsson, Trollhättan Oskar Josefsson, Tanum Ove Kaye, Åmål	Ulf Rexefjord, Mellerud Erik Färg, Munkedal, Mats Andersson, Vänersborg Christer Hasslebäck, Uddevalla Jarmo Uusitalo, Uddevalla
	Tjänstgörande ersättare: Per-Erik Norlin, Dals-Ed (från § 56), Sofia Andersson Dharsani (till § 59), Trollhättan, Ulf Hanstål, Lysekil	
Fyrbodals kommunalförbund:	Anna Lärk Ståhlberg Martin Palm Titti Andersson Cecilia Sandberg Kajsa Örtengren	Titti Andersson Michael Johansson Maria Wolff Tobias Källqvist
Övriga deltagare:	Fredrik Lindén och Marie Linde, Turistrådet i Västsverige, Bo Per Larsson, Huvudsekreterare, Katarina Ahlqvist VD Gryning vård, Sten Tolgfors, Landshövding i Västra Götalands län, Monique Wannding, chef miljöskyddsavdelningen Länsstyrelsen och Louise Åsenfors (S) vice ordförande Miljö- och regionutvecklingsnämnden, Maria Eléhn, Innovatum, Ann-Christine Schleret Lember Länsstyrelsen, Christopher Sörensen ordförande regional styrgrupp Teknik College	

Underskrifter:

Sekreterare

 Martin Palm

Ordförande

 Peter Eriksson

Justerare

 Benny Augustsson

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

§ 63 - Förslag fördelning rambudget för delregionala utvecklingsmedel 2024

Under våren 2023 har förbundet processat fram ett förslag till fördelning av rambudget för de delregionala utvecklingsmedlen avseende 2024. Budgeten visar hur kommunalförbundet prioriterar sina insatser för att genomföra förbundets kommande/nya verksamhetsplan 2024–2026, regionala utvecklingsstrategi RUS2030, regionala kulturplanen, Klimat 2030 samt näringslivsstrategi Businessregion Väst 2030.

Arbetsutskottet har berett ärendet och beslutat föreslå att direktionen beslutar att rekommendera medlemskommunerna att ställa sig bakom remissförslaget till fördelning av rambudget för de delregionala utvecklingsmedlen 2024 samt att skicka ut förslaget på remiss till medlemskommunerna.

Ärendet föredrogs av Michael Johansson, chef Regional utveckling.

Direktionen beslutar

Att rekommendera medlemskommunerna att ställa sig bakom remissförslaget till fördelning av rambudget för de delregionala utvecklingsmedlen 2024 samt att skicka ut förslaget på remiss till medlemskommunerna.

Beslutet expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Per Martin Palm
Date: 2023-06-20 09:30:26
BankID refno: 4b90c9cf-6dce-4129-8ad3-c0b87e8b4644

Sekreterare: Martin Palm

Signed by: BENNY AUGUSTSSON
Date: 2023-06-20 12:05:12
BankID refno: c74e7f32-923f-47e3-8240-0a8b36c1ee37

Justerare: Benny Augustsson

Signed by: Peter Eriksson
Date: 2023-06-21 09:02:25
BankID refno: 8cb40978-992e-49e4-bf0d-1075e161e0af

Ordförande: Peter Eriksson

Diarienummer: KS-2023-000213

Datum: 2023-08-16

TJÄNSTESKRIVELSE

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef
Ekonomiavdelningen

Remiss - Remissförslag till budget för medlemsfinansieringen och verksamhetsplan för Fyrbodals kommunalförbund 2024 - 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att inte avge några synpunkter på remissförslaget till budget för medlemsfinansiering och verksamhetsplan för Fyrbodals kommunalförbund 2024 – 2026 utan ställer sig bakom detta

Sammanfattning

Enligt förbundsordningens §15 ska förbundsdirektionen årligen fastställa en verksamhetsplan med budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt förbundsavgift. Budgeten ska dessutom innehålla en plan för ekonomin under den kommande treårsperioden. Direktionens budget ska delges förbundets medlemmar senast under oktober månad året före verksamhetsåret.

Förslaget är att budgeten inte räknas upp med fastställda 3 % vilket innebär en fakturering för medlemskommunerna på totalt 38 kr/invånare för det på förbundet som finansieras av medlemsfinansieringen samt revisionen.

I budgetarbetet har det gjorts en analys av hur budgeterat resultat blir om indexuppräknning inte görs utan ligger kvar på 38 kr per kommuninvånare (från 2023) då signaler från förbundets arbetsutskott inkommit att det blir utmanande för kommunerna att klara den uppräknningen under nästa år. Förbundet bedömer att det går att genomföra verksamheten utan indexhöjning för 2024 tack vare de ränteintäkter som förbundet har.

Budgeterat resultat för basverksamheten blir, 37 tkr för 2024

Framtagandet av innehållet i verksamhetsplanen startades under hösten 2022 och har pågått under våren 2023. Chefsnätverken som är kopplade till förbundet samt politikerna i direktionen har återkommande gjort inspel till förbundet genom en rad med workshops och dialogmöten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-16
Verksamhetsplan 2024-2026
Förbundsdirektionen protokoll 2023-06-15

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Ingen uppräknig av medlemsavgiften

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga särskilda konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga särskilda konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelsens förvaltning

Beslutet skickas till:
Kommunförbundet Fyrbodals kansli
Ekonomiavdelningen

VERKSAMHETSPLAN 2024-26

Fyrbodals kommunalförbund

Tänk dig kraften som genereras när många drar åt samma håll. 14 kommuner i samverkan mot en gemensam målbild. Tillsammans skapar vi förutsättningar för en konkurrenskraftig och attraktiv delregion där människor mår bra och utvecklas. Tillsammans har vi kraften för att göra skillnad – här och nu och för kommande generationer.

Uppdrag

Fyrbodals kommunalförbund är ett av de fyra regionala kommunalförbunden i Västra Götaland och arbetar på uppdrag av de 14 kommuner som är medlemmar i förbundet: Bengtsfors, Dals Ed, Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg och Åmål.

Genom oss samverkar våra 14 medlemskommuner för en hållbar utveckling av Fyrbodalsregionen samt en enkel och rationell hantering av de mellankommunala frågorna. Förbundet ska stimulera samverkan mellan kommunerna, näringsliv och andra aktörer i olika områden. Samtidigt ska förbundet också vara en mötesplats, ett forum, för innovationer, idéer och utveckling.

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Syftet ska vara att stärka Fyrbodalsregionen och samverka för utveckling och effektivt resursutnyttjande. Dessutom ska kommunalförbundet vara kommunernas part i samverkan och dialog med Västra Götalandsregionen kring tillväxtfrågor.

Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret. Förbundet ska särskilt verka inom följande områden:

- Hållbar tillväxt och utveckling.
- Verksamhetsstöd och intressebevakning.
- Projekt som har till syfte att främja samordning och/eller samverkan inom områdena tillväxt och utveckling samt verksamhetsstöd.
- Ägaransvar för gemensamt ägda bolag och verksamheter.

Viktiga begrepp

Vision

Visionen "Det goda livet" pekar ut riktningen vart vi vill med vårt arbete. Den handlar om att skapa ett gott liv för alla som lever och arbetar i Fyrbodals kommuner. Tillsammans gör vi insatser inom tre områden: regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling med syfte att ställa om och skapa hållbar utveckling.

Värdeord

Värdeorden sammanfattar vad förbundet står för och hur vi vill att våra målgrupper ska se oss. Våra värdeord är Framåt, Forum, Förtroende och Flerstämmigt.

Nuläge

Nulägesbilden beskriver de utmaningar och styrkor som ligger till grund för Fyrbodals förutsättningar.

Perspektiv

Kommunalförbundet utgår från FN:s globala mål i sina insatser där tyngdpunkten ligger på social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Hållbarhetsperspektiven ska genomsyra allt vi gör.

Insatsområden

Förbundet har tre insatsområden: Regional utveckling, Kompetensförsörjning och Välfärdsutveckling. Dessa pekar ut inriktningen av förbundets insatser. Inom dem formuleras mål med syfte att förverkliga vår vision.

Genomförande

Genomförandet beskrivs i ettåriga handlingsplaner som arbetas fram i samarbete med förbundets nätverk. Arbetet följs upp kontinuerligt och rapporteras i tertialrapport, delårsbokslut och årsredovisning.

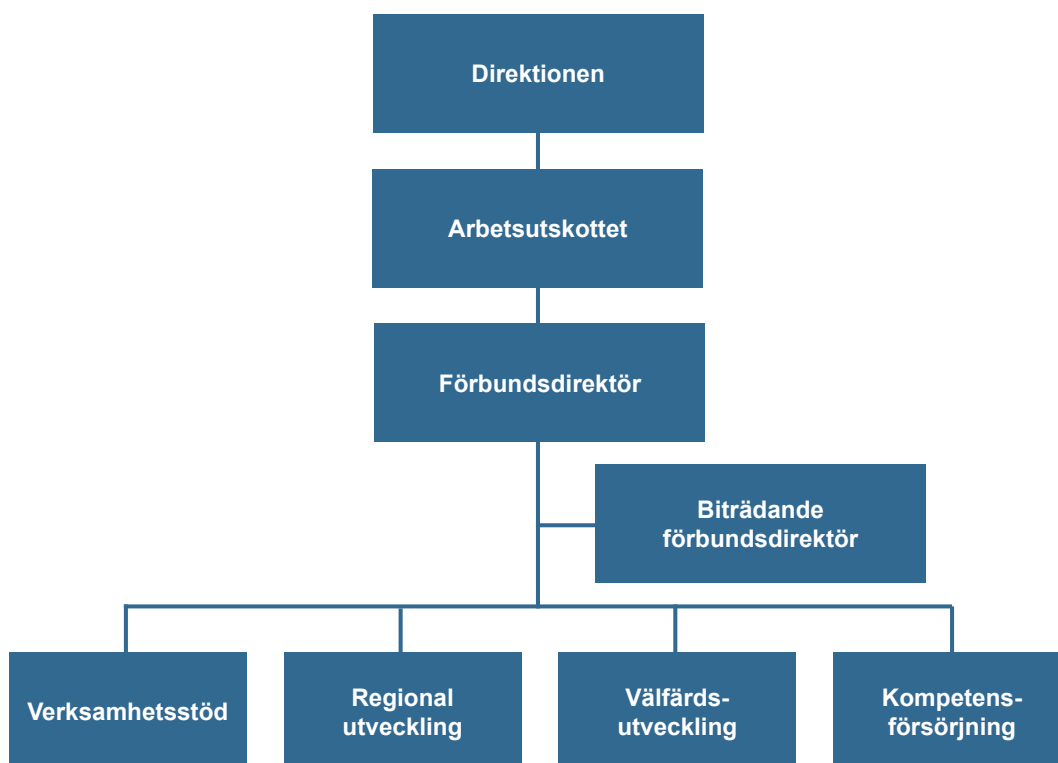
Styrdokument

Förbundets verksamhet utgår från ändamålet i förbundsordningen. Andra dokument som är vägledande i arbetet är Västra Götalandsregionens Regionala utvecklingsstrategi, Regionalt trafikförsörjningsprogram, Kulturstrategi och Strategi för omställning av hälso- och sjukvården.

Organisation

Förbundsdirektionen är kommunalförbundets högsta beslutande organ. Ledamöterna består av ledande politiker från förbundets 14 medlemskommuner. Direktionen utser Förbundsdirektören som är den som ansvarar för att förbundet gör det som direktionen beslutar.

Förbundet har cirka 50 anställda som arbetar inom fyra avdelningar; verksamhetsstöd, regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Förbundet tillämpar olika anställningsformer eftersom genomförandet sker som verksamheter, projekt eller uppdrag. Inom respektive avdelning finns ett antal nätverk bestående av kommunrepresentanter.

Nuläge

Nuläget sammanfattar de utmaningar och styrkor som ligger till grund för Fyrbodals förutsättningar. Nulägesbilden tar hänsyn till såväl omvärldens påverkan som Fyrbodals egna inneboende möjligheter.

Genom att utgå från denna grundbild kan vi sedan lägga till de perspektiv och mål som krävs för att komma närmare vår vision om det goda livet.

Fyrbodals har ett strategiskt läge mellan Oslo och Göteborg med stora möjligheter till expansiv tillväxt. Här lever och arbetar 270 000 människor. För att driva på utvecklingen behövs investeringar i vägar, järnvägar och sjöfart. Vi behöver bygga en kollektivtrafik som är ett föredöme när det gäller hållbarhet. Vi ska ställa om till en fossilfri delregion och bli självförsörjande när det gäller el.

Vår geografi bygger på fyra starka hörnstenar. Gränsland, Landsbygder, Vattenrike och Trekärnigt centrum. Vi har även starka och stolta varumärken i vår familj som finns i Dalsland, Bohuslän, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg.

Tillsammans med aktörer inom utbildningssystemet och arbetslivet skapar vi en hållbar kompetensförsörjning. Fyrbodals är ett akademiskt centrum med god tillgång till högre studier och forskningsmiljöer genom Högskolan Väst, Göteborgs universitet, Chalmers och Campus Dalsland. Tillsammans möter vi utmaningarna med låg utbildningsnivå, att få fler ungdomar att fullfölja sina studier och att få människor att ta del av möjligheterna till ett livslångt lärande. Vi ser även ökade skillnader i sysselsättning och tillgång till service och sociala sammanhang.

Fyrbodals näringsliv, med sina 27 000 företag, tar avstamp i de resursbaser som geografin erbjuder. Här är företagen verksamma inom industrin, den skogliga bioekonomin, den blå näringen, besöksnäringen inklusive kulturella och kreativa näringar samt handel.

Klimatförändringar med extremt väder utmanar vårt skog- och jordbruk, system och samhällen. Snabba svängningar i den globala ekonomin och globala kriser som krig och pandemier påverkar oss alljämt. De demografiska utmaningarna med en åldrande befolkning ger ökade behov av vård och omsorg och utmanar vår välfärd. För att klara de utmaningar som medlemskommunerna står inför behöver förbundet och kommunerna optimera de resurser vi tillsammans förfogar över.

Insatsområden och mål⁷¹

Regional utveckling

Övergripande mål:
En god och hållbar regional utveckling som bidrar till det goda livet.

Delmål 1: Konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv

- Förenkla för företag att etablera sig här och/eller att ställa om.
- Förstärka stöd till både befintliga och nya företag genom en god samverkan med olika aktörer för en utveckling mot en cirkulär och hållbar ekonomi.
- Säkra matchningen och en god kompetensförsörjning tillsammans med utbildningssystemets aktörer.

Exempel på prioriterade insatser:

Regel-
förenkling

Utvecklings-
noder

Fiskekom-
munerna

Innovations-
stödsystem

Start-ups

Business
Region Väst

Delmål 2: Attraktiva livsmiljöer

- Ta vara på och bidra till våra starka varumärken Bohuslän, Dalsland, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg.
- Verka för ett tillgängligt, rikt och starkt kultur- och fritidsliv.
- Stärka folkhälsan genom att skapa förutsättningar för ett hälsosamt och klimatsmart liv.

Exempel på prioriterade insatser:

Gestaltade
livsmiljöer

Kultur- och
naturmiljöer

Plats-
utveckling

Samspel
landsbygd/
stad

Trygghet
i offentliga
rummet

Hållbar
livsstil

Delmål 3: Robust och sammanhållen samhällsplanering

- Skapa samsyn kring elektrifieringsbehov.
- Knyta samman Fyrbodalen genom att ena kommunerna i infrastruktursatsningar.
- Minska sårbarheten.

Exempel på prioriterade insatser:

Ökad själv-
försörjnings-
grad

Omställning-
till fossilfri
mobilitet

Förbättrad
resurs-
hushållning

Robust och
fossilfri el-
försörjning

Trestad
som nav

Insatsområden och mål⁷²

Kompetensförsörjning

Övergripande mål:
En god och hållbar kompetensförsörjning som bidrar till det goda livet.

Delmål 1: Stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv.

- Skapa forum för att möta kommande kompetensbehov och utbildningskrav genom att samverka med branschråd, utbildningsanordnare och övriga aktörer. Utbildningsinsatserna är anpassade till aktuella och framtida krav på arbetsmarknaden.
- Identifiera efterfrågade kompetenser och erbjuda utbildningsprogram som fokuserar på arbetsmarknadens behov så att människor ges de färdigheter som är nödvändiga.

Exempel på prioriterade insatser:

Kompetens-
råd Fyrbodal

Bransch-
specifika
kompetens-
råd

Utbildnings-
utbud och
dimension-
ering

Chefs- och
professions-
nätverk

Region-
samverkan

Delmål 2: Livslångt lärande

- Verka för en kultur av livslångt lärande.
- Utveckla digital kompetens och flexibla utbildningsformer för att möta kommande kompetensförsörjningsbehov.

Exempel på prioriterade insatser:

Skolforms-
nätverk

Utveckling
och
utbildning

Fullföljda
studier

Validering

Insatsområden och mål⁷³

Välfärdsutveckling

Övergripande mål:
*En god och hållbar
välfärdsutveckling som bidrar
till det goda livet.*

Delmål 1: Stark samverkan

- Effektivisera, främja verksamhetsutveckling och öka kommunernas kapacitet att möta invånarnas behov – idag och imorgon genom samverkan, omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte mellan kommunerna och med samverkanspartners.

Exempel på prioriterade insatser:

Chefs-
nätverk

Professions-
nätverk

Regions-
och läns-
samverkan

Vård-
samverkan

Delmål 2: Forskning, kunskapsutveckling och kvalitet

- Ställa om till god och nära vård.
- Ge kommunerna en hög kompetens inom socialtjänst och hälso- och sjukvård genom gemensamt arbete med forskning och utveckling via FoU.
- Skapa förutsättningar för kommunerna att ge insatser som baseras på forsknings-, erfarenhets- och brukar-baserad kunskap genom stöd till kunskapsutveckling.

Exempel på prioriterade insatser:

Utvecklings-
arbete
God och
nära vård

FoU Social-
tjänst

Utveck-
lingsledare
funktions-
hinder

Regional
stöd- och
samverkans-
struktur

Modell för
kompetens
och kvalitet

DIKT-nätverk

Delmål 3: Utvecklade hälsofrämjande och tidiga insatser

- Öka individens självständighet, välbefinnande och minska behov av åtgärdande insatser, med särskilt fokus på barn och unga genom att stärka kommunernas hälsofrämjande arbete.
- Stärka barn och ungas förutsättningar att utvecklas till delaktiga samhällsmedborgare med god hälsa genom brett arbete med fullföljda studier.

Exempel på prioriterade insatser:

Hälsokällan

Fullföljda
studier

Kunskaps-
spridning
och process-
stöd

Barns
integritet

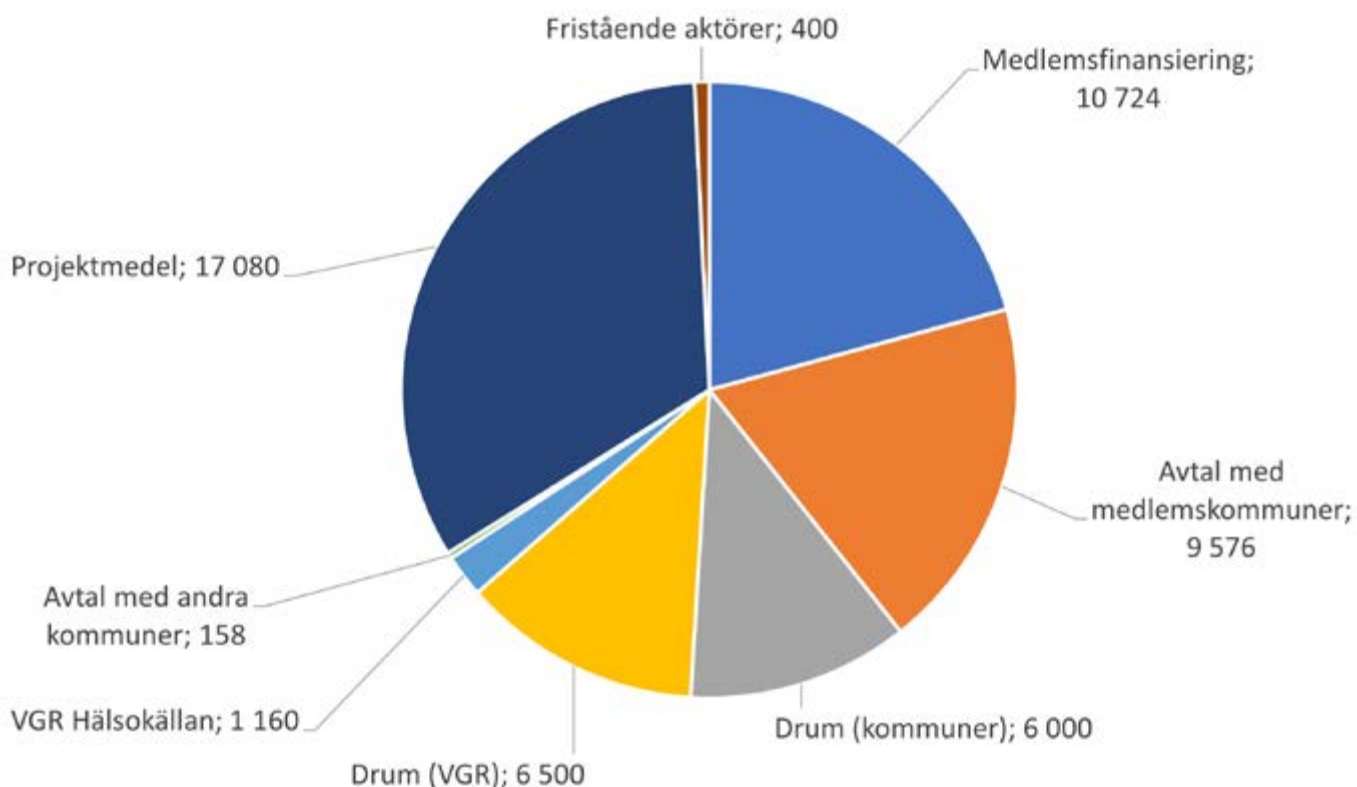
Budget och ekonomi

Förbundet finansieras av en indexreglerad medlemsavgift och av avtal för vissa uppdrag från medlemmarna, projektmedel från EU, staten och Västra Götalandsregionen.

Årligen erhåller förbundet delregionala utvecklingsmedel från Västra Götalandsregionen under förutsättning att de växlas upp med motsvarande belopp från medlemskommunerna. De delregionala utvecklingsmedlen används för att medfinansiera utvecklingsprojekt och verksamheter inom delregionen. Utöver delregionala utvecklingsmedel får förbundet medel från regionen för att finansiera förstudier.

Finansiella mål:

- Att ha en långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
- Att ha en budget i balans, intäkterna ska överstiga kostnaderna.
- Att ha en god likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskotta medel i projekt där förbundet är projektägare.

Totalt omsätter förbundet cirka 51 mkr/år

Budget och ekonomi

Fortsättning

Medlemsfinansiering

Personal	
100%	Förbundsdirektör
100%	Infrastruktur och kollektivtrafik
100%	Chef för verksamhetsstöd
75%	Kanslist, administration
75%	Bitr förbundschef
75%	Chef för välfärd
10%	Chef för kompetens
100%	Kommunikationsansvarig
15%	Ekonomi
50%	Personaladministratör
75%	Socialstrateg

Övriga kostnader (tkr)	
Resor	-60
Arvoden	-100
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-300
Konsultkostnader	-250
OH-kostnader-gemensamma	-360
Lokalkostnader	-300
Personalvård	-250
Övriga personalkostnader	-350
Övrigt	-280
Arvoden revisorer	-40
Revision och rådgivning	-135
Västkom	-564
Totalt	-2 989

Avtal med medlemskommunerna (tkr)

Hälsokällan	509
FoU - socialtjänst	1 694
Utvecklingsledare Funktionshinder/Soc.psykiatri	400
Överenskommelse psykisk hälsa	159
IFO Nätverksledare	808
Teknikcollege	431
Vård & omsorgscollege	739
Vuxenutbildningsnätverket	282
Fiskekommunerna	124
Antagningskansliet	2 036
Samhällsorientering	120
Praktksamordning	1 485
Praktikanskaffning	651
Totalt	9 437

DRUM (tkr)

Position väst	3 000
Innovatum	3 000
Kompetensplattform	2 000
Kultur	1 000
Miljö och klimat	1 000
Näringsliv	1 000
Kompetensförsörjning	1 000
Finansiering (bara VGR)	500
Totalt	12 500

Plats och tid:	Uddevalla 08.30 – 16.30	
Ledamöter:	Stig Bertilsson, Bengtsfors (till § 55) Ulla Börjesson, Färgelanda Benny Augustsson, Vänersborg Peter Eriksson, Trollhättan Martin Pettersson, Uddevalla Michael Karlsson, Åmål Louise Skaarnäs, Munkedal	Liselotte Fröjd, Tanum Ludwig Mossberg, Mellerud Ingemar Samuelsson, Uddevalla Therése Mancini, Sotenäs Henrik Harlitz, Vänersborg Andreas Nilsson, Dals-Ed
Ersättare:	Jörgen Andersson, Färgelanda Per-Erik Norlin, Dals-Ed Ricky Karlsson, Trollhättan Oskar Josefsson, Tanum Ove Kaye, Åmål	Ulf Rexefjord, Mellerud Erik Färg, Munkedal, Mats Andersson, Vänersborg Christer Hasslebäck, Uddevalla Jarmo Uusitalo, Uddevalla
	Tjänstgörande ersättare: Per-Erik Norlin, Dals-Ed (från § 56), Sofia Andersson Dharsani (till § 59), Trollhättan, Ulf Hanstål, Lysekil	
Fyrbodals kommunalförbund:	Anna Lärk Ståhlberg Martin Palm Titti Andersson Cecilia Sandberg Kajsa Örtengren	Titti Andersson Michael Johansson Maria Wolff Tobias Källqvist
Övriga deltagare:	Fredrik Lindén och Marie Linde, Turistrådet i Västsverige, Bo Per Larsson, Huvudsekreterare, Katarina Ahlqvist VD Gryning vård, Sten Tolgfors, Landshövding i Västra Götalands län, Monique Wannding, chef miljöskyddsavdelningen Länsstyrelsen och Louise Åsenfors (S) vice ordförande Miljö- och regionutvecklingsnämnden, Maria Eléhn, Innovatum, Ann-Christine Schleret Lember Länsstyrelsen, Christopher Sörensen ordförande regional styrgrupp Teknik College	
Underskrifter:		
Sekreterare	_____	
	Martin Palm	
Ordförande	_____	
	Peter Eriksson	
Justerare	_____	
	Benny Augustsson	

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

§ 61 – Remissförslag till budget för medlemsfinansieringen och verksamhetsplan för Fyrbodals kommunalförbund 2024 - 2026

Enligt förbundsordningens §15 ska förbundsdirektionen årligen fastställa en verksamhetsplan med budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt förbundsavgift. Budgeten ska dessutom innehålla en plan för ekonomin under den kommande treårsperioden. Direktionens budget ska delges förbundets medlemmar senast under oktober månad året före verksamhetsåret. Förslaget är att budgeten inte räknas upp med fastställda 3 % vilket innebär en fakturering för medlemskommunerna på totalt 38 kr/invånare för det på förbundet som finansieras av medlemsfinansieringen samt revisionen.

Ärendet föredrogs av Martin Palm chef för verksamhetsstöd och Anna Lärk Ståhlberg, förbundsdirektör

Direktionen beslutar

Att ställa sig bakom remissförslaget på budget för medlemsfinansieringen på 37,36 kr/invånare för Fyrbodals kommunalförbund 2024 – 2026 samt att skicka ut förslaget på remiss till medlemskommunerna.

Att ställa sig bakom remissförslaget på budget för revisionen på 0,64 öre/invånare för revisionen som andel av medlemsfinansieringen.

Att ställa sig bakom remissförslaget till verksamhetsplan 2024 – 2026 för förbundet samt att skicka ut förslaget på remiss till medlemskommunerna.

Beslutet expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Per Martin Palm
Date: 2023-06-20 09:30:26
BankID refno: 4b90c9cf-6dce-4129-8ad3-c0b87e8b4644

Sekreterare: Martin Palm

Signed by: BENNY AUGUSTSSON
Date: 2023-06-20 12:05:12
BankID refno: c74e7f32-923f-47e3-8240-0a8b36c1ee37

Justerare: Benny Augustsson

Signed by: Peter Eriksson
Date: 2023-06-21 09:02:25
BankID refno: 8cb40978-992e-49e4-bf0d-1075e161e0af

Ordförande: Peter Eriksson

Diarienummer: KS-2023-000209

Datum: 2023-08-16

TJÄNSTESKRIVELSE

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef
Ekonomiavdelningen

Reviderad renhållningstaxa för Munkedals kommun 2024

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna föreslagna justeringar för 2024 i renhållningstaxan som antogs 2018-06-27

Sammanfattning

Taxan som antogs av kommunfullmäktige 2018-06-27, avseende det nya insamlingssystemet, reviderades inför 2023 dels på grund av tillkommande tjänster. Taxan behöver nu revideras ännu en gång eftersom det från 1 januari 2024 är obligatoriskt med utsortering av matavfall och abonnemang med blandat mat- och restavfall inte längre blir valbart. Fastighetsnära insamling av förpackningar blir ett kommunalt ansvar från 2024 och skall vara fullt utbyggt 1 januari 2027.

Föreslagna justeringar i renhållningstaxan

- Fasa ut abonnemang för blandat mat- och restavfall
- Obligatorisk fyrfackshämtning där framkomligheten tillåter
- Lägga till abonnemang för extra kärl vid fyrfackshämtning
- Införa avgifter för separat hämtning av utsorterade förpackningar för flerbostadshus
- Införa avgift för felsorterat avfall, 400 kr inklusive moms per kärl och tömningstillfälle
- Införa avgift vid överfullt kärl, 300 kr inklusive moms per kärl och tömningstillfälle

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-16

Tjänsteskrivelse Reviderad renhållningstaxa 2024 för Munkedals kommun

Förslag Renhållningstaxa 2024 Munkedals kommun

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Viss ökning av intäkterna.

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga särskilda konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Kan leda till en förbättrad avfallshantering genom de incitament som införandet av avgifterna innebär.

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelsen förvaltning

Beslutet skickas till:

Mats Andresen, VD Rambo
Anja Wallin, Renhållningsansvarig Rambo

Reviderad Renhållningstaxa Munkedal 2024

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Anta föreslagna justeringar i renhållningstaxan som antogs 2018-06-27

Sammanfattning

Taxan som antogs av kommunfullmäktige 2018-06-27, avseende det nya insamlingsystemet, reviderades inför 2023 dels på grund av tillkommande tjänster. Taxan behöver nu revideras ännu en gång eftersom det från 1 januari 2024 är obligatoriskt med utsortering av matavfall och abonnemang med blandat mat- och restavfall inte längre blir valbart. Fastighetsnära insamling av förpackningar blir ett kommunalt ansvar från 2024 och skall vara fullt utbyggt 1 januari 2027.

Föreslagna justeringar i renhållningstaxan

- Fasa ut abonnemang för blandat mat- och restavfall
- Obligatorisk fyrfackshämtning där framkomligheten tillåter
- Lägga till abonnemang för extra kärl vid fyrfackshämtning
- Införa avgifter för separat hämtning av utsorterade förpackningar för flerbostadshus
- Införa avgift för felsorterat avfall
- Införa avgift vid överfullt kärl

Beskrivning av ärendet

Renhållningsavgiften är uppdelad i en grundavgift och en hämtningsavgift.

Grundavgiften finansierar kostnader för markarrende, drift och underhåll av kommunens återvinningscentraler, inlämnat bygg- och rivningsavfall från privathushållen, hantering och behandling av hushållens farliga avfall samt administration, kommunikation, planering, utveckling och andra kostnader av övergripande karaktär.

Hämtningsavgiften finansierar insamlingsfordon, personal, hantering och behandling av insamlat avfall, kärllkostnader för privathushållen samt andra kostnader som insamlingen av det kommunala avfallet genererar. Flerfamiljshus och verksamheter köper kärl eller hyr av Rambo.

Utsortering av matavfall blir obligatoriskt från 2024 och abonnemang med blandat mat- och restavfall kan inte längre nytecknas och från 2025 tas det bort helt.

Obligatorisk fyrfackshämtning där renhållningsfordonet tar sig fram. Eftersom fastighetsnära insamling av förpackningar blir ett kommunalt ansvar från 2024 och hushållen har en skyldighet att sortera ut sina förpackningar och sitt matavfall behöver vi nu byta ut abonnemangen för de som idag har blandat mat- och restavfall till abonnemang med fyrfackshämtning.

Extra kärl för restavfall för de hushåll där det uppstår mycket restavfall, exempelvis blöjor. Vi vill möjliggöra för hushåll med fyrfackskärl att kunna teckna ett extra abonnemang för restavfall. Kärlet töms i samband med ordinarie tömning varannan vecka.

Införa avgifter för separat hämtning av utsorterade förpackningar

2024 införs ett kommunalt insamlingsansvar för förpackningar som skall samlas in fastighetsnära, systemet skall var helt utbyggt 1 januari 2027. För FNI flerbostadshus är insamlingen dimensionerad utifrån Avfall Sveriges handbok för avfallsutrymmen. Naturvårdsverket har tagit fram en ersättningsmodell som innebär att

pappers- och plastförpackningar töms 26 gånger per år, glas- och metallförpackningar töms 13 gånger per år. Vid tätare tömning debiteras avgift.

Införa avgift för felsorterat avfall om avfallet inte är sorterat enligt de regler som gäller för hushållets/verksamhetens abonnemang tillkommer felsorteringsavgift med 400 kr inklusive moms per kärl och tömningstillfälle. Om avfallet felsorteras behöver det klassas om och går då till förbränning i stället vilket genererar en högre kostnad samtidigt som möjligheten att återvinna materialet uteblir helt.

Införa avgift vid överfullt kärl när avfallet överstiger kärlets övre kant och locket inte kan stängas. Är kärlet överfullt tillkommer en avgift på 300 kr inklusive moms per kärl och tömningstillfälle. Detta för att fastighetsägaren ska debiteras för rätt volym samt att förhindra nedskräpning då avfallet lätt blåser i väg när kärnen rullas ut från soprummet.

Utöver föreslagna ändringar justeras avgifter i renhållningstaxan enligt gällande avfallsindex.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse taxa 2024
- Förslag till Renhållningstaxa 2024

Mats Andresen
VD

Anja Wallin
Renhållningsansvarig

Förslag till justering av nuvarande tax till 1 januari 2024

Förändringar och tillägg till denna taxa är gulmarkerade

Renhållningstaxa för Munkedals kommun

För hushållsavfall och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.

Antagna av kommunfullmäktige 2018-06-27, §67.

Renhållningstaxan gäller från den 1 januari 2019.

Slamavgifterna justerades med avfallsindex 2,21% från 1 januari 2020 och övriga avgifter från 1 april 2020

Renhållningstaxan höjdes med avfallsindex 0,78% från 1 januari 2021

Renhållningstaxan höjdes med avfallsindex 5,1% från 1 januari 2022

Från 1 januari 2023 höjdes renhållningstaxan med avfallsindex 11,1% förutom slamtömning som höjdes med avfallsindex 15,6%

FÖRSLAG

Innehåll

1. Kommunalt avfall – Fast avfall	4
1.1. En- och tvåbostadshus – Helårsboende	5
1.2. Del i Gemensamt kärl – Helårsboende	6
1.3. En- och tvåbostadshus – Fritidsboende	7
1.4. Del i Gemensamt kärl – Fritidsboende	8
1.5. Gynnande förvaltningsbeslut Beslut om undantag från avfallsföreskrifter innan gällande avfallsföreskrifter från 2017-04-01	8
1.6. Flerfamiljshus - Helårsboende	9
1.7. Flerfamiljshus - Fritidsboende	10
1.8. Verksamheter med avfall som är jämförligt med kommunalt avfall	11
1.9 Tilläggstjänster för kommunalt avfall – Fast avfall	12
1.10 Extra kärl för restavfall	12
1.11 Hämtning av bygg- och rivningsavfall	13
1.12 Hämtning av returpapper i kärl	13
1.13 Hämtning av utsorterade förpackningar	13
1.14 Latrin	14
1.15 Avgift för felsorterat	14
1.16 Avgift för överfullt kärl	14
2. Kommunalt avfall – Avloppsfraktioner från enskilda avloppsanläggningar och andra slamsugningstjänster	14
	14
2.1. Slamsugning	15
2.2 Tilläggstjänster för kommunalt avfall – Avloppsfraktioner från enskilda avloppsanläggningar	15
3. Administrativa avgifter	16
4. Allmänna bestämmelser	17
4.1. Ansvar för den kommunala renhållningen och gällande regler	17
4.2. Ikraftträdande	17
4.3. Index	17
4.4. Avgiftsskyldighet och avgiftsprinciper	17
4.5. Handläggningsavgift	18
4.6. Sortering av Kommunalt avfall	18
4.7 Undantag från Avfallsföreskrifter för Munkedals kommun, Kap 7	18
4.8. Grovavfall inkl. Trädgårdsavfall	18
4.9. Bygg- och rivningsavfall	19
4.10. Kyl och frys	19
4.11. Returpapper/tidningar	19
4.12. Utsorterade förpackningar	19
4.13. Farligt avfall från hushåll	19
4.14. Slam/avloppsfraktioner från enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare	19

4.15. Extra hämtning av kommunalt avfall.....	20
4.16. Försvårad hämtning	20
4.17. Definitioner	20

FÖRSLAG

1. Kommunalt avfall – Fast avfall

Grundavgift

Grundavgiften finansierar markarrende, drift och underhåll av kommunens återvinningscentraler, **inlämnat bygg- och rivningsavfall från privathushållen**, hantering och behandling av hushållens farliga avfall samt administration, kommunikation, planering, utveckling och andra kostnader av övergripande karaktär som inte rör själva insamlingen.

Grundavgift (fast avgift) tas ut för alla fastigheter som nyttjas eller som kan nyttjas på ett sådant sätt att kommunalt avfall uppstår eller kan uppstå.

En grundavgift tas ut per en- och två bostadshus, med sammanlagt max 2 hushåll, per fastighetsbeteckning. I grundavgiften ingår 12 fria besök per år på Återvinningscentralen, därefter tas avgift ut enligt gällande taxa.

Vid fler bostäder/hushåll på samma fastighetsbeteckning tillkommer ytterligare en grundavgift för varje tillkommande bostad/hushåll.

I de fall då två eller fler fastighetsinnehavare/nyttjanderättshavare delar ett sophämningsabonnemang, och därmed kärl, betalar de en grundavgift var.

En grundavgift tas ut per lägenhet i flerfamiljshus samt per verksamhet. I grundavgiften för lägenheterna ingår 8 fria besök per år på Återvinningscentralen, därefter tas avgift ut enligt gällande taxa.

Grundavgift ska betalas även vid uppehåll i hämtning och för bostadshus och lägenheter som ska eller håller på att renoveras, såvida inte särskilt uppehåll beviljats av miljönämnden i enlighet med lokala avfallsföreskrifter.

Hämtningsavgift

Hämtningsavgiften finansierar samlingsfordon, personal, hantering och behandling av insamlat avfall samt andra kostnader som insamlingen av det kommunala avfallet genererar.

Hämtningsavgift (rörlig avgift) tas ut för varje sophämningsabonnemang.

En hämtningsavgift tas ut per en- och två bostadshus, med sammanlagt max 2 hushåll, per fastighetsbeteckning.

Vid fler bostäder/hushåll på samma fastighetsbeteckning tillkommer ytterligare en hämtningsavgift för varje tillkommande bostad/hushåll.

I de fall då två eller fler fastighetsinnehavare/nyttjanderättshavare delar ett sophämningsabonnemang, och därmed kärl, delas hämtningsavgiften mellan dem.

I hämtningsavgiften ingår normalt kärl, utrustning för matavfall samt eventuell annan källsorteringsutrustning som ingår i respektive abonnemangstyp, så vida inget annat anges.

Flerfamiljshus och verksamheter köper kärl och utrustning, eller hyr detta, av Rambo.

Samlad renhållningsavgift

I den samlade *renhållningsavgiften* ska tillämplig grundavgift och hämtningsavgift för aktuellt abonnemang summeras.

Alla priser som anges är inklusive lagstadgad moms, om inget annat anges.

1.1. En- och tvåbostadshus – Helårsboende

Vid abonnemang *Hemsortering i 4-fackskärl* hämtas avfallet i kärl 1 varannan vecka respektive kärl 2 var fjärde vecka, året runt. Eftersom regeringen beslutat om fastighetsnära insamling skall så många hushåll som möjligt ha denna abonnemangsform och det är därför framkomligheten som styr vilka kärl du får.

Vid abonnemang *Sorterat matavfall och restavfall* hämtas avfallet varannan vecka, året runt. Erbjuds enbart till hushåll där fyrfacksfordon inte tar sig fram.

Vid abonnemang *Blandat mat- och restavfall* hämtas avfallet varannan vecka, året runt. Kan ej nytecknas.

Vid delat abonnemang sker hämtning i enlighet med beviljat beslut om undantag.

Längre hämtningsintervall till var 4:e vecka för restavfall, beviljat enligt avfallsföreskrifternas undantag (42§), ger reduktion av hämtningsavgiften med 300 kr per år.

Extra hämtning kan beställas mot avgift, se kapitel 1.9.

Abonnemangstyp	Kärl*	Grundavgift (kr)	Hämtningsavgift (kr)	Samlad renhållningsavgift (kr per år)
<i>Hemsortering i 4-fackskärl</i>	370 liter, kärl 1	1 926	2 166	4 092
	370 liter, kärl 2			
<i>Sorterat matavfall och restavfall</i>	140 liter för matavfall ** 140 liter för restavfall **	1 926	2 166	4 092
	Större kärlstorlek för restavfall - Hämtningsavgiften ökas med 500 kr per varje steg/kärlstorlek för 190, 240 eller 370 liters kärl			
<i>Blandat mat- och restavfall***</i>	190 liter **	1 926	3 971	5 897
	Större kärlstorlek för blandat mat- och restavfall - Hämtningsavgiften ökas med 500 kr per varje steg/kärlstorlek för 240 eller 370 liters kärl			
<i>Delat abonnemang</i>	I enlighet med beviljat beslut om undantag	1 926	Delad hämtningsavgift	Summan av grundavgift och delad hämtningsavgift

*Kärl ingår i hämtningsavgiften och tillhandahålls av Rambo. Skadat eller försvunnet kärl ersätts till självkostnadspris.

Ordinarie kärlstorlek * Utsortering av matavfall blir obligatoriskt från 2024 och abonnemang med blandat mat- och restavfall kommer att fasas ut och kan inte längre nytecknas.

1.2. Del i Gemensamt kärl – Helårsboende

Vid abonnemang *Del i gemensamt kärl* hämtas avfallet efter behov, minst varannan vecka, året runt.

Erbjuds till de hushåll där hämtning vid fastighet inte är möjlig.

Abonnemangstyp	Kärl/Kärlskåp*	Grundavgift (kr)	Hämtningsavgift (kr)	Samlad renhållningsavgift (kr per år)
<i>Sorterat matavfall och restavfall</i>	Gemensamma kärl på anvisad plats	1 926	400 kr lägre avgift än enskilt kärl (År 2023 - 1 766)	År 2023 - 3 692
Blandat mat- och restavfall**	Gemensamma kärl på anvisad plats	1 926	400 kr lägre avgift än enskilt kärl (År 2023 – 3 571)	År 2023 - 5 497

*När samfällighet, fastighetsförening etc. bekostar markarbeten och sophus/kärlskåp och kärl samt ansvarar för tillsyn och skötsel reduceras hämtningsavgiften per hushåll med 300 kr. ** Utsortering av matavfall blir obligatoriskt från 2024 och abonnemang med blandat mat- och restavfall kommer att fasas ut och kan inte längre nytecknas.

1.3. En- och tvåbostadshus – Fritidsboende

Vid abonnemang *Hemsortering i 4-fackskärl* hämtas avfallet i kärl 1 varannan vecka respektive kärl 2 var fjärde vecka, under perioden april-september (vecka 14–39). Eftersom regeringen beslutat om fastighetsnära insamling skall så många hushåll som möjligt ha denna abonnemangsform och det är därför framkomligheten som styr vilka kärl du får.

Vid abonnemang *Sorterat matavfall och restavfall* hämtas avfallet varannan vecka, under perioden april-september (vecka 14–39). Erbjuds enbart till hushåll där fyrfacksfordon inte tar sig fram.

Vid abonnemang *Blandat mat- och restavfall* hämtas avfallet varannan vecka, under perioden april-september (vecka 14–39). Kan ej nytecknas.

Vid delat abonnemang sker hämtning i enlighet med beviljat beslut om undantag.

Längre hämtningsintervall till var 4:e vecka för restavfall, beviljat enligt avfallsföreskrifternas undantag (42§), ger reduktion av hämtningsavgiften med 150 kr per år.

Extra hämtning, liksom hämtning under perioden oktober-mars, kan beställas mot avgift enligt kapitel 1.9.

Abonnemangstyp	Kärl*	Grundavgift (kr)	Hämtningsavgift (kr)	Samlad renhållningsavgift (kr per år)
<i>Hemsortering i 4-fackskärl</i>	370 liter Kärl 1	1 926	1 685	3 611
	370 liter Kärl 2			
<i>Sorterat matavfall och restavfall</i>	140 liter för matavfall **	1 926	1 685	3 611
	140 liter för restavfall **			
Större kärlstorlek för restavfall - Hämtningsavgiften ökas med 500 kr per varje steg/kärlstorlek för 190, 240 eller 370 liters kärl				
<i>Blandat mat- och restavfall***</i>	190 liter **	1 926	3 491	5 417
	Större kärlstorlek för blandat mat- och restavfall - Hämtningsavgiften ökas med 500 kr per varje steg/kärlstorlek för 240 eller 370 liters kärl			
<i>Delat abonnemang</i>	I enlighet med beviljat beslut om undantag	1 926	Delad hämtningsavgift	Summan av grundavgift och delad hämtningsavgift

*Kärl ingår i hämtningsavgiften och tillhandahålls av Rambo. Skadat eller försvunnet kärl ersätts till självkostnadspris.

Ordinarie kärlstorlek * Utsortering av matavfall blir obligatoriskt från 2024 och abonnemang med blandat mat- och restavfall kommer att fasas ut och kan inte längre nytecknas

1.4. Del i Gemensamt kärl – Fritidsboende

Vid abonnemang *Del i gemensamt kärl* hämtas avfallet efter behov, minst varannan vecka, under perioden april-september (vecka 14–39). **Erbjuds till de hushåll där hämtning vid fastighet inte är möjlig.**

Abonnemangstyp	Kärl/Kärlskåp*	Grundavgift (kr)	Hämtningsavgift (kr)	Samlad renhållningsavgift (kr per år)
<i>Sorterat matavfall och restavfall</i>	Gemensamma kärl på anvisad plats	1 926	200 kr lägre avgift än enskilt kärl (År 2023 - 1 485)	År 2023 – 3 411
Blandat mat- och restavfall**	Gemensamma kärl på anvisad plats	1 926	200 kr lägre avgift än enskilt kärl (År 2023 - 3 291)	År 2023 - 5 217

*När samfällighet, fastighetsförening etc. bekostar markarbeten och sophus/kärtskåp samt ansvarar för tillsyn och skötsel reduceras hämtningsavgiften per hushåll med 300 kr. **** Utsortering av matavfall blir obligatoriskt från 2024 och abonnemang med blandat mat- och restavfall kommer att fasas ut och kan inte längre nytecknas**

1.5. Gynnande förvaltningsbeslut

Beslut om undantag från avfallsföreskrifter innan gällande avfallsföreskrifter från 2017-04-01.

Abonnemang med hämtningsintervall en gång per kvartal, enligt beslut om undantag från tidigare avfallsföreskrifter, är personliga och fortsätter att gälla tills de förhållande som gällde vid beslutningstillfället förändras. Exempel på förändring är ändrad belastning/kärlet räcker inte till, ägarbyte eller annan ändring som förändrar det underlag som låg till grund för beslutet. Kan inte nytecknas.

Helårsboende - Vid abonnemang *Kvartalshämtning* hämtas avfallet 4 gånger per år.

Abonnemangstyp	Kärl/Kärtskåp*	Grundavgift (kr)	Hämtningsavgift (kr)	Samlad renhållningsavgift (kr per år)
<i>Sorterat restavfall sorterat matavfall till hemkompost</i>	140 liters för restavfall	1 926	500 kr lägre avgift än ordinarie abonnemangs hämtningsavgift, se p 1.1 (År 2023 - 1 666)	År 2023 – 3 592

Fritidsboende - Vid abonnemang *Kvartalshämtning* hämtas avfallet 2 gånger under perioden april-september (vecka 14–39).

Abonnemangstyp	Kärl/Kärtskåp*	Grundavgift (kr)	Hämtningsavgift (kr)	Samlad renhållningsavgift (kr per år)
<i>Sorterat restavfall sorterat matavfall till hemkompost</i>	140 liters för restavfall	1 926	250 kr lägre avgift än ordinarie abonnemangs hämtningsavgift, se p 1.3 (År 2023 - 1 435)	År 2023 - 3 361

1.6. Flerfamiljshus - Helårsboende

Avfall hämtas efter behov, enligt överenskommet hämtningsintervall dock minst varannan vecka, året runt. Extra hämtning kan beställas mot avgift enligt kapitel 1.8, Verksamheter - hämtningsavgift vid enstaka hämtning.

Abonnemangstyp	Kärl*	Grundavgift (kr per lägenhet och år)	Hämtningsavgift vid hämtning <u>varannan</u> <u>vecka</u> (kr per kärl och år)	Hämtningsavgift vid hämtning <u>varje vecka</u> (kr per kärl och år)
<i>Sorterat matavfall och restavfall</i>	140 liter för matavfall	964	2 708	5 414
	240 liter för restavfall			
	140 liter för matavfall	964	3 009	6 016
370 liter för restavfall				
	190 liter för matavfall	964	3 610	7 219
	660 liter för restavfall			
Blandat mat- och restavfall**	240 liter	964	3 610	7 219
	370 liter	964	3 910	7 819
	660 liter	964	4 813	9 625

*Flerfamiljshus köper kärl och utrustning eller hyr av Rambo till självkostnadspris. Skadat eller försvunnet kärl ersätts till

självkostnadspris. ** Utsortering av matavfall blir obligatoriskt från 2024 och abonnemang med blandat mat- och restavfall kommer att fasas ut och kan inte längre nytecknas.

1.7. Flerfamiljshus - Fritidsboende

Avfall hämtas efter behov, enligt överenskommet hämtningsintervall dock minst varannan vecka, under perioden april-september (vecka 14–39).

Extra hämtning, liksom hämtning under perioden oktober-mars, kan beställas mot avgift enligt kapitel 1.8, Verksamheter - hämtningsavgift vid enstaka hämtning.

Hämtningsavgiften för flerbostadshus för fritidsboende är 1 000 kr lägre för hämtningsintervall varje vecka och 500 kr lägre för hämtningsintervall varannan vecka, än motsvarande kärlestorlek och hämtningsintervall året runt.

Abonnemangstyp	Kärl*	Grundavgift (kr per lägenhet och år)	Hämtningsavgift vid hämtning <u>varannan</u> <u>vecka</u> (kr per kärlestorlek och år)	Hämtningsavgift vid hämtning <u>varje vecka</u> (kr per kärlestorlek och år)
<i>Sorterat matavfall och restavfall</i>	140 liter för matavfall 240 liter för restavfall	964	(År 2023 – 2 208)	(År 2023 – 4 414)
	140 liter för matavfall 370 liter för restavfall	964	(År 2023 – 2 509)	(År 2023 – 5 016)
	190 liter för matavfall 660 liter för restavfall	964	(År 2023 – 3 110)	(År 2023 – 6 219)
Blandat mat- och restavfall**	240 liter	964	(År 2023 – 3 110)	(År 2023 – 6 219)
	370 liter	964	(År 2023 – 3 410)	(År 2023 – 6 819)
	660 liter	964	(År 2023 – 4 313)	(År 2023 – 8 625)

*Flerfamiljshus köper kärlestorlek och utrustning eller hyr av Rambo till självkostnadspris. Skadat eller försvunnet kärlestorlek ersätts till självkostnadspris ** Utsortering av matavfall blir obligatoriskt från 2024 och abonnemang med blandat mat- och restavfall kommer att fasas ut och kan inte längre nytecknas.

1.8. Verksamheter med avfall som är jämförligt med kommunalt avfall

Alla verksamhetspriser anges exklusive moms.

Grundavgift om 771 kr/år debiteras varje verksamhet, utöver hämtningsavgift enligt nedan.

Kärl*	Hämtningsavgift (kr per kärl och hämtningstillfälle, exkl. moms)			
	vid schemalagd hämtningsintervall, som regel minst varannan vecka, året runt eller per säsong		vid enstaka hämtning	
	Matavfall	Restavfall/Blandat avfall**	Matavfall	Restavfall/Blandat avfall**
140 liters kärl	43	74	102	133
190 liters kärl	56	98	114	158
240 liters kärl	67	117	-	177
370 liters kärl	-	146	-	206
660 liters kärl	-	218	-	279

*Verksamheter köper kärl och utrustning eller hyr av Rambo till självkostnadspris. Skadat eller försvunnet kärl ersätts till självkostnadspris. ** Utsortering av matavfall blir obligatoriskt från 2024 och abonnemang med blandat mat- och restavfall kommer att fasas ut och kan inte längre nytecknas.

Större Behållare	Hämtningsavgift	Behandlingsavgift
Container*	Pris per tömning enligt självkostnad	Pris per ton eller m ³ enligt självkostnad för respektive avfallsslag
Djupbehållare	Pris per tömning enligt självkostnad	Pris per ton eller m ³ enligt självkostnad för respektive avfallsslag

*Verksamheter hyr container av Rambo till självkostnadspris.

1.9 Tilläggstjänster för kommunalt avfall – Fast avfall

Tjänst	Avgift (kr)
Extra hämtning av hushållsavfall vid ordinarie hämtningstur*	98 per tillfälle
Extra hämtning av hushållsavfall utanför ordinarie hämtningstur*	622 per tillfälle
Framdragning av kärl 2,5–5 m (dragväg tor) vid tömning för en- och tvåbostadshus – <u>helårsboende</u>	1 203 per abonnemang och år
Framdragning av kärl 5–10 m (dragväg tor) vid tömning för en- och tvåbostadshus – <u>helårsboende</u>	3 009 per abonnemang och år
Framdragning av kärl 2,5–5 m (dragväg tor) vid tömning för en- och tvåbostadshus – <u>fritidsboende</u>	602 per abonnemang och år
Framdragning av kärl 5–10 m (dragväg tor) vid tömning för en- och tvåbostadshus – <u>fritidsboende</u>	1 504 per abonnemang och år
Hämtning av grovavfall inkl. vitvaror och trädgårdsavfall med mindre flakbil	778 per hämtningstillfälle upp till 2 m ³
Extra hämtningsfordon med personal	Pris per timma enligt självkostnad
Extra personal	Pris per timma enligt självkostnad
Behandling av lämnat avfall	Pris per ton eller m ³ , enligt självkostnad för respektive avfallsslag
Byte eller hämtning av kärl	452 per bytestillfälle
Tvätt av kärl	Pris enligt självkostnad
Nytt kärl	Pris enligt självkostnad
Besöksavgift på återvinningscentral efter de fria besöken är nyttjade	200 per tillfälle

*Kan beställas hela året.

1.10 Extra kärl för restavfall

För hushåll där det uppstår mycket restavfall, exempelvis blöjor, kan abonnemang för extra restavfallskärl tecknas i kombination med abonnemanget hemsortering med fyrfacks kärl. Kärlet töms i samband med ordinarie tömning varannan vecka. För fritidsboende töms kärlet varannan vecka under perioden april-september (vecka 14–39).

Abonnemangstyp	kärl	Hämtningsavgift (kr) helårsboende	Hämtningsavgift (kr) fritidsboende
Sorterat restavfall	190 l	1 900 per abonnemang per år	1 400 per abonnemang per år

1.11 Hämtning av bygg- och rivningsavfall

Behållare	Hämningsavgift	Dygns hyra	Utsättnings kostnad	Behandlingsavgift
Container 8–10 m ³	2 666 kr	100 kr	944 kr	Pris per ton eller m ³ enligt självkostnad för respektive avfallsslag
Storsäck*	2 666 kr upp till 6 säckar per tömningstillfälle	0 kr	0 kr	Pris per ton eller m ³ enligt självkostnad för respektive avfallsslag

*Finns att köpa på återvinningscentralen till självkostnadspris

1.12 Hämtning av returpapper i kärl

Denna tjänst gäller inte för en- och tvåbostadshus

Kärl*	Avgift vid Hämtning 2 ggr/vecka	Avgift vid Hämtning Varje vecka	Avgift vid Hämtning Varannan vecka	Avgift vid Hämtning 1 g/månad	Avgift vid Hämtning Varannan månad
370 l kärl	17 333	8 226	3 786	2 586	1 800
660 l kärl	22 452	11 883	5 942	4 197	--

*Kärlhyran ingår i abonnemangsavgiften. Kärl kan även tömmas enbart vid budning men då tillkommer kärlhyra med 53 kr/ månad för 370 l kärl och 100 kr/månad för 660 l kärl. Kostnad per tömning oavsett kärlets storlek är 204 kr.

1.13 Hämtning av utsorterade förpackningar

Denna tjänst gäller inte för en- och tvåbostadshus. För FNI flerbostadshus är insamlingen dimensionerad utifrån Avfall Sveriges handbok för avfallsutrymmen. Naturvårdsverket har tagit fram en ersättningsmodell som innebär att pappers- och plastförpackningar töms 26 gånger per år, glas- och metallförpackningar töms 13 gånger per år. Vid tätare tömning debiteras avgift. Extra kärl bekostas av fastighetsägaren till självkostnadspris.

Avfallsfraktion**	Avgift vid Hämtning Varannan vecka	Avgift vid Hämtning 1 g/månad	Avgift vid Hämtning Varje vecka	Avgift vid Hämtning 2 ggr/vecka
Pappersförpackningar*	0	0	3 120	9 360
Plastförpackningar*	0	0	3 120	9 360
Färgat glas*	1 560	0	4 680	10 920
Ofärgat glas*	1 560	0	4 680	10 920
Metall*	1 560	0	4 680	10 920

*Avgiftsfri hämtning gäller enbart vid utsortering av samtliga förpackningar.

**Vid extra tömning utöver löpande abonnemang tillkommer 400 kr per kärl och tömningstillfälle.

(Exempel på avgiftsfri hämtning vid dimensionering av 10 lägenheter/hämtningsställe)

660 l kärl för pappersförpackningar med hämtning varannan vecka
 370 l kärl för plastförpackningar med hämtning varannan vecka
 190 l kärl för metallförpackningar med hämtning 1 gång per månad

190 l kärl för färgat glas och 190 l kärl för ofärgat glas med hämtning 1 gång per månad

1.14 Latrin

Abonnenten hämtar själv kärl på Hästeskedss återvinningscentral. Hämtning för borttransport beställs hos Rambo. **Abonnemang för latrinhämtning kan ej nytecknas.**

Abonnemangstyp	Kärl á 23 liter	Hämtningsavgift (kr)
Hämtning av latrin	10 st	9 623 per abonnemang per år
Tilläggstjänst: Hämtning av extra kärl för latrin	Enstaka	964 per kärl

1.15 Avgift för felsorterat

Om avfallet inte är sorterat enligt de regler som gäller för aktuellt abonnemang har Rambo rätt att debitera felsorteringsavgift, avgiften gäller vid alla typer av avfall som sorteras till fel kärl.

Vid felsortering kommer fastighetsägaren att kontaktas och felet påpekas. Om felsortering upprepas en andra gång faktureras felsorteringsavgift på 400 kr per behållare och tömningstillfälle.

1.16 Avgift för överfullt kärl

När avfallet överstiger kärlets övre kant och locket inte kan stängas är kärlet överfullt. Avgift för överfullt kärl debiteras med 300 kr per kärl och tömningstillfälle.

2. Kommunalt avfall – Avloppsfraktioner från enskilda avloppsanläggningar och andra slamsugningstjänster

Hämtningsavgift

Hämtningsavgift utgör betalning för framkörning och tömning/slamsugning av avloppsanläggning. I denna avgift ingår även planerings- och utvecklingsarbete, administration, information samt andra kostnader av mer övergripande karaktär som inte rör själva insamlingen.

Behandlingsavgift

Behandlingsavgiften utgör kostnaden för behandlingen av slam. Avgiften är enligt självkostnad, via kommunalt reningsverk eller annan mottagare. Vid förändringar får Rambo justera pris till kund i motsvarande grad.

2.1. Slamsugning

Slamsugningsavgift per tömning och tillkommande behandlingskostnad per påbörjad kubikmeter, m³.

Slamavskiljare töms enligt renhållarens schemaläggning till ordinarie hämningsavgift.

Sluten tank töms efter beställning till ordinarie avgift tills Rambo beslutar om schemalagd tömning, se utförligare villkor i avfallsföreskrifterna 32 §, under rubriken *Hämningsintervall*.

Återkommande tätare tömning än schemaläggning kan beställas och utförs då inom ramen för schemaläggning och till ordinarie hämningsavgift. Enstaka kompletterande tömning eller önskad tömning vid annan tidpunkt kan beställas till avgift enligt enstaka tömning.

I tömningarna ingår 10 meter slangdragning från bilens uppställningsplats till avloppsanläggning. Erfordras kompletterande utrustning, extra personal eller specialfordon/transport för att kunna utföra tömning debiteras extra avgift.

Avloppsanläggning	Hämningsavgift* (kr per tömningstillfälle)		Behandlingsavgift
	Vid schemalagd tömning	Vid enstaka tömning	
<i>Slamavskiljare**</i>	1 504	Pris per timma för aktuellt slamsugningsfordon	Pris per m ³ enligt självkostnad (2023: 284kr/ m ³)
<i>Sluten tank**</i>	1 504	1 504 ***	Pris per m ³ enligt självkostnad (2023: 284 kr/ m ³)
<i>Minireningsverk**</i>	1 504	Pris per timma för aktuellt slamsugningsfordon	Pris per m ³ enligt självkostnad (2023: 284 kr/ m ³)
<i>Fettavskiljare</i>	1 504	Pris per timma för aktuellt slamsugningsfordon	Pris per m ³ enligt självkostnad
<i>Fosforfällor</i>	Pris per timma för aktuellt hämningsfordon	Pris per timma för aktuellt hämningsfordon	Pris per m ³ enligt självkostnad

*Om tömning inte kan utföras vid aviserad tidpunkt på grund av hinder som åligger fastighetsinnehavaren att åtgärda inför tömning debiteras framkörningsavgift om 700 kr.

** Vid samtidig tömning av ytterligare en enhet debiteras en reducerad hämningsavgift om 564 kr. Ordinarie behandlingsavgift per m³ tillkommer.

*** Gäller tills beslut om schemalagd tömning – därefter pris per timma.

2.2 Tilläggstjänster för kommunalt avfall – Avloppsfraktioner från enskilda avloppsanläggningar

Tjänst	Avgift (kr)
<i>Akuttömning, tillkommande avgift utöver ordinarie hämningsavgift under ordinarie arbetstid</i>	1 159
<i>Akuttömning, tillkommande avgift utöver ordinarie hämningsavgift under jourtid och helgdag</i>	3 475
<i>Beställning av tömning vid annan tidpunkt – tömningsdatum, tillkommande avgift utöver ordinarie hämningsavgift</i>	816
<i>Extra slang</i>	258 per påbörjat 10-tal meter
<i>Slamsugningsbil med personal</i>	Pris per timma enligt självkostnad
<i>Spolbil med personal</i>	Pris per timma enligt självkostnad
<i>Extra personal</i>	Pris per timma enligt självkostnad
<i>Extra åtgärd utöver ordinarie tömningsarbete, kompletterande utrustning, specialfordon/transport, extra personal, etc.</i>	Pris enligt självkostnad

3. Administrativa avgifter

Tjänst	Avgift (kr)
<i>Handläggning av undantag från avfallsföreskrifterna som handläggs av Rambo**</i>	242 per ärende

** Vid ärenden som handläggs/beslutas av kommunen, debiterats handläggningsavgift enligt kommunens taxa.

FÖRSLAG

4. Allmänna bestämmelser

4.1. Ansvar för den kommunala renhållningen och gällande regler

Rambo AB, Regional avfallsanläggning mellersta Bohuslän AB, (nedan kallad Rambo) har på uppdrag av Munkedals kommunfullmäktige ansvaret för den kommunala avfallshanteringen i Munkedals kommun.

Bestämmelser för avfallshanteringen återfinns i Miljöbalken, Avfallsförordningen, andra förordningar utfärdade med stöd av Miljöbalken samt i Avfallsföreskrifter för Munkedals kommun. Kommunfullmäktige i Munkedal beslutar om Avfallsföreskrifter och denna Renhållningstaxa.

4.2. Ikraftträdande

Taxan träder i kraft 2023-01-01.

4.3. Index

Avgifterna i denna taxa regleras enligt avfallsindex A12:1MD. För slamtömning regleras taxan enligt avfallsindex A12:3MD.

Avgifterna justeras årligen fr.o.m. 1 januari med oktober som basmånad

Första indexjustering av taxans priser sker från 1 januari 2023.

4.4. Avgiftsskyldighet och avgiftsprinciper

Avgift får tas ut enligt 27 kap. 4–6 §§ Miljöbalken (SFS 1998:808) för den avfallshantering som utförs genom kommunens försorg.

§ 5 i miljöbalken ger kommunen möjlighet att ta ut avgift på ett sådant sätt att miljöanpassad avfallshantering främjas.

Renhållningstaxan ska bidra till att styra mot nationella mål och Munkedals kommuns mål inom avfalls- och arbetsmiljöområdet.

Renhållningstaxan ska finansiera kostnaderna för det kommunala renhållningsansvaret.

Avgift faktureras av och ska betalas till Rambo som beslutar om och anpassar avgiftsperioder och fakturering.

Avgiften är årlig eller på annat sätt periodisk. Om insamling, transport eller bortskaffande sker vid enstaka tillfälle tas avgiften ut vid varje särskilt tillfälle.

I de fall en fastighet eller verksamhet har flera ägare, faktureras en ägare för fastighetens eller verksamhetens renhållningskostnader. Val av abonnent- och fakturamottagare sker utifrån ägarandel eller enligt överenskommelse. Om betalning uteblir kan Rambo överföra alla abonnemang, fakturerings- och betalningskrav till annan delägare.

Vid ägarbyte ska uppgifter om ny ägare och tillträdesdatum lämnas skriftligt till Rambo.

Avgiftsskyldighet gäller även vid de tillfällen då avfallsbehållaren inte varit tillgänglig vid hämtningstillfället, inte använts eller då den inte varit placerad på överenskommen/anvisad plats.

Betalningsvillkor och kravhantering sker enligt Rambos fastställda rutiner.

4.5. Handläggningsavgift

För handläggning av undantag från avfallsföreskrifterna som handläggs av Rambo, debiteras handläggningsavgift. Vid ärenden som handläggs/beslutas av kommunen, debiterats handläggningsavgift enligt kommunens taxa.

4.6. Sortering av Kommunalt avfall

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut de avfallsslag som framgår av Avfallsföreskrifter för Munkedals kommun, bilaga 1 *Sorteringsanvisningar för kommunalt avfall*.

Avfallsslagen ska förvaras och transporteras skilt från annat avfall om inget annat anges i föreskrifterna.

Fastighetsinnehavare i en- och tvåbostadshus för helårs- och fritidsboende kan, efter skriftlig anmälan till Miljönämnden i mellersta Bohuslän, kompostera matavfall enligt bestämmelser i Avfallsföreskrifter för Munkedals kommun.

Kompostering av matavfall medger ingen reducering av renhållningsavgift.

4.7 Undantag från Avfallsföreskrifter för Munkedals kommun, Kap 7

Kortfattat utdrag från Avfallsföreskrifternas 42 – 51 §§:

Längre hämtningsintervall för restavfall (42§)

Fastighetsinnehavare till en- och tvåbostadshus, som sorterar ut och komposterar allt sitt matavfall på den egna fastigheten, eller lämnar allt matavfall till insamling i brunt kärl, kan efter anmälan till Rambo få sitt restavfall hämtat var fjärde vecka.

Beviljat längre hämtningsintervall medger reducering av hämtningsavgift, se renhållningsavgift för en- och tvåbostadshus.

Delat abonnemang för kommunalt avfall (43§)

Fastighetsinnehavare av upp till tre närbelägna fastigheter kan, efter anmälan till Rambo, dela ett avfallsabonnemang under förutsättning att fastigheternas samlade avfall bedöms kunna rymmas i det/de kärl som ingår i det aktuella avfallsabonnemanget, med ordinarie hämtningsintervall.

Varje fastighetsinnehavare är skyldig att betala hel grundavgift och delad hämtningsavgift, i enlighet med beviljat beslut om undantag

Gemensamma kärl för flera fastigheters kommunala avfall (44§)

Gemensamma kärl för flera fastigheter än tre, kan efter gemensam anmälan från samfällighetsförening, vägförening eller liknande prövas av Rambo.

För grupper av fastigheter utmed vägar som inte är farbar för hämtningsfordon kan kommunen komma att anvisa plats för hämtning av kommunalt avfall i gemensamma kärl för flera fastigheter.

Vid gemensamma kärl utgår en grundavgift per hushåll samt hämtningsavgift enligt taxa *Del i Gemensamt kärl*.

Övriga undantag (45–51§§)

Övriga undantag befriar inte fastighetsinnehavaren från skyldighet att betala renhållningstaxans grundavgift, såvida inget annat anges under respektive § i Avfallsföreskrifterna eller anges i beviljat beslut.

4.8. Grovavfall inkl. Trädgårdsavfall

Hushållens grovavfall, som är sorterat enligt Rambos anvisningar, lämnas avgiftsfritt till återvinningscentral (**inom ramen för de fria besöken**). Kostnaden för mottagning och behandling täcks av taxans grundavgift.

Grovavfall kan även hämtas genom beställning mot en särskild avgift.

Hämtning beställs hos Rambo och sker inom tio arbetsdagar vid ordinarie hämtningsplats för fastighetens hushållsavfall vid farbar väg. Grovavfall ska, i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Trädgårdsavfall ska förpackas i säckar om max 15 kg, eller vid lös volym hanteras via container. Vid beställning ska kunden ange vad som ska hämtas för bedömning av om hämtning kan erbjudas.

4.9. Bygg- och rivningsavfall

Bygg- och rivningsavfall som uppkommer vid egen renovering och inte uppkommer i en yrkesmässig verksamhet faller in under kommunens ansvar.

Bygg- och rivningsavfall lämnas avgiftsfritt till återvinningscentral. Kostnaden för mottagning och behandling täcks av taxans grundavgift.

Sorterat bygg- och rivningsavfall kan även hämtas genom beställning mot en särskild avgift.

Hämtning beställs hos Rambo, hämtning sker inom tio arbetsdagar vid ordinarie hämtningsplats för fastighetens kommunala avfall vid farbar väg. Avfallet skall sorteras per fraktion och får inte blandas.

4.10. Kyl och frys

Kyl och frys lämnas avgiftsfritt till återvinningscentral. Kostnaden för mottagning och behandling täcks av taxans grundavgift

Kyl och frys kan även hämtas genom beställning mot en särskild avgift.

Hämtning beställs hos Rambo, hämtning sker inom tio arbetsdagar vid ordinarie hämtningsplats för fastighetens kommunala avfall vid farbar väg.

4.11. Returpapper/tidningar

Tidningar, tidskrifter, direktreklam och liknande produkter av papper som kan materialåtervinnas omfattas av kommunalt avfall. Flerbostadshus och verksamheter kan beställa hämtning i kärl, en- och tvåbostadshus hänvisas till insamlingsssystem som återfinns på återvinningsstationerna.

4.12. Utsorterade förpackningar

2024 införs ett kommunalt insamlingsansvar för förpackningar som skall samlas in fastighetsnära, systemet skall var helt utbyggt 1 januari 2027. För FNI flerbostadshus är insamlingen dimensionerad utifrån Avfall Sveriges handbok för avfallsutrymmen. Naturvårdsverket har tagit fram en ersättningsmodell som innebär att pappers- och plastförpackningar töms 26 gånger per år, glas- och metallförpackningar töms 13 gånger per år. Vid tätare tömning debiteras avgift. Extra kärl bekostas av fastighetsägaren till självkostnadspris.

4.13. Farligt avfall från hushåll

Farligt avfall från hushåll lämnas avgiftsfritt till återvinningscentral enligt Rambos sorteringsanvisningar. Kostnaden för mottagning och behandling täcks av taxans grundavgift.

4.14. Slam/avloppsfraktioner från enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare

Villkor för avloppsanläggningar och framkomlighet för tömning av avloppsanläggning framgår av avfallsföreskrifterna kap. 4.

Tömning sker i enlighet med avfallsföreskrifternas tömningsintervall, eller enligt miljönämndens beslut.

När tömning sker enligt schemaläggning utförs tömning enligt schema till ordinarie pris. Fastighetsinnehavare kan beställa återkommande tätare tömning inom ramen för schemalagda tömning. När tömning sker enligt beställning utförs tömning till ordinarie pris, inom fem arbetsdagar, beställningsdagen inräknad.

Akuttömning, enstaka kompletterande tömning utanför schema och tömning vid tidpunkt utanför schema kan beställas och utförs mot extra avgift enligt gällande taxa.

När tömning kräver extra personal, utrustning eller specialtransport, såsom traktor, båt etc., för att kunna utföras, tas extra avgift ut.

I tömningarna ingår 10 meter slangdragning från bilens uppställningsplats till avloppsanläggning. Vid avstånd därutöver och upp till 50 meter tas fast extra avgift ut enligt gällande taxa.

För att undvika extra avgift vid tömning kan fastighetsinnehavaren, på egen bekostnad, tillhandahålla kompletterande tömningsutrustning. Slangtyp och kopplingar ska då godkännas av Rambo.

I avfallsföreskrifterna 30 § "Allmänna regler" står att. "*Avstånd mellan uppställningsplats för slamfordon och avloppsanläggning som ska tömmas bör inte överstiga 10 meter. Vid avstånd därutöver och upp till 50 meter tas fast extra avgift ut enligt gällande taxa.*

Maximal sughöjd mellan slamfordon och avloppsanläggningens botten är 6 meter.

Vid avstånd över 50 meter mellan uppställningsplats för slamfordonet och avloppsanläggning, sughöjd över 6 meter eller andra förhållanden som kräver extra personal, särskild utrustning och/eller specialtransport såsom traktor, båt etc. för att kunna utföra slamsugning, tas särskild avgift ut enligt gällande taxa".

Om tömning inte kan utföras vid aviserad tidpunkt på grund av hinder som åligger fastighetsinnehavaren att åtgärda inför tömning debiteras framkörningsavgift enligt gällande taxa.

4.15. Extra hämtning av kommunalt avfall

Då större mängder restavfall än vad som får plats i avfallsbehållaren uppstår på fastigheten eller vid behov av hämtning från fritidsfastighet under ej ordinarie hämtningstid, oktober – mars (vecka 40 – 13) ska detta hämtas genom extra hämtning mot särskild avgift.

Extrahämtning beställs hos Rambo och kan ske i samband med områdets nästa ordinarie hämtning av kommunalt avfall eller vid särskild beställning på annan tid. Hämtning sker vid ordinarie hämtningsplats vid farbar väg.

4.16. Försvårad hämtning

Om hämtning kräver andra åtgärder än ordinarie metoder och/eller undantag får Rambo besluta om särskilda avgifter i enlighet med de grunder som anges i 27 kap 4 – 6 §§ miljöbalken.

4.17. Definitioner

Termer och begrepp som används är lika med Avfallsföreskrifter för Munkedals kommun.

De vanligaste begreppen har följande betydelser:

Med *kommunalt avfall* avses avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.

Med *därmed jämförligt avfall från annan verksamhet* menas avfall från industrier, affärsrörelser och annan verksamhet som i renhållningssammanhang är jämförligt med avfall som kommer från hushåll. Det är sådant avfall som uppkommer som en direkt följd av att människor, oavsett ändamål eller verksamhet, uppehåller sig i en lokal eller i en anläggning. Som exempel kan nämnas avfall från personalmatsalar, restaurangavfall och toalettavfall.

Med *fastighetsinnehavare* avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (SFS1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

Med *nyttjanderättshavare* avses den som, utan att omfattas av fastighetsinnehavarebegreppet, har rätt att bruka eller nyttja fastighet *för verksamhet*.

Med *den renhållningsansvarige* avses Munkedals kommun, Kommunstyrelsen.

Med *den verksamhetsansvarige* avses Rambo AB.

Med *miljönämnden* avses den nämnd som ansvarar för tillsyn av miljöfrågor i kommunen.

I Avfallsföreskrifternas Bilaga 3 *Definitioner* förklaras termer och begrepp som används i föreskrifterna.

FÖRSLAG

Diarienummer: KS-2023-000218

Datum: 2023-08-24

TJÄNSTESKRIVELSE

Peter Karlsson
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Lokalförsörjningsprogram

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta Lokalförsörjningsprogram.

Sammanfattning

Munkedals kommun har idag inget styrande dokument för sin lokalförsörjningsplanering.

Lokalförsörjningsprogrammet är framtaget i samverkan mellan kommunens samtliga förvaltningar och samhällsbyggnadsförvaltningen som är kommunens lokalförsörjare. NIRAS Sweden AB (NIRAS) har haft ansvaret för att leda arbetet och sammanställa dokumentationen.

En stor del i framtagningen av detta första lokalförsörjningsprogram har varit att inventera nuvarande lokalbestånd - vilka lokaler som finns, hur stora de är, hur mycket de kostar och vad de används till. NIRAS bedömning är att det fortfarande finns uppgifter som behöver säkerställas avseende areor och kostnader samt teknisk status och kapacitet.

Lokalförsörjningsprogrammet med bilagor utgör en strategisk plan för lokalbeståndet och lokalanvändningen som kärnor i kommunens lokalförsörjningsplanering. Med lokalförsörjningsplanering menas att kommunen har en strukturerad process för att samordna planeringen av lokalresurser, i syfte att säkerställa att kommunen på ett hållbart sätt kan förse sina verksamheter med ändamålsenliga lokaler på både kort och lång sikt.

Lokalförsörjningsprogrammet kompletteras genom att strategisk lokalstyrgrupp arbetar fram ett årshjul för lokalförsörjningsprocessen, samt en strategisk lokalförsörjningsplan (LFP), som i sin tur bygger på nämndernas lokalbehovsplaner (LBP).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-24

Lokalförsörjningsprogram 2023 mars, reviderat 2023-08-25

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

En strukturerad process för kommunens lokalförsörjning innebär att lokalbehov kan förutses tidigare och på flera sätt bidra positivt till ekonomin.

Hållbar utveckling – Social dimension

En strukturerad process för kommunens lokalförsörjning och en förutseende planering, innebär att lokalanvändningen kan effektivieras och anpassas efter verksamheternas behov.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

En strukturerad process för kommunens lokalförsörjning innebär att lokalanvändningen effektiviseras, vilket bidrar positivt till att nå miljö- och klimatmål.

Barnkonventionen

En strukturerad process för kommunens lokalförsörjning innebär att barn och ungdomar tidigare kan få inflytande, och vara med och påverka utformning av såväl lokaler som utemiljöer.

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelseförvaltningen

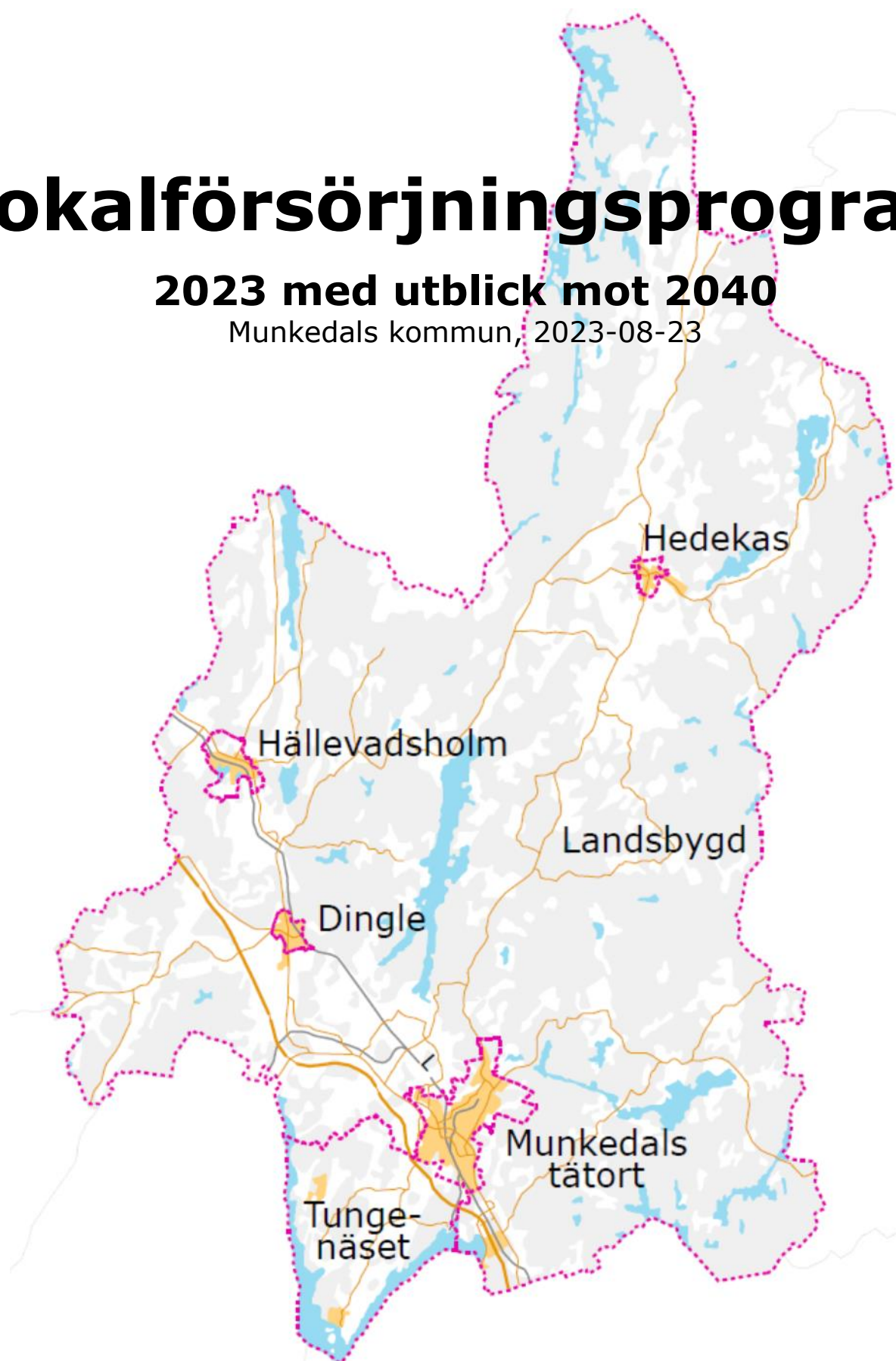
Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnadsnämnden
Barn- och utbildningsnämnden
Välfärdsnämnden
Kultur- och Fritidsnämnden
Kommunstyrelseförvaltningen/Administrativa avdelningen
Kommunstyrelseförvaltningen/Ekonomiavdelningen

Lokalförsörjningsprogram

2023 med utblick mot 2040

Munkedals kommun, 2023-08-23

Innehåll

1	Introduktion	3
1.1	Förutsättningar för programmets framtagande	3
1.2	Koppling till andra styrdokument	3
1.3	Koppling till andra utredningar	4
2	Mål & uppföljning	5
3	Omvärd och långsiktig utveckling	6
3.1	Befolkningsutveckling och prognos	6
3.1.1	Analys och slutsatser	7
4	Lokalbestånd och lokalbehov	9
4.1	Lokalbestånd per kategori	9
4.2	Lokalkostnader	10
4.2.1	Analys och slutsatser	11
4.3	Teknisk status och underhållsbehov	12
4.3.1	Analys och slutsatser	13
4.1	Förändringar i lokalbeståndet	13
5	Fördjupning per nämnd	14
5.1	Barn- och utbildningsnämnden	14
5.1.1	Förskola	14
5.1.2	Grundskola	16
5.1.3	Gymnasium och vuxenutbildning	18
5.2	Kultur- och fritidsnämnden	19
5.3	Välfärdsnämnden	20
5.3.1	LSS gruppboende	20
5.3.2	Serviceboende LSS, Munkedal	20
5.3.3	Daglig verksamhet/sysselsättning	22
5.3.4	Rehabenheten	22
5.3.5	SÄBO	22
5.4	Samhällsbyggnadsnämnden och administrativa lokaler	25
6	Förslag till prioriteringar	26
6.1	Övergripande analys	26
6.1.1	Förslag på utredningar och lokalförsörjningsåtgärder	26
6.1.2	Förslag på lokaleffektiviseringar	27
6.2	Prioriteringar i det fortsatta arbetet med lokalförsörjning	27

1 Introduktion

Munkedals kommun har beslutat att påbörja sitt arbete med att ta fram ett strategiskt lokalförsörjningsprogram för att säkerställa att kommunen på ett hållbart sätt kan tillgodose sina verksamheter med ändamålsenliga lokaler på både kort och lång sikt.

Lokalförsörjningsprogrammet med bilagor utgör en strategisk plan för lokalbeståndet och lokalanvändningen samt kärnan i kommunens lokalförsörjningsplanering. Med lokalförsörjningsplanering menas att kommunen har en strukturerad process för att samordna planeringen av lokalresurser.

Planeringen bygger på analyser av de mål, behov och planer som uttrycks av kommunens förvaltningar. Lokalförsörjningsprogram upprättas för kommunen som helhet men med delredovisningar per nämnd. I nämndernas lokalbehovsplaner (LBP) sammanställs analyser av befintligt lokalbestånd samt framtida lokalbehov. Detta lokalförsörjningsprogram färdigställdes i augusti 2023.

Lokalförsörjningsprogrammets slutsatser är styrgruppen för strategisk lokalförsörjnings förslag till åtgärder och inriktningar för det fortsatta arbetet med lokalförsörjningen i kommunen. Lokalförsörjningsprogrammet redovisas för och antas av kommunstyrelsen som ett planeringsunderlag.

1.1 Förutsättningar för programmets framtagande

Lokalförsörjningsprogrammet är framtaget i samverkan mellan kommunens samtliga förvaltningar och samhällbyggnadsförvaltningen som är kommunens lokalförsörjare. NIRAS Sweden AB (NIRAS) har haft ansvaret för att leda arbetet och sammanställa denna dokumentation.

En stor del i framtagningen av detta första lokalförsörjningsprogram har varit att inventera nuvarande lokalbestånd - vilka lokaler som finns, hur stora de är, hur mycket de kostar och vad de används till. NIRAS bedömning är att det fortfarande finns uppgifter som behöver säkerställas avseende areor och kostnader samt teknisk status och kapacitet.

Fastighetskostnaderna som redovisas avser i huvudsak 2021. I det fall lokaler och kostnader tillkommit eller ändras under åren 2021/2022 kommenteras detta. Redovisning och fördelning av fastighetskostnader bör utvecklas i kommande lokalförsörjningsprogram för att säkerställa kommunens totala kostnader för att äga, förvalta och hyra lokaler.

God kännedom om det befintliga beståndet är tillsammans med uppgifter om verksamhetens långsiktiga behov viktiga grunder för att kunna besluta om eventuella förändringar. Lokalförsörjningsplaneringen baseras sedan på respektive nämnds lokalbehovsplan samt andra utredningar så som exempelvis förstudier.

1.2 Koppling till andra styrdokument

Lokalförsörjningsprogrammet ska svara på vilka åtgärder som krävs för att uppfylla kommunens vision och långsiktiga mål.

Lokalförsörjningsprogrammet utgör ett planeringsunderlag i lokalstyrgruppens arbete.

Lokalförsörjningen ska ta hänsyn till kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning och uppföljning av bostadsbyggandet i planeringsarbetet.

1.3 Koppling till andra utredningar

Lokalförsörjningsprogrammet är framtaget parallellt med förstudierna avseende:

Förstudie skolor centrala Munkedal
Förstudie särskilt boende i Munkedal tätort

Resultatet och eventuella beslut som fattas till följd av förstudierna är inte inarbetade i detta lokalförsörjningsprogram.

Medskick från avsnitt 1

Att uppmärksamma i det fortsatta arbetet med lokalförsörjning:

[!] Säkerställ att beslut om åtgärder i förstudier och Lokalförsörjningsprogram går i linje med varandra och inte blir motsägelsefulla.

[!] Säkerställ uppgifter om objekten; kvadratmeter, kostnader, teknisk status/underhållsbehov och kapacitet.

2 Mål & uppföljning

Lokalförsörjningsstrategi

Munkedals kommuns strategi för lokalförsörjning¹ utgår från att kommunens lokaler ska svara upp mot behoven som finns i den kommunala verksamheten.

Den övergripande ambitionen ska vara att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler till så låg kostnad som möjligt. Detta ska åstadkommas genom att inte ha överytor, samutnyttja lokaler samt avyttra lokaler som inte behövs för kommunens fortsatta verksamhet. Kommunens verksamhet ska bedrivas i lokaler som fyller kraven på god inomhusmiljö samt är energieffektiva och följer kommunens miljöambitioner.

Behovet av lokaler ska i första hand tillgodoses inom det kommunägda fastighetsbeståndet. I andra hand kan lokaler hyras av externa fastighetsägare. Lokaler får inte hyras externt om egna lokaler finns lediga och kan anpassas för verksamheten. Vid avveckling av lokaler gäller motsvarande prioritering det vill säga i sista hand ska verksamheten lämna lokaler ägda av kommunen.

Planering och framförhållning

Kontinuerliga behovsanalyser ska göras i nämnderna. Nämnderna ska redogöra för behov kortsiktigt för det nästkommande verksamhetsåret och långsiktigt för de kommande fem åren. Längre spaningar kan också göras. Detta dokumenteras nämndsvis i lokalbehovsplaner och sammanfattas i lokalförsörjningsplanen som bilaga till programmet.

Planering av fastigheter ska därefter dokumenteras i **lokalförsörjningsplanen (LFP)** och uppdateras årligen utifrån:

- Periodiskt underhåll kommande 5-årsperiod
- Investeringsbehov kommande 5-årsperiod

Ansvars- och rollfördelning

Ansvar för lokalförsörjningen har samhällsbyggnadsnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för teknisk och ekonomisk förvaltning av kommunens byggnader. I ansvaret ingår även ledningar på tomtmark. Samtliga byggprojekt som rör kommunens fastighetsbestånd ligger också under detta ansvar. Alla interna och externa hyreskontrakt handläggs enligt gällande delegationsordning. Samhällsbyggnadsnämnden delges Lokalförsörjningsprogrammet som information.

Medskick från avsnitt 2

Att uppmärksamma i det fortsatta arbetet med lokalförsörjning:

[!] Sätt mätbara mål för lokalförsörjningen, lokalnyttjande, lokalkostnader, etc.

¹ Riktlinjer – Investeringsprocess för lokaler i Munkedals kommun. KS 2020-10-12 §150

3 Omvärld och långsiktig utveckling

3.1 Befolkningsutveckling och prognos

Munkedals kommun hade år 2000 strax över 10 500 invånare. Fram till år 2010 skedde en minskning till knappt 10 200. Därefter vände trenden och år 2021 hade befolkningen åter vuxit till 10 588 personer. Under de senaste 40 åren har befolkningen som mest varit 11 147 (år 1990).

Kommunen har en målbild om 11 500 invånare 2040 (*Mål och resursplan, budget 2023, plan 2024-2025*²). Det innebär en ökning med 9 % jämfört med utgången av 2021. En förutsättning för att nå målet är det byggs bostäder i kommunen. I kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning³ redogörs för vilka typer av bostäder som planeras, hur många, var de ska ligga och när de ska byggas.

Statistiska centralbyrån (SCB) har gjort en framskrivning av kommunens befolkningsutveckling. Framskrivningen utgår från hur befolkningsutvecklingen sett ut historiskt. SCBs prognos visar på ca 11 000 invånare 2040.

För att skapa en bild över hur befolkningsutvecklingen skulle kunna se ut med hänsyn till SCBs trender för befolkningsstruktur och målet om 11 500 invånare har en prognos tagits fram av NIRAS inom ramen för Lokalförsörjningsprogramarbetet (2022-12-31). Prognosen kallas i lokalförsörjningsarbetet för *Målbild 11 500* eller "SCB+". Befolkningsökningen har fördelats linjärt i en överslagsberäkning. Befolkningsökningen är snarlik den ökning som beskrivs i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning.

Samtliga åldersgrupper ökar under prognostiden. I diagram 2 presenteras befolkningsökningen per åldersgrupp utifrån *Målbild 11 500*. Den totala ökningen för samtliga åldersgrupper är ca 912 personer vilket motsvarar en ökning med 9%. Största ökning finns i åldersgruppen 19–64 år, en ökning med ca 335 personer vilket motsvarar en ökning om 6%.

I de lägre åldersgrupperna ökar antalet barn i förskoleåldern (0–5 år) med ca 63 barn och i grundskoleåldern (6–15 år) med ca 107 elever.

² Dnr 2021-000195. Kommunfullmäktige 28 november 2022

³ Dnr Ks 2021-158. Riktlinjer för bostadsförsörjning (antagandehandling 2023-08-25)

Diagram 1. Diagram över befolkningsprognos, totalt antal invånare, för åren 2021- 2040 (2022-12-31).

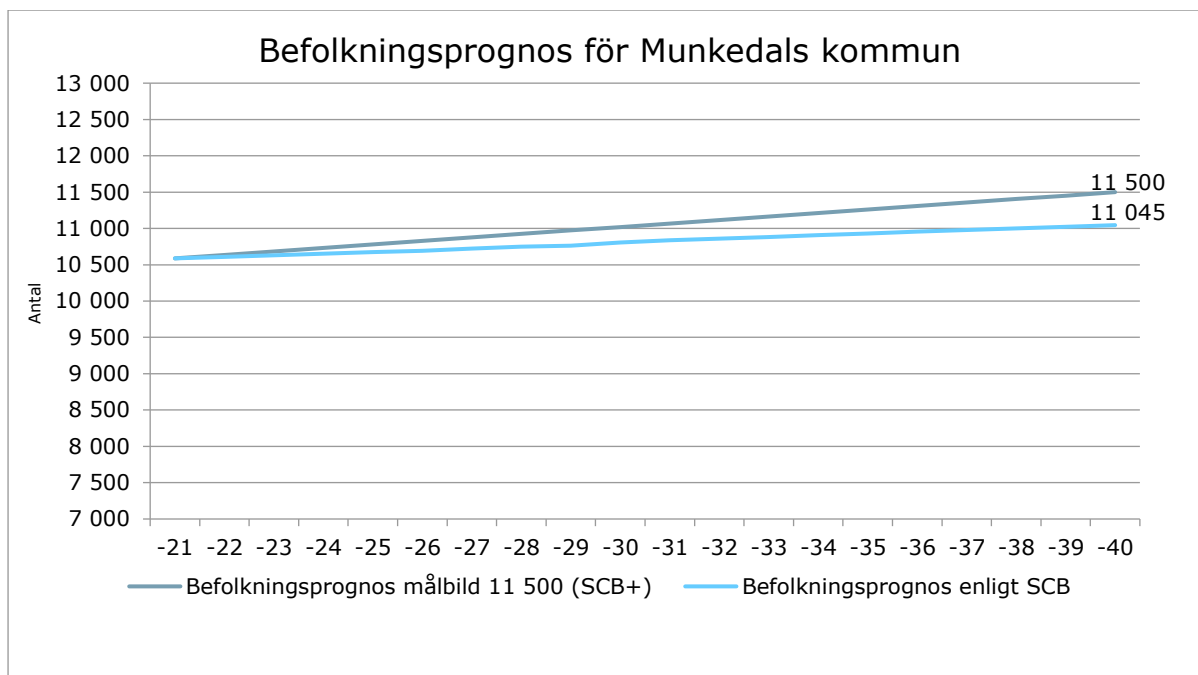
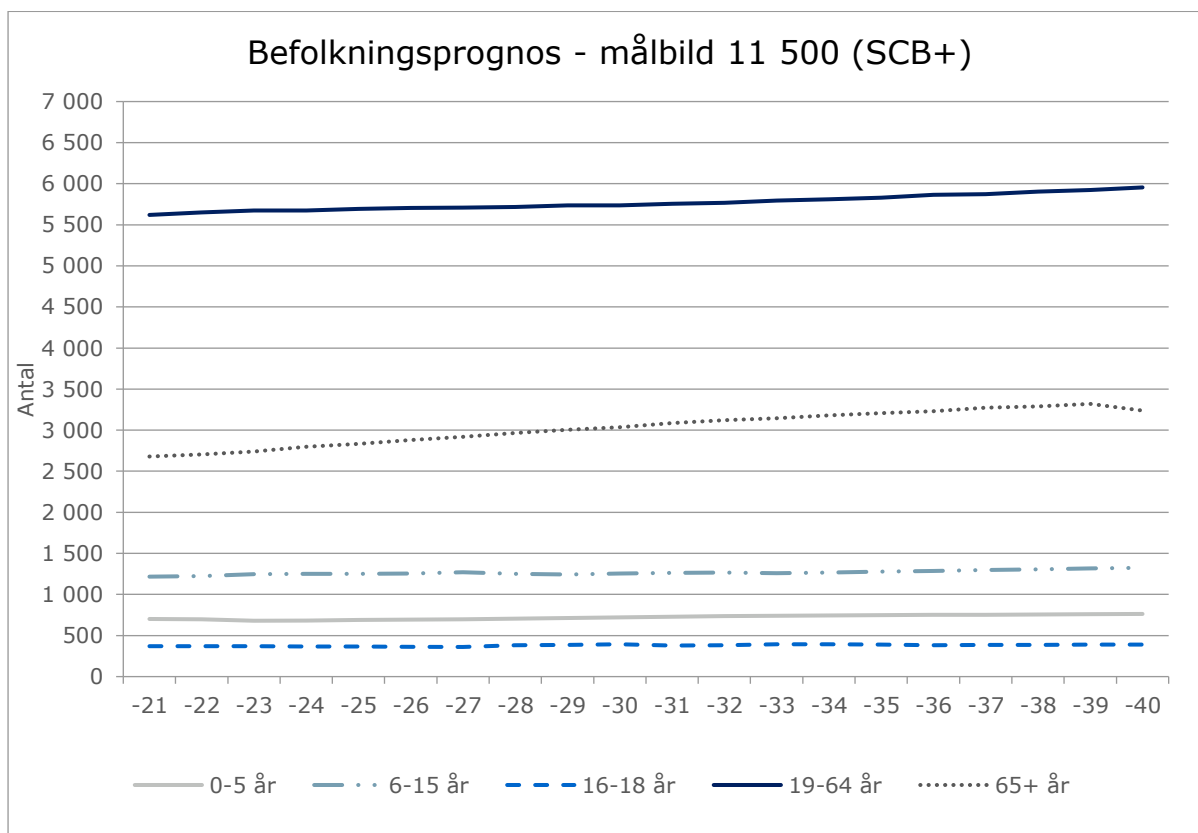

Diagram 2. Diagram över hela befolkningsökningen för åren 2021- 2040, åldersindelad (2022-12-31).

3.1.1 Analys och slutsatser

Planeringen av kommunens verksamheter är beroende av pålitliga prognoser för att kunna utföras i rätt tid och till en rimlig kostnad.

En befolkningsprognos är en indikation som visar hur befolkningen väntas utvecklas. Kommunens mål om att öka befolkningen kommer att kräva att det finns rätt förutsättningar, de behöver finnas bostäder och kommunen behöver vara attraktiv att bo och arbeta i. Beroende på vilka som attraheras att flytta till kommunen kan befolkningsstrukturen förändras vilket kan få följd effekter i verksamhetsplaneringen. Exempelvis när det gäller planering för platser i för- och grundskola eller inom välfärdförvaltningen olika verksamheter.

Planering av bostadsbyggande, kommunala verksamheter och lokalförsörjning är därför beroende av varandra och måste planeras utifrån en samlad styrning.

De prognoser som jämförs i diagram 1 ger utslag i olika grad på kommunens verksamheter. Samtliga prognoser har följt med i lokalförsörjningsplaneringen som en del i detta program.

Det har även arbetats med prognoser i förstudierna för skolor och särskilt boende. I det fortsatta arbetet bör arbetet med befolkningsprognoser förfinas och synkroniseras i högre grad med övriga mål och planer.

Medskick från avsnitt 3

Att uppmärksamma i det fortsatta arbetet med lokalförsörjning:

[!] I det fortsatta arbetet bör arbetet med framtagning och uppföljning av befolkningsprognoser förfinas och synkroniseras i högre grad med övriga mål och planer.

4 Lokalbestånd och lokalbehov

Kommunens verksamheter nyttjar drygt 79 500 kvadratmeter bruksarea⁴ (BRA) fördelat på 107 objekt. Kommunen äger 78 objekt vilket motsvarar ca 68 500 kvadratmeter bruksarea och utgör ca 85 procent av innehavet. Resterande 29 objekt hyrs in av privata hyresvärdar med en area på ca 11 000 kvadratmeter.

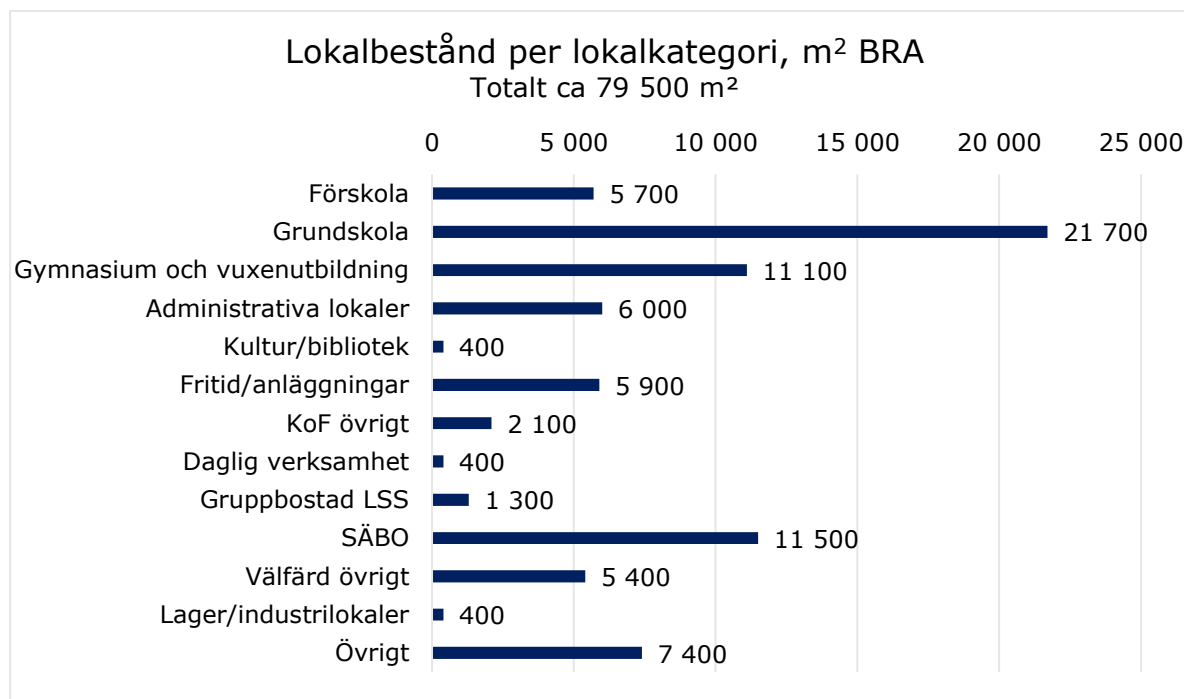
4.1 Lokalbestånd per kategori

För att beskriva lokalbeståndets sammansättning har objekten kategoriserats in olika lokalkategorier.

Den lokalkategori som har störst volym är grundskolan. Totalt uppgår beståndet av grundskolor till ca 21 700 kvadratmeter. Lokalkategorin SÄBO är den näst största lokalkategorin för kommunal verksamhet. I kategorin "Övrigt" ingår flera olika typer av lokaler bland annat vakanta objekt och samhällsbyggnadsnämndens lokaler, vilka utgör ca 7 400 kvadratmeter.

En byggnad kan tillhöra flera kategorier om lokalerna används för olika ändamål. Byggnadens huvudsakliga användning har avgjort vilken kategori den tillhör. Alternativt är byggnaden separerad på två lokalkategorier om en tydlig fördelning av nyttjad area har kunnat göras.

Diagram 3 Stapeldiagram som visar lokalbeståndet uppdelat per lokalkategori, avser huvudsaklig användning 2021.

⁴ Bruksarean är alla våningsplans area och begränsas av de omslutande byggnadsdelarnas insida.

4.2 Lokalkostnader

Kommunens lokalbestånd hade 2021 en **fastighetskostnad** på ca 53 miljoner kronor. Där ingår samtliga kostnader och intäkter som redovisas per objekt exklusive kostnader för Måltid och Lokalvård samt del av fastighetsenhetens netto.

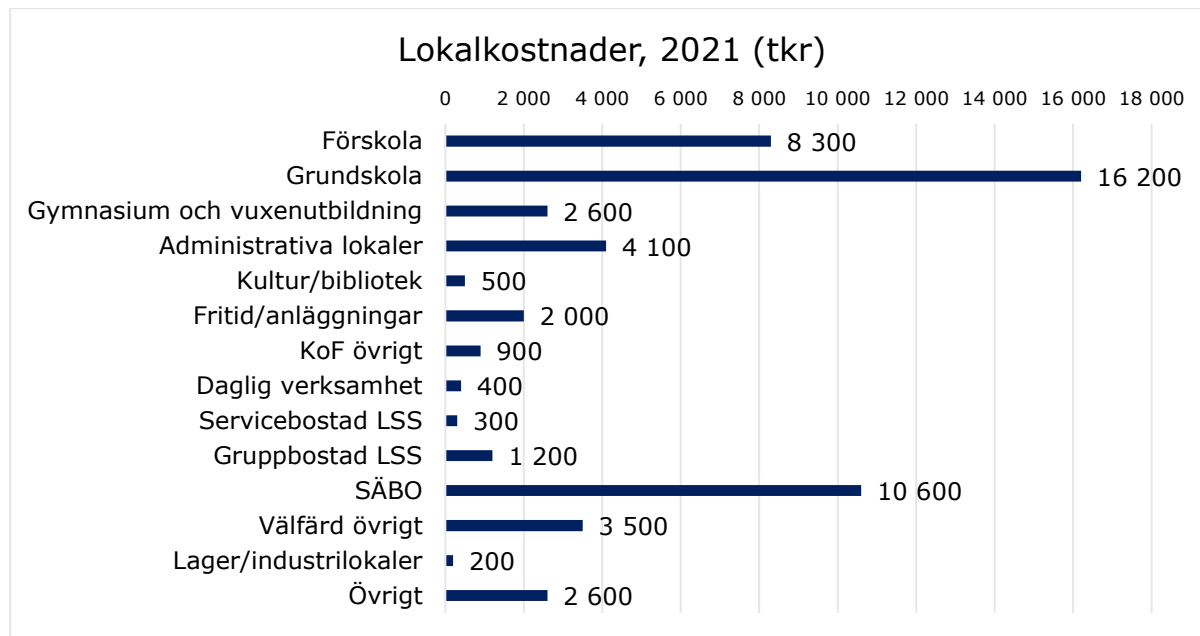
Redovisningen är uppbyggd utifrån kommunens internhyra. För varje objekt budgeteras en internhyra som består av två delar, en rörlig del som är baserad på utfall driftkostnader⁵ föregående år och en fast del för budgeterat underhåll med mera.

Vid årets slut justeras interhyran för den rörliga delen utifrån verkligt utfall men den fasta delen ligger kvar. Utfallet för den fasta delen, underhåll, justeras under ansvaret Fastighet. Fastighetsenhetens netto kan vara positivt eller negativt beroende på om- och hur stora underhållsåtgärder som genomförts på objektet. Fastighetsenhetens netto (positivt eller negativt) ingår i beräkning av fastighetskostnad. För externt uthyrda objekt ingår även hyresintäkter.

För Utbildningscentrum (UM) finns kostnader som inte kunnat hänföras till ett specifikt objekt eller byggnad. Dessa kostnader uppgår till ca 1,6 miljoner kronor och fördelas ut på verksamheter/kostnadsansvar: Fastighet, löneenheten, MEX, vuxenutbildning, introduktionsprogram och anpassad gymnasieskola. Dessa kostnader har även fördelats på lokalkategorierna *övrigt, administrativa samt gymnasium och vuxenutbildning*.

Fördelningen av kostnader följer i stort lokalkategoriernas storlek, se diagram 4.

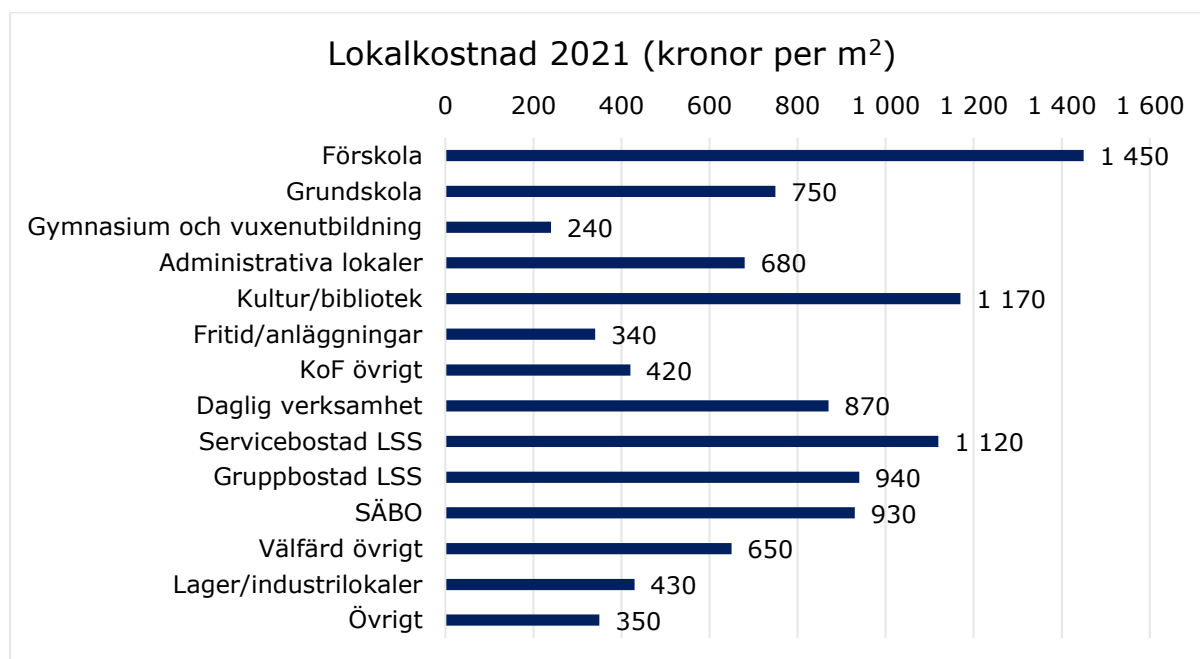
Diagram 4 Sammanställning av lokalkostnader per lokalkategori 2021, tusentalskronor.

⁵ I driftkostnader ingår bland andra kostnader för: el och energi, vatten och avlopp, säkerhet, larm och bevakning, försäkringar, mindre reparationer samt räntor och avskrivningar.

Det som skiljer sig är gymnasium och vuxenutbildningen som har lägre kostnader för lokalerna i förhållande till beståndets storlek. Lokaler på UM där gymnasium och vuxenutbildningen bedrivs har i många fall lägre teknisk status och därmed en nedsatt hyresnivå. I diagram 5 jämförs kostnaden per kvadratmeter. Förskola, kultur/bibliotek och servicebostad LSS är de lokaler som har högst kostnad per kvadratmeter. Gymnasium och vuxenutbildning har lägst kostnad per kvadratmeter.

Diagram 5 Jämförelse av lokalkostnad, kronor per kvadratmeter och lokalkategori.

4.2.1 Analys och slutsatser

I denna version av Lokalförsörjningsprogrammet har fokus legat på att lägga samman information per objekt, storlek, kostnader och vilka verksamheter som nyttar. Arbetet har gett en bild över att såväl areafördelning som kostnadsfördelning ibland behöver ses över för att vara rättvisande. Fördjupade analyser i lokalbehovsplanerna visar att olika verksamheter belastas med olika kvadratmeterkostnader i samma byggnader. Det kan vara motiverat i vissa fall men inte alltid. Ibland stämmer inte antagen lokalyta med verklig lokalyta vilket påverkar nyckeltalen på ett okontrollerat sätt

För att bedöma om kostnaderna ligger på rimliga nivåer, bör kostnaderna för ingående aktiviteter, till exempel energi, tillsyn och skötsel, reparationer, planerat underhåll och fastighetsadministration undersökas och jämföras med branschnyckeltal. Analyser kan och bör genomföras för respektive objekt för att utmärkande kostnader ska kunna uppmärksammas och eventuellt åtgärdas.

Generellt har vårdboenden och förskolor högre lokalkostnader, så ser trenden ut även i Munkedal. Detta beror bland annat att lokalvården kostar mer och det finns fler krav som lokalerna ska leva upp till. Inhyrda lokaler tenderar också att ha en högre kvadratmeterkostnad än egenägda. Vissa av lokalkategorierna ligger förhållandevis lågt, det kan vara en indikation på att det inte avsätts medel till löpande underhåll eller åtgärder i lokalerna.

4.3 Teknisk status och underhållsbehov

En övergripande bedömning över beståndet byggnadstekniska status visar att strax över halva beståndet har en god teknisk status och andra halvan är i behov av åtgärder inom 0-8 år. Syftet med bedömningen är att ge en överblick över beståndet som helhet men även belysa enskilda byggnader.

I bedömningen värderas om den tekniska statusen är god eller om det finns ett behov av underhållsåtgärder. Bedömningen tar hänsyn till byggnadens fastighetsteknik om den är ny eller gammal, eller om den inte är energieffektiv. Bedömningen är gjord av samhällbyggnadsförvaltningen.

Byggnaderna har delats in i tre kategorier:

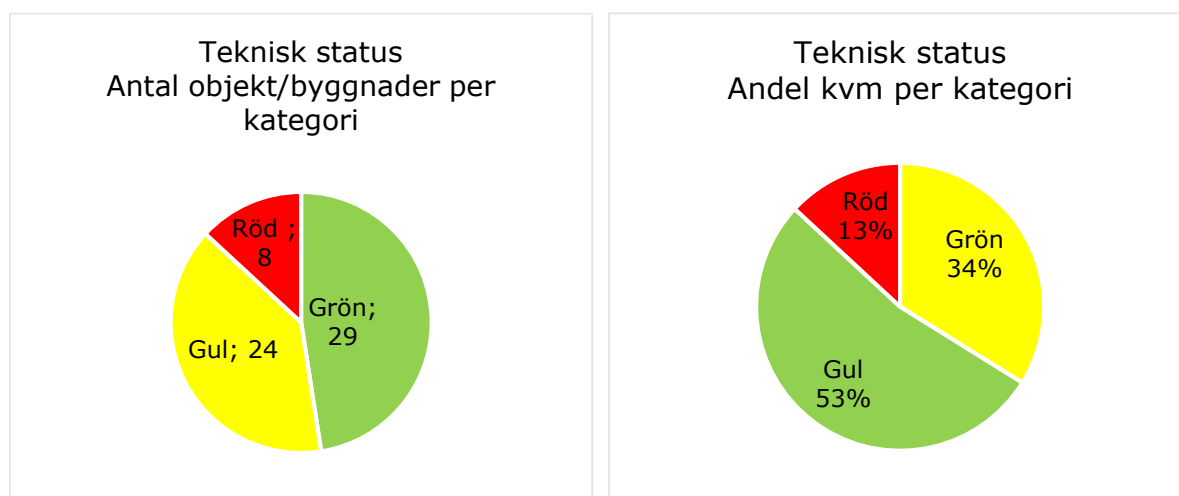
1. **Grön** – Objektet har god teknisk status och erforderliga underhållsåtgärder har genomförts. Behov av åtgärder om 8+ år.
2. **Gul** – Objektet har godtagbar teknisk status och har till viss del behov av underhållsåtgärder. Behov av åtgärder inom 5-8 år.
3. **Röd** – Objektet är ej i god teknisk status och behov av akuta underhållsåtgärder. Behov av åtgärder inom 0-4 år.

Totalt har 61 av kommunens 71 ägda objekt har bedömts. I tabell 4.1 redogörs för fördelningen som också illustreras i diagram 6.

Tabell 4.1 Sammanställning teknisk status.

Teknisk status	Antal objekt/ byggnader	Andel	Antal kvm	Andel
1. Grön	29	48%	22 443	34%
2. Gul	24	39%	35 174	53%
3. Röd	8	13%	8 679	13%
	61		66 292	

Diagram 6 Illustrationer över fördelning av objekt och kvadratmeter utifrån teknisk status.

4.3.1 Analys och slutsatser

Närmare hälften av kommunens bestånd är i behov av åtgärder inom den närmsta 8-års perioden. Planering av åtgärder kräver såväl budgetutrymme som koordinering och planering av verksamheter under tiden.

För att bedöma underhålls- och reinvesteringensbehovet behöver en underhållsplan tas fram. Underhållsplanen bör redogöra för vilka åtgärder som krävs för vilket objekt och när. I samband med att underhållsåtgärder planeras för objekten bör verksamheten informeras och inkluderas i planeringen för att minimera negativ påverkan. Samtidigt bör möjligheter till mindre verksamhetsanpassningar och åtgärder för att förbättra ändamålsenligheten lyftas i samband med underhållsplaneringen.

Fastighet avsätter årligen 110 kr/kvm för akut underhåll, övrigt ingår i underhålls- respektive investeringsplan.

4.1 Förändringar i lokalbeståndet

Lokalbeståndets utveckling i kvadratmeter och kostnader är beroende av de förändringar som beslutas. Sett till 2021 års lokalbestånd så finns ett antal lokalförsörjningsåtgärder som påverkar lokalbeståndets sammansättning. I Tabell 4.2 och 4.3 redogörs för lokalförsörjningsåtgärder fram till och med 2022-12-31. Anskaffningarna uppgår till ca 2 500 kvadratmeter. De avvecklingar som har skett uppgår till ca 1 000 kvadratmeter och innebär en avgående årskostnad på drygt 1,3 miljoner kronor.

Tabell 4.2 Anskaffningar, om- till och nybyggnationer

Objekt-nummer	Objekt	Adress	Beslut/åtgärd	Förändring area m ²
13604	Bollhall Munkedal	Klockvägen	Nybyggnation	+1 500
	Skogsbackens förskola	Munkedal tätort	Nybyggnation	+1 021
	Hedekas skol	Färgelandavägen 1	Renovering, om- och tillbyggnation	-
Summa				+ 2 521

Tabell 4.3 Avvecklingar, försäljningar och uppsägningar

Objekt-nummer	Adress	Beslut/åtgärd	Lämnas	Förändring area m ²	Förändring årskostnad, tkr
13929	Centrumvägen 4	Uppsägning	2022-09-30	-42	19 873
13933	Brudåsvägen 20	Uppsägning	2023-08-31	-240	441 593
13930	Stömstadsvägen 7	Uppsägning	2022-12-31	-368	629 496
13915	Begoniavägen 8, Hedekas	Uppsägning	2023-06-30	-105	113 905
13924	Ö Jonsängsv 2, Munkedal	Uppsägning	2023-05-14	-186	148 922
Summa				- 961	- 1 353 789

Medskick från avsnitt 4

Att uppmärksamma i det fortsatta arbetet med lokalförsörjning:

[!] Avsätt medel för underhåll för att säkerställa en god teknisk status i beståndet.

[!] Förbättra den objektsvisa redovisningen och uppföljningen avseende vilken verksamhet som nyttjar vilka lokaler.

[!] Förbättra den ekonomiska redovisningen och uppföljningen per objekt.

5 Fördjupning per nämnd

Avsnittet redogör för fördjupningar i nämndernas lokalbehov, när det är relevant har fördjupningar också gjorts per lokalkategori.

Syftet med fördjupningen är att identifiera lokalförsörjningsåtgärder, fördjupade utredningar och inriktningar för det löpande lokalförsörjningsarbetet som ska bidra till kommunens mål för lokalförsörjningen.

5.1 Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsförvaltningen ska stödja barn- och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden inom deras ansvarsområden.

5.1.1 Förskola

Det finns totalt åtta förskolor i Munkedals kommun, varav sju kommunala förskolor samt en enskild förskola som drivs i privat regi. Totalt i kommunen finns 32 avdelningar.

Kommunens förskolor har idag en gemensam area på ca 5 747 kvadratmeter bruksarea, 2022 var siffran 5901 kvadratmeter. Lokalerna hade en nettokostnad (2021) om drygt 8,26 miljoner kronor. Det motsvarar en snittkostnad om 1 276 kronor per kvadratmeter.

Kommunens befolkningsprognos och målbild om 11 500 invånare 2040 visar en ökning med ca 40 barn i åldern 1-5 år. Utifrån resonemanget i avsnitt 3 Omvärld och långsiktig utveckling visas här hur olika prognoser påverkar den framtida planeringen av förskoleplatser.

I tabell 5.1 visas hur stor ökning i antal barn som kan väntas utifrån de olika prognoserna. Sammanställningen i tabellen tar enbart hänsyn till en generell befolkningsutveckling.

Tabell 5.1 Sammanställning över utveckling av antal 1-5 åringar utifrån olika prognoser.

Prognos	Antal 1-5 åringar 2040	Ökning antal barn 2021-2040	Behov antal platser 2040	Ökning antal barn 2021-2040
SCB	617	+ 24	507	+ 20
Mål 11 500 "SCB +"	642	+ 49	527	+ 40

En faktor som kan komma att påverka prognosen och volymutvecklingen i förskola är befolkningsökningen skulle innebära väsentligt fler barnfamiljer. Då skulle den andel av befolkningen som är barn 1-5 år att öka mer än andra ålderskategorier.

Ytterligare en faktor som påverkar prognosen är hur stor andelen av alla 1-5 åringar som efterfrågar en plats kommunal förskola. Andelen barn som år 2021 var inskriven i någon typ av förskola eller barnomsorg var 90%. Av dessa barn var 82,1 inskrivna på kommunal förskola. Prognosen för volymutveckling utgår från en motsvarande efterfrågan. Jämfört med andra kommuner ligger andelen något lågt.

Skulle fler välja den kommunala förskolan som alternativ till privat eller annan barnomsorg, påverkar det behovet av antalet förskoleplatser. En ökning med 4-5 procentenheter ökar behovet med ytterligare 25-30 platser.

Det kan finnas ett behov av utökad kapacitet i Munkedals tätort. Detta då befolkningstillväxten främst beräknas ske i Munkedals tätort kommer behovet av utökade ytor att öka under prognosperioden. Det kommer även öka med antal barn i övriga kommundelar.

Lokalanvändningen i kommunens förskolor uppgår i snitt till 11 kvadratmeter per barn. Förskolorna har ett spann mellan 10 till 13 kvadratmeter per barn. Ett vanligt förekommande riktvärde för ett effektivt lokalnyttjande är 10 kvadratmeter per barn (total BRA). Av den totala ytan brukar en del anges som pedagogisk yta vilket är den yta som barnen vistas på. Den pedagogiska ytan bör inte understiga 6 kvadratmeter BRA. Bedömningen är att kommunens förskolor generellt sett ligger nära riktvärdet och är lokaleffektiva.

Kapacitetsutredningar kan göras per enskild förskola för att bedöma lokaleffektiviteten mer ingående och identifiera möjligheter att öka kapaciteten. Teoretisk kapacitet är ett mått på hur många barn en lokal teoretiskt bör kunna ta in – utifrån riktvärdet 10 kvadratmeter per barn. Den teoretiska kapaciteten för kommunens samtliga förskolor är 571 barn. Den teoretiska kapaciteten är ca 100 platser fler än antalet inskrivna barn.

Det är två förskolor som utmärker sig och ligger 30% över riktvärdet. Först ut är Dingle förskola (13 kvadratmeter per barn). Det kan bero på att förskolan är uppdelad i flera byggnader och modul. Det kan försvåra ett effektivt lokalnyttjande. Sedan är det Inspiratörens förskola (13 kvadratmeter per barn).

Under året har följande lokalprojekt avseende för- och grundskolorna i Munkedal avslutats och entreprenadernas garantitid har påbörjats.

- Om- och tillbyggnad Dingle förskola
- Samlokalisering av förskoleverksamheten i Hedekas
- Nybyggnation förskola Munkedal tätort, Skogsbackens förskola

De pågående förändringarna kommer att bidra till att förskoleverksamheten får mer lokaleffektiva lokaler. Lokaleffektiviteten kommer att öka bland annat på grund av att mindre enheter lämnas och ersätts med Skogsbackens förskola. Om-, till och nybyggnationerna innebär också mer ändamålsenliga lokaler för verksamheten.

Slutsats förskola

På kort sikt kommer kommunen ha tillräckligt med förskoleplatser efter nybyggnationen i Munkedal tätort. Det kommer finnas en viss överkapacitet fram till 2040. Förändringar som föreslås innebär att kommunen klarar det prognostiserade behovet av platser i förskolan men med liten marginal. Förändringar i andelen som söker/väljer kommunal förskola ligger något lågt jämfört med jämförbara kommuner och kan ändras och därmed ökar behovet av fler platser. Sett till ändamålsenligheten för förskolorna så har ingen förskola fått anmärkning med allvarliga fel eller brister. Inspiratören, Herrgården och Hedekas förskola anses ha en del brister. Det finns planer på att flytta dessa verksamheter till andra lokaler och därmed kan den bristfälliga ändamålsenligheten åtgärdas.

5.1.2 Grundskola

I Munkedals kommun finns det sex grundskolor med varierande antal klasser per skola. Det finns tre F-6 skolor, Munkedalsskolan och Bruksskolan i Munkedals tätort samt Hedekas skola i Hedekas. I Hällevadsholm finns en F-3 skola och i Dingle Centrumskolan som är en 4-6 skola. Det finns även en högstadieskola 7-9 som ligger centralt i Munkedal, Kungsmarksskolan. Samtliga grundskoleenheter utom Munkedalsskolan har anpassad grundskola. Munkedalsskolan har inte den fysiska möjligheten i dagsläget. Våren år 2021 var 1 235 barn och ungdomar inskrivna i kommunens sex grundskolor inklusive anpassad grundskola på Kungsmarksskolan och träningskolan på Munkedalsskolan. Totalt finns det 70 klasser med en snittstorlek om 18 elever per klass.

Kommunens grundskolor tillsammans med anpassad grundskola och särskild undervisning har en gemensam area om ca 21 700 kvadratmeter bruksarea inklusive inhyrda moduler. Exklusive tillfälliga moduler uppgår bruksarean till 20 500 kvadratmeter. Lokalerna hade en total nettokostnad (2021) på ca 16,6 miljoner kronor.

Lokalkostnad per kvadratmeter är ett sätt att jämföra lokalkostnaden mellan olika byggnader. Den årliga kostnaden för grundskolans lokaler inklusive moduler uppgår till ca 16,6 miljoner kronor. Av denna kostnad avser ca 1,7 miljoner kronor hyran för moduler. Kommunens grundskolor kostar i snitt 711 kronor per kvadratmeter och år (kr/kvm). Kostanden för lokalerna varierar från 509 till 1 380 kronor per kvadratmeter.

Kommunens grundskolor uppgår i snitt till 18,3 kvadratmeter per elev. Grundskolorna har ett spann mellan 9 och 27 kvadratmeter per elev, exklusive eventuella moduler. Nyckeltalet kvadratmeter per elev påverkas dels av skolans utformning och om det finns extra lokalfunktioner och dels av antalet elever som går på skolan eller om flera skolor delar på specialsalar mm. Ett vanligt förekommande riktvärde för lokalnyttjade vid nyproduktion är ca 12 kvadratmeter BRA per elev. Bedömningen är att kommunens grundskolor generellt har många kvadratmeter per elev.

Teoretisk kapacitet är ett mått på hur många elever en lokal teoretiskt bör kunna ta in – utifrån riktvärdet 12 kvadratmeter per elev. Alla grundskolor har en högre teoretisk kapacitet jämfört antalet inskrivna elever (våren 2021) per skola. Syftet med jämförelsen är att visa på vikten av att utforma och anpassa lokalerna på rätt sätt för att skapa en effektiv lokalanvändning och hålla nere lokalkostnaderna. Jämförelsen utgår från riktvärden för nyproduktion och det kan vara svårt att uppnå samma lokaleffektivitet i befintliga lokaler.

Befolkningsprognosen som tagits fram för Lokalförsörjningsprogrammet visar en ökning med ca 105 barn i åldern 6-15 år. Det skulle innebära ett behov på 1 324 elevplatser. Utifrån resonemanget i avsnitt 3 *Omvärld och långsiktig utveckling* konstateras att behovet år 2040 kan väntas ligga mellan 1 270 platser (SCBs prognos).

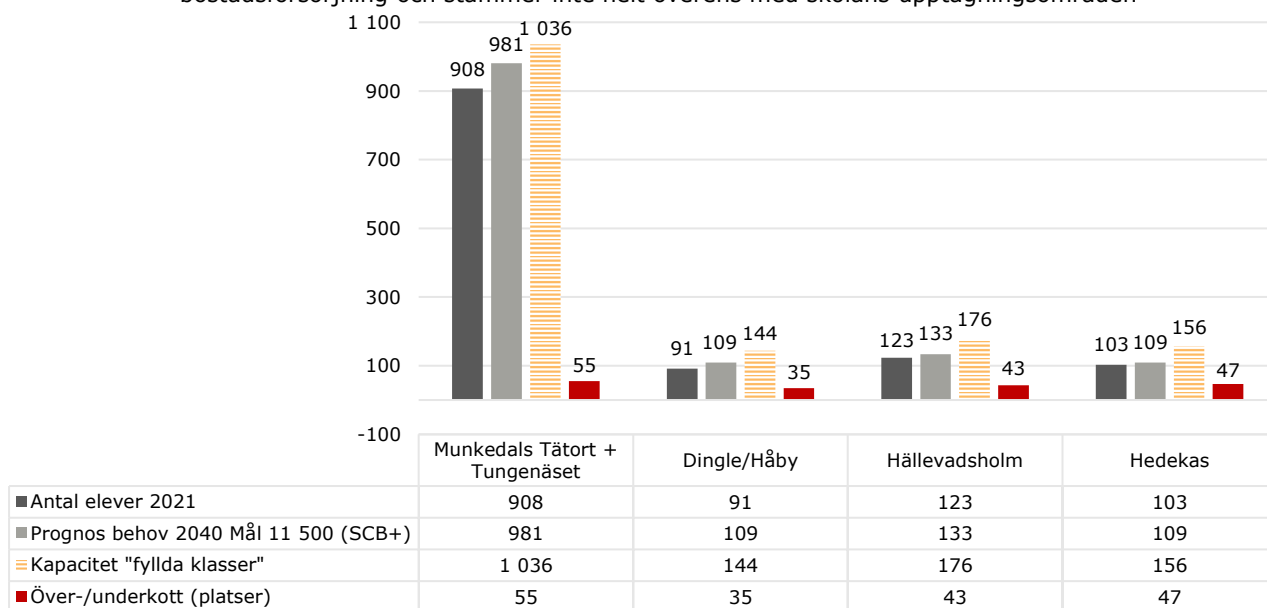
I diagram 7 jämförs prognoser för den väntade befolkningsökningen i kommunens delområden med teoretisk kapacitet i platser med "fyllda klasser". Följande delningstal använts: 20 elever/förskoleklass, 24 elever/klass i låg- och mellanstadiet samt 20 elever/klass i högstadiet. Taket tar inte hänsyn till skolornas kapacitet sett till lokalerna.

Observera att de delområden som finns i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning inte helt stämmer överens med skolornas upptagningsområden. Exempelvis är Håbys upptagningsområde delat i två där många elever tillhör och går i skola i Munkedals tätort. Det innebär att ett överskott på 55 platser i Munkedal tätort är högt räknat och är

sannolikt mindre eller till och med obefintligt. Skolornas upptagningsområden är dessutom något som kan justeras.

Diagram 7 Verksamhetsvolym och teoretisk kapacitet per delområde utifrån olika prognoser och måttsätt. Obs! Del av barnen som ligger i område Dingle/Håby går i skola i Munkedal tätort.

Summering grundskolans kapacitet och behov vid en befolkningsökning enligt mål 11 500 (SCB+). Områdesindelad baserat på uppgifter i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning och stämmer inte helt överens med skolans upptagningsområden

Utveckling av lokalbeståndet har gjorts genom förändringar som gjorts eller pågår:

- Nyligen genomförd renovering och ombyggnation av Centrumskolan Dingle
- Nyligen genomförd renovering och ombyggnation på Hällevadsholms skola
- Projekt pågår – renovering, om- och tillbyggnation Hedekas skola

Renoveringarna som har genomförts har inte inneburit att lokalstrukturen har ändrats och anpassats till modern pedagogik och ökat samarbete. Lokalerna och åtgärderna bedöms inte möta framtidens behov av effektivisering och kompetensförsörjning.

Slutsats grundskola

Det finns ett behov av utökad kapacitet och förändrade lokaler i Munkedals tätort. Då befolkningstillväxten främst beräknas ske i Munkedals tätort kommer behovet av utökade lokaler att öka under prognosperioden.

Fram till 2040 kommer det enligt målprognosen även öka med antal barn i övriga kommundelar. Där visar den teoretiska kapaciteten att det finns lokaler och ytor men utifrån verksamhetens bedömning av ändamålsenlighet har de inte rätt funktioner eller är anpassade för en modern pedagogik.

En förstudie har avslutats och arbetet pågår nu med att utreda och föreslå alternativ till lokalisering av en ny skola F-6 i Munkedals tätort- enligt det förslag som beslutades i kommunfullmäktige 2023-05-29. Bakgrunden är att befintliga skolor inte räcker till, är gamla och slitna samt inte anses vara ändamålsenliga och yt-effektiva.

I det fortsatta arbetet kommer verksamheten att medverka, i syfte att få med aspekter som god lärmiljö utifrån verksamhetens pedagogik och framtidens kompetensförsörjning.

De pågående eller nyss genomförda förändringarna kommer att bidra till att skolan får något mer ändamålsenliga, främst uppfräschade, lokaler. Lokaleffektiviteten kommer att öka något efter sammanslagningen i Hedekas.

5.1.3 Gymnasium och vuxenutbildning

I Munkedals kommuns regi finns Introduktionsprogram i Dingle, Gymnasieskola med särskilda behov samt det Processtekniska Gymnasiet i Munkedal. Kunskapens hus är ett samlingsbegrepp för de vuxen- och gymnasieutbildningar som kommunen erbjuder. Det finns även två friskolor i kommunen, Dinglegymnasiet AB och Lärlingsgymnasiet. I kommunen finns ett brett utbud av vuxenutbildningar, grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, yrkesutbildningar och SFI.

På Utvecklingscentrum Munkedal (UM) i Dingle finns ett flertal verksamheter, bland annat utbildningsverksamheter som Kunskapens Hus och Dinglegymnasiet AB. Området samnyttjas med andra verksamheter som arbetsmarknadsenheten och lantbruk. För många av verksamheterna sker samarbeten med de närliggande kommunerna Lysekil, Sotenäs, Tanum och Strömstad.

Den totala arean för gymnasium och vuxenutbildningens lokaler uppgår till ca 11 100 kvadratmeter. Den årliga nettokostnaden (2021) för gymnasium och vuxenutbildningens lokaler uppgår till ca 2 miljoner. Gymnasie- och vuxenutbildningens respektive verksamheter har lokaler som är utformade med unika funktioner som är väl anpassade för verksamheten. Det finns en stor flexibilitet i befintligt bestånd vilket verksamheterna ser som positivt då det möjliggör förändringar i utbildningsutbudet. Däremot har lokalerna en låg teknisk status samtidigt som de uppfyller verksamhetens grundläggande krav om läge, kapacitet och funktioner. Lokalkostnaderna är relativt låga eftersom det inte har gjorts några större underhållsåtgärder som drivit upp kostnader och avskrivningar.

Inga förändrade lokalbehov har rapporterats och inga förändringar pågår i lokalbeståndet. Därmed bedöms lokalbeståndet vara i balans.

Slutsats gymnasie- och vuxenutbildning

Gymnasie- och vuxenverksamhetens lokaler fungerar generellt bra. Det främsta bristerna som finns är kopplade till byggnadernas tekniska status. Underhållet och åtgärder bör därför ses över.

Barn och utbildningsförvaltningen ser en stor potential i Utbildningscentrum och vill därför ha ett inriktningsbeslut om en plan framåt för området.

5.2 Kultur- och fritidsnämnden

Kultur och fritidsverksamheten har verksamheter som vänder sig till alla åldersgrupper och har ett stort utbud av verksamheter: Biblioteken, föreningsstöd, kultur, kulturskola, Turism- och besöksnäring, Motion och friluftsliv samt ung fritid.

Kultur och fritidsverksamheten nyttjar idag lokaler till en yta om ca 6 000 kvadratmeter. Lokalerna har en nettokostnad om drygt 3,2 miljoner kronor (2021).

Den tekniska statusen har bedömts för samtliga 10 objekt som verksamheten nyttjar och kommunen äger. Majoriteten av byggnaderna har bedömts till gul, vilket innebär att det finns behov av åtgärder för att uppnå god teknisk status.

Befolkningsutvecklingen har ingen direkt påverkan på ökat behov av antal platser som det har exempelvis har i förskolan. En befolkningsökning kan innebära att fler personer söka sig till de bibliotek, idrottsanläggningar och kulturverksamheter som finns i kommunen. Den huvudsakliga utvecklingen i kommunen är föreningsdrivet, vilket också styr behovet och utvecklingen.

Slutsats kultur- och fritid

Sett till utvecklingen av bibliotek lyfts möjligheten att ha bibliotek placerade i närheten av verksamheter som positivt. Utred möjligheter för att samnyttja eller tillskapa nya lokaler i synergi med andra nyttjande verksamheter.

Kulturskolans verksamhet har vuxit och verksamheten behöver lokaler som tillgodoser de behov som finns för de olika verksamheterna och funktionerna inom skolan. Kulturskolan bedöms av verksamheten ha bristfälliga lokaler sett till ändamålsenligheten och byggnadens tekniska status kopplat till bland annat tillgänglighet. Verksamheten saknar också en större lokal med möjligheter för olika föreställningar och större sammankomster.

Det finns behov av en större samlingsal i kommunen som bland annat kan nyttjas av kulturskolan. Var den bör vara lokaliserad behöver utredas närmare.

5.3 Valfördsnämnden

Kommunens välfärdsverksamhet nyttjar idag lokaler till en yta om drygt 20 400 kvadratmeter. Lokalerna uppgår till en nettokostnad om ca 16,9 miljoner kronor (2021). Verksamheten nyttjar både ägda och inhyrda objekt, drygt hälften av objekten är inhyrda⁶. Flera objekt har lämnats under 2021 och därav har drygt 500 000 kronor sparats.

Sett till byggnadernas tekniska status har bedömningar gjorts av 11 av de 14 objekt som kommunen äger. Majoriteten av byggnaderna har bedömts till gul, vilket innebär att det finns behov av underhållsåtgärder för att nå en god teknisk status. Ingen av byggnaderna har kategoriserats till röd, vilket betyder att det ingen byggnad har behov av akuta underhållsåtgärder.

Sett till hur lokalerna fungerar för verksamheten så har nästa alla lokaler som välfärd bedriver verksamhet i brister sett till ändamålsenligheten. Det gäller särskilt lokalerna för SÄBO och LSS-gruppboende som inte till fullo uppfyller verksamhetens krav. De boenden som kommunen äger bör utredas för att se hur ändamålsenligheten kan förbättras.

5.3.1 LSS gruppboende

Kommunen har tre gruppboenden som har en gemensam area på 1 266 kvadratmeter. På dessa boenden finns totalt 18 boendeplatser varav alla är fullbelagda (2022-12).

Boendena på Frejvägen har 65 kvadratmeter per plats och Allmänna vägen 82 kvadratmeter per plats. Fastighetskostnaden kronor per plats ligger i snitt på 66 124 kronor per plats.

Allmänna vägen har högst kostnader sett till kronor per plats och per kvadratmeter. Boendet har också fler antal kvadratmeter per plats.

Populärnamn	Area m ²	Lokalkostnad 2021	Kr/m ²	Ägd/hyrd	Antal platser	m ² / plats	Kr/ plats
Frejvägen 2, Munkedal	388	302 557	780	Ägd	6	65	50 426
Frejvägen 4, Munkedal	388	302 557	780	Ägd	6	65	50 426
Allmänna vägen 2, Dingle	490	585 116	1 194	Hyrd	6	82	97 519

De närmsta åren ser verksamheten inte behov av ny gruppboende. Däremot kommer verksamheten mer aktivt följa individer med behov löpande för att bedöma vilket behov som finns när de går ut skolan sett till boendestöd, gruppboende och serviceboende.

5.3.2 Serviceboende LSS, Munkedal

Kommunen tillhandahåller idag 15 platser i ordinarie bostadsbestånd. Beroende på den individuella utvecklingen så är scenariot att kommunen kan komma att behöva tillskapa platser fram till år 2032. Dessa skulle i så fall kunna inrymmas i ordinarie bostads-

⁶ Vissa inhyrda ägs av Grönskan, en ekonomiskförening / kooperativ där kommunen är medlem.

bestånd alternativt om det är lämpligt med ett trapphusboende med blockhyresavtal. Utökningen skulle också kunna ske i en annan kommundel.

5.3.3 Daglig verksamhet/sysselsättning

Det är svårt att förutse behovet av antal platser i framtiden. Verksamheten har därför dialog med skolan 4 gånger per år kring framtidsutvecklingen och verksamhetens kommande behov. I dagsläget har det lyfts fram två lokalbehov. För det första finns ett behov av att samlokalisera verksamheter och för det andra finns behov av en ny lokal för sysselsättning inom återbruk.

5.3.4 Rehabiliteringen

Lokalerna är inte anpassad efter hur verksamheten drivs idag. Nu genomförs mer hembesök än tidigare och lokalen är inte lokaleffektiv. Därav finns det möjligheter att genomföra ytterligare samlokalisering.

5.3.5 SÄBO

Kommunens tre särskilda boenden och korttidsboendet Ekebacken har en total area om drygt 13 000 kvadratmeter. Dinglegården har 169 kvadratmeter per plats, Allégården har 106 kvadratmeter per plats och Sörbygården har 120 kvadratmeter per plats. Allégården är mer lokaleffektiv jämfört med övriga boenden.

Ekebacken används för flera verksamheter men för den del som avser korttidsboende används ca 128 kvadratmeter per plats.

För att avgöra boendenas lokaleffektivitet i förhållande till riktvärden krävs uppmätningar och kategorisering vad olika ytor används till. NIRAS erfarenhet från motsvarande uppmätningar är att ett äldre och blandat bestånd av särskilda boenden når en lokaleffektivitet på i snitt 90–120 kvadratmeter per boendeplats. Där ingår i grova drag: lägenhet (40), gemensamma ytor (10), administration (5), service (10), personal (5) och kommunikation (20).

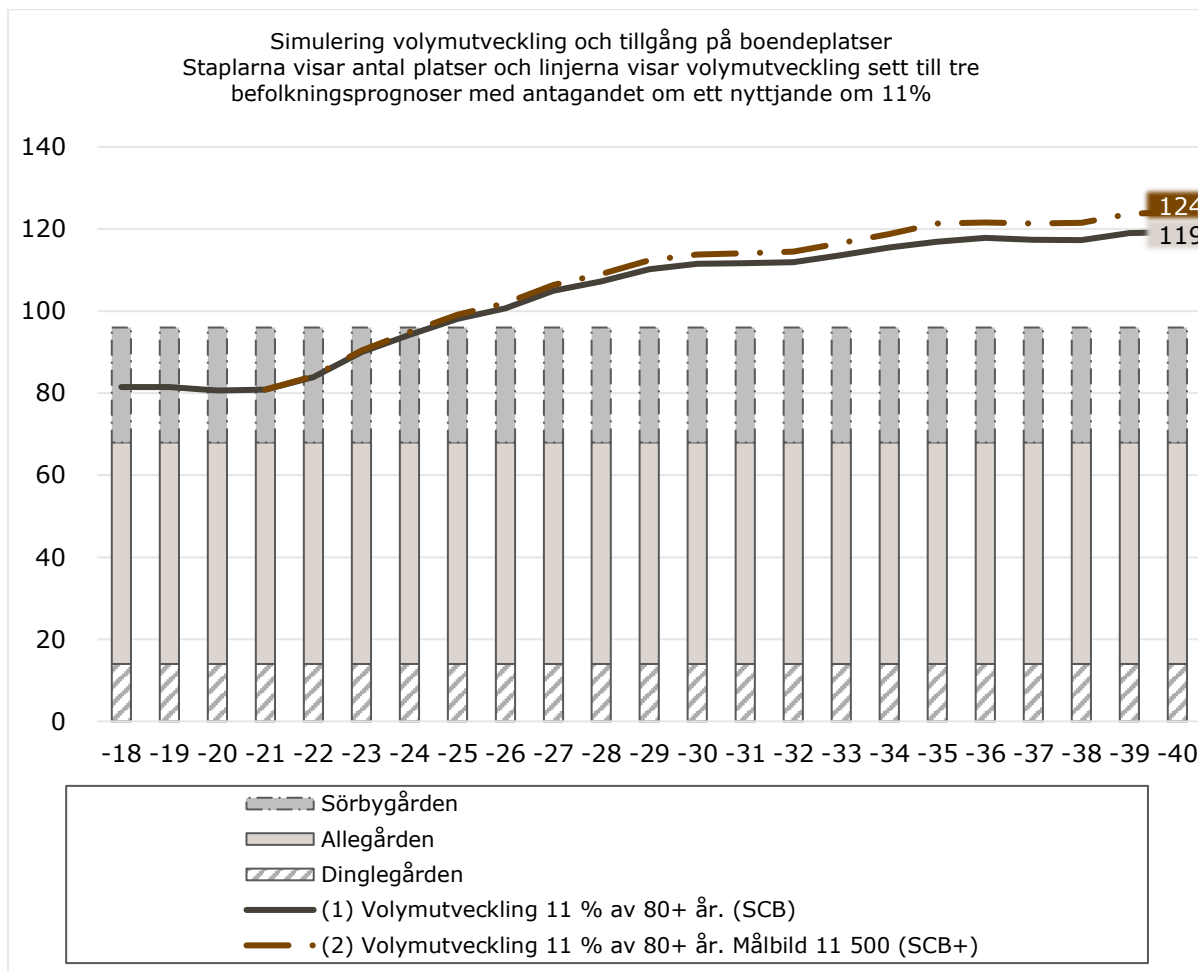
Fastighetskostnaden kronor per plats ligger i snitt på 116 000 kronor per plats i särskilda boenden. Dyrast är Dinglegården med 134 167 kronor per plats. Sett till kronor per kvadratmeter har Allégården den högsta kostnaden med 1 006 kr/kvm.

Populärnamn	Area m ²	Lokalkostnad 2021	Kr/ m ²	Ägd/ hyrd	Antal platser	m ² / plats	Kr/ plats
Dinglegården	2 360	1 878 343	796	Hyrd	14	169	134 167
Allégården,	5 733	5 764 699	1 006	Ägd	54	106	106 754
Sörbygården	3 361	3 000 033	893	Hyrd	28	120	107 144
Ekebacken (del av), korttidsboende mm	1 533	796 284	520	Ägd	12	128	66 357

Målbilden för kommunen är att vid år 2040 nå 11 500 invånare. Befolkningsökningen illustreras med en linjär tillväxt, det vill säga en jämn ökning över tiden. I realiteten beror tillväxten på om och när nya bostäder står färdiga. Med en linjär tillväxt år 2022–2040 ökar befolkningen årligen med drygt 50 personer.

I diagrammet nedan visas befintligt antal SÄBO-platser samt volymutveckling baserat på tre olika befolkningsprognoser. För samtliga volymutvecklingar har ett antagande gjorts om att behovet är 11% av alla invånare som är 80 år och äldre.

Diagram 8. Visar tre olika volymutvecklings prognoser samt befintligt antal platser i kommunen för särskilt boende.

Sett till målbilden 11 500, "SCB+" (2) väntas befintligt antal platser att räcka fram till årsskiftet 2024/2025. Det gäller även för SCB:s framskrivning (1). Förutsatt att 11% av alla 80+ har behov av en plats och att det är fullbelagt.

För volymutveckling målbild 11 500, "SCB+" (2) ökar behovet av antal platser kraftigare med tiden jämfört med SCB:s prognos (1). Vid år 2040 väntas behovet av antal platser för (1) vara på 119, för (2) 124 platser, se diagram 1.

Slutsats välfärd

Generellt vill förvaltningen få en bättre överblick av sina lokaler med tillhörande kostnader. Det har blivit tydligt att såväl area- som kostnadsfördelning ibland är bristfällig, exempelvis för Dinglegården. Det är också viktigt att objektsnamn är välförankrade mellan förvaltningens verksamheter och kommunens centrala funktioner. Det kräver ytterligare utredning för att få en rättvis fördelning per verksamhet.

Avdelningen för vård och omsorg uttryckt ett behov av att samlokalisera flera av sina verksamheter. Detta för att nyttja resurser på bästa sätt, säkra kompetensförsörjningen

och kunna arbeta med nära vård, i syfte att bland annat kunna möjliggöra mer omställningsbar verksamhet utifrån brukarnas behov.

För särskilt boende finns ett konstaterat behov av att utöka antal platser och ersätta bristfälliga boenden. I befintliga boenden finns brister i ändamålsenlighet sett till bland annat lokalernas utformning som försvårar överblick och samordning. Det saknas sprinkler i Sörbygården och Dinglegården vilket kommer kräva investeringar.

För daglig verksamhet/daglig sysselsättning har det lyfts fram ett behov av dels samlokalisering och dels ny lokal för att ha möjlighet att utveckla sysselsättning inom återbruk.

Kommunens gruppboende uppfyller inte till fullo verksamhetens krav. De boenden som kommunen äger bör utredas för att se hur ändamålsenligheten kan förbättras.

För serviceboende LSS är det viktigt att ha dialog med lokala fastighetsägare för att på 10-års sikt tillskapa ytterligare lägenheter.

Rehabenhetens lokalbehov behöver ses över med anledning av att verksamheten arbetar i huvudsak med hembesök till skillnad från tidigare.

5.4 Samhällsbyggnadsnämnden och administrativa lokaler

För administrativa, övriga och vakanta objekt nyttjar kommunen idag en lokalyta om drygt 11 800 kvadratmeter. Lokalerna har en nettokostnad om ca 4 miljoner kronor (2021). Majoriteten av objekten äger kommunen själva och en handfull objekt är inhyrda. Av dessa finns det ca 1 miljon kronor som inte kunnat hänföras till ett specifikt objekt utan bokförts på ett samlingskonto.

De administrativa byggnaderna består främst av kontor för stabsfunktioner och förvaltningar. Total area för de administrativa byggnaderna uppgår till drygt 5 400 kvadratmeter till en lokalkostnad om ca 3,4 miljoner kronor (2021).

För de objekt som kategoriserats till övriga (ex ett antal byggnade på Utbildningscentrum, brandstation och bostäder) så nyttjas sex objekt av kommunens verksamhet och sex objekt nyttjas externt. Total area för de övriga byggnaderna uppgår till ca 5 800 kvadratmeter till en lokalkostnad om ca 500 tusen kronor (2021).

Kommunen har idag sju vakanta byggnader (2022) varav sex st. på Utbildningscentrums område och senast tillkommit (2023) har g:a förskolan i Hedekas. Total area för de vakanta byggnaderna uppgår till 1172 kvadratmeter. Lokalkostnaden för vakanta lokaler uppgår till ca 140 tkr (2021) och 2023 tillkommer kostnader för att Hedekas g:a förskola vakantsatts. I det sista fallet är dock vakant-kostnaden efter genomförd flytt ej färdigutredd.

Av de sex vakanta byggnaderna på Utbildningscentrum pågår för tillfället en diskussion med presumtiva hyresgäster för tre av dem. Övriga tre utgörs av Hus 12 samt ett får- och ett svinhus.

Kommunens administrativa objekt kostar i snitt 627 kronor per kvadratmeter och år. Kostnaden för lokalerna varierar från 83 till 2 234 kronor per kvadratmeter. Högst kvadratmeterkostnad har Centrumvägen 2 "Gamla posten" om 2 234 kronor, som är den administrativa platsen för HR- och ekonomiverksamheten. Kommunen hyr byggnaden vilket kan vara en bidragande faktor till den höga kvadratmeterkostnaden.

Bedömningen av ändamålsenligheten har gjorts och generellt anses lokalerna ha en god ändamålsenlighet.

Slutsats samhällsbyggnad och administrativa lokaler

Det pågår lokaleffektiviseringar i form av samlokalisering för administrativa platser. Bland annat utreds möjligheten för HR- och ekonomiverksamheten att flytta in i Forum kommunhus.

De samlokaliseringar som gjorts i Valfärdsförvaltningen har inneburit ett flertal vakanta byggnader. Se över om andra verksamheter har behov av lokaler som idag är vakanta.

För samhällsbyggnadsförvaltningen har det framkommit lokalbehov från verksamheten kopplat till förvaring, garage och samlokalisering av all teknisk verksamhet, utöver behov av lokaler och ytor för beredskaps- och krisförråd.

En central resurs för samordning mellan samhällsbyggnads- och övriga förvaltningar, och som kan stödja förvaltnings- och underställda chefer i lokalförsörjningsarbetet har efterfrågats, ex. v lokalstrateg/handläggare.

6 Förslag till prioriteringar

6.1 Övergripande analys

Den övergripande analysen av lokalbeståndet och lokalbehoven visar att det finns behov av att förbättra det löpande arbetet och samverkan i lokalförsörjningsfrågorna. Framtagningen av detta första lokalförsörjningsprogram har inneburit att mycket tid har fått läggas på att säkerställa uppgifter om lokalbeståndet allt från adresser, kvadratmeter och hyror till vilken verksamhet som nyttjar. Den ekonomiska redovisningen kan också förbättras för att säkerställa att rätt objekt och verksamheter tilldelas rätt kostnader.

Generellt finns tillgång till lokaler för kommunens verksamheter, men de är inte alltid ändamålsenliga för verksamheten. På flera håll finns också ett eftersatt underhåll, främst beroende på att byggnaders användningsområde ej beslutats och/eller har förändrats utifrån att behoven förändrats över tiden.

Det parallella arbetet med förstudier för skolan och särskilt boende har visat på vikten av att planera för kommunens lokaler med ett gemensamt kommunperspektiv. Vilka lokaler som behövs och hur behovet kan tillgodoses är en kommungemensam fråga.

För att säkerställa lokalförsörjningen och uppnå kommunens vision om bland annat ändamålsenliga verksamhetsmiljöer och en effektiv användning av kommunens resurser pekas förslag på *utredningar och förstudier* ut som bedöms vara relevanta. Utöver det presenteras förslag på *lokaleffektiviseringar* som kan vara exempelvis rivningar eller försäljningar.

Tabell 6.1 sammanfattar beslutade, planerade och förslag på lokalförändringar.

6.1.1 Förslag på utredningar och lokalförsörjningsåtgärder

I arbetet med Lokalförsörjningsprogrammet har behov och lokalförsörjningsåtgärder identifierats. Följande lyfts fram som prioriterade att arbeta vidare med:

- Fortsatt arbete med att samlokalisera välfärdsnämnden på Ekebacken
- Utred rehabenhetens lokalbehov och möjlighet till lokaleffektivisering
- Samlokalisera daglig verksamhet/daglig sysselsättning (fler adresser)
- Utred ny lokal för daglig verksamhet – återbruk
- Utred hur ändamålsenligheten i gruppboende LSS kan förbättras
- Utred lokaleffektivisering administrativa lokaler (Forum)
- Utred gemensam lokal för gata/park och fastighet
- Utred hur behov av lokal/yta för beredskaps- och krisförråd kan tillgodoses
- Utred plan för området "Utbildningscentrum"

6.1.2 Förslag på lokaleffektiviseringar

De förslag till effektiviseringar som presenteras uppgår till ca 1 200 kvadratmeter och innebär en avgående årskostnad på drygt 1 miljon kronor.

Tabell 2 Förslag på lokaleffektiviseringar

Objekt-nummer	Objekt	Adress	Beslut/åtgärd	Förändring area m ²	Förändring årskostnad, tkr
13111	Dingle gamla brandstation (Svarteborgs gym)	Järnvägsgatan 11, 455 61 Dingle	Förslag till försäljning	-423	-468 333
13503	Lokal för föreningar (lgh)	Falkens väg 3, Hällevadsholm	Förslag till försäljning	-64	-29 928
13115	Hedekas förskola	Munkedalsvägen 7, 455 41 Hedekas	Förslag till försäljning	-562	-412 310
	Hedekas brandstation	Färgelandavägen 27, 455 41 Hedekas	Utred försäljning	-146	
Summa				- 1 195	-910 571

6.2 Prioriteringar i det fortsatta arbetet med lokalförsörjning

Arbetet med lokalförsörjningsprogrammet har gett värdefull kunskap om områden som kan utvecklas och arbetas vidare med inom ramen för det löpande lokalförsörjningsarbetet, såväl strategiskt som operativt.

Vissa delar ligger på Styrgrupp strategisk lokalförsörjning och vissa på Samhällsbyggnadsförvaltningen. En uppdelning, prioritering och tidssättning bör göras.

Förslag på uppgifter att arbeta vidare med:

- Säkerställ att beslut om åtgärder i förstudier och Lokalförsörjningsprogram går i linje med varandra och inte blir motsägelsefulla.
- Avsätt medel för underhåll för att säkerställa en god teknisk status i beståndet.
- Säkerställ uppgifter om objekten (kvadratmeter, kostnader, teknisk status/underhållsbehov och kapacitet) och hantering av dessa genom upphandling av fastighetssystem.
- Sätt mätbara mål för lokalförsörjningen, lokalnyttjande, lokalkostnader, etc.
- I det fortsatta arbetet bör arbetet med befolkningsprognoser förfinas och synkroniseras i högre grad med övriga mål och planer.
- Förbättra den objektsvisa redovisningen och uppföljningen avseende vilken verksamhet som nyttjar vilka lokaler.
- Förbättra den ekonomiska redovisningen och uppföljningen per objekt, bland annat redovisning av restvärde.

Tabell 6.3 Lokalförsljningsåtgärder

Objekt-nummer	Objekt	Adress	Åtgärd	Status	År	Förändrad area (+ - m ² BRA)	Avgående kostnad
Beslutade lokalförsljningsåtgärder eller utredningar							
13604	Bollhall Munkedal	Klockvägen	Nybyggnation			1500	
	Skogsbackens fsk	Munkedal tätort	Nybyggnation		2023	1021	
13108	Hedekas skola	Färgelandavägen 1, 455 41 Hede	Renovering, om- och tillbyggnation			2023 774 (ingen ändring?)	
		Centrumvägen 4C	Uppsagt hyreskontrakt		2022-09-30	42	19 873
13933		Brudåsvägen 20	Uppsagt hyreskontrakt		2023-08-31	260	441 593
13930		Strömstadsv 7, Munkedal	Uppsagt hyreskontrakt		2022-12-31	368	629 496
13915	Hedekas förskola Katthult	Begoniavägen 8, Hedekas	Uppsagt hyreskontrakt		2022-01-01	105	113 905
13924	Ålgens förskola	Ö Jonsängsv 2, Munkedal	Uppsagt hyreskontrakt		2023-05-14	186	148 922
	Förstudie särskilt boende i Munkedal tätort		Förstudie		Pågår		
	Förstudie skolor centrala Munkedal		Förstudie		Pågår		
Prioriterade förslag på lokalförsljningsåtgärder							
	Samlokalisering VF på Ekebacken	(Flera adresser)	Flytta fler till Ekebacken?		(Pågår?)		
13401	Utredning rehabenheten	Bruksvägen 4, Munkedal	Utred lokalbehov effektivisering				
	Samlokalisera daglig verksamhet/daglig sysselsättning	(Flera adresser)	Utredning		(Pågår?)		
	Ny lokal daglig verksamhet - återbruk		Utredning		(Pågår?)		
13206	Utredning ändamålsenlighet gruppboendestäder	Frejvägen 2-4, Munkedal	Utred ökad ändamålsenlighet				
	Utred lokaleffektivisering administrativa lokaler (Forum)		Utredning		(Pågår?)		
	Utred gemensam lokal för gata/park och fastighet		Utredning		(Pågår?)		
	Utred lokal för beredskaps- och krisförråd		Utred behov och förslag				
	Utredning Utbildningscentrum		Utred plan för området		(Påbörjad)		
	Utred lokalbehov Kulturskolan (tas om hand i förstudie)						
	Utred behov av samlingslokal (tas om hand i förstudie)						
Förslag på effektiviseringar							
13111	Dingle gamla brandstation (Svarteborgs gym)	Järnvägsgatan 11, 455 61 Dingle	Förslag till försäljning			-423	-468333
13503	Lokal för föreningar (Igh)	Falkens väg 3, Hällevadsholm	Förslag till försäljning			-64	-29928
13115	Hedekas förskola	Munkedalsvägen 7, 455 41 Hede	Förslag till försäljning			-562	-412310
13406	Hedekas brandstation	Färgelandavägen 27, 455 41 Hede	Utred försäljning			-146	

Diarienummer: KS-2023-000217

Datum: 2023-08-18

TJÄNSTESKRIVELSE

Peter Karlsson
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Utredning utvecklingscentrum Munkedal

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna redovisningen av genomförd utredning avseende bolagisering av Utvecklingscentrum Munkedal i Dingle.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2019-06-10 att anta syftet med Utvecklingscentrum Dingle, samt att ge kommundirektören i uppdrag att utreda en bolagisering av hela eller delar av fastigheten Utvecklingscentrum Munkedal (Dingle 4:1).

Utredningens resultat redovisas i bifogat PM.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-18
PM - Utredning Utvecklingscentrum Munkedal
Protokoll Kommunstyrelsen, daterat 2019-06-10, §84.

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Utvecklingscentrum Munkedal fortsätter att drivas i förvaltningsform, och arbetet med att avyttra delar av fastigheten Dingle 4:1, mark och/eller byggnader kommer att fortsätta.

Hållbar utveckling – Social dimension

Munkedals kommuns möjlighet att utveckla verksamheten vid Utvecklingscentrum Munkedal utifrån dagens och framtidens behov av kompetensutveckling bibehålls och kan styras mot fler målgrupper.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser

Barnkonventionen

Utvecklingscentrum Munkedal, som del i barn- och utbildningsförvaltningen och därmed en integrerad del i utbildningssystemet, ges förutsättningar att bli en plats för lärande genom hela livet.

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelseförvaltningen

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden

Diarienummer: KS-2023-000217

Datum: 2023-08-25

PM

Historik

Munkedals kommun förvärvade fastigheten, där Dingle naturbruksgymnasium tidigare verkade, under februari 2017. Säljare var Västra Götalandsregionen.

Tankar har funnits om att inom området utveckla verksamhet med kunskapsöverföring (olika typer av utbildningar), kunskapsutveckling (olika former av utbyte, innovation och uppväxling) som skulle bidra till kompetensförsörjning för både kommunen och näringslivet samt utveckling av enskilda människor, verksamheter och företag.

Bakgrund

Kommunstyrelsen antog i protokoll 2019-06-10 ett syfte med Utvecklingscentrum Munkedal (UM) i Dingle, att "UM ska genom att vara ett regionalt nav för kunskapsöverföring och kunskapsutveckling, bidra till att individer och verksamheter utvecklas till att möta samhällets behov."

Kommunstyrelsen gav samtidigt kommundirektören i uppdrag att utreda en bolagisering av hela eller delar av fastigheten Utvecklingscentrum Munkedal (Dingle 4:1)

Under år 2021 aktualiserades behovet att planera för hur området som kallas Utvecklingscentrum i Munkedal i Dingle ska användas och utvecklas, varvid utredningsarbetet återupptogs.

Ett uppdrag formulerades, "Konsultstöd för upprättande av Marknads- och utvecklingsplan för Utvecklingscentrum i Munkedal" och beställdes senare av konsultföretaget Norem i Uddevalla. Norem började arbetet och presenterade ett utkast till "Marknads- och utvecklingsplan för utvecklingscentrum Munkedal".

Parallellt genomförde näringslivsutvecklaren dialoger med olika företrädare för näringslivet i kommunen, i syfte att undersöka vilka utvecklingsbehov dessa ansåg finnas och hur UM i så fall skulle kunna bidra till detta.

I samband med dessa intervjuer framkom tydligt att näringslivet inte såg UM som en företagsarena, men däremot som en kunskapsnod för kunskaps- och kompetensutveckling för näringslivets personal, för att bedriva kurser men också uppdragsutbildningar av olika slag och omfattning.

Redovisning av konsultuppdraget

Norem AB redovisar i sitt utkast till "Marknads- och utvecklingsplan för utvecklingscentrum Munkedal" att påverkande faktorer vad gäller målgrupp, koncept och hyra är:

- Områdets förutsättningar (läge och tillgänglighet)
- Efterfrågan (arbetsmarknad, sysselsättning, företagsstruktur)
- Konkurrenssituation
- Marknaden (trender, aktuellt läge)

För att undersöka detta skulle en djupare analys behöva göras av läget, omvärlden, konkurrens och hyresnivåer, för att därefter kunna bedöma efterfrågan och målgrupper.

Med anledning av näringslivets svar, i samband med tidigare redovisade intervjuer, avslutades konsultuppdraget i samband med att "Marknads- och utvecklingsplan för utvecklingscentrum Munkedal" slutlevererats.

Nuläge

Inom området finns idag olika verksamheter:

- Kunskapens hus (grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, yrkesutbildningar svenska för invandrare?)
- Dinglegymnasiet AB/Naturbruk i Väst AB (naturbruksprogram)
- Plushögskolan AB - Teknikhögskolan
- Kommunens arbetsmarknadsenhet
- Hushållningssällskapet
- Dingle hundcentrum
- Lantbruk (arrendator av ladugård samt mark)
- Möteslokal (Sporren)
- Samhällsbyggnadsförvaltningen
- SML:s lönekontor
- Delar ingående i kommunens civila beredskap

Verksamheterna nyttjar områdets olika lokaler, exakt fördelning finns på tekniska enheten/fastighet.

Ny rektor för Kunskapens Hus anställd från augusti 2023, vars uppdrag breddats till att omfatta även samordning av verksamheter inom området.

Kommunens lokalförsörjningsprogram

I kommunens lokalförsörjningsprogram, slutsatser sida 18, anges att "Barn- och utbildningsförvaltningen ser en stor potential i utbildningscentrum" och att man vill se ett inriktningsbeslut om en plan framåt för området. Ett sådant syfte finns, se kommunstyrelsens beslut 2019-06-10.

Lokalförsörjningsprogrammet pekar också på, se p 6.1.1 sida 25, att det är angeläget att även ur fastighetssynpunkt inleda en utredning för området.

Syftet med en sådan utredning skulle vara att ta fram en plan för byggnader och mark som ev. kan avyttras genom försäljning eller annan upplåtelseform.

Framtiden

Möjligheter att "förtäta" nyttjandet av lokaler bör utredas för att möjliggöra framtida rivning/försäljning av byggnader och mark.

Byggnader med låg tekniska status och som idag inte används bör rivas, med syfte att skapa nya möjligheter inom ramen för utbildningsverksamheten.

Arbetet med att anpassa hyror till marknadsmässiga villkor har inletts, men kräver tid för att parallellt utreda byggnadernas underhållsnivå och tekniska status.

Diskussion med VG Region har inletts kring möjligheter att utveckla UM i linje med av kommunstyrelsen 2019-06-10 antaget syfte har återupptagits.

Området har goda förutsättningar för att bli ett regionalt kunskaps- och kompetenscentrum, till stöd får såväl enkilda, verksamheter, föreningar och näringslivet. En eventuell samordning med studieförbunden skulle kunna öka platsens roll som nav för efterfrågad kunskapsutveckling, "Lära för livet".

Fortsatt underhålls- och verksamhetsanpassningsåtgärder med utgångspunkt i verksamheternas behov kommer att utföras, liksom att utveckla den tekniska statusen vilket också kommer att möjliggöra en bättre kontroll på driftnetton för respektive byggnad och därmed utgöra underlag för hyressättning.

Underhållsåtgärder görs med följande prioritering:

1. För att säkerställa byggnads- och markvärde.
2. Verksamhetsanpassningar utifrån befintliga verksamheters behov
3. Energieffektiviseringsåtgärder

Prioriterade åtgärder

Kommunen har tidigare inte vidtagit några åtgärder för att anpassa och tydliggöra att området har ny ägare och ändrade verksamheter.

Beslutat syfte med UM har inte marknadsförts och är inte känd vare sig externt som internt i kommunförvaltningen eller i politiken.

1. Inrättande av verksamhetsråd
Ett verksamhetsråd ska inrättas för att samordna verksamheter inom området, aktiviteter, utbildningar etc samt fastighetsfrågor.
Ansvarig: Barn- och utbildningsförvaltningen.

2. Omprofilering i form av skyltning inom och till området ska göras.

Ansvarig: Samhällsbyggnadsförvaltningen/Kommunikationsavd.

3. Ansvar för drift, service (fika, mat mm) och teknik (inför, under och efter nyttjande) och marknadsföring av Sporren.

Ansvarig: Barn- och utbildningsförvaltningen med stöd av Måltidsavd.

4. Utemiljö ska åtgärdas så att området upplevs som välvårdat (vissa rabatter/planteringar och växter tas bort om de inte kan skötas, asfalt och marksten/plattor åtgärdas, utebelysning byts ut och kompletteras vid behov).

Ansvarig: Samhällsbyggnadsförvaltningen.

5. Internhyressystemet ska tillämpas fr o m år 2024.

Ansvariga: Ekonomiavdelningen.

6. Lokalutredning med förslag till investerings- och underhållsplan tas fram, med förslag till ev avyttring och rivning.

Ansvarig: Samhällsbyggnadsförvaltningen/Tekniska enheten

Kommunstyrelsen

§ 84

Dnr 2018-000589

Vision för Utvecklingscentrum Munkedal

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för en utredning om mål och organisering för Utvecklingscentrum Munkedal (2019-01-14, § 12).

Arbetet med mål och uppföljning regleras i kommunens styr- och ledningssystem. Där står bland annat att visionen är utgångspunkt för allt arbete. Därför föreslås kommunfullmäktige att anta ett syfte för UM. Kommunstyrelsen har begärt en utredning om mål och organisation för Utvecklingscentrum Munkedal (2019-01-14, § 12). Målet med UM är att vara ett verktyg för att nå kommunens vision och inriktningsmål, där samverkan mellan olika verksamheter, företag, högskolor/universitet och organisationer är avgörande för framgången. En utredning bör se över möjligheterna att bolagisera hela eller delar av fastigheten.

Munkedals kommun har en vision som anger önskat framtida tillstånd om hur Munkedal ska vara:

"Munkedal – mer av livet. En hållbart växande kommun med engagerade invånare. Här tar vi oss an framtidens utmaningar tillsammans!"

Arbetet med mål och uppföljning regleras i kommunens styr- och ledningssystem. Där står bland annat att visionen är utgångspunkt för allt arbete. I tidigare tjänsteskrivelse föreslogs att anta en vision för Utvecklingscentrum Munkedal (UM). Kommunens vision (Vision 2025) gäller all verksamhet. Därför föreslås kommunfullmäktige istället att anta ett syfte för UM (istället för en vision), för att stämma överens med styr- och ledningssystemet. Det är bara benämningen som är ändrad (syfte istället för vision).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2019-05-22

Förvaltningens förslag till beslut

- * Kommunstyrelsen beslutar att anta följande syfte med Utvecklingscentrum Munkedal: Utvecklingscentrum Munkedal ska, genom att vara ett regionalt nav för kunskapsöverföring och kunskapsutveckling, bidra till att individer och verksamheter utvecklas till att möta samhällets behov.
- * Kommunstyrelsen beslutar att ge kommundirektören i uppdrag att utreda en bolagisering av hela eller delar av fastigheten Utvecklingscentrum Munkedal (Dingle 4:1).

Kommunstyrelsen

Forts § 84

Yrkande

M- och L-gruppen: Bifall till förslaget med tillägg att syftet kan utvecklas ytterligare i den fortsatta utredningen.

SD-gruppen: Bifall till M-gruppen och Göran Nybergs (L) yrkande.

S-, C- och KD-gruppen: Kommunstyrelsen beslutar att anta följande syfte med Utvecklingscentrum Munkedal: Utvecklingscentrum Munkedal ska, genom att vara ett regionalt nav för kunskapsöverföring och kunskapsutveckling, för entreprenörskap och innovation samt bidra till att individer och verksamheter utvecklas till att möta samhällets behov. Kommunstyrelsen beslutar att ge kommundirektören i uppdrag att utreda en bolagisering av hela fastigheten Utvecklingscentrum Munkedal (Dingle 4:1).

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på M-gruppen med fleras yrkande och S-gruppen med fleras yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt M-gruppen med fleras yrkande.

Kommunstyrelsens beslut

- * Kommunstyrelsen beslutar att anta följande syfte med Utvecklingscentrum Munkedal: Utvecklingscentrum Munkedal ska, genom att vara ett regionalt nav för kunskapsöverföring och kunskapsutveckling, bidra till att individer och verksamheter utvecklas till att möta samhällets behov.
- * Kommunstyrelsen beslutar att ge kommundirektören i uppdrag att utreda en bolagisering av hela eller delar av fastigheten Utvecklingscentrum Munkedal (Dingle 4:1).
- * Kommunstyrelsen beslutar att syftet kan utvecklas ytterligare i den fortsatta utredningen.

Beslutet skickas till

Kommundirektören

Diarienummer: KS-2021-000158

Datum: 2023-08-28

TJÄNSTESKRIVELSE

Henrik Gustafsson
Enhetschef Plan Bygg MEX
Samhällsbyggnads förvaltning

Riktlinjer för bostadsförsörjning Munkedals kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta Riktlinjer för bostadsförsörjning.

Sammanfattning

Kommunerna är skyldiga att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning enligt Lag (2000:1383) om kommuners bostadsförsörjningsansvar.

Riktlinjerna ska innehålla kommunens mål för bostadsbyggandet och för utveckling av bostadsbeståndet genom att skapa goda förutsättningar för bra bostäder till alla invånare.

Riktlinjer för bostadsförsörjning ska aktualitetsprövas under varje mandatperiod och utgör ett viktigt planeringsunderlag för Munkedals ÖP och även för planprocessen under nästkommande år.

Kommunen antog 2014 en bostadspolitisk vision samt en bostadspolitisk faktabilaga för perioden 2014-2019. Denna har utgjort underlag för framtagande av nu föreslagna riktlinjer.

Syfte

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen är vägledande och utgör ett viktigt underlag till kommunens budgetdialog, planprocess samt den översiktliga planeringen.

Flera av de förutsättningar som ligger till grund för översiktsplanen gäller också för riktlinjerna tex:

- Arbetsmarknad
- Fysisk tillgänglighet
- Jämställdhet
- Demografi

Tillsammans utgör översiktsplanen och riktlinjerna för bostadsförsörjning viktiga strategidokument för att nå kommunens bostadspolitiska mål.

Riktlinjerna för bostadsförsörjning utgår från en prognos om 11 500 invånare 2040, vilket innebär en produktion av ca 25 nya bostäder per år. Som underlag till riktlinjerna utreds olika scenarion samt nyckeltal, avseende bostäder, service och arbetstillfällen, för en hållbar befolkningsutveckling i kommunen. Dokumentet tar ut riktningen för kommunens bostadspolitiska vision samt presenterar tydliga riktlinjer för bostadsförsörjning i Munkedals kommun fram till 2040.

Under framtagandet av dokumentet har den politiska styrgruppen varit vägledande och Länsstyrelsen har varit ett viktigt bollplank.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-28

Riktlinjer för bostadsförsörjning Munkedals kommun antagandehandling

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Riktlinjernas syfte är att visa en ekonomiskt hållbar utveckling för kommunen.

Hållbar utveckling – Social dimension

Riktlinjernas syfte är att visa en socialt hållbar utveckling för kommunen.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

En ekonomiskt och socialt hållbar utveckling utgör en god grund för ett hållbart miljöarbete.

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelsens förvaltning

Beslutet skickas till:

Förvaltningschef samhällsbyggnad, för verkställande

Riktlinjer för bostadsförsörjning

Dokumentbeskrivning

Typ	Beskrivning
Dokumenttyp:	Riktlinjer
Antaget av:	Kommunfullmäktige
Antagningsdatum:	
Diarienummer:	SBFV 2022-197
Gäller till och med:	Aktualiseras varje mandatperiod
Dokumentansvarig:	Avdelningschef Plan, Bygg och MEX
Revisionshistorik:	

Riktlinjer för bostadsförsörjning

Innehållsförteckning

Förord	6
Sammanfattning	7
1. INLEDNING	9
1.1 Syfte	9
1.2 Lagstiftning	10
1.3 Hänsyn till relevanta mål	11
1.3.1 Globala mål	11
1.3.2 Nationella mål	11
1.3.3 Regionala mål	11
1.3.4 Kommunala mål – vision för 2024 till 2040	12
1.3.5 Tidigare bostadspolitisk vision	12
2. FÖRUTSÄTTNINGAR	13
2.1 Företagande och näringsliv	13
2.2 Demografi och boende	14
2.2.1 Befolkning	14
2.2.2 Befolkningsförändringar och flyttning	16
2.2.3 Hushåll	17
2.2.4 Boendemönster	17
2.3 Bostäder	18
2.4 Förutsättningar för delområden	19
2.4.1 Munkedals tätort	19
2.4.2 Hällevadsholm	19
2.4.3 Dingle	19
2.4.4 Hedekas	19
2.4.5 Tungenäset	19
2.4.6 Landsbygden	19
2.5 Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet	20
2.6 Bedömning av bostadsbrist	21
2.7 Boende för särskilda grupper	23
2.7.1 Äldre personer med behov av särskilt stöd	23
2.7.2 Personer med funktionsnedsättning som behöver särskilt boende	24
2.7.3 Nyanlända samt ensamkommande barn och ungdomar	25
2.7.4 Hushåll med begränsad ekonomi, trångbodda hushåll och hushåll med långt pendlingsavstånd	25

2.7.5	Personer med behov av skyddat boende	26
2.7.6	Hemlösa	26
2.8	Marknadsförutsättningar	26
2.8.1	Regional bostadmarknadsanalys	26
2.8.2	Efterfrågan och prisbild	27
2.8.3	Boendeutgifter som andel av inkomsten	28
2.8.4	Det kommunala bostadsbolaget	29
2.8.5	Kommunal mark	29
3.	BOSTADSFÖRSÖRJNING 2040	30
3.1	Metod	31
3.2	11 500 invånare år 2040	31
3.2.1	Befolkningsutveckling	32
3.3	Pågående planering för bostäder	33
3.3.1	Planläggning och lediga tomter	33
3.3.2	Förhandsbesked utanför detaljplanerat område	34
3.4	Bostadsbehov	35
3.4.1	Samlad bedömning	35
3.4.2	Bostäder	35
3.4.3	Behov av bostäder för särskilda grupper	36
3.5	Munkedal 2040	38
3.5.1	Breddat bostadsutbud	38
4.	MÅL, STRATEGIER OCH PLANERADE INSATSER FÖR BOSTADSFÖRSÖRJNING	41
4.1	Fördjupande resonemang kring strategier samt planerade insatser	42
5.	MEDVERKANDE	46
	Noter	47

Förord

Munkedals centrala och strategiska läge i norra Bohuslän, med bra kommunikationer för kollektivtrafik, tåg och bil samt närheten till naturen utgör grunden till att Munkedal är en attraktiv kommun att bo i. Här finns ett brett utbud av aktiviteter, ett rikt och aktivt föreningsliv samt en god tillgång till arbetsmarknader i närområdet.

För att ligga i framkant gällande välfärd och ytterligare främja det goda livet för kommuninvånarna har Munkedal som mål att växa från cirka 10 500 till 11 500 invånare år 2040. För att uppnå en hållbar tillväxt eftersträvas en balans mellan antalet invånare, företagsetableringar och arbetstillfällen, vilka var för sig eller i kombination kommer påverka bostadsmarknaden.

Kommunens långsiktiga utveckling påverkas av vår förmåga att tillgodose behovet av en god bebyggd miljö med bostäder för alla målgrupper och utifrån olika behov och önskemål.

Den demografiska utvecklingen innebär att Munkedal på sikt behöver se över boendalternativ för våra äldre, men också boendeformer som möjliggör att den yngre generationen får goda förutsättningar för att kunna ta sig in på bostadsmarknaden och bo kvar i kommunen.

Syftet med riktlinjerna för bostadsförsörjning är att lyfta fram bostadsförsörjningen för alla målgrupper i kommunen samt vilka konsekvenser det får för den kommunala planeringen. Riktlinjerna ska även ge en tydlig planeringsinriktning för kommunen, men också för kommunala bolag och andra aktörer som vill bidra till Munkedals utveckling.

Strategisk planering, markförsörjning och planberedskap är viktiga aspekter för fortsatt bebyggelseutveckling och för att kunna erbjuda byggherrar attraktiv mark för exploatering.

I Munkedal ska det inte spela någon roll vem man är eller var man bor, det ska finnas goda förutsättningar för ett bra, säkert och tryggt boende för alla, i alla delar av kommunen och genom hela livet - därav vår kommunslogan, *MER AV LIVET*.

Louise Skaarnes

Kommunstyrelsens ordförande

Sammanfattning

Enligt lagen om kommuners bostadsförsörjningsansvar ska varje kommun skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Kommunen ska därför planera för bostadsförsörjningen genom att ta fram riktlinjer. Dokumentet som du nu läser omfattar riktlinjer för bostadsförsörjningen i Munkedals kommun, och redovisar förutsättningar, fakta och statistik om befolkning och bostäder. Riktlinjerna behandlar även förutsättningar för bostadsbyggandet och bostadsmarknaden i kommunen och redovisar ett bedömt bostadsbehov i förhållande till målbilden om 11 500 invånare år 2040. Sist i dokumentet presenteras kommunens mål, strategier och planerade insatser för bostadsförsörjningen fram till 2040.

I slutet av 2021 var invånarantalet i Munkedals kommun 10 588 personer och antalet bostäder 5 137. Ungefär tre fjärdedelar av kommunens bostadsbestånd utgörs av villor med äganderätt. Cirka en fjärdedel av bostadsbeståndet är hyresrätter, det finns få bostadsrätter. Nyproduktionen av bostäder de senaste 30 åren är relativt låg. Priserna på småhus är relativt låga i kommunen jämfört med i flera av grannkommunerna. Bedömningen är att det i kommunen inte råder någon särskilt stor bostadsbrist i dagsläget, men för dem som har begränsad boendeekonomi kan det ändå vara svårt att hitta en bostad som matchar behoven.

Munkedals kommun har som målbild att nå ett invånarantal på 11 500 personer år 2040. Det innebär en befolkningsökning på knappt 1 000 personer vilket motsvarar 8,5% fler invånare jämfört med idag. För att uppnå målbilden har kommunen ett bostadsbehov på totalt 5 800 bostäder, vilket innebär cirka 650 fler än idag.

Utifrån antagandet att alla pågående bostadsprojekt och bostadsplaner genomförs och står inflyttningsklara under perioden fram till år 2040 finns det tillräckligt många bostäder för att möta bostadsbehovet till 2040. Det är dock angeläget att se över huruvida de tillgängliga och planerade bostadstyperna möter bostadsbehovet.

Kommunfullmäktige har i och med antagande av Riktlinjer för bostadsförsörjning fattat beslut om att följande mål ska gälla för bostadsförsörjningen i Munkedals kommun:

1. Munkedals kommun ska vara en attraktiv boendekommun som erbjuder ett varierat utbud av bostäder för alla.
2. Alla kommuninvånare ska ha tillgång till en egen bostad och boendemiljö av god kvalitet.
3. Bostadsplaneringen ska leda till ett bostadsutbud som ger invånarna möjlighet att leva hela livet i Munkedals kommun
4. Bostadsförsörjningen ska på ett hållbart sätt svara upp mot kommunens befolkningsutveckling med målsättningen att vara 11 500 invånare år 2040.

För att uppnå målen för bostadsförsörjning ska kommunens förvaltningar och bolag arbeta utifrån tio framtagna strategier. Dessa redovisas med fördjupande resonemang och planerade insatser i kapitlet *MÅL, STRATEGIER OCH PLANERADE INSATSER FÖR BOSTADSFÖRSÖRJNING* i slutet av detta dokument.

1. INLEDNING

Kommunens attraktionskraft är en viktig del i att locka nya kommuninvånare och företag att etablera sig i Munkedal. Munkedal är en kommun som värnar om sina invånare och som vill utvecklas. Det finns ett driv och engagemang att inkludera alla i kommunens framtid. Munkedals kommun ligger i tillväxtzonen mellan Göteborg och Oslo med motorvägen E6 som en länk mellan två växande storstadsregioner. Det strategiska läget erbjuder närhet till stad, kust, skog och land med väl uppbyggd infrastruktur gällande tåg, buss och bil. Den relativt låga prislappen för ett eget boende i jämförelse med omkringliggande kommuner och städer bidrar också till kommunens attraktivitet och den varierade naturen tillsammans med ett rikt kultur- och föreningsliv skapar goda förutsättningar för en meningsfull fritid för kommunens invånare och företag.

1.1 Syfte

Riktlinjerna för bostadsförsörjning syftar till att redovisa bostadsbehovet för kommunens förväntade befolkningsutveckling till år 2040, och även att redovisa mål, strategier och planerade insatser för bostadsförsörjningen i Munkedals kommun. Riktlinjerna ska antas av kommunfullmäktige.

1.2 Lagstiftning

Enligt lagen (SFS 2000:1383) om kommuners bostadsförsörjningsansvar ska varje kommun skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Kommunen ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen.

Enligt lagen ska riktlinjerna minst innehålla:

- kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet,
- kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål, och
- hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Uppgifterna ska grundas på en analys av:

- den demografiska utvecklingen,
- marknadsförutsättningarna,
- vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden.

Med dessa uppgifter kan planeringen av bostadsförsörjning gå i linje med förväntad befolkningsutveckling och utifrån efterfrågan på bostäder och även utifrån bostadsbehov som inte tillgodoses på marknaden.

Vid planeringen av bostadsförsörjningen ska kommunen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet (Västra Götalandsregionen) och andra regionala organ tillfälle att yttra sig.

Kommunfullmäktige ska minst en gång under varje mandatperiod ta ställning till riktlinjernas aktualitet. Riktlinjerna är vägledande och inte juridiskt bindande.

1.3 Hänsyn till relevanta mål

I arbetet med riktlinjerna för bostadsförsörjning har hänsyn tagits till nedanstående mål, planer och program.

1.3.1 Globala mål

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som består av sjutton globala mål för en hållbar utveckling som ska nås till 2030. Mål 11 – Hållbara städer och samhällen, inkluderar att alla människor världen över ska få tillgång till säkra och sunda bostäder i trygga miljöer och till en överkomlig kostnad. Bostadsförsörjningsplaneringen för alla grupper i samhället är en del av en hållbar utveckling för att uppnå målet.

1.3.2 Nationella mål

Det övergripande politiska målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö, där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Målet är också långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Sveriges miljömål beslutades av riksdagen år 1999 och består av ett övergripande generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål samt flera etappmål. Bland miljö kvalitetsmålen finns God bebyggd miljö: "Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas.

Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas."

1.3.3 Regionala mål

I "Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 – 2030" uttrycks som en av fyra långsiktiga prioriteringar att "knyta samman Västra Götaland". Det inkluderar att samordna kommunikation, bebyggelseplanering, energiförsörjning och klimatanpassning och därmed bidra till mer jämlika villkor för alla regionens invånare och en samhällsplanering som bidrar till att minska klimatpåverkan.

En prioritering som både handlar om regional samverkan av hållbar markanvändning för en starkare region, samtidigt som den ska utgå från individuell platsutveckling.

1.3.4 Kommunala mål – vision för 2024 till 2040

Kommunfullmäktige har antagit följande vision för perioden 2024 – 2040:

Munkedal – mer av livet.

Vi är en aktiv kommun med engagerade invånare. Vi skapar goda förutsättningar för våra invånare, vårt näringsliv och vårt föreningsliv. Tillsammans formar vi en hållbar framtid.

Här kan vi

- känna oss välkomna och delaktiga
- skapa förutsättningar för kreativitet, aktiviteter och upplevelser
- känna trygghet och trivas med livet

Kommunfullmäktige har också antagit följande fyra inriktningsmål för perioden 2024–2027:

1. Alla ges förutsättning till sysselsättning efter förmåga
2. Munkedals kommun ska verka för en god folkhälsa
3. Alla ska känna sig trygga i att få stöd utifrån behov
4. Munkedals kommun ska arbeta för en minskad miljöpåverkan

1.3.5 Tidigare bostadspolitisk vision

Visionen Bostadspolitik i Munkedals kommun 2014-2019 antogs av kommunfullmäktige i februari 2014. Visionen lyder i korthet: "Munkedals kommun vill att dess invånare ska kunna forma ett bra boende för sig och sina familjer. En befolkning som trivs i sitt boende väljer att stanna kvar och lockar dessutom andra att flytta hit. Det får också kommunens ungdomar att vilja stanna kvar eller återvända efter studier."

För att förverkliga visionen finns strategier under följande rubriker:

- Aktuella detaljplaner / aktivt planarbete
- Byggklara tomter i tätorter
- Boende på landsbygden
- Mark att planlägga
- Hyresrätter
- Hållbar utveckling

Till visionen finns en faktabilaga med analyser, befolkningsstatistik och områden för planerad bebyggelse.

2. FÖRUTSÄTTNINGAR

Följande kapitel redovisar fakta och statistik om befolkning och bostäder samt förutsättningar för bostadsbyggandet och bostadsmarknaden i kommunen. Källor till statistik anges i noter, se slutet av dokumentet. Statistik redovisas i huvudsak för åren 2000 till 2020. Jämförelser görs med några grannkommuner och med Sverige som helhet.

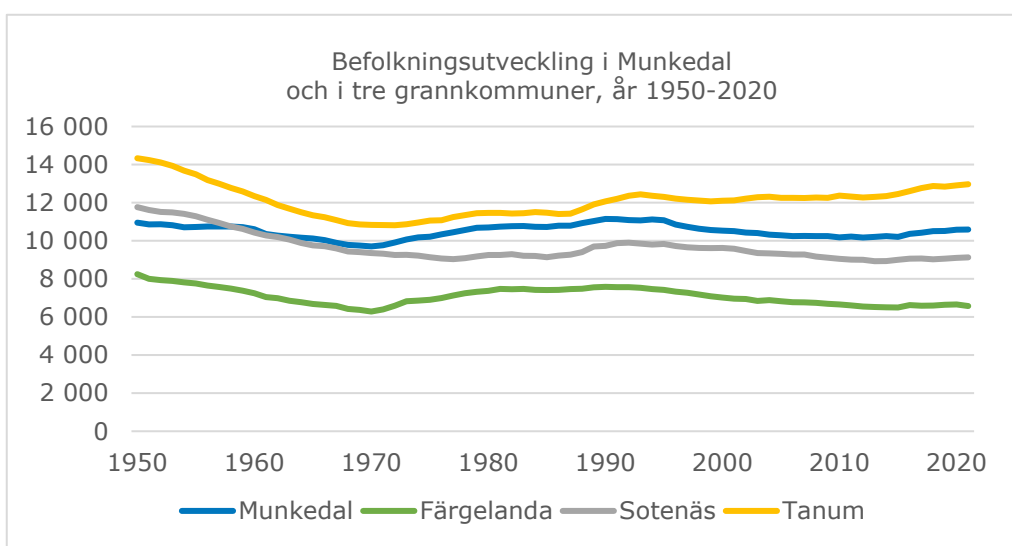
2.1 Företagande och näringsliv

Munkedal som kommun har ett starkt och varierat näringsliv med drygt 1 400 aktiva företag. Det största företaget i kommunen, Arctic Paper Munkedals AB, har drygt 300 anställda följt av nästa företag, New Wave Mode AB, med drygt 100 anställda. En stark entreprenörsanda präglar näringslivet i kommunen där 97% av företagen är små med färre än 50 anställda och av dessa har 90% färre än 10 anställda. Besöksnäringen är en viktig bransch då den ofta är en inkörsport till arbetsmarknaden för ungdomar och personer med utländsk bakgrund¹.

2.2 Demografi och boende

2.2.1 Befolkning

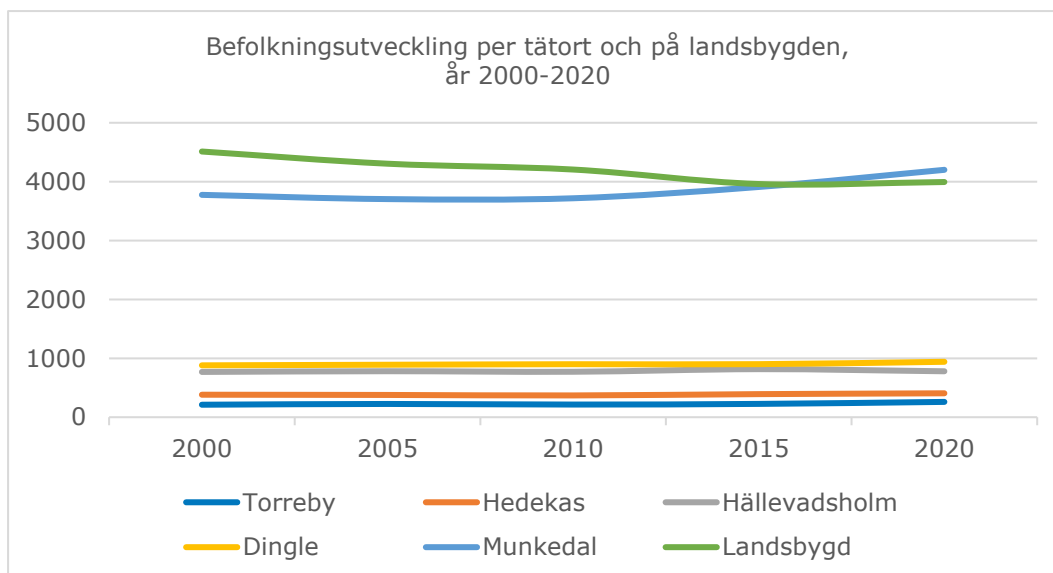
I Munkedals kommun bodde i slutet av 2021 10 588 personer. Invånarantalet inom dagens kommungränser har varierat mellan 10 000 - 11 000 personer sedan år 1950. Variationerna ser ungefär likadana ut i de jämnstora grannkommunerna. Under samma tid har befolkningen i hela Sverige ökat från cirka 7 miljoner till knappt 10,5 miljoner, vilket innebär en befolkningsökning med ca 30%. I Uddevalla kommun har befolkningen ökat från cirka 34 500 till cirka 57 000 personer under samma period, vilket motsvarar närmare 40%.²

Figur 1 - Befolkningsutveckling i Munkedal och tre grannkommuner, år 1950-2020

I faktabilagan till dokumentet "Bostadspolitik i Munkedals kommun 2014 - 2019" redovisas en befolkningsprognos från SCB för åren 2012 till 2042. Prognosen var då att befolkningen först skulle minska en aning till år 2014, för att sedan öka till 10 461 invånare år 2042. Den faktiska befolkningsutvecklingen hade redan år 2020 överträffat prognosen för år 2042.³ En slutsats är därför att SCBs siffror varit för låga och att kommunens faktiska befolkningsökning visat sig vara högre än SCBs prognos. Det anses därför vara relevant att sikta mot en högre befolkningsökning för kommunen.

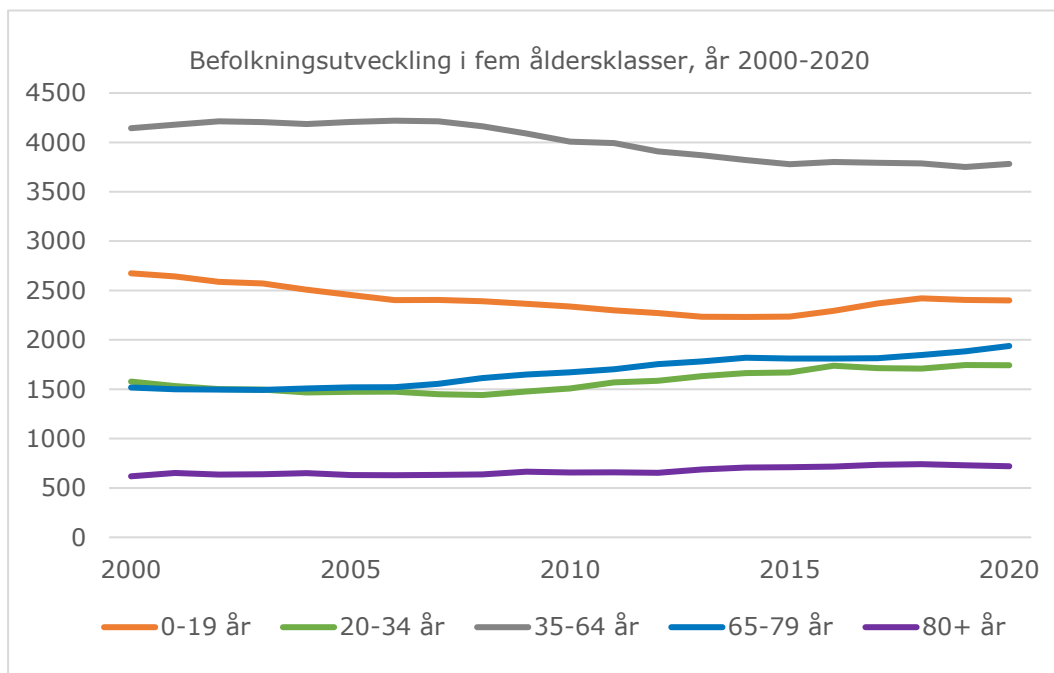
Ungefär en tredjedel av befolkningen i kommunen (drygt 4 000 personer) bor i tätorten Munkedal, en tredjedel i övriga tätorter och en tredjedel på landsbygden, se diagram på nästa sida. Befolkningen på landsbygden minskade fram till år 2015 för att därefter ha stabiliserats på cirka 4 000 invånare. Befolkningen i centralorten Munkedal har ökat särskilt de senaste tio åren⁴ vilket kan ses som en del av urbaniseringen, att människor flyttar från landsbygden till större orter.

Figur 2 - Befolkningsutveckling per tätort och på landsbygden år 2000-2020

Befolkningen i Torreyby, Dingle och Hedekas tätorter har legat stabilt de senaste 20 åren med en marginell ökning efter 2018. Befolkningen i Hällevadsholms tätort ökade något mellan 2010 och 2015 för att därefter tendera att minska något.

Det är framför allt i åldrarna 20-34 år och 65-79 år som befolkningen har ökat de senaste åren. Det speglar att vissa åldersgrupper är större i Sverige som helhet, exempelvis 40-talisterna (som märks i åldersspannet 65-79 år) och de stora barnkullarna runt år 1990 (som märks i åldersspannet 20-34 år). Åldersgruppen 80 år och uppåt har ökat en aning medan befolkningen i övriga åldersgrupper har minskat jämfört med år 2000.⁵

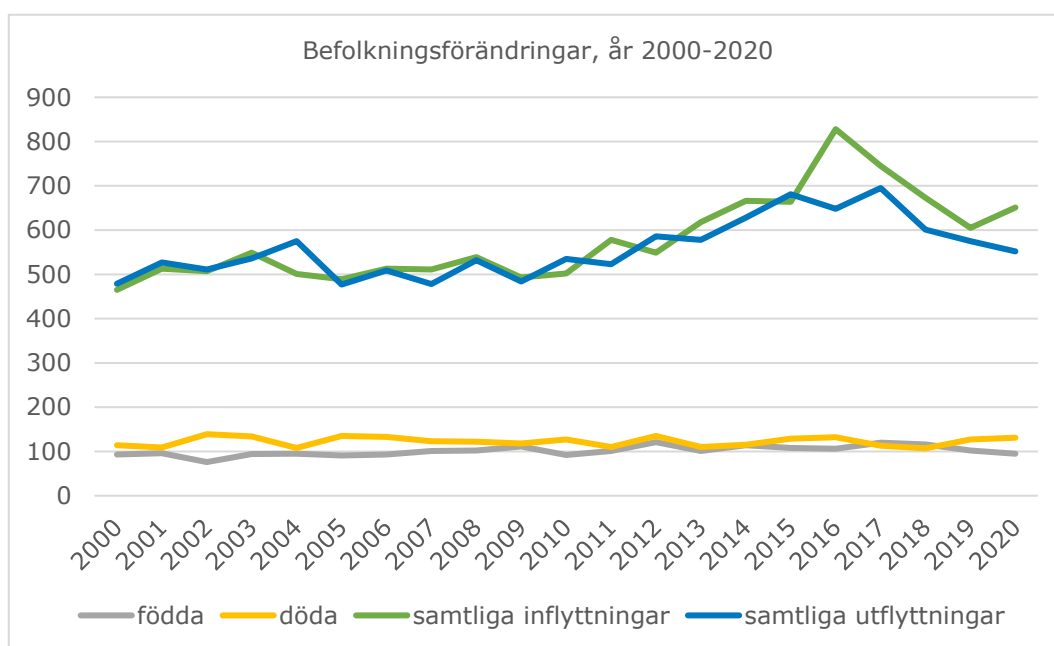
Figur 3 - Befolkningsutveckling i fem åldersklasser, år 2000-2020

2.2.2 Befolkningsförändringar och flyttning

Invånarantalet i kommunen är under ständig förändring, en av orsakerna till detta är att kommunen över tid har haft en högre mortalitet än nativitet, alltså att det dött fler än vad som fötts. Samtidigt har inflyttningen varit högre än utflyttningen de senaste åren vilket bidragit till att befolkningen ökat.⁶ Det är troligt att detta till viss del har ett samband med det stora flyktingmottagandet i Sverige år 2015 och därefter.

Enligt en flyttstudie som Statistikkonsulterna gjort 2021 är det många unga vuxna (20 till 29 år) som flyttar både till och från kommunen, dock är utflyttarna över tid fler. I åldern 30 till 34 år är dock inflyttarna ungefär dubbelt så många som utflyttarna. Benägenheten att flytta verkar avta med åldern. 38% av dem som flyttar till Munkedals kommun är "hemvändare", det vill säga att de tidigare har bott i kommunen.

De främsta anledningarna till att människor väljer att bosätta sig i kommunen är möjligheten till bättre boende, närheten till natur och rekreation och att bostäderna är mer prisvärda. De som flyttar från kommunen anger bland annat att bättre framtidsutsikter, större utbud av affärer och service och bättre pendlingsmöjligheter är viktiga flyttskäl. Det är vanligt att de som flyttar till respektive från Munkedal flyttar från, eller till, någon av grannkommunerna Uddevalla, Tanum eller storstaden Göteborg.⁷

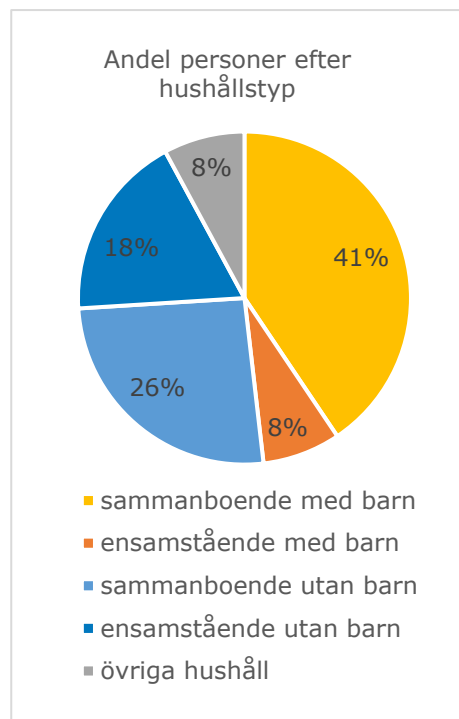

Figur 4 - Befolkningsförändringar, år 2000-2020

2.2.3 Hushåll

I kommunen som helhet finns 5 137 bostäder⁸ och 4 963 hushåll⁹ (år 2021) enligt SCB. I Munkedals kommun bor det i genomsnitt 2,13 personer i varje hushåll. År 1990 var denna siffra 2,4 och 2012 var den 2,0.¹⁰

Ungefär hälften av kommunens befolkning bor i hushåll med barn, se Figur 5 till höger och Figur 7 på nästa sida. Barnen flyttar hemifrån runt 18-årsåldern och då flertalet föräldrar är i 50-årsåldern.¹¹ När första barnet föds är pappor i kommunen i genomsnitt 30 år och mammor 27 år. De är yngre än genomsnittssiffran i riket som är 32 år för pappor och 30 år för mammor (år 2020).¹²

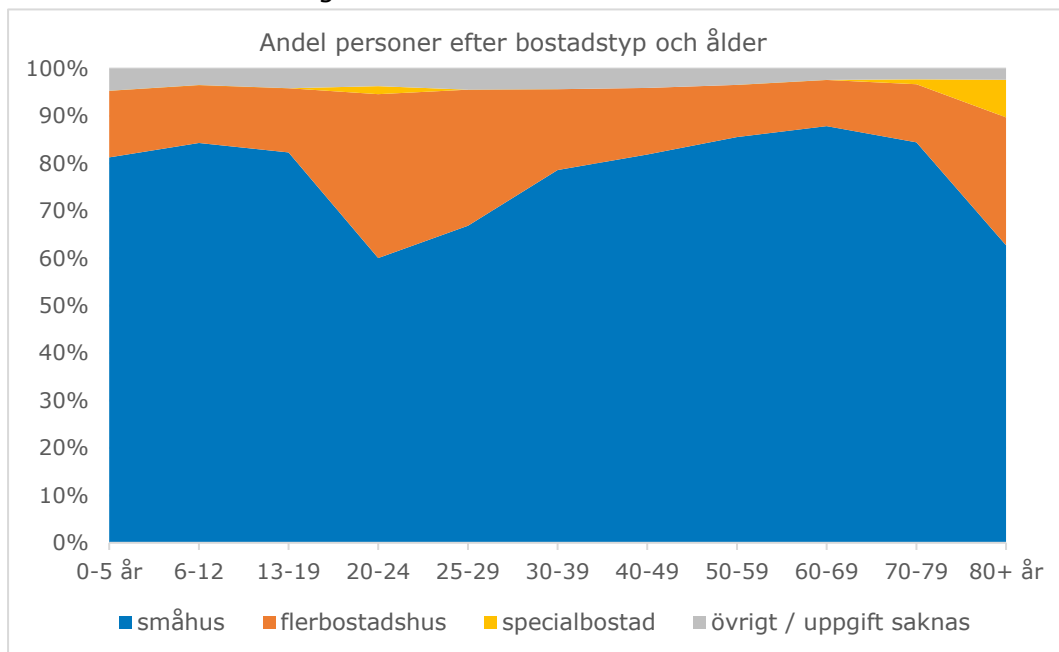

Figur 5 - Andel personer efter hushållstyp

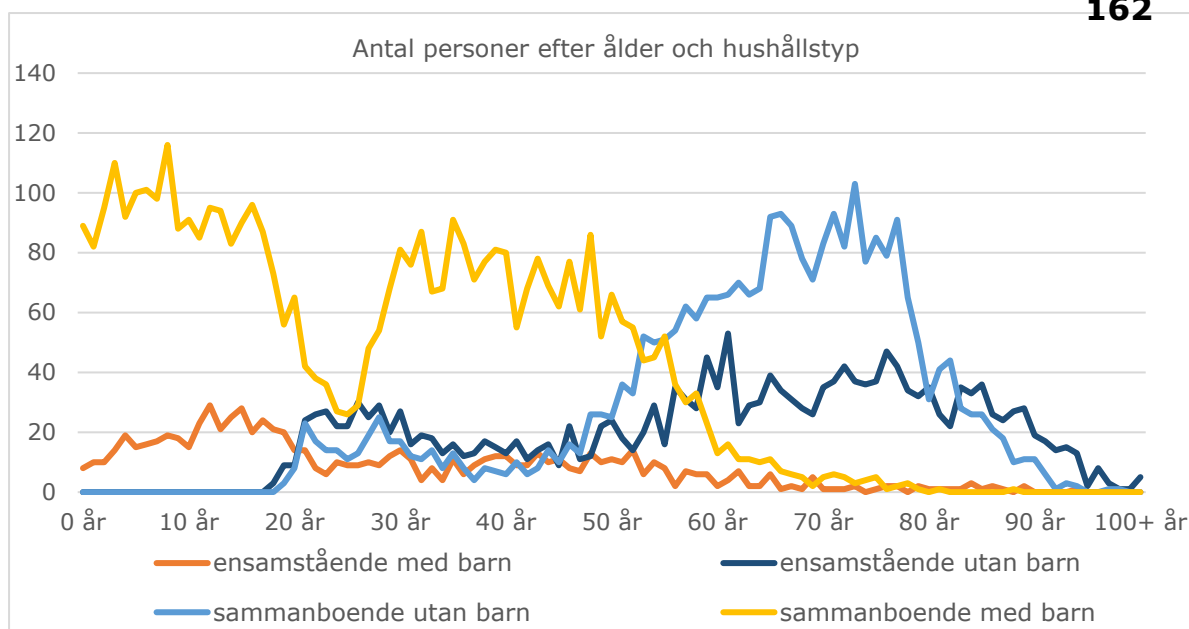
2.2.4 Boendemönster

Den dominerande bostadstypen i kommunen är småhus. Majoriteten av kommuninvånarna bor i småhus hela livet. De åldersgrupper som i störst utsträckning bor i flerbostadshus är mellan 20-29 år gamla respektive äldre än 80. Behovet av specialbostad är störst för åldersgruppen 80+.¹³

Befolkningen i Munkedals tätort är stadigt ökande och det finns en efterfrågan på fler bostäder. Befolkningen på landsbygden minskade fram till år 2015 men har sedan dess legat stabilt.

Figur 6 - Andel personer efter ålder och bostadstyp

Figur 7 - Antal personer efter ålder och hushållstyp

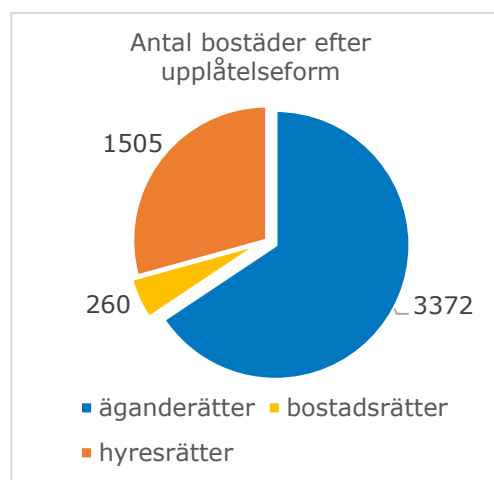
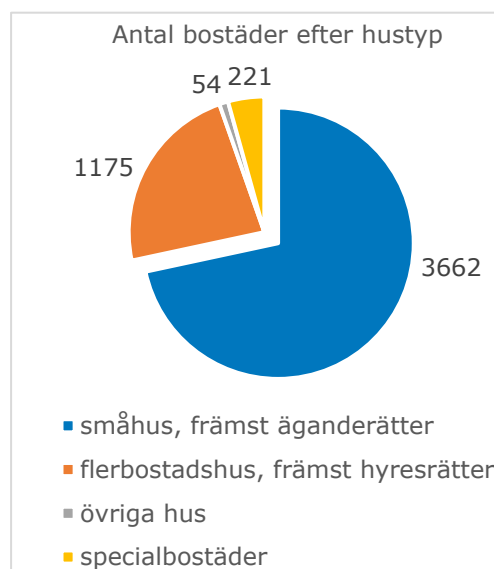
2.3 Bostäder

Ungefär tre fjärdedelar av kommunens 5137 bostäder är småhus. I tätorterna är cirka hälften av bostäderna småhus och hälften lägenheter i flerbostadshus. På landsbygden är de flesta bostäder småhus.¹⁴

De flesta småhus i kommunen är fristående villor med äganderätt och de flesta lägenheter i flerbostadshus är hyresrätter. Hyresrätterna är generellt sett koncentrerade till tätorterna. Störst andel hyresrätter finns i västra delen av Munkedals tätort.¹⁵

Det nedre diagrammet redovisar bostadsfördelningen per upplåtelseform och indikerar att ungefär en fjärdedel av bostadsbeståndet är hyresrätter. Andelen bostadsrätter är liten.

I kommunen finns det 1 339 fritidshus (år 2021) vilka i statistiken inte räknas som bostäder.¹⁶

Figur 9 - Antal bostäder efter hustyp

Figur 8 - Antal bostäder efter upplåtelseform

2.4 Förutsättningar för delområden

Kommunen är indelad i demografiska delområden för vilka det finns statistiskt underlag att hämta från SCB. I detta dokument har en lämplig detaljeringsnivå för statistiken ansetts vara nyckelkodsområden (NYKO) på nivå 2 där kommunens landsbygd är sammanslagen, med Tungenäset redovisat separat. Delområdenas geografiska utbredning redovisas på kartan till höger och i bilaga 1.

2.4.1 Munkedals tätort

I centralorten finns ett varierat bostadsutbud med 2060 bostäder varav 1054 äganderätter, 173 bostadsrätter och 833 hyresrätter.¹⁷

2.4.2 Hällevadsholm

I Hällevadsholm finns 442 bostäder varav 238 äganderätter, 41 bostadsrätter och 163 hyresrätter.

2.4.3 Dingle

I Dingle finns 520 bostäder varav 224 äganderätter, 46 bostadsrätter och 250 hyresrätter.

2.4.4 Hedekas

I Hedekas finns 207 bostäder varav 78 äganderätter och 129 hyresrätter.

2.4.5 Tungenäset

På Tungenäset finns 269 bostäder varav 248 äganderätter och 21 hyresrätter. Majoriteten av bostäderna i området är småhus.

2.4.6 Landsbygden

På övriga landsbygden finns 1639 bostäder varav 1530 äganderätter och 109 hyresrätter. Här finns också 874 fritidshus.

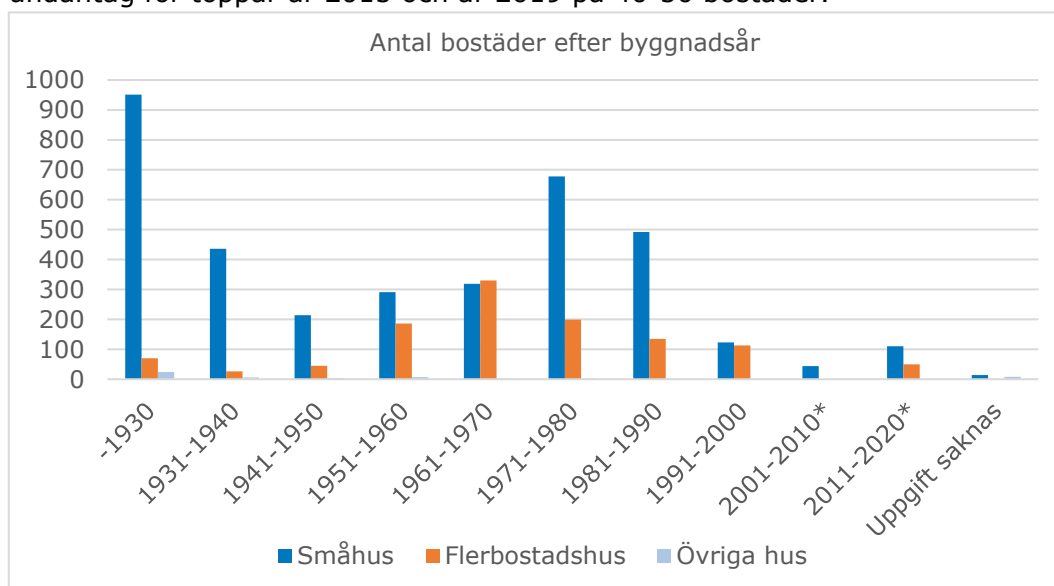

Figur 10 - Karta över Munkedals kommun med demografiska delområden

2.5 Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet

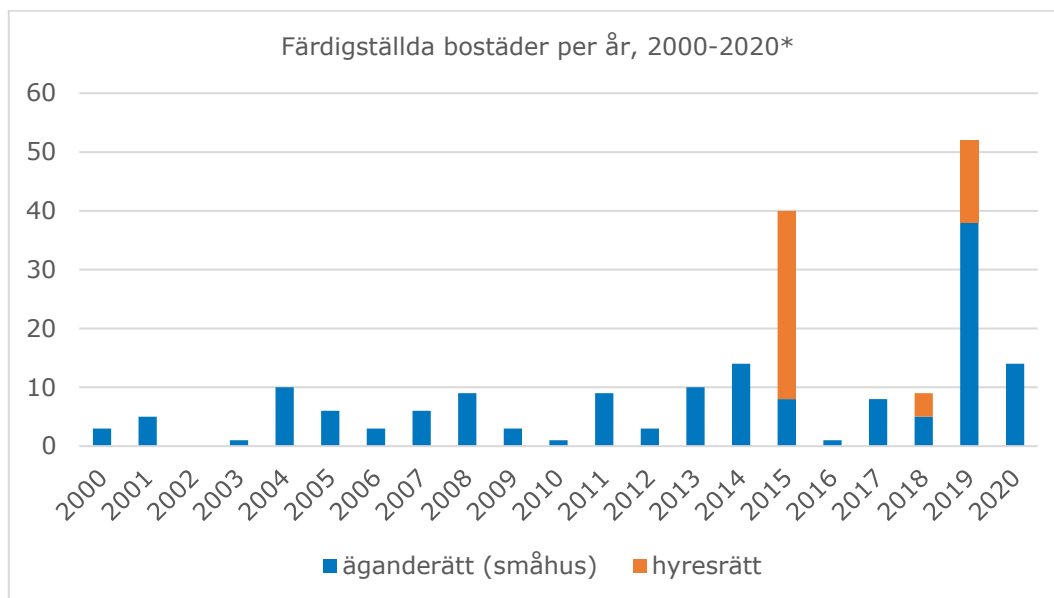
Många småhus i kommunen är byggda antingen före 1940 eller under 70- och 80-talet. Många av flerbostadshusen är byggda på 50-, 60- eller 70-talet.¹⁸

De senaste åren har ett tiotal bostäder färdigställts per år i kommunen, med undantag för toppar år 2015 och år 2019 på 40-50 bostäder.¹⁹

Figur 11 - Antal bostäder efter byggnadsår

*Siffrorna från SCB för år 2001-2020 har justerats för att stämma överens med statistiken i det mer detaljerade diagrammet över antal färdigställda bostäder per år 2000-2020 (nedan).

Figur 11 - Färdigställda bostäder per år, 2000-2020*

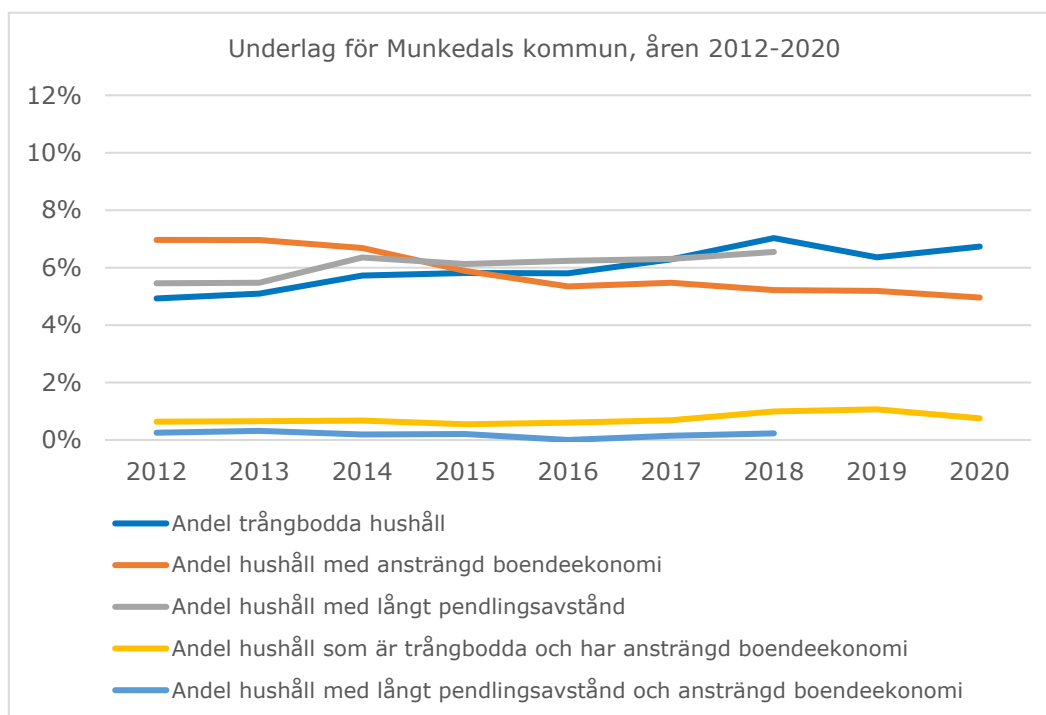
*Ca 15 bostadsrätter som byggdes 2019 har efter färdigställandet omvandlats till hyresrätter.

2.6 Bedömning av bostadsbrist

Sedan 1 oktober 2022 ska kommunen enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar analysera vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden, alltså hur bostadsbristen ser ut. Underlaget för denna analys kommer från Boverket. Ett urval av Boverkets underlag sammanfattas i diagrammen nedan: ett för kommunen och ett för Västra Götalands län som jämförelse²⁰. Relevant att belysa för Munkedals kommun är:

- trångboddhet
- hushåll med ansträngd boendeekonomi
- hushåll med långt pendlingsavstånd

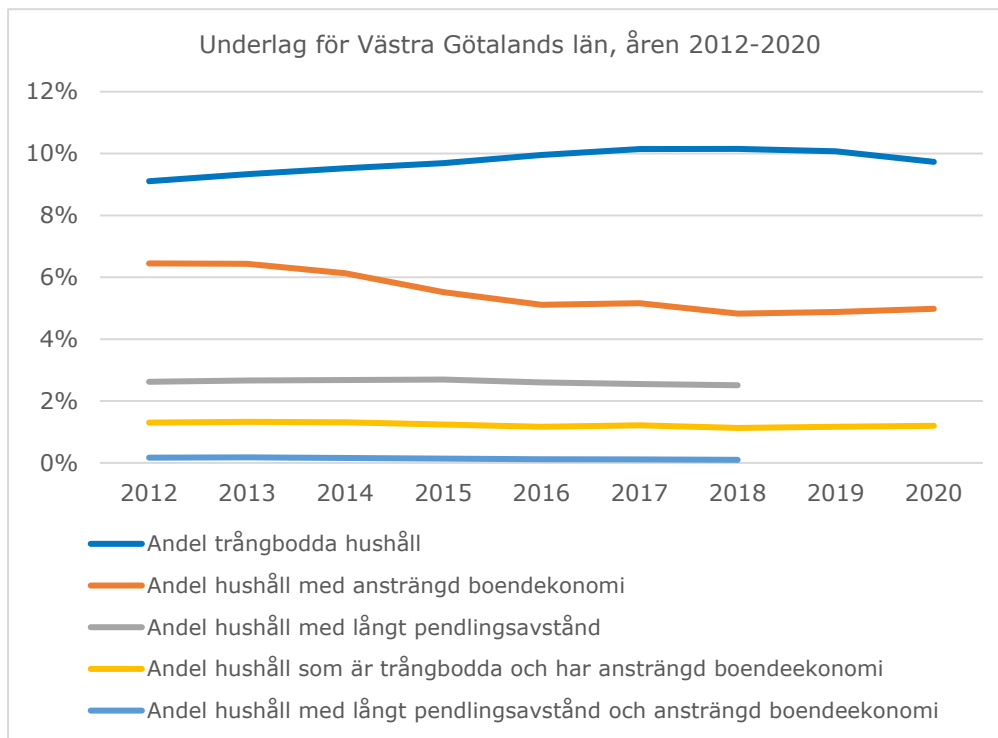
Trångboddhet beräknas utifrån Socialstyrelsens riktlinjer och gäller till exempel hushåll med två eller fler personer som saknar separat sovrum, eller om barn över 12 år saknar eget rum. Ett hushåll med ansträngd boendeekonomi har en disponibel inkomst som är lägre än den beräknade baskonsumtionen enligt SCB och Socialstyrelsen.

Figur 12 - Underlag för Munkedals kommun, åren 2012-2020. Observera att data saknas för hushåll med långt pendlingsavstånd för åren 2019-2020.

I Munkedals kommun har cirka 5,0% av hushållen en ansträngd boendeekonomi (2020), vilket motsvarar genomsnittet i både Västra Götalands län och i Sverige som är cirka 5%. Trenden har varit att andelen minskar (åren 2012-2020), troligtvis främst på grund av den generellt positiva ekonomiska utvecklingen i samhället.

Cirka 6,7% av hushållen i kommunen är trångbodda (2020), vilket är en relativt låg siffra om man jämför med snittet i länet och i riket på cirka 10%. Trenden har varit att andelen ökar. Kanske har människor i allt högre utsträckning valt ett mindre boende framför en hög boendekostnad.

Figur 13 - Underlag för Västra Götalands län, åren 2012-2020. Observera att data saknas för hushåll med långt pendlingsavstånd för åren 2019-2020.

Långt pendlingsavstånd är ett avstånd fågelvägen på över 80 km till arbetsplatsen, men mindre än 210 km eftersom man då inte bedöms pendla varje dag. Cirka 6,5% av hushållen i kommunen har långt pendlingsavstånd (2018), vilket är en mycket större andel än snittet i Västra Götalands län på cirka 2,5%. Trenden har samtidigt varit att andelen ökar sakta. Det är troligt att många av dessa hushåll omfattar minst en person som arbetar i Göteborgsområdet. Från Munkedal tätort till Strömstad, Uddevalla eller Trollhättan är det mindre än 80 km. En möjlig förklaring kan vara att människor i allt högre utsträckning väljer att pendla till mer högbetalda jobb, med tanke på att andelen hushåll med ansträngd boendekonomi samtidigt har minskat. Bland dem som har ett långt pendlingsavstånd är det mycket få som samtidigt har en ansträngd boendekonomi (cirka 0,2% i kommunen år 2018).

Boverket lyfter särskilt fram måttet på andelen hushåll som både har en ansträngd boendekonomi och är trångbodda, eftersom de inte har en tillfredsställande bostadssituation och inte heller stora möjligheter att förändra den. Denna andel har under åren 2012-2020 varit runt 1% i både kommunen, länet och i riket. För år 2020 är siffran 0,8% i kommunen vilket motsvarar ett 40-tal hushåll.

Bedömningen är att det i kommunen inte råder någon särskilt stor bostadsbrist i dagsläget, men för dem som har begränsad boendeekonomi kan det ändå vara svårt att hitta en bostad som matchar behoven.

2.7 Boende för särskilda grupper

Enligt bostadsförsörjningslagen (2000:1383) har kommunen skyldighet att tillse att alla invånare kan hitta en ändamålsenlig bostad. På en balanserad bostadsmarknad ska det finnas bostäder för livets olika skeden och för samtliga socioekonomiska grupper. Kommunen har ett utvidgat ansvar att stödja personer som av olika skäl har svårighet att ordna en bostad på den öppna marknaden eller de som behöver någon form av anpassat boende på grund av funktionsnedsättning. Lagstiftningen pekar särskilt ut följande grupper där kommuner har ett utvidgat ansvar:

- Äldre personer med behov av särskilt stöd
- Personer med funktionsnedsättning som behöver särskilt boende
- Nyanlända
- Asylsökande, ensamkommande barn

Utöver dessa finns det i Munkedal också intresse av att studera ytterligare grupper. Nedan redovisas de olika grupper som kan behöva stöd av kommunen i sin bostadsförsörjning, vilka lagar som reglerar kommunens ansvar och bostadsläget för dessa grupper i kommunen idag.

2.7.1 Äldre personer med behov av särskilt stöd

Medellivslängden i Sverige har ökat påtagligt och därmed andelen äldre personer i befolkningen. Var femte invånare i Sverige är 65 år eller äldre. Under 2020-talet kommer de stora barnkullarna från 1940-talet bli över 80 år gamla. Det innebär att de kommer in i en ålder då större behov av vård och omsorg ofta inträder. Det ställer i sin tur särskilda krav på bostadsbeståndet och efterfrågan på nya bostäder med särskild inriktning på äldre kan komma att öka på många håll. Särskilt boende för äldre är de som i ofta kallas vård- och omsorgsboende, äldreboende, gruppboende för personer med demens eller sjukhem. Det är dessa som ingår i kommunens bostadsförsörjningsansvar.

Övriga boenden för äldre är bland annat seniorboenden eller 55+boende som är boenden på öppna marknaden inriktade på äldre personer, eller trygga boenden som också är ett boende på öppna marknaden med gemensamhetsutrymmen, matsal och mycket begränsad tillgång till personal. Dessa omfattas inte av kommunens bostadsförsörjningsansvar och behandlas därför inte i riktlinjerna för bostadsförsörjning.

I kommunen finns fyra särskilda boenden för äldre med totalt 95 lägenheter, ett i Dingle, ett i Hedekas och två i Munkedals tätort. Behovet av sådana

bostäder har minskat något sedan år 2000. Den genomsnittliga kötiden är sex veckor och en majoritet av dem som flyttar in är över 80 år (medianålder 87 år). För att möta ett ökat framtida behov planerar kommunen för ett nytt särskilt boende²¹

2.7.2 Personer med funktionsnedsättning som behöver särskilt boende

En person med funktionsnedsättning kan behöva en anpassad bostad för att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och att känna sig delaktig i samhället. Det finns olika boendeformer för de som omfattas av LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, SFS 1993:387):

- Korttidsvistelse utanför hemmet.
- Anpassat boende för barn och ungdomar.
- Anpassat boende för vuxna. Det omfattar gruppboendestäder, serviceboendestäder och annan särskilt anpassad bostad.²²

I kommunen finns tre gruppboendestäder med särskild service enligt LSS och ett serviceboende. En gruppboendestad finns i Dingle och övriga boendena i Munkedals tätort. Platserna i gruppboendestäder räcker för dagens behov. Behovet av ytterligare lägenheter i serviceboende håller på att ses över.²³

2.7.3 Nyanlända samt ensamkommande barn och ungdomar

Enligt lagen (SFS 2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, även kallad bosättningslagen, är alla Sveriges kommuner skyldiga att efter anvisning från Migrationsverket ta emot och ordna boende för nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd som flyktingar eller andra skyddsbehövande.

Kommunen har enligt socialtjänstlagen (SFS 2001:453) ett yttersta ansvar för att enskilda får det stöd och hjälp som de behöver och det gäller även för ensamkommande barn upp till 18 år. Det är kommunen som ansvarar för dessa barns mottagande, omsorg och boende. Ansvaret gäller både asylsökande ensamkommande barn och ensamkommande barn som har fått uppehållstillstånd i Sverige. I gruppen ensamkommande barn finns också barn som anvisas kommunen inom ramen för flyktingkvoten och med stöd av bosättningslagen.²⁴

De senaste åren har ett fåtal nyanlända tagits emot i kommunen.²⁵

2.7.4 Hushåll med begränsad ekonomi, trångbodda hushåll och hushåll med långt pendlingsavstånd

Enligt lagen om kommuners bostadsförsörjningsansvar ska kommunen skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. För hushåll med begränsad ekonomi saknas ofta möjligheter att hitta bostäder som matchar deras behov. De kan till exempel oftare tvingas nöja sig med ett boende som egentligen är för litet. Ekonomiska incitament kan också göra att man får långt pendlingsavstånd mellan hem och arbete. I kommunen är det en något större andel hushåll som har begränsad ekonomi än i länet. Det är något färre hushåll som är trångbodda jämfört med länet. Många har ett långt pendlingsavstånd (över 80 km).

Sveriges befolkning har ökat kraftigt de senaste årtiondena och bostadsbyggandet har inte hållit jämna steg med befolkningsutvecklingen. Bostadsbyggandet har dessutom i hög utsträckning riktat sig till hushåll med högre inkomster. Många av de bostäder som byggs på marknadens villkor är för dyra för att hushåll med låga inkomster ska kunna efterfråga dem. Det gör att det blir svårt för låginkomsttagare inom samhällsviktiga yrken att byta bostad vilket riskerar att skapa svårigheter att rekrytera personal till dessa jobb. De flesta kommuner uppger att det är svårt för unga och för nyanlända att etablera sig på bostadsmarknaden. Ett annat vanligt problem är att hushåll som i övrigt inte har någon social problematik hamnar i hemlöshet och blir hänvisade till olika tillfälliga boendelösningar via socialtjänsten.

2.7.5 Personer med behov av skyddat boende

Kommunen har ansvar för stöd till brottsoffer enligt socialtjänstlagen (SFS 2001:453). Våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld ska särskilt beaktas. Rätten till skyddat boende regleras dock inte specifikt i lag.

Munkedals kommun har inga egna skyddade boenden utan köper allt efter behov in boendeplatser av andra aktörer. Behovet av framtida lösningar behöver ses över.²⁶

2.7.6 Hemlösa

Det kan vara svårt för personer som saknar arbete, vänner, familj och/eller kontaktnät att ta sig in på bostadsmarknaden. Att bli hemlös kan ske på flera olika sätt och den individuella situationen kan se väldigt olika ut. Socialstyrelsens definition av hemlöshet omfattar fyra olika situationer; akut hemlösa, intagna eller inskrivna på kriminalvårdsanstalt eller stödboende, boende i någon av socialtjänstens särskilda boendelösningar samt de som bor i tillfälliga boenden utan kontrakt, exempelvis hos kompisar, bekanta eller släktingar. Den här breda definitionen av hemlöshet har använts sedan 2011 och belyser att hemlöshet kan bero på såväl strukturella som individuella faktorer och att hemlöshet inte är en egenskap utan en situation som en person kan befinna sig i, under olika lång tid.

I dagsläget finns enligt uppgift inga kommuninvånare som saknar tak över huvudet, men det finns personer som saknar egna hyreskontrakt och som är i behov av det för att få en trygg och långsiktig boendesituation.²⁷

2.8 Marknadsförutsättningar

2.8.1 Regional bostadsmarknadsanalys

Den regionala bostadsmarknadsanalysen för Västra Götalands län 2021 redovisar ett flertal slutsatser som har relevans för Munkedals kommun.

Det finns ett underskott på bostäder som matchar hushållens disponibla inkomster, samtidigt som bostadspriserna ökar. Bostadsmarknadsläget har dock generellt förbättrats i vissa delar av länet tack vare ett aktivt planeringsarbete, ett bostadsbyggande som har ökat och en folkmängdsökning som inte har varit lika hög som de senaste åren.

Det sammanlagda byggandet av bostäder i länet som helhet överstiger Boverkets prognos, och ligger enligt länsstyrelsens bedömning i nivå med behovet. Behovet av specialbostäder, exempelvis bostäder för äldre, kan komma att öka till följd av demografiska förändringar.

Det är sannolikt att den största folkmängdsökningen kommer att ske i större och medelstora kommuner. Från 2017 och framåt har befolkningstillväxten i länet inte varit lika stor som tidigare. Anledningen är främst en minskad invandring.

2.8.2 Efterfrågan och prisbild

Enligt SBAB Booli:s bostadsmarknadsindex finns det i Västra Götalands län som helhet en överproduktion av hyresrätter och brist på produktion av småhus i förhållande till efterfrågan (år 2021).²⁸ Situationen i Munkedal skiljer sig stort från förhållandena i länet då det produceras fler småhus än hyresrätter. Detta kan härledas till det förhållandevis låga kostnadsläget på småhus och den jämförelsevis höga hyresnivån på hyresrätter i förhållande till hushållens disponibla inkomster. Det finns också en koppling till att marknadssituationen och förväntningarna i Munkedal möjliggör för många att äga ett småhus.

Småhus

Snittpriset för ett småhus i Munkedals kommun är 1 634 000 kr, att jämföra med snittpriset i Sverige som är 3 267 000 kr. Snittpriserna för småhus i grannkommunerna är:²⁹

Uddevalla 3 150 000 kr

Färgelanda 1 045 000 kr

Tanum 3 099 000 kr

Sotenäs 3 713 000 kr

Mellan 2000 och 2020 har det genomsnittliga priset för ett småhus i Munkedals kommun ökat med 223%, vilket är något mer än i riket (210%). På ett år mellan 2019 och 2020 ökade priserna med 12% i Munkedals kommun, vilket är dubbelt så mycket som i riket (6%).³⁰

Priserna på småhus varierar inom kommunen men är genomsnittligt relativt låga jämfört med i flera av grannkommunerna. De genomsnittliga priserna på småhus och villatomter sålda under år 2021 var som högst i Munkedals tätort och på Tungenäset.

I Munkedals tätort finns stor andel lediga tomter, vilket tyder på att efterfrågan är större på färdiga småhus än på tomter för nyproduktion.³¹ I de områden där det kostar mer att bygga nytt än vad motsvarande bostad kostar i det befintliga beståndet är de ekonomiska incitamenten att bygga nytt begränsade. Möjligheterna att få banklån beviljade för nybyggnation vid denna prisbild försvårar ytterligare.

Bostadsrätter

Det finns få bostadsrätter i kommunen. Ur ett boendeperspektiv kan det finnas ett samband med att priserna på småhus är relativt låga och att man därför hellre köper ett småhus. Ur ett byggherreperspektiv finns det aktuella analyser³² som visar att det är mindre fördelaktigt att producera bostadsrätter än hyresrätter då köpviljan för bostadsrätter i kommunen är låg. Ett exempel på detta är ett nybyggt bostadsprojekt i kommunen som inledningsvis presenterades på marknaden som bostadsrätter men efter färdigställandet blev hyresrätter.

Hyresrätter

För en hyreslägenhet på tre rum och kök betalar man i genomsnitt 7 000 kr i månaden hos Munkedals Bostäder AB (Munkbo).³³ Detta kan jämföras med snittet i riket som är 7 520 kr (år 2021).³⁴

Kötiden är 1,3 år hos Munkbo AB, och alla lägenheter hos Munkbo som kan hyras ut är uthyrda.³⁵ Därav kan man dra slutsatsen att det utifrån dagens hyresnivåer finns en efterfrågan på hyresrätter i Munkedals tätort som är större än tillgången.

Hyresnivån har historiskt varit högre i det senast byggda beståndet men skillnaderna mellan nyproduktionshyrorna och genomsnittshyrorna i det övriga bostadsbeståndet har ökat markant på 2000-talet. På orter där det inte byggts hyresbostäder på länge är skillnaden mycket stor vilket kan göra det svårare att hyra ut nyproducerade lägenheter.

2.8.3 Boendeutgifter som andel av inkomsten

Den genomsnittliga disponibla inkomsten i kommunen är 319 100 kr per person (år 2020) vilket är något lägre än genomsnittet i Sverige som ligger på 353 900 kr.³⁶

I kommuner med färre än 75 000 invånare lägger man i genomsnitt 21,2% av den disponibla inkomsten på sitt boende, vilket i Munkedal motsvarar cirka 5 600 kr per person och månad.

De som bor i äganderätt betalar ofta en mindre andel av den disponibla inkomsten för sin bostad än de som bor i hyresrätt.³⁷

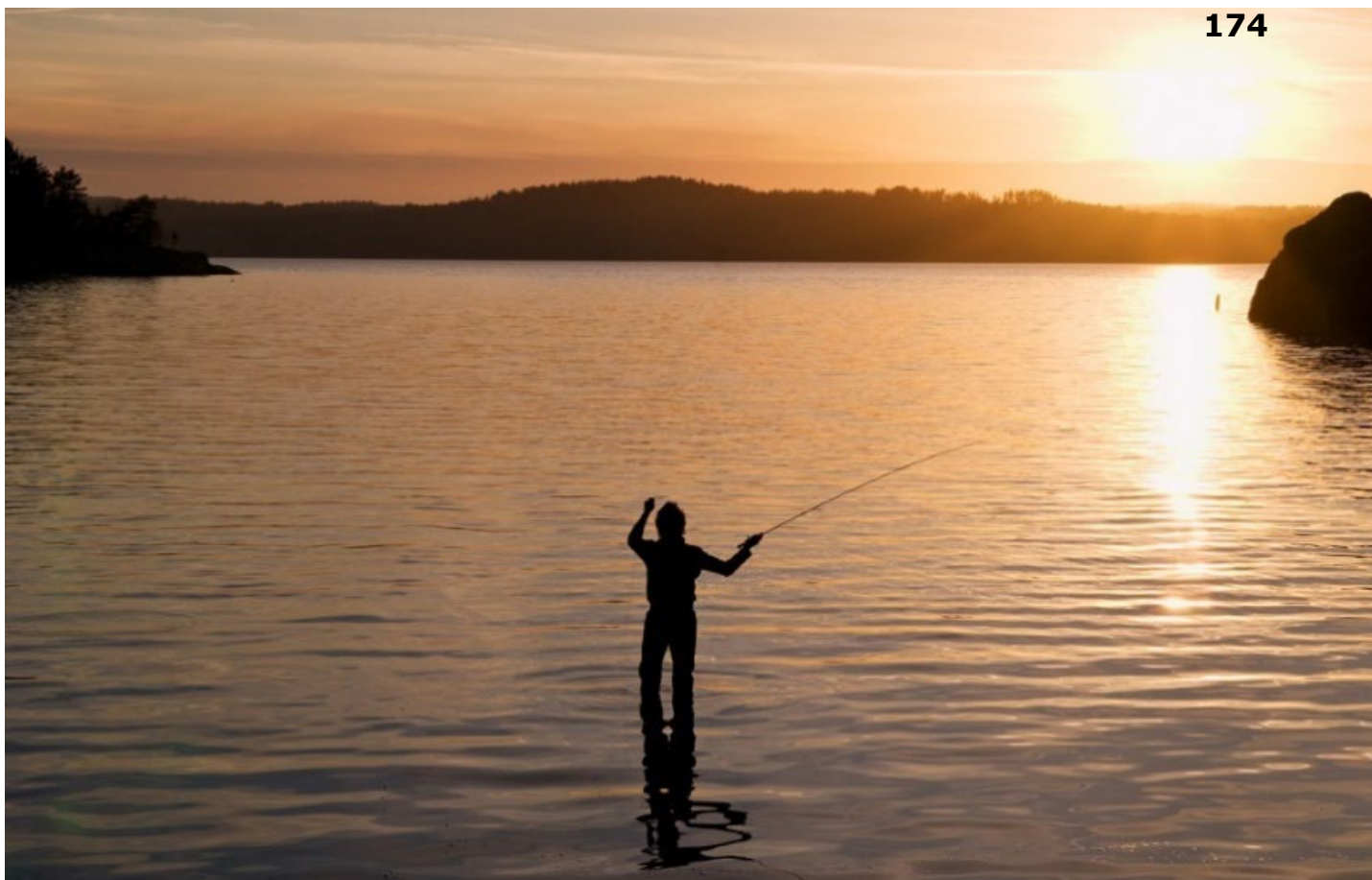
2.8.4 Det kommunala bostadsbolaget

Kommunen äger ett allmännyttigt bostadsbolag, Munkbo AB, som enligt sin bolagsordning ska främja bostadsförsörjningen i Munkedals kommun och erbjuda hyresgästerna möjlighet att påverka sin boendemiljö. Bolaget ska vara verktyg för att genomföra delar av kommunens bostadspolitik. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer.

Munkbo AB har drygt 500 hyresrätter, de flesta av dessa ligger i Munkedals tätort³⁸. Resterande cirka 1000 hyresrätter ägs av 29 andra, privata fastighetsägare och bostadsbolag³⁹.

2.8.5 Kommunal mark

Kommunen äger relativt lite mark. Kommunen och regionen äger sammanlagt 2% av marken i kommunen (år 2015). Stora delar av kommunen utgörs av skog (70%) och jordbruksmark (15%), medan 4% av marken i kommunen är bebyggd.⁴⁰

3. BOSTADSFÖRSÖRJNING 2040

Munkedals kommun ligger i tillväxtzonen mellan Göteborg och Oslo med motorvägen E6 som en länk mellan två växande storstadsregioner. Det strategiska läget erbjuder närhet till stad, kust, skog och land och det finns en väl uppbyggd infrastruktur gällande tåg, buss och bil vilket gör det möjligt att pendla från flera platser i kommunen. Kollektivtrafik är dock en fråga att arbeta vidare för att det ska bli möjligt att bo i kommunens alla delar med möjlighet att pendla till och från jobbet eller möjligheten att pendla till arbetsplatser i hela kommunen. Prisvärda bostäder och den varierande naturen tillsammans med ett rikt kultur- och föreningsliv skapar goda förutsättningar att leva ett gott liv med en meningsfull fritid i Munkedals kommun.

Riktlinjerna för bostadsförsörjning syftar till att tillgodose bostadsbehovet för kommunens förväntade befolkningsutveckling och den här delen i dokumentet redogör för behovet av bostäder och hur kommunen kan arbeta för att uppnå målbild 11 500. Behovet av bostäder studeras dels i form av ett totalt antal bostäder, dels i form av behov av nyproduktion utöver den som redan planeras och dels i form av bostäder för särskilda grupper. Bostadsförsörjningen studeras och redovisas på kommunövergripande nivå. Åtgärder för att möta behoven redovisas i kapitel 4. *Mål, strategier och planerade insatser för bostadsförsörjning.*

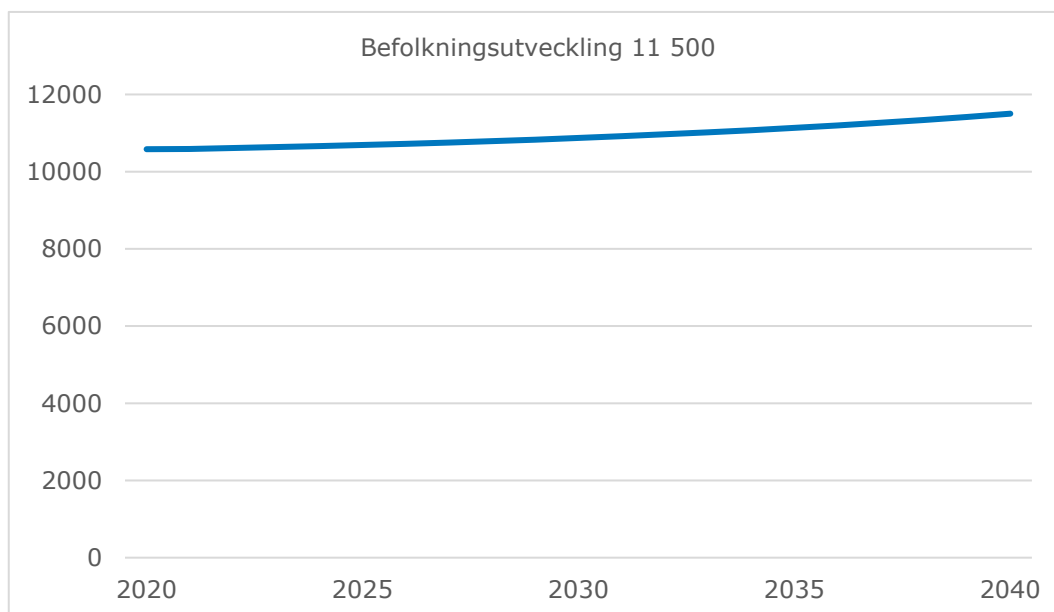
3.1 Metod

Befolkningsutvecklingen för Målbild 11 500 är framräknad utifrån statistikunderlag från SCB genom beräkningar på antalet födda, döda, inflyttade och utflyttade tillsammans med vissa antaganden. Beräkningarna har gjorts i 1-årsklasser uppdelat på kön och med årsvis framskrivning från år 2021 till 2040. Statistiskt underlag för de senaste tre till fem åren har använts som referens. Ett viktigt antagande som ligger till grund för beräkningarna är en ökande inflyttning som kan bidra till målsättningen om 11 500 invånare.

För att beräkna bostadsbehovet angett i antal hushåll används hushållskvotismetoden vilken innebär att antal invånare i varje 1-årsklass multipliceras med hushållskvoter.

3.2 11 500 invånare år 2040

Kommunstyrelsens målbild om 11 500 invånare år 2040 utgör inriktning för kommunens planering för bostadsförsörjning. Kommunen önskar se en jämn befolkningsökning under perioden. För att nå målet behöver befolkningen öka med knappt 1 000 personer jämfört med idag. Detta motsvarar en befolkningsökning på 8,5% under perioden, eller en ökning med 0,25% per år i början av perioden och 0,75% per år i slutet av perioden. Detta kan jämföras med SCB:s senaste prognos för Munkedals kommun för åren 2022-2047 som gjorts på uppdrag av kommunen som anger ett invånarantal på 11 045 till år 2040. Detta motsvarar 4% under perioden eller cirka 0,25% per år. En mer detaljerad redovisning av befolkningsökningen per år finns i bilaga 2.

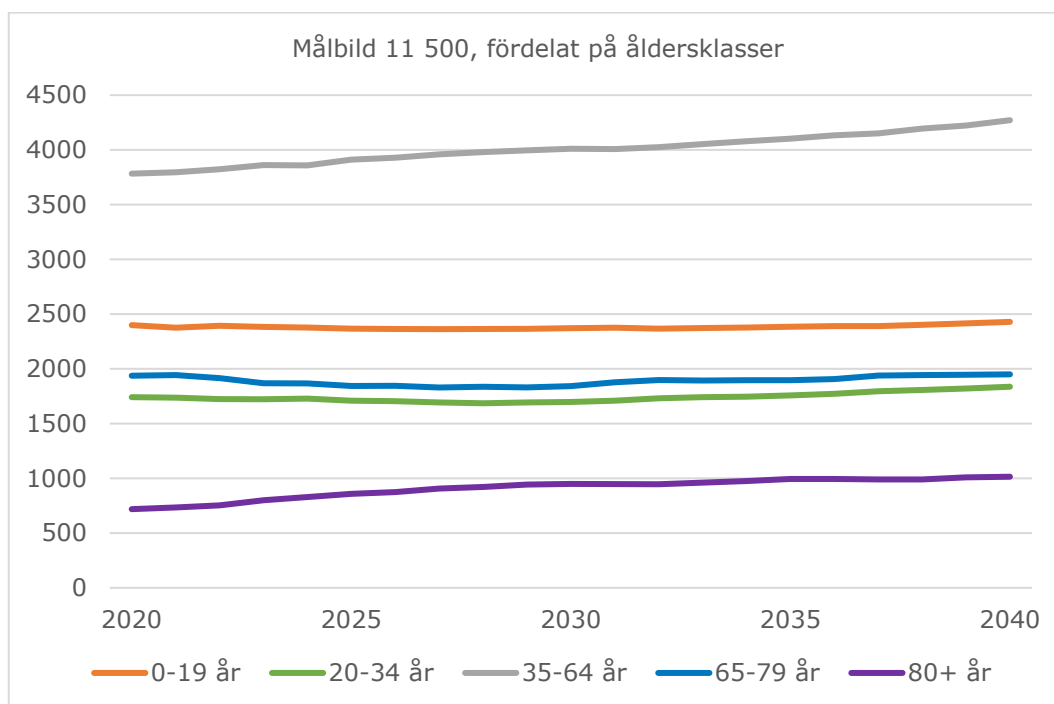

Figur 14 - Befolkningsutveckling - 11 500

Den eftersträvade befolkningsökningen är hög även i ett regionalt perspektiv. Som en jämförelse kan nämnas att grannkommunen Uddevalla under de senaste fem åren har haft en ökning på i genomsnitt 0,7% per år. Tanums kommun har ökat med cirka 0,6% per år under samma period och Lysekils kommun har minskat med 0,4% per år. Övriga grannkommuner har inte sett några stora förändringar.⁴¹ Att nå ett invånarantal om 11 500 år 2040 kräver riktade insatser från kommunens sida, både vad gäller bostadsförsörjning, att stimulera inflyttning, minska utflyttning och att öka nativiteten. Kommunens attraktionskraft är en viktig del i att locka nya kommuninvånare och företag att etablera sig i Munkedal. Att visa att Munkedal är en kommun som värnar om dess invånare och som vill utvecklas visar att det finns ett driv och engagemang att inkludera alla i kommunens framtid. Detta redovisas och diskuteras mer utförligt i den nyligen antagna Näringslivsstrategin⁴².

3.2.1 Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen redovisas på kommunövergripande nivå indelad i fem åldersgrupper: 0-19, 20-34, 35-64, 65-79 och 80+ år. Befolkningsökningen förväntas utvecklas enligt diagrammet nedan. För barn och ungdomar (0-19 år) och unga vuxna (20-34 år) bedöms det bli en liten ökning i antalet personer. I åldersgruppen 35-64 år bedöms det bli en jämn och hög befolkningsökning, medan åldersgruppen 65-79 år inte förändras särskilt mycket i antal. Den äldre befolkningen (80 år och uppåt) bedöms öka med cirka 200 personer till år 2030, vilket motsvarar en ökning med 30%, för att sedan stabiliseras. Målbild 11 500 fördelat per åldersgrupp över tid redovisas mer detaljerat i tabellform i bilaga 2.

Figur 15 - Målbild 11 500, fördelat på åldersgrupper

Alla kommuner har en stor rörlighet av människor som flyttar till och från kommunen. Scenariot räknar med en befolkningsökning som år 2022 börjar på cirka 0,25% för att sedan öka till 0,74% år 2040. Då utflyttningen, ungefär som i jämförbara grannkommuner, förväntas vara 5,4% måste den sammantagna inflyttningen år 2040 motsvara 6,3% av befolkningen.

Detta kan jämföras med SCBs prognos som visar att inflyttningen förväntas minska till cirka 5,7% av befolkningen per år.⁴³ Att öka inflyttningen är avgörande för kommunens möjligheter att nå befolkningsmålet. Här har kommunens attraktivitet stor betydelse.

3.3 Pågående planering för bostäder

Kommunen har planmonopol vilket ger stora möjligheter att styra bostadsbyggandet. Genom sitt markinnehav och genom strategiska köp och försäljningar av byggbar mark finns ytterligare möjligheter att påverka bostadsbyggandet. Kommunen kan exempelvis ställa krav på upplåtelseformer, hustyper mm vid försäljning av mark. Det är därför viktigt att arbeta aktivt med markstrategiska frågor i dialog med marknadens aktörer.

Med ett framåtblickande arbetssätt kan kommunen nå målet om 11 500 invånare år 2040 och bidra till ett attraktivt samhälle.

3.3.1 Planläggning och lediga tomter

Kommunen har pågående planering för cirka 370 nya bostäder (inklusive projektet Vadholmen). Ytterligare cirka 180 bostäder kan tillkomma utanför detaljplan fram till år 2040. Nybyggnation på lediga tomter kan svara för cirka 110 bostäder under samma period.

Projekt på gång

Kommunen har ett större nyproduktionsprojekt på gång på Vadholmen i Munkedal. Detaljplanen antogs år 2021 och medger ett 100-tal bostäder i lägenheter med möjlighet till verksamhetslokaler i bottenplan.

Pågående planering inom tätort

Det finns en påbörjad detaljplan för bostäder i Övre Torp, Munkedals tätort. Planarbetet är i tidigt skede varför antal bostäder inte är beslutat ännu. Det pågår även planarbete i Västra Jonsäng och i Hällevadsholm 'nya Vässje'.

I kommunen pågår även planering för ett äldreboende med cirka 70 lägenheter.

Pågående planering utanför tätort

Pågående detaljplaner för bostäder finns söder om Munkedals tätort och på södra delen av Tungenäset. I pågående detaljplaner bedöms cirka 200 bostäder kunna tillkomma, främst i småhus:

- 65-145 bostäder i Åsen Saltkällan
- 50 bostäder i Gårvik
- 40 bostäder i Ödsby, Bergsvik.

Det finns fler detaljplaner som är påbörjade men där antalet bostäder är svårt att bedöma eftersom de är i tidigt skede.

Obebyggda småhustomter

I tätorterna finns i dagsläget cirka ett 100-tal lediga tomter för småhus, till största del inom detaljplan. Cirka 80% av dessa finns i Munkedals tätort och övriga i Dingle, Hällevadsholm och Hedekas. Det bedöms rimligt att cirka hälften av tomterna kan komma att bebyggas under perioden fram till år 2040. Det skulle innebära ett tillskott på totalt cirka 50 bostäder.

Det finns även en antagen detaljplan för bostäder på Smedberget som inte är utbyggd och som kan ge ett tillskott på cirka 60 bostäder.

3.3.2 Förhandsbesked utanför detaljplanerat område

Inom kommunen tillkommer cirka 10 bostäder per år utanför detaljplan. Motsvarande nyproduktionstakt innebär ett tillskott på cirka 180 bostäder fram till år 2040, främst på landsbygden.

3.4 Bostadsbehov

3.4.1 Samlad bedömning

Utifrån tidigare angivna förutsättningar och i syfte att uppnå målbild 11 500 har kommunen ett behov av ca 650 nya bostäder till år 2040. Fram till år 2030 ökar bostadsbehovet med ungefär 250 bostäder, cirka 30 per år, och under den följande tioårsperioden med 400 bostäder, cirka 40 per år.

Utifrån antagandet att alla pågående bostadsprojekt och bostadsplaner genomförs och står inflyttningsklara under perioden fram till år 2040 finns det tillräckligt många bostäder för att möta bostadsbehovet till 2040.

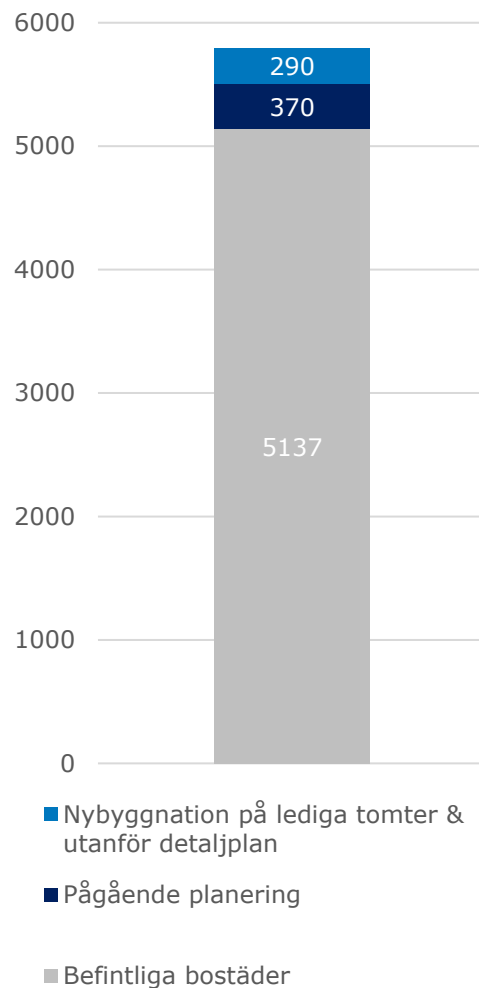
Vid ett antagande av att 75% av de planerade bostäderna genomförs har kommunen däremot behov av ytterligare planering för cirka 120 bostäder. Här antas att 100% av bostäderna i den pågående planeringen realiseras och står inflyttningsklara under perioden fram till 2040.

Även om behovet av bostäder skulle tillgodoses i antal så bedöms den pågående planeringen inte vara tillräckligt varierad för att täcka alla typer av bostadsbehov. Pågående planering är relativt ensidigt inriktad på småhus i den södra delen av kommunen. Därför finns det vinster i att kommunens fortsatta planering inkluderar en variation av bostadstyper och upplåtelseformer, både i tätorterna och på landsbygden. Det är viktigt att bibehålla en kontinuerlig bostadsplanering i syfte att möjliggöra en kontinuerlig nyproduktion av bostäder även efter år 2040.

3.4.2 Bostäder

Behovet av bostäder bedöms öka lika mycket som antalet hushåll ökar. Ett hushåll består av personer folkbokförda på samma bostad och motsvarar därför ett behov av en bostad, oavsett bostadstyp.

Antalet bostäder är idag fler än antalet hushåll vilket med sannolikhet beror på att det finns ett antal fritidshus i kommunen som i statistiken räknas som bostäder. I de flesta kommuner finns en sådan skillnad som utgör några procent av bostadsbeståndet, i Munkedals fall bedöms skillnaden bestå även i framtiden.

Figur 16 - Bostadsbehov till år 2040

Majoriteten av kommuninvånarna förväntas klara sin bostadsförsörjning på egen hand. Bostadsbehovet i Munkedals kommun förväntas till största del fortsatt tillgodoses genom att enskilda individer köper en befintlig villa, köper en tomt och bygger en egen villa, eller hyr en lägenhet. Munkedals kommun kommer troligen fortsatt att ha en lägre prisbild på småhus jämfört med flera omgivande kommuner.

För att möta bostadsbehovet fullt ut finns behov av att bredda och öka bostadsutbudet. Bostadsbeståndet skulle med fördel kunna kompletteras med fler parhus, radhus och kedjehus samt bostadsrätter i form av lägenheter eller småhus. Ett bredare utbud kan ge bättre förutsättningar för flyttkedjor och för nyinflyttade då det genererar en positiv omflyttning och skapar bättre lämpade boenden i livets alla skeden.

3.4.3 Behov av bostäder för särskilda grupper

Bostäder för äldre personer med behov av särskilt stöd

I målbilden om 11 500 invånare bedöms åldersgruppen 65-79 år inte öka särskilt mycket i antal. Åldersgruppen 80+ år beräknas däremot öka med knappt 250 personer redan till år 2030 och totalt cirka 300 personer till år 2040. Idag bor cirka 8% av åldersgruppen 80+ år i särskilt boende anpassade för äldre (särskilt boende för äldre är de som i ofta kallas vård- och omsorgsboende, äldreboende, gruppboende för personer med demens eller sjukhem). Därmed är det troligt att det inom några år kommer att finnas ett behov av fler bostäder för äldre med särskilda behov, till exempel på vård- och omsorgsboende.

Behovet av särskilda boenden för äldre bedöms öka med cirka 20 platser före år 2030, och ytterligare cirka 5 platser fram till år 2040 utifrån ett antagande att andelen som bor i specialbostad fortsätter att vara densamma. Planering pågår för 60-70 lägenheter i olika bostadsformer i ett nytt äldreboende vilket bedöms täcka det ökade behovet under hela perioden fram till år 2040.

Genom att möjliggöra god och nära vård i hemmet kan behovet av särskilda boendeformer för äldre minska. Detta kräver tillgängliga bostäder men ger äldre större friheter samtidigt som det minskar belastningen på äldrevården vilket kan få andra positiva samhällseffekter. Ett annat tillvägagångssätt är att uppmuntra kommuninvånarna att planera för sin ålderdom, exempelvis genom att sälja sina hus för att investera i en bostadsrätt. Detta främjar även flyttkedjor och fördröjer inflyttningen till särskilda boenden.

Hushåll med begränsad ekonomi, trångbodda hushåll och hushåll med långt pendlingsavstånd

Andelen hushåll med ansträngd boendekonomi i kommunen är cirka 5,0% (år 2020) enligt Boverket vilket motsvarar cirka 240 hushåll. Om denna andel följer befolkningsutvecklingen beräknas gruppen att öka i antal till cirka 260 hushåll år 2030 och till totalt cirka 280 hushåll år 2040. Andelen trångbodda

hushåll är cirka 6,7% (år 2020) och andelen med långt pendlingsavstånd cirka 6,5% (år 2018). Se även avsnitt 2.6, *Bedömning av bostadsbrist*.

Det är viktigt att det finns en variation i bostadsbeståndet, även i prisnivåer och hyresnivåer, för att alla ska kunna hitta en rimlig bostad. Kommunen behöver både verka för att bevara befintliga prisvärda bostäder och planera för nya bostäder som är ekonomiskt tillgängliga för hushåll med låga inkomster.

Många av de bostäder som byggs i nyproduktion på marknadens villkor är för dyra för hushåll med låga inkomster. Med tiden övergår de dock, från att vara nyproducerade, till att bli bostäder som är mer överkomliga i pris i relation till hushållens inkomster. Nyproduktion ökar också utbudet på bostadsmarknaden, och kan skapa flyttkedjor som bidrar till att även hushåll med begränsad ekonomi kan få lättare att få tag i en bostad.

Andelen trångbodda hushåll i kommunen är något lägre än i länet. Därmed bedöms det rimligt att vid nybyggnation komplettera bostadsbeståndet med en variation av bostadsstorlekar.

Det finns relativt många hushåll i kommunen som har långt pendlingsavstånd (över 80 km). Det bedöms bero både på hur arbetsmarknaden ser ut men också på bostadsmarknaden. Många bedöms pendla till Göteborg där det kanske är enklare att få ett arbete men svårare att hitta en rimlig bostad till överkomligt pris. Med tanke på detta kan det vara rimligt att fokusera bostadsbyggandet i kommunen i områden med god tillgång till kommunikationer, och också att arbeta för ett större utbud av arbetstillfällen.

Bostäder för övriga särskilda grupper

Utöver de särskilda grupper som diskuterats ovan har kommunen också ett särskilt ansvar för:

- Personer med funktionsnedsättning som behöver särskilt boende
- Nyanlända samt ensamkommande barn och ungdomar
- Personer med behov av skyddat boende
- Hemlösa

Dessa grupper bedöms i kommunen endast omfatta några tiotal personer sammanlagt. Genom beståndet av hyreslägenheter hos det kommunala bostadsbolaget Munkbo AB, samt service- och gruppboenden, har kommunen goda möjligheter att förmedla bostäder i tillräcklig omfattning. Ansvar för bostadsförmedling för dessa grupper ligger hos Vårdförvaltningen.

3.5 Munkedal 2040

En väl fungerande bostadsmarknad förutsätter att olika typer av bostäder produceras och finns tillgängliga på marknaden. Kommunen behöver därför göra en bedömning av bostadsbehovet utifrån olika gruppers boendebehov, både befintliga som potentiella kommuninvånare. Bostadsbyggandet ska bidra till ett hållbart och attraktivt samhälle. Det är därför viktigt att tillvarata redan gjorda investeringar i samhällsservice i form av infrastruktur så som vägar, VA, fjärrvärme, skolor och förskolor mm. För att skapa attraktiva boendemiljöer i kommunen är det också av vikt att lokalisera nya bostäder med närhet till handel, arbetsplatser, rekreation och goda kommunikationer.

Utveckling av befintliga företag är så väl som etableringar av nya företag en viktig del i en långsiktig tillväxt av näringslivet i kommunen och bidrar positivt till kommunen genom fler arbetstillfällen och en ökad inflyttning. Det möjliggör också utveckling för redan anställda i företag i kommunen och stärker viljan att fortsätta bo, arbeta och verka i Munkedals kommun. En befolkningstillväxt skapar ökade skatteintäkter vilket ger kommunen resurser för att utveckla vård, skola, omsorg och infrastruktur.

Liksom inflyttning bidrar en samverkan mellan skola och näringsliv till en större kunskap om näringslivet som kan förenkla studieval och säkra framtidens kompetensförsörjning. Detta i sin tur genererar en stabil arbetsmarknad. För att detta ska vara möjligt behöver det finnas ett varierat bostadsutbud och en attraktivitet och dragningskraft till Munkedal som kommun att bo i. Detta kan också bidra till att personer väljer att stanna kvar i kommunen genom möjligheten till attraktivt boende och arbete.

3.5.1 Breddat bostadsutbud

I syfte att tillgodose bostadsbehovet behöver utbudet på bostäder ökas och breddas. En stor anledning till att komplettera och bredda bostadsbeståndet är att det bidrar till att skapa flyttkedjor och locka nya kommuninvånare. Ett

bredare utbud genererar en positiv omflyttning och skapar bättre lämpade bostäder i livets alla skeden. En styrka i det befintliga bostadsbeståndet i Munkedal är den höga andelen egenägda småhus men bostadsbeståndet kan med fördel breddas vad gäller antal, upplåtelseform och bostadstyp. En önskvärd komplettering är fler parhus, radhus och kedjehus samt bostadsrätter i form av lägenheter eller småhus.

Inflyttarna

Det är viktigt för kommunen att arbeta med att öka inflyttningen för att uppnå målbilden 11 500 och klara kompetensförsörjningen i kommunen. Detta kan göras genom att attrahera personer med efterfrågad kompetens och utbildning till kommunen och att uppmuntra återvändande efter avslutade studier.

Med anledning av den stora andelen småhus i bostadsbeståndet har Munkedal som kommun stora möjligheter att erbjuda inflyttare egenägda bostäder som är mer ekonomiskt fördelaktiga än i andra, liknande kommuner. Genom att förenkla boendelösningen för inflyttare, till exempel genom att ge dem förtur i bostadskön hos Munkbo eller att erbjuda nyproducerade, skötselfria bostäder blir kommunen konkurrenskraftig och kan attrahera nya invånare att flytta till Munkedal. Munkedal kan till exempel erbjuda kustnära bostäder till en rimlig boendekostnad utan konkurrens från fritidshuspriserna som råder i några av de kustnära grannkommunerna. Det bidrar bland annat till att locka äldre som önskar ett ekonomiskt fördelaktigt boende eller de som vill lämna sin villa för att slippa renovering.

Den ökande gruppen äldre

Som tidigare redovisats är åldersgruppen 65 år och äldre en växande grupp i kommunen. Majoriteten av dessa bor idag i villa vilket utgör ett villabestånd som framöver kommer kräva insatser i form underhåll och renovering. Sådana insatser och engagemang riktar sig kanske främst till yngre människor, exempelvis par i familjebildande ålder, och barnfamiljer. Detta antyder att villor och småhus i kommunen gynnas av att frigöras till den yngre befolkningen och nya, inflyttande invånare vilket leder till att den äldre befolkningen behöver alternativa bostäder som kräver mindre skötsel och underhåll.

Genom att bygga mindre flerbostadshus eller marklägenheter i bostadsrätts- och hyresrättsform tillgodoses en variation av bostäder för det ökande antalet äldre som vill bo kvar i bygden men som inte längre har behov av att bo kvar i sin villa. Ett varierat utbud med nya inslag skulle samtidigt locka seniorer att flytta till kommunen då det erbjuder en ny boendeform utan att det påverkar ekonomin i för stor utsträckning. För att skapa möjlighet till flyttkedjor och god boendekvalité för den stora gruppen äldre behöver bostadsutbudet kompletteras med bostäder som erbjuder en hög servicefunktion och tillgänglighetsanpassning utan att vara ett särskilt boende.

Unga vuxna

Gruppen unga vuxna är en rörlig och flyttbenägen befolkningsgrupp med vanligtvis begränsade ekonomiska resurser. Att kunna flytta till en egen, mindre lägenhet i hyresrättsform är för många förstagångsflyttare ett efterlängtat steg i livet. För att möjliggöra detta behöver det finnas fler små lägenheter på kommunens bostadsmarknad.

Det ekonomiskt fördelaktiga utbudet av egenägda småhus i Munkedals kommun gör det möjligt för unga vuxna att realisera ett bostadsköp tidigt i livet. Att ta över ett äldre småhus kan vara attraktivt för unga vuxna både i och utanför Munkedals kommun som söker ett eget boende. För de unga som inte har tid eller energi att renovera ett äldre hus är det därför viktigt att bostadsutbudet också inkluderar modernare och mindre underhålls- och ansvarskrävande boendeformer, exempelvis radhus, parhus och mindre lägenheter i hyres- eller bostadsrättsform. Till denna befolkningskategori hör också den stora gruppen unga barnfamiljer.

4. MÅL, STRATEGIER OCH PLANERADE INSATSER FÖR BOSTADSFÖRSÖRJNING

Kommunens planering för bostadsförsörjning ska dokumenteras i riktlinjer vilka ska redovisa behovet av tillskott av bostäder i kommunen, kommunens mål och planerade insatser för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Uppgifterna ska särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningarna och vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden.

Kommunfullmäktige har, i och med antagande av Riktlinjer för bostadsförsörjning (2023-xx-xx), fattat beslut om att följande mål och strategier ska gälla för bostadsförsörjningen i Munkedals kommun fram till år 2040.

Mål

I strävan mot de övergripande kommunala målen har kommunen tagit fram fyra mål som är specifika för den kommunövergripande bostadsförsörjningen.

1. Munkedals kommun ska vara en attraktiv boendekommun som erbjuder ett varierat utbud av bostäder för alla.
2. Alla kommuninvånare ska ha tillgång till en egen bostad och boendemiljö av god kvalitet.
3. Bostadsplaneringen ska leda till ett bostadsutbud som ger invånarna möjlighet att leva hela livet i Munkedals kommun.
4. Bostadsförsörjningen ska på ett hållbart sätt svara upp mot kommunens befolkningsutveckling med målsättningen att vara 11 500 invånare år 2040.

Strategier

För att nå de uppsatta målen för bostadsförsörjningen ska kommunens förvaltningar och bolag arbeta utifrån nedanstående strategier.

1. Munkedals kommun ska verka för en kontinuerlig nyproduktion av bostäder.
2. Kommunen ska i samverkan med marknadens aktörer möjliggöra ett varierat utbud av bostäder som tillgodoser nuvarande och potentiella invånares olika behov.
3. Munkbo ska vara en aktiv part i kommunens bostadsförsörjning.
4. Bostadsbeståndet ska kompletteras för att stödja en ökad inflyttning till kommunen.
5. Bostadsbeståndet ska utvecklas på ett sådant sätt att andelen bostadsrätter ökar.
6. Kommunens översiktsplanering ska möjliggöra den bostadsutveckling som krävs för kommunens förväntade befolkningsutveckling.
7. En god planberedskap ska upprätthållas.
8. Kommunen ska upprätta en plan för ägande och förvärv av strategiskt viktig mark för bostäder.
9. Kommunen ska bedriva förvaltningsöverskridande arbete gällande bostadsförsörjning för särskilda grupper.
10. Kommunen behöver tillgodose bostadsbehovet för det i närtid ökande antalet äldre med särskilda behov.

4.1 Fördjupande resonemang kring strategier samt planerade insatser

Utifrån statistik, förutsättningar och befolknings- och bostadsprognos har analyser gjorts för att identifiera behov och föreslå mål och strategier för arbetet med kommunens bostadsförsörjning. Mål och strategier redovisas på föregående sida.

Följande avsnitt presenterar och konkretiserar strategierna, med ett resonemang kring behoven som ligger till grund för strategierna. Avsnittet innehåller planerade insatser och verktyg som kommunen bör använda för att nå de kommunövergripande målen för bostadsförsörjningen fram till 2040.

1. Kommunen ska verka för en kontinuerlig nyproduktion av bostäder

Två tredjedelar av småhusen i kommunen är byggda antingen före 1940 eller under 1970- och 80-talet. Många av flerbostadshusen är byggda på 1950-, 60- eller 70-talet.

De senaste årens nyproduktion ligger historiskt sett på en låg nivå. De senaste 30 årens nyproduktion motsvarar cirka 10 % av dagens bostadsbestånd. Detta riskerar att skapa stora behov av renovering och stora skillnader i pris mellan nyproduktion och äldre bostäder.

För att framtida Munkedalsbor i alla åldrar ska hitta ett boende som passar deras respektive önskemål och behov behövs ett breddat bostadsutbud. Boendeform, hustyp och lokalisering i kommunen har betydelse vad gäller att locka och behålla invånare.

I syfte att uppnå kommunens målbild om 11 500 invånare till år 2040 och för att undvika glapp i bostadsbeståndet gällande bostädernas ålder, standard och pris behövs därför ett kontinuerligt tillskapande av nya bostäder. Kommunen ska stötta nyproduktion genom att:

- Tillhandahålla byggklara tomter, både för eget byggande av småhus och för kommunal markanvisning.
- Bibehålla den kommunala tomtkön.
- Bjuda in byggherrar till dialog om nyproduktion.
- Ge Munkbo tydligt uppdrag om nyproduktion.

2. Munkedals kommun ska i samverkan med marknadens aktörer möjliggöra ett varierat utbud av bostäder som tillgodoser nuvarande och potentiella invånares olika behov

Munkedals kommun ska samverka med marknadens aktörer i syfte att tillsammans med privata aktörer bidra till kommunens bostadsförsörjning. Samverkan mellan aktörer, både kommunala och privata, skapar möjlighet till rimliga boendekostnader och olika boendeformer. Målet är att skapa bättre möjligheter för ett mer varierat bostadsutbud och därmed kunna tillhandahålla boende för livets alla skeden. Det är därför av stor vikt att kommunen:

- Planerar för en variation i bostadsutbudet genom en blandning av boendeformer och upplåtelseformer.
- Arbetar aktivt med markanvisningar.
- Bjuder in byggherrar till dialog om bostadsplanering.
- Genomför bostadsenkäter för boende samt in- och utflyttande för att inventera bostadspreferenser.

3. Munkedals Bostäder AB ska vara en aktiv part i kommunens bostadsförsörjning

Det kommunala bostadsbolaget Munkbo är en viktig aktör i kommunens arbete med bostadsförsörjning. Som stor aktör med ungefär hälften av hyresrätterna i kommunen har Munkbo en god kunskap om kommunens bostadsbestånd och den lokala bostadsmarknaden.

Hyresrätter i olika boendeformer som flerbostadshus, radhus, småhus och specialbostäder skapar variation och ger större möjligheter att möta människors olika bostadsbehov i olika skeden i livet. Munkbo bör därför:

- Utöver att agera efter fastslagna direktiv och policys också ta en aktiv roll i planering och förändringar av bostadsbeståndet.
- Sträva efter ett bostadsbestånd med varierande hyresnivåer och boendeformer för att möta de boendes olika betalningsförmågor och behov.

4. Bostadsbeståndet ska kompletteras för att stödja en ökad inflyttning till kommunen

I syfte att nå kommunens målbild om 11 500 invånare år 2040 behöver bostadsbeståndet utvecklas på ett sådant sätt att det lockar inflyttare samtidigt som det tillgodoser befintliga invånares önskemål och behov att kunna, och vilja bo hela livet i kommunen. Detta kan uppnås genom att kommunen aktivt:

- Genomför bostadsenkäter för boende samt in- och utflyttande för att inventera bostadspreferenser, med fördel på kommunnivå.
- Uppmuntrar en varierad nyproduktion och omvandling i hela kommunen i form av hyresrätter, bostadsrätter, gruppbyggda radhus/parhus i bostadsrättsföreningar som kompletterar egenägda villor. Detta kan bland annat bidra till att skapa förutsättningar för flyttkedjor inom kommunen.
- Tillhandahåller byggklara tomter för småhus och flerbostadshus i alla tätorter.

5. Bostadsbeståndet ska utvecklas på ett sådant sätt att andelen bostadsrätter ökar

Andelen bostadsrätter i det kommunövergripande bostadsbeståndet är mycket låg. En ökad andel bostadsrätter skapar förutsättningar för en mer varierad bostadsmarknad och stimulerar flyttkedjor, inte minst för de som vill

äga sitt boende men inte bo i friliggande villa. För att uppnå denna förändring ska kommunen:

- Möjliggöra byggandet av kostnadseffektiva bostadsrätter som ger möjlighet till bostadskarriär från insteg till pension.
- Vid markanvisning ställa krav på en viss andel bostadsrätter, exempelvis radhus- och parhusområden i utkanten av tätorterna.
- Studera möjligheterna för omvandling från hyresrätt till bostadsrätt.

6. Kommunens översiktsplanering ska möjliggöra den bostadsutveckling som krävs för kommunens förväntade befolkningsutveckling

Riktlinjerna för bostadsförsörjning är ett underlag till kommunens arbete med ny översiktsplan. Översiktsplanen ska:

- Peka ut lämpliga utbyggnadsområden utifrån beskrivna mål och strategier.
- Prioritera utbyggnadsområden på kommunal mark, alternativt peka ut lämpliga områden som viktig mark att förvärva.

7. En god planberedskap ska upprätthållas

Kommunen har behov av en beredskap för bostadsutveckling i enlighet med prognostiserad befolkningsutveckling. För att klara en framtida bostadsförsörjning är det nödvändigt att initiera planarbeten och prioritera bland de detaljplaner och planansökningar som kommunen behandlar.

Planberedskapen bör behandla bostadsbehovet för hela kommunen med tyngdpunkt på tätorterna och återspegla den markanvändning som redovisas i översiktsplanen. Beredskapen behöver vara av sådan omfattning att kommunen klarar att bostadsförsörja även oförutsedda och/eller större behov av nya bostäder. Detta uppnås genom att Samhällsbyggnadsnämnden:

- Arbetar med löpande inventering och redovisning av behov och möjliga projekt för bostadsutveckling.
- Tar fram en prioriteringsplan utifrån inventeringen, där detaljplaner med potential att öka bostadsutbudet bör prioriteras. Prioriteringsplanen ska uppdateras regelbundet.
- Fram till 2040 upprätthåller en planberedskap för bostäder som minst kan möta befolkningsutvecklingen.
- Tar fram en beredskapsplan för hantering av stora grupper nyanlända inklusive plan för bostadshänvisning.

8. Kommunen ska upprätta en plan för ägande och förvärv av strategiskt viktig mark för bostäder

Kommunen har en unik position att driva planer och projekt i egen regi eller genom det kommunala bostadsbolaget. Kommunalt markinnehav kombinerat med det kommunala planmonopolet kan ge goda möjligheter att påverka bostadsutvecklingen och tillgodose bostadsbehovet. En aktiv och förutseende

syn vad gäller inköp och försäljning av kommunens strategiska markinnehav är av vikt för att kunna bibehålla förmågan att påverka. Kommunen bör agera genom att:

- Tydliggöra sina intentioner genom att ta fram en strategisk mark- och exploateringsplan
- Nyttja markinnehavet.
- Vara aktiv gällande kommunens och Munkbos markägande.
- Genomföra markanvisningar.
- Säkerställa planberedskap.

9. Kommunen ska bedriva förvaltningsöverskridande arbete gällande bostadsförsörjning för särskilda grupper

Kommunen har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar för vissa grupper med särskilda behov. Samverkan i bostadsplaneringen för dessa gruppers behov behöver stärkas. Detta kan ske genom att föra regelbunden dialog mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och välfärdsförvaltningen i syfte att:

- Kartlägga bostadsbrist och bostadsbehov för särskilda grupper.
- Inventera befintligt bostadsbestånd i relation till behoven för särskilda grupper.
- Kunna tillhandahålla bostäder för de grupper för vilka kommunen har ett särskilt ansvar.

10. Kommunen behöver tillgodose bostadsbehovet för det i närtid ökande antalet äldre med särskilda behov

Statistiken visar att Sveriges befolkning blir allt äldre vilket även gäller för Munkedals kommun. Andelen kommuninvånare i äldre åldersgrupper blir allt större redan till år 2030 där exempelvis åldersgruppen 80+ ökar från drygt 700 till cirka 950 personer. Detta innebär att det i en nära framtid finns ett ökat behov av bostäder anpassade för den äldre delen av befolkningen med särskilda behov. Utöver verktygen för riktlinje 9 ska kommunen:

- Löpande analysera förväntat antal äldre med särskilda behov och deras behov av anpassade bostäder.
- Planera för, och tillhandahålla, vård- och omsorgsboenden enligt behov.

5. MEDVERKANDE

Riktlinjerna för bostadsförsörjning har tagits fram av Rådhuset Arkitekter AB på uppdrag av, och i samverkan med, Samhällsbyggnadsförvaltningen Munkedals kommun. Arbetet har utförts under 2022.

Medverkande på Rådhuset Arkitekter AB har varit uppdragsansvarig Anna Eklund och handläggare Anna Davéus och Jakob Resare.

Representanter för Samhällsbyggnadsförvaltningen har varit avdelningschef Plan-, Bygg- och MEX Henrik Gustafsson, översiktsplanerare Mikaela Danielsson och planhandläggare Lisa Gunnarsson.

Avstämning har skett med den politiska styrgruppen för ÖP 2040 och förvaltningschefer inom kommundirektörens ledningsgrupp, KLG.

Noter

-
- ¹ Munkedals kommun (2022), Näringslivsstrategi 2022-2030
- ² SCB (2022), Nyckeltal för Sverige, samt Folkmängden i Sveriges kommuner 1950–2021 enligt indelning 1 januari 2022. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/>
- ³ Munkedals kommun (2014), Bostadspolitik i Munkedals kommun 2014 - 2019 – faktabilaga
- ⁴ SCB (2021), Folkmängd och landareal i tätorter, per tätort, vart femte år 1960 - 2020. Antalet invånare på landsbygden har räknats ut med hjälp av det totala antalet invånare i kommunen (se not 1 ovan). Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/markanvandning/tatorter/>
- ⁵ SCB (2021), Folkmängd efter region, ålder och år. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/>
- ⁶ SCB (2022), Befolkningsstatistik per kvartal efter region och kön, år 2000 – 2021. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/>
- ⁷ Statistikkonsulterna Jostat & Mr Sample AB (2021), Flyttstudie i Munkedals kommun
- ⁸ SCB (2022), Antal lägenheter efter region, hustyp och upplåtelseform (inklusive specialbostäder). Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/bostadsbyggande-och-ombyggnad/bostadsbestand>
- ⁹ SCB (2022), Antal personer efter region, hushållstyp och år. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/hushallens-boende/>
- ¹⁰ Munkedals kommun (2014), Bostadspolitik i Munkedals kommun 2014 - 2019 – faktabilaga
- ¹¹ SCB (2021), Antal personer efter region, ålder och hushållstyp. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/hushallens-boende/>
- ¹² SCB (2021), Medelåldern vid barnets födelse efter ordningsnummer, region och kön. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/>
- ¹³ SCB (2021), Antal personer efter boendeform, ålder och kön. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/hushallens-boende/>
- ¹⁴ SCB (2022), Antal lägenheter efter region, hustyp och upplåtelseform (inklusive specialbostäder). Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/bostadsbyggande-och-ombyggnad/bostadsbestand>
- ¹⁵ SCB (2022), Antal lägenheter efter region (DeSO) och upplåtelseform. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/bostadsbyggande-och-ombyggnad/bostadsbestand>
- ¹⁶ SCB (2022), Antal fritidshus efter region och år. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/bostadsbyggande-och-ombyggnad/bostadsbestand>
- ¹⁷ SCB (2022), Antal lägenheter (inklusive specialbostäder) 2021 efter kommun, delområde, hustyp och upplåtelseform.

-
- ¹⁸ SCB (2021), Antal lägenheter efter region, hustyp och byggnadsperiod. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/bostadsbyggande-och-ombyggnad/bostadsbestand>
- ¹⁹ SCB (2021), Färdigställda lägenheter i nybyggda hus efter region, hustyp, upplåtelseform och år. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/bostadsbyggande-och-ombyggnad/bostadsbestand>
- ²⁰ Boverket (2021), Kvantitativt mått på behovsbaserad bostadsbrist. Hämtat från: <https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/underlag-for-bostadsforsorjningen/sarskilda-grupper/kvantitativt-matt-pa-bostadsbrist>
- ²¹ Munkedals kommun, välfärdsförvaltningen (2022-03-07)
- ²² Boverket (2021), Planering för bostadsförsörjning: Boendeformer för personer med funktionsnedsättning. Hämtat från: <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/olika-grupper/funktionsnedsattning/boendeformer/>
- ²³ Munkedals kommun, välfärdsförvaltningen (2022-03-14)
- ²⁴ Boverket (2021), Planering för bostadsförsörjning: Bostadsbehov för olika grupper. Hämtat från: <https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/underlag-for-bostadsforsorjningen/sarskilda-grupper/>
- ²⁵ Munkedals kommun, välfärdsförvaltningen (2022-03-24)
- ²⁶ Munkedals kommun, socialtjänsten (2022-03-14)
- ²⁷ Munkedals kommun, socialtjänsten (2022-03-14)
- ²⁸ SBAB (2022), SBAB Booli Housing Market Index. Hämtat från: https://www.sbab.se/1/analys_rapporter/sbab_booli_housing_market_index.html
- ²⁹ SCB (2022), Kommuner i siffror. Hämtat från: <https://kommunsiffror.scb.se>
- ³⁰ SCB (2021), Medelpriser för småhus 2020 per kommun med prisförändringar under 1, 5, 10 och 20 år. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/fastighetspriser-och-lagfarter/fastighetspriser-och-lagfarter/>
- ³¹ Booli (2022), Slutpris för bostäder i Munkedals kommun. Hämtat från: <https://www.booli.se/slutpriser/munkedal/1732>
- ³² Svefa AB (2021), Investeringsanalys avseende hyres- och bostadsrätter inom Munkedal Foss 2:81 m. fl.
- ³³ Munkbo AB (2022-03-08)
- ³⁴ SCB (2021), Hyra efter antal rum. Hämtat från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/bostads-och-hyresuppgifter/hyror-i-bostadslagenheter/pong/tabell-och-diagram/hyra-efter-antal-rum/>
- ³⁵ Munkbo AB (2022-03-08)
- ³⁶ SCB (2022), Kommuner i siffror. Hämtat från: <https://kommunsiffror.scb.se>
- ³⁷ SCB (2021), Boendeutgiftsprocent, disponibel inkomst och konsumtionsutrymme per hushåll efter region, upplåtelseform och år. Hämtat från: <https://scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/hushallens-utgifter/hushallens-boendeutgifter>
- ³⁸ Munkbo AB (2022-03-08)
- ³⁹ Munkedals kommun (2022), Hyresvärdar och mäklare. Hämtat från: <https://www.munkedal.se/bygga-bo-och-miljo/bostader-och-offentliga-lokaler/hitta-bostad/hyresvardar-och-maklare> (2022-07-04)

⁴⁰ SCB (2022), Markägande efter region och ägarkategori. Hämtat från:

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/markanvandning/markanvandningen-i-sverige/>

⁴¹ SCB (2022), Flyttningar efter region, ålder och kön. År 1997 – 2021. Hämtat från:

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/>

⁴² Munkedals kommuns Näringslivsstrategi 2022-2030, antagen 2022-06-27. Hämtad från:

<https://www.munkedal.se/download/18.1904d5f8181a644a8338206c/1656937227675/N%C3%A4ringslivsstrategi%202022-2030.pdf> (2022-07-12)

⁴³ SCB (2022), Befolkningsprognos för Munkedal 2022-2047

Diarienummer: KS-2020-000304

Datum: 2023-08-24

TJÄNSTESKRIVELSE

Peter Karlsson
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Vattenskyddsområde Dingle

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

- att förklara området enligt bilaga 3 som Vattenskyddsområde för Dingle vattentäkt i Munkedals kommun, med stöd av 7 kap, 21 § Miljöbalken.
- att meddela skyddsföreskrifter enligt bilaga 4 för vattenskyddsområdet för Dingle vattentäkt i Munkedals kommun, med stöd av 7 kap, 22 §, Miljöbalken.

Sammanfattning

Munkedal Vatten AB skickade 2020-09-24 ett förslag till beslut om att inrätta vattenskyddsområde Dingle enligt bifogade handlingar.

Tillgång på vatten förutses bli en framtida begränsning för samhället, och är därför en viktig fråga i samhällsplaneringen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har utrett den huvudsakliga frågan, huruvida vattenskyddsområdet skulle förhindra fortsatt utvidgning eller exploatering av befintliga eller nya verksamheter.

Förvaltningens uppfattning är, efter att frågan utretts, att bestämmelserna i skyddsföreskrifterna visserligen sätter vissa begränsningar, men att de samtidigt inte omöjliggör fortsatt exploatering. Med tanke på vikten av att säkerställa samhällets tillgång på vatten anser samhällsbyggnadsförvaltningen ändå att vattenskyddsområde Dingle bör godkännas.

Vattenskydd enligt miljöbalken syftar ytterst till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö

Information om beslutet kommer att delges via kommunens hemsida från 2023-09-13.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-08-24

Protokoll Samhällsbyggnadsnämnden, daterat 2023-06-16

Styrelseprotokoll Munkedal Vatten AB, daterat 2020-09-24

Rapport, SWECO, daterad 2019-07-10, reviderad 2020-07.-07

Bilaga 1, Riskanalys, SWECO, daterad 2014-03-05

Bilaga 2, Förslag riskreducerande åtgärder, SWECO, daterad 2014-03-05

Bilaga 3, Förslag vattenskyddsområde, SWECO, daterad 2020-09-10

Bilaga 4, Förslag skyddsföreskrifter, SWECO, daterat 2020-09-10

Samrådsyttrande Västvatten, daterat 2017-07-26

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Skyddsföreskrifterna gör att vissa arbeten, exv markarbeten och hantering av petroleum-produkter eller andra hälso-och miljöfarliga ämnen liksom nyttjandet av bekämpnings- och växtnäringsämnen begränsas. Möjligheten för enskilda eller näringsidkare att nyanlägga brunnar begränsas helt.

Hållbar utveckling – Social dimension

Beslutet innebär ett främjande av en hållbar utveckling, att samhället tillförsäkras en hälsosam och god miljö och att tillgången på dricksvatten säkras för längre tid framöver.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Beslutet innebär ett främjande av en hållbar utveckling i området, och att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö att leva i.

Barnkonventionen

Beslutet innebär att dagens och kommande generationer kommer att få en säkrare omgivning, en hälsosam och god miljö att leva i, liksom att tillgång på livsviktigt dricksvatten säkerställs för längre tid framöver.

Ylva Morén

Kommundirektör

Kommunstyrelseförvaltningen

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Munkedal Vatten AB

Räddningstjänsten Mitt Bohuslän

Rambo AB

Munkbo AB

Samhällsbyggnadsnämnden

Miljönämnden i mellersta Bohuslän

§ 69

Dnr SBN-2023-000111

Information Vattenskyddsområde Dingle

Sammanfattning av ärendet

Västvatten AB skickade 2020-09-24 ett förslag till beslut om att inrätta vattenskyddsområde Dingle enligt bifogade handlingar.

Tillgång på vatten förutses bli en framtida begränsning för samhället, och är därför en viktig fråga i samhällsplaneringen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har utrett den huvudsakliga frågan, huruvida vattenskyddsområdet skulle förhindra fortsatt utvidgning eller exploatering av befintliga eller nya verksamheter.

Förvaltningens uppfattning är, efter att frågan utretts, att bestämmelserna i skyddsföreskrifterna visserligen sätter vissa begränsningar, men att de samtidigt inte omöjliggör fortsatt exploatering. Med tanke på vikten av att säkerställa samhällets vattentillgång anser samhällsbyggnadsförvaltningen ändå att vattenskyddsområde Dingle bör godkännas.

Ärendet ligger för beslut i Kommunstyrelsen vid sammanträdet 2023-09-11.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-06-07

Samrådsyttrande Västvatten, daterat 2017-07-26

Förslag till beslut Munkedal Vatten AB, daterat 2020-09-11

Förvaltningens förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner informationen och lägger den till handlingarna.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner informationen och lägger den till handlingarna.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Slutarkiv

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

Protokoll nr 4 för Styrelsemöte 2020-09-24– Munkedal Vatten AB

Tid: Torsdag 24 september 2020, kl 09.00-09.50, 13.30-14.15, 14.30-15.30
samt 15.50-17.20

Plats: Digitalt via Teams

Närvarande ledamöter:

Christer Börjesson (SD), ordförande
Per-Arne Brink (S), vice ordförande
Linda Wighed (M)
Henrik Palm (M)
Terje Skaarnes (SD)
Nils Karlsson (S)
Leif Svensson (C)

Närvarande suppleanter:

Anders Persson (SD)
Hans-Joachim Isenheim (MP) deltog § 12-18

Närvarande tjänstemän:

Elisabeth Linderöth
Peter Johansson
Susanne Thorén
Madelene Ahl

- § 1 Mötet öppnas av Christer Börjesson**
- § 2 Upprop förrättas**
- § 3 Dagordningen godkändes**
- § 4 Protokollet justeras av Linda Wighed**
- § 5 Föregående protokoll godkänns och läggs till handlingarna**
- § 6 Gemensam information**
- Kommande styrelsemöte
 - Utredning förbindelseledning
- § 7 Fördjupningsinformation**
- Taxemodellöversyn
 - Statistik för utbytestakt

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04**§ 8 Beslut – Intern kontrollplan 2021 samt slutrapport för utförd Internkontroll 2020****Beslutsunderlag**

Intern kontrollplan för 2021, Dnr 2020/172 samt slutrapport Internkontroll 2020, Dnr 2018/257 och 2019/207

Styrelsen beslutar

att godkänna Intern kontrollplan för 2021 samt slutrapport för utförd Internkontroll 2020.

§ 9 Beslut – Aktiekapital Västvatten AB**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, Dnr 2020/187

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunfullmäktige i Munkedal kommun ger en utökning av aktiekapitalet på 495 tkr till Västvatten AB.

§ 10 Beslut – Attestreglemente för Munkedal Vatten AB**Beslutsunderlag**

Attestreglemente för Munkedal Vatten AB, Dnr 2020/178

Styrelsen beslutar

att anta Attestreglemente för Munkedal Vatten AB

§ 11 Beslut – Delårsrapport januari-augusti, 2020 – Munkedal Vatten AB**Beslutsunderlag**

Delårsrapport januari-augusti, 2020, Dnr 2019/203

Styrelsen beslutar

att fastställa delårsrapport januari-augusti, 2020 för Munkedal Vatten AB.

§ 12 Beslut – Initiera taxemodellöversyn**Styrelsen beslutar**

att initiera taxemodellöversyn i respektive bolag.

§ 13 Beslut – Ansökan om att inrätta vattenskyddsområde, Munkedal**Beslutsunderlag**

Ansökan om att inrätta vattenskyddsområde, Dingle inkl. bilagor.

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04**Styrelsen beslutar**

att godkänna handlingarna för ansökan om inrättande av vattenskyddsområde i Dingle.

att ansöka om att kommunfullmäktige beslutar att förklara området enligt bilaga 3 som vattenskyddsområde för Dingle vattentäkt i Munkedals kommun med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken.

att ansöka om att kommunfullmäktige beslutar att meddela skyddsföreskrifter enligt bilaga 4 för vattenskyddsområdet för Dingle vattentäkt i Munkedals kommun med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken.

§ 14 Beslut – Utökat verksamhetsområde Fjällberg**Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, Dnr 2020/122

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta om antagande av allmänt verksamhetsområde för vatten och spillvatten enligt bifogad karta och förteckning.

§ 15 Information

- Budget 2021 och plan för 2022-2023
- Vattensituationen – sommaren 2020
- Remissvar – Uttag av anläggningsavgift
- Utredning om framtida vattenförsörjning och avloppsreningsverk

Vd får i uppdrag att ta fram utredningsförslag för framtida vattenförsörjning- och avloppsreningsverk till kommande styrelsemöte.

- Omledning dagvatten – Stale
- Tungenäset

§ 16 Information från VD

- Framtida utredningar

§ 17 Övriga frågor**§ 18 Mötet avslutades**
Christer Börjesson (ordförande)
Linda Wighed (justerare)
Peter Johansson, VD (sekreterare/justerare)

RAPPORT

Uppdragsnummer 1311044300

Tekniskt underlag med förslag till vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för Dingle grundvattentäkt i Munkedals kommun

Västvatten AB

2019 07-10, reviderad 2020-07-07

SWECO ENVIRONMENT
Vatten och miljö Vänersborg

1	INLEDNING	5
1.1	Bakgrund och motiv för inrättande av vattenskyddsområde	5
1.2	Kommunens miljöpolicy och miljöambitioner	6
1.3	Uppdragets omfattning och genomförande	6
1.4	Underlagsmaterial	6
1.5	Syfte och användning av detta tekniska underlag	7
1.6	Orienteringskarta	7
2	VATTENTÄKTEN	8
2.1	Anläggningens utformning	8
2.2	Vattenkvalitet	8
2.3	Vattenbehandling	8
2.4	Försörjningsområde	8
2.5	Kapacitet	8
2.6	Framtida uttagsbehov	9
2.7	Reservvattentäkt	9
2.8	Vattentäktens värde	9
2.9	Ägandeförhållanden	9
2.10	Vattendom	9
3	Tidigare undersökningar	10
3.1	Avtappningstest 1951 (Tyft 1:7)	10
3.2	Provpumpning 1972–73 (rörbrunn nr 9)	10
4	OMRÅDESBESKRIVNING	11
4.1	Markanvändning	12
4.2	Geologi	14
4.3	Hydrogeologi	15
4.3.1	Grundvattenbildning	15
4.3.2	Transporttid i mark	17
4.4	Vattenbalans	17
4.5	Naturliga barriärer och sårbarhetsbedömning	18
5	PLANBESTÄMMELSER OCH MARKANVÄNDNING	20
5.1	Övergripande planering	20
5.2	Aktuella planbestämmelser	20
5.2.1	Översiktsplan	20
5.2.2	Detaljplaner	20
5.3	Motstående intressen inom tillrinningsområdet	22

2 (56)

RAPPORT
2019 07-10, REVIDERAD 2020-07-07

6	RISKINVENTERING	23
6.1	Genomförande	23
6.2	Definition av risk	23
6.3	Generella hot mot en vattentäkt	23
6.4	Identifierade risker inom Vattenverksamhet	23
6.5	Identifierade risker inom Sabotage, kris och krig	24
6.6	Identifierade risker inom Klimatförändringar	24
6.7	Identifierade risker inom Övrig verksamhet och markanvändning i tillrinningsområdet	25
6.7.1	Bebyggelse	25
6.7.2	Jord- och skogsbruk	28
6.7.3	Vägar och jämvägar	32
6.7.4	Markarbeten	35
6.7.5	Industrimiljöer	35
6.7.6	Förvaring av avfall	36
6.7.7	Övrigt	36
7	RISKBEDÖMNING	37
7.1	Modell för riskbedömning	37
7.1.1	Sannolikhetsbedömning	37
7.1.2	Konsekvensbedömning	38
7.1.3	Riskmatris	38
7.2	Riskbedömningens resultat	40
7.3	Riskanalysens användning	40
7.4	Riskanalysens känslighet	41
7.5	Skyddsbehov	41
8	ÅTGÄRDER FÖR RISKMINSKNING	42
8.1	Vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter	43
8.2	Beredskap att agera i nödsituation	43
8.3	Detaljerad riskanalys	44
8.4	Riktlinjer för planering	44
8.5	Tillsyn	45
8.6	Fysisk åtgärd	46
8.7	Information	46
8.7.1	Information inför och i samband med fastställande	46
8.7.2	Information som en hjälp på vägen	46
8.7.3	Uppskyltning av vattenskyddsområdet	47
9	UTFORMNING AV VATTENSKYDDSSOMRÅDE	48
9.1	Generella motiv	48
9.2	Vattenskyddsområdets skyddszoner	48
9.2.1	Primär skyddszon	48

9.2.2	Sekundär skyddszon	49
9.2.3	Tertiär skyddszon	49
9.3	Förslag till vattenskyddsområde	51
9.4	Platsspecifika motiv till avgränsningar	52
10	FÖRSLAG TILL VATTENSKYDDSFÖRESKRIFTER	54
10.1	Legalt stöd och syfte	54
10.2	Påverkansfaktorer	54
10.3	Formulering och restriktionsnivå	54
10.4	Indirekt lagstiftning inom vattenskyddsområde	55
10.5	Skyddsföreskrifter för Dingle vattenskyddsområde	56

Bilagor

1. Riskanalys för Dingle grundvattentäkt
2. Förslag till riskreducerande åtgärder
3. Förslag till vattenskyddsområde för Dingle grundvattentäkt
4. Förslag till skyddsföreskrifter för Dingle vattenskyddsområde

1 INLEDNING

På uppdrag av Munkedals kommun, senare Västvatten AB, har Sweco Environment i Göteborg upprättat tekniskt underlag samt förslag till skyddsområde och skyddsföreskrifter för Dingle grundvattentäkt, Munkedals kommun. Huvuddelen av arbetet genomfördes under 2007–2016. Tove Karnstedt har varit uppdragsledare och Magnus Liedholm har varit kvalitetsansvarig.

I samrådsprocessen lämnades synpunkter av Länsstyrelsen och Miljökontoret i Munkedals kommun. Dessutom har äldre undersökningsresultat påträffats som ger ny information om de geohydrologiska förhållandena i området. På grund av detta har justeringar gjorts i det tekniska underlaget samt i förslaget till skyddsområde och skyddsföreskrifter. Detta arbete har utförts av Sweco Environment i Vänersborg.

Arbetet initierades och drevs under lång tid av Munkedals kommun. Sedan den 1 januari 2013 har Västvatten AB övertagit ansvar för drift, underhåll och utveckling av vattenförsörjningen i Munkedals kommun.

1.1 Bakgrund och motiv för inrättande av vattenskyddsområde

Vattenskydd enligt miljöbalken syftar ytterst till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar att förvalta naturen väl.

I Naturvårdsverkets handbok för vattenskyddsområden från 2010¹ anges att syftet med vattenskyddsområden är att ge vattenförekomster som är viktiga för dricksvattenförsörjningen ett tillräckligt gott skydd så att råvattentillgångar säkras i ett långsiktigt perspektiv – ett flergenerationsperspektiv. Vattenförekomster och vattentäkter måste därför skyddas mot såväl nutida som framtida risker. Risker kan vara tillfälliga utsläpp i samband med olyckshändelser samt kontinuerliga diffusa och koncentrerade läckage. Skyddet för viktiga råvattentillgångar bör ha en mycket hög prioritet för att syftet med skyddet ska kunna uppnås.

Med ökande anspråk mot vattnet som resurs, och med allt mer komplexa relationer mellan intressen och anspråk, blir den offentliga maktens roll som fördelare av rättigheter och skyldigheter allt viktigare.

Som en av huvudvattentäkterna för Munkedals kommun utgör Dingle grundvattentäkt en mycket viktig del för dricksvattenförsörjningen i kommunen. Skyddet av Dingle grundvattentäkt är en viktig del i det arbete Munkedals kommun och Västvatten gör för att trygga vattenförsörjningen för framtida behov och krav. För att på ett ändamålsenligt sätt bidra till skyddet av vattentäkten i ett flergenerationsperspektiv uppdateras därför vattenskyddsområdet för Dingle grundvattentäkt som en av åtgärderna.

¹ Naturvårdsverkets handbok 2010:5.

1.2 Kommunens miljöpolicy och miljöambitioner

Munkedals kommuns miljöpolitiska ambition ansluter till miljöbalkens nivå. Detta innebär att såväl utformning av vattenskyddsområde som skyddsföreskrifter grundar sig på Naturvårdsverkets handbok för vattenskydd 2010:5 med tillhörande allmänna råd SNF 2003:16.

1.3 Uppdragets omfattning och genomförande

Uppdraget har omfattat upprättande av tekniskt underlag och förslag till skyddsområde och skyddsföreskrifter för Dingle vattentäkt i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer.

För genomförande av uppdraget har följande moment utförts:

- ❑ **Teknisk beskrivning av vattentäkten.** Bland annat beskrivs försörjningsområde, kapacitet, vattenbehandling, värdering av täkten samt framtida behov.
- ❑ **Grundvattenutredning.** Bland annat redovisas tillrinningsområdet, transporttider, sårbarhet och skyddsbehov.
- ❑ **Identifiering och kartläggning av potentiella föroreningskällor.** Detta steg innebär riskinventering i fält och sammanställning av uppgifter som Munkedals kommun lämnat angående riskobjekt i området.
- ❑ **Risakanalys av beaktansvärda riskkällor för vattentäkten.** Detta moment omfattar bedömning av de risker som ska inkluderas i riskanalysen, genomförande av riskanalys samt förslag på åtgärder för de risker som bedömts utgöra beaktansvärda hot mot vattentäkten.
- ❑ **Förslag till vattenskyddsområde.** Vattentäktsson, primär och sekundär skyddszon föreslås, vilka tillsammans bildar skyddsområdet för Dingle grundvattentäkt. Indelning i skyddszoner baseras bland annat på grundvattnets uppehållstider i mark och på nybildningsområden för grundvattnet.
- ❑ **Förslag till skyddsföreskrifter.** Ett förslag till skyddsföreskrifter för vattenskyddsområdets olika zoner tas fram. Föreskrifterna bygger på Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2003:16) men anpassas efter de platsspecifika förhållandena.

1.4 Underlagsmaterial

Utredningsarbetet har baserats på genomgång och analys av befintligt material, delvis tillhandahållet av Munkedals kommun.

Underlagsmaterialet har främst utgjorts av:

6 (56)

RAPPORT
2019 07-10, REVIDERAD 2020-07-07

- A) Topografiska kartan, skala 1:50 000
- B) Fastighetskartan, skala 1:20 000
- C) Regional jordartskarta från SGU, skala 1:25 000
- D) Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområden NFS 2003:16
- E) Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde 2010:5.
- F) Översiktsplan 2010 och 2014, Munkedals kommun
- G) Tappningstest Tyft 1:7, 1951
- H) Provpumpning av kommunens brunn (Br 9), 1972
- I) Underlag för tillståndsansökan för Arlas vattentäkt, 1996

1.5 Syfte och användning av detta tekniska underlag

Detta tekniska underlag är en sammanställning och analys av information som utgör underlag för beslut till vattenskyddsområde och föreskrifter. Syftet med det tekniska underlaget är inte och kan inte vara att utgöra ett fullständigt eller tillräckligt underlag för att bedöma specifika ansökningar om tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifterna. Skälen är bland annat att varje ansökan, verksamhet och plats utgör en unik kombination av detaljerade förutsättningar som i alla varianter inte kan förutses här, samt att detaljeringsgraden enligt Naturvårdsverkets handbok är avpassad för att avgränsa vattenskyddsområdet till, och inte inom, fastighetsskala².

1.6 Orienteringskarta

Figur 1: Orienteringskarta

² Naturvårdsverkets handbok 2010:5.

2 VATTENTÄKTEN

2.1 Anläggningens utformning

Dingle vattentäkt anlades 1961 och är en av Munkedal kommuns huvudvattentäkter. Vattentäkten utgörs av två stycken grusbrunnar. Endast den ena brunnens djup är känt, vilket uppgår till 51,65 meter. Vattenverket är beläget cirka 30 meter väster om uttagsbrunnarna. På platsen råder artesiska förhållanden vilket medför att vattnet inte behöver pumpas upp utan når vattenverkets lågvattenreservoar med självtryck. Innan vattnet därefter pumpas ut till konsument blandas det generellt med inkommande renvatten från Håby. Möjlighet finns att stänga av det inkommande vattnet vid behov.

2.2 Vattenkvalitet

Varje år tas kemiska mikrobiologiska analyser på råvattnet i Dingle vattentäkt enligt gällande föreskrifter. Vid den kemiska analysen analyseras turbiditet, färgtal, järn och mangan. Vid den mikrobiologiska analysen analyseras antalet mikroorganismer, koliforma bakterier samt E-coli bakterier.

Resultatet av råvattenanalyser från 2002-2013³ visar på en relativt hög järn och manganhalt. Livsmedelsverket anger i sina föreskrifter för dricksvatten⁴ gränsvärden för bland annat järn och mangan i utgående vatten från vattenverket och hos användaren. Vid jämförelse med dessa gränsvärden har råvattnet vid samtliga mättillfällen varit tjänligt med anmärkning med avseende på mangan. Även järnhalten har uppgått till halter motsvarande tjänligt med anmärkning för utgående dricksvatten.

I övrigt understiger de uppmätta halterna Livsmedelsverkets gränsvärden.

2.3 Vattenbehandling

I vattenverket sker ingen behandling av råvattnet.

2.4 Försörjningsområde

Från vattenverket i Dingle leds vattnet till tätorterna Dingle och Hällevadsholm. Normalt levereras ett blandvatten till tätorterna från flera av kommunens grundvattentäkter.

2.5 Kapacitet

Då det råder artesiska förhållanden på platsen trycks det på naturlig väg upp grundvatten från det underliggande grundvattenmagasinet. Studie av flödeskurvor ger att det trycks

³ Bedömda kemiska analyser genomfördes 2002-03-18, 2006-09-20, 2007-03-27, 2007-06-11, 2007-08-30, 2008-03-19, 2008-08-26, 2009-03-17, 2009-08-25, 2010-09-07, 2011-03-08, 2011-09-27, 2012-03-20, 2012-08-28.

Bedömd mikrobiologisk analys genomfördes 2007-03-27, 2008-03-19, 2008-08-26, 2009-03-17, 2009-08-25, 2010-09-07, 2011-03-08, 2011-09-27, 2012-03-20, 2012-08-28.

⁴ SLVFS 2001:30 (H 90)

upp cirka 300 m³/d (3,5 l/s) till lågvattenreservoaren. Den mängd vatten som inte utvinns som dricksvatten strömmar ut genom bräddavlopp till närliggande bäck.

Medelförbrukningen är strax över 20 m³/dygn.

2.6 Framtida uttagsbehov

I Munkedals översiktsplan anges att kommunen förväntar en ökning av befolkningen av cirka 50 invånare per år. Befolkningsmålet för Munkedals kommun är att nå 11 000 invånare år 2025. En befolkningsförändring inom Dingle tätort är dock svår att förutspå.

Försörjningsprognosen följer befolkningsprognosen. I Munkedals tätort förespås en framtida ökning av befolkningen, vilket kommer att öka behovet av dricksvatten från vattentäkten i Dingle.

2.7 Reservvattentäkt

Eftersom vattentäkterna Öbbön, Håby, Dingle, Hällevadsholm och Kärsjön levererar vatten till ett gemensamt distributionsnät fungerar de som reservvattentäkter för varandra.

2.8 Vattentäktens värde

Värdet på en vattentäkt beror bl.a. på uttagbara vattenmängder, nuvarande och framtida vattenutnyttjande samt på tillgång på eller investeringskostnader för alternativa vattentäkter. För vattenförsörjningsändamål är utvinningsvärdet av största intresse. Det bestäms ofta av kostnaden för att ersätta vattentäkten i händelse av att den blir obrukbar.

En annan aspekt utgörs av vattentäktens *skyddsvärde*, vilket är en bedömning av hur strategiskt viktig vattentäkten är, och därmed hur viktigt det är att den skyddas. Enligt Naturvårdsverkets handbok om vattenskydd⁵ kan vattenförekomsten, i egenskap av att vara en allmän huvudvattentäkt, betraktas som äga **mycket högt skyddsvärde**, vilket är den näst högsta klassen av fyra värdeklasser.

2.9 Ägandeförhållanden

Fastigheten där vattentäkten är belägen betecknas Tyft 1:7 och ägs av Munkedals kommun.

2.10 Vattendom

Vattendom finns i Vänersborgs Tingsrätt, Vattendomstolen Dom A 30/1960 daterad 1960-08-29.

Munkedals kommun får i domen tillstånd att leda bort 335 m³/dygn.

⁵ Naturvårdsverkets handbok 2010:5

3 Tidigare undersökningar

3.1 Avtappningstest 1951 (Tyft 1:7)

År 1999⁶ skedde en förnyad utvärdering av ett avtappningstest som genomfördes mellan den 11 februari och 26 mars 1951 på den aktuella vattentäkten (*fastighet Tyft 1:7*). Avtappningstestet digitaliserades och utvärderats med mer moderna analysverktyg.

Resultatet från utvärderingen gav att transmissiviteten efter ett dygn motsvarade $T = 5 \times 10^{-3} \text{ m}^2/\text{s}$, vilket bedömdes representera de lokala förhållandena kring uttagsbrunnen på Tyft 1:7. Motsvarande transmissivitet efter knappt en veckas provpumpning uppgick till $T = 2 \times 10^{-3} \text{ m}^2/\text{s}$ och bedömdes representera de mer regionala förhållandena i isälvsavlagringen.

3.2 Provpumpning 1972–73 (rörbrunn nr 9)

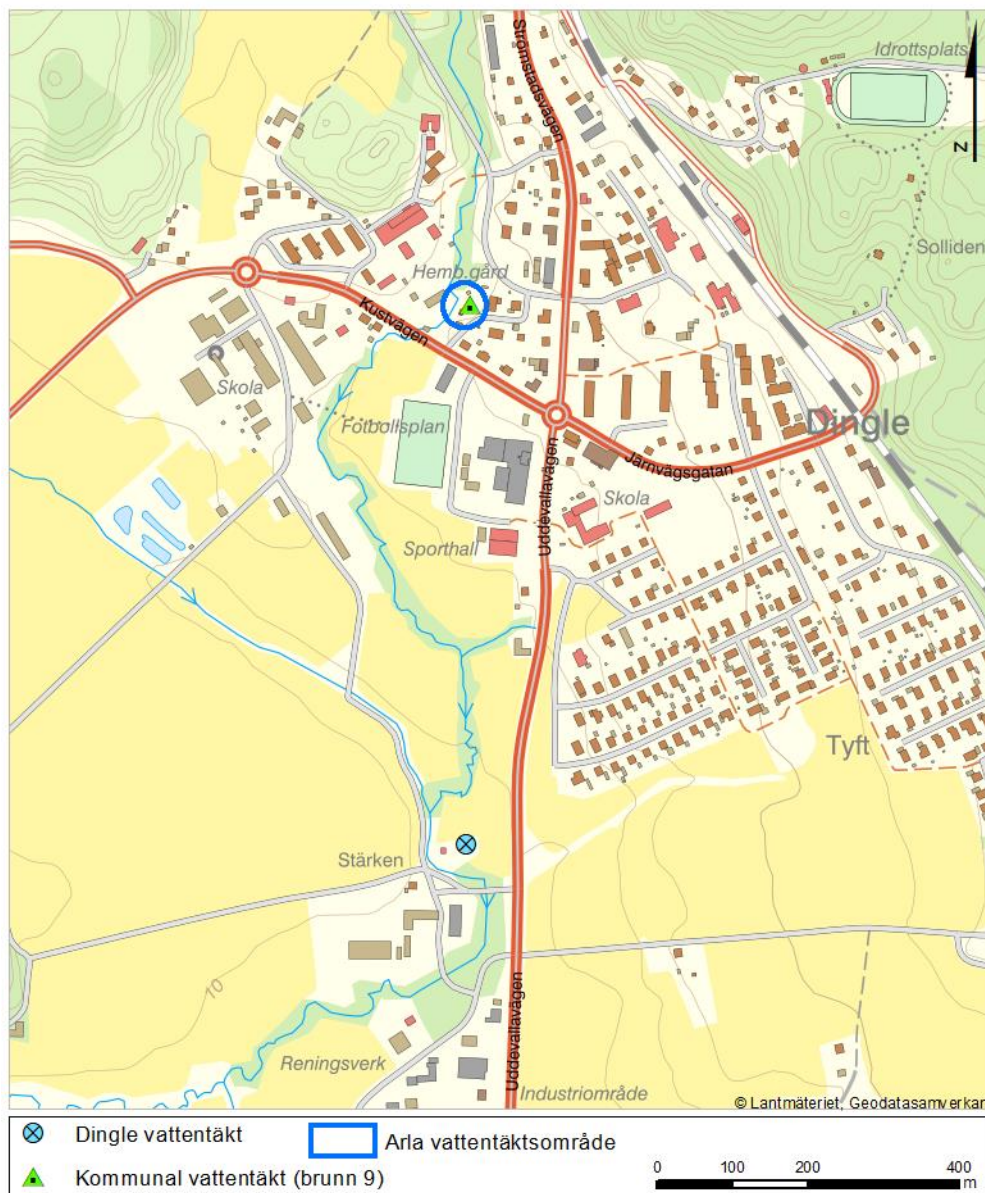
År 2000⁶ skedde en förnyad utvärdering av en provpumpning som pågick mellan november 1972 till juni 1973. Provpumpningen genomfördes i Munkedals kommuns kommunala rörbrunn (*rörbrunn 9*) på fastigheten *Munkedal 4:3*. Provpumpningen digitaliserades och utvärderats med mer moderna analysmetoder.

Resultatet från utvärderingen gav att grundvattenmagasinets transmissivitet bedömdes till $T = 2 \times 10^{-3} \text{ m}^2/\text{s}$, med en magasinskoefficient motsvarande $S = 3-9 \times 10^{-3}$.

⁶ Komplettering av teknisk beskrivning till *Arla ekonomiska förening, Mejeriets grundvattentäkt i Dingle* – Sweco 19990801. Miljödostolen i Vänersborg (mål nr M 176-99:6).

4 OMRÅDESBESKRIVNING

Grundvattentäkten Dingle är belägen strax sydväst om Dingle tätort, cirka 50 meter väster om väg 165, se Figur 2.

Figur 2: Grundvattentäkten Dingle är belägen strax sydväst om Dingle tätort, cirka 50 meter väster om väg 165/Uddevallavägen. Arlas vattentäktsovmråde är markerat med en blå cirkel. Inom Arlas vattentäktsovmråde återfinns även den kommunal uttagsbrunn, benämnd "rörbrunn 9" i tidigare provpumpningar (se kap 3).

Landskapet kring vattentäkten är ett så kallat "spricklandskap" som präglas av bergstoppar och flacka dalgångar. Vattentäkten är belägen i en större dalgång vilken omgärdas av branta berg och mindre bergsknallar, se Figur 3. Denna dalgång utgör resultatet av två mindre dalgångar som sammanstrålar. Dalgångarnas sträckningar är i huvudsak nord-sydlig respektive nordvästlig-sydostlig. I dessa dalgångar rinner två bäckar vilka strömmar mot uttagsbrunnarna och kommer samman strax norr om dessa.

Figur 3: Vy över den större dalgång i vilken vattentäkten är belägen.

4.1 Markanvändning

Vattentäkten omges främst av jordbruksmark som huvudsakligen nyttjas för odling, se Figur 4. Bostadsbebyggelsen inom vattentäktens tillrinningsområde utgörs dels av Dingle tätort samt utspridda gårdar. Inom tillrinningsområdet förekommer förutom jordbruksmark även skogsbruksmark till viss del.

Figur 4: Marken runt Dingle vattentäkt utgörs huvudsakligen av odlingsmark.

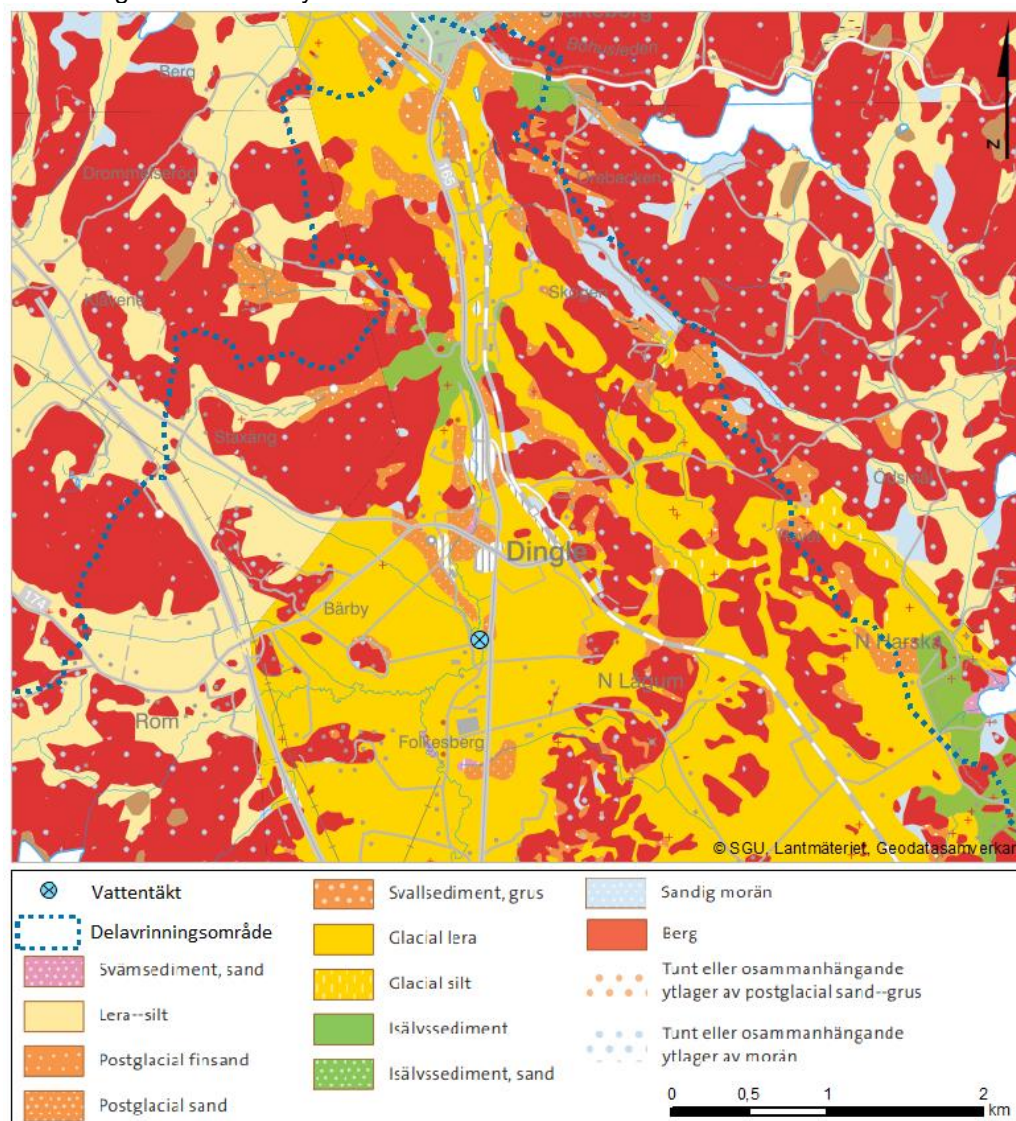
I direkt anslutning till täktområdet nyttjas marken som betesmark för hästar. Hästarnas hage sträcker sig in mot brunnområdet och stängslet går någon till några meter från brunnarna, se Figur 5.

Figur 5: I direkt anslutning till uttagsbrunnar och vattenverk ligger en hästhage.

4.2 Geologi

Den geologiska dokumentation som finns för området utgörs framförallt av SGU:s regionala jordartskarta i skala 1:25 000, se Figur 6. Den information som ges i detta avsnitt bygger på denna karta samt på observationer som gjorts i fält i samband med utformningen av vattenskyddsområdet.

Figur 6: Geologin i området utgörs huvudsakligen av berg i dagen samt av lera/silt i svackorna däremellan. Där isälvsedimenten inte går i dagen återfinns dessa under finsedimenten. Delavrinningsområdet är markerat med en streckad blå linje.

Geologin i området präglas av det spricklandskap som berggrunden utgör och som i svackorna fyllts ut med glacial och postglacial lera och silt. Även glacifluvialt sediment

såsom isälvsmaterial förekommer i dagen i norra delen av samhället. Detta isälvsmaterial fortsätter mot söder men överlagras av lera.

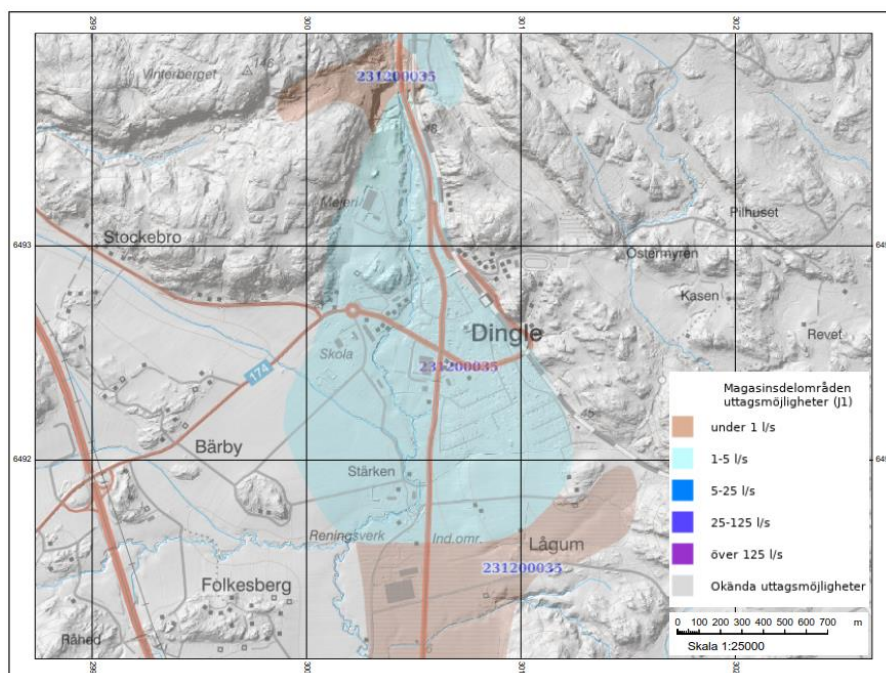
Dingle grundvattentäkt nyttjar grundvattnet i detta grova material som överlagras av finmaterial. Finmaterialets mäktighet på fastigheten Lågum 1:32, ca 500 m söder om vattentäkten, har uppmätts till 40-50 meter och underlagras av friktionsmaterial. En geoteknisk undersökning visar att mäktigheten finmaterial uppgår till 7 till 16 m, ca 350 m öster om vattentäkten. Ca 700 m norr om uttagsbrunnen har ett ca 18 m mäktigt ler/silt lager noterats ovan 2 m moig sand och 16 m grusig sand.

Finmaterialet fyller dalgången upp mot bergssluttningarna men troligen kommer grovt material i dagen mellan det ytliga, finkorniga sedimentet och berget vilket möjliggör infiltration av vatten ned till grundvattenmagasinet under finmaterialet.

4.3 Hydrogeologi

4.3.1 Grundvattenbildning

Huvuddelen av det grundvatten som kommer till, eller passerar brunnen bedöms vara bildat i de isälvsavlagringar som är belägna norr om vattentäkten, se Figur 6. Detta område tillförs vatten via nederbörd samt ytavrinning från närliggande bergsområden. Viss nybildning sker även i sprickor i omgivande berg som sannolikt har hydraulisk kontakt med isälvsavlagringen i dalgångens lågpunkt. Vattnet förs sedan fram till brunnen via den regionala grundvattenströmningen som bedöms följa den nordsydliga sprickzon vari Dinglebäcken är belägen. Vattentäkten återfinns i *Dingle grundvattenförekomst* (VISS EU_CD: SE649730-125362), se Figur 7. Grundvattenmagasinet utgörs av en sand- och grusförekomst och uttagsmöjligheterna har av SGU bedömts uppgå till 1–5 l/s. Grundvattenförekomstens kemiska och kvantitativa status är god.

Figur 7: Dingle grundvattenförekomst (VISS EU_CD: SE649730-125362) i vilken Dingle vattentäkt är belägen.

De faktorer som huvudsakligen styr flödet i marken är grundvattenytans lutning (s.k. gradient) samt jordlagrens genomsläpplighet. Grundvattnets flödeshastighet påverkas också av jordens effektiva porositet. Grundvattenytans lutning styrs av topografin som också är jordartsberoende, där höga gradienter förknippas med finkornigt material och grovt material normalt kännetecknas av flacka gradienter. Genom att jämföra grundvattnets trycknivåer från tidigare studier, har en gradient i storleksordning 0,01 kunnat konstateras.

I områden med låg vattengenomsläpplighet där jordlagren utgörs av finmaterial i form av silt och lera avrinner sannolikt huvuddelen av nederbörden som ytavrinning. Grundvattenmagasinet där täkten är belägen överlagras av finkorniga jordarter såsom lera och silt i dalgången och i området närmast uttagsbrunnen. Detta leder till en begränsad lokal nybildning av grundvatten i det direkta närområdet.

Vid större regntillfällen rinner sannolikt en stor del av nederbörden av på markytan till diken och dräneringar. I det fall det förekommer sprickor eller luckor i lerlagret gynnas infiltrationen. Magasinet bedöms delvis förses med vatten via infiltration i de finkorniga jordarterna som finns i dalgången samt via infiltration i gränsen mellan berg i dagen och de finkorniga jordarterna där grovt material kan komma i dagen.

4.3.2 Transporttid i mark

Uttagsbrunnarna är belägna i grov sand eller grus. Den regionala hydrauliska transmissiviteten för isälvsavlagringen har genom tidigare provpumpningar kunnat fastställas till $T = 2 \times 10^{-3} \text{ m}^2/\text{s}$. Då endast den ena brunnens totaldjup är känt (ca 51 m), har isälvsavlagringens mäktighet uppskattats till i genomsnitt 20 m, vilket motsvarar en hydraulisk konduktivitet $K = 1 \times 10^{-4} \text{ m/s}$. Den effektiva porositeten samt grundvattnets gradient uppskattas till 0,1, respektive 0,01.

Den vattenförande akvifären i vilken brunnarna är belägna förmodas förekomma inom i stort sett hela tillrinningsområdet och vattentransporten uppskattas därmed vara likvärdig inom området.

För det vatten som rör sig i marken har flödes hastigheten uppskattas enligt Darcy's lag:

$$v = \frac{K * i}{n_e}$$

v = Transporthastighet (m/s)

K = Hydraulisk konduktivitet (m/s)

n_e = Effektiv porositet

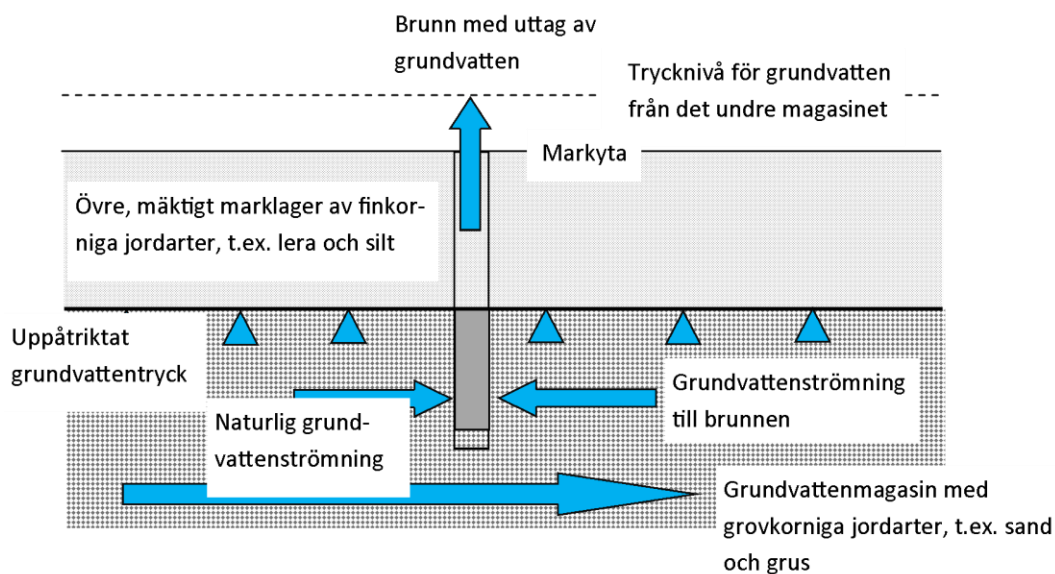
i = Hydraulisk gradient

Baserat på Darcy's lag uppgår flödes hastigheten till 15-20 m/dygn, vilket är en mycket hög flödes hastighet. Detta gäller i vattentäktens närområde samt i området kring Arlas vattentäkt. Eftersom det inte finns fler tester utförda i andra delar av akvifären kan förhållandena där vara annorlunda. I berg är flödes hastigheten oftast betydligt lägre.

4.4 Vattenbalans

Vattenbalansen beskriver förhållandet mellan den mängd vatten som finns tillgängligt i grundvattenmagasinet och uttagets storlek. För att ett område inte ska hamna i obalans krävs att den mängd vatten som tas från systemet kompenseras mer än väl av tillskottet till magasinet.

Då det råder artesiska förhållanden vid Dingle grundvattentäkt trycks det på naturlig väg upp grundvatten till brunnen från det underliggande grundvattenmagasinet. Figur 8 redogör översiktligt för flödeskomponenterna och hur grundvattenbalansen är uppbyggd för en artesisk grundvattentäkt.

Figur 8: Schematisk bild över hur grundvattenbalansen är uppbyggd för en artesisk grundvattentäkt.

Inom det aktuella delavrinningsområdet (AROID: 649469-125336) uppgår medelnederbörden till 1070 mm/år⁷. Av dessa 1070 mm avgår 540 mm som evapotranspiration, vilket renderar i att 530 mm kan avgå som avrinning. Det är denna avrinning som sedermera kan infiltrera till nytt grundvatten. Vid antagandet att nybildningsområdet för grundvattnet uppgår till 0,65 km² (endast primär skyddszon) och att 90 % av avrinningen infiltrerar ner till grundvattenmagasinet (480 mm/år) kommer den genererade grundvattenbildningen motsvara 312 000 m³/år.

Resultatet från tidigare utförd provpumpning samt avtappningstest (se kap 3) påvisar liknande resultat. Nybildningen av grundvatten, till den underliggande akvifären, har beräknats uppgå till minst 7–9 l/s, motsvarande 220–283 000 m³/år.

4.5 Naturliga barriärer och sårbarhetsbedömning

Sårbarheten betecknar markens och vattnets känslighet för att påverkas av en förorening, eller med andra ord, markens brist på förmåga att reducera en förorenings farlighet under transporten i mark och vatten. Sårbarheten för en grundvattentäkt avgörs huvudsakligen av markförhållandena, bland annat förekomsten av naturliga barriärer.

Det lager av finkornigt material som överlagrar det grova material vari uttaget sker, fungerar som naturlig barriär och motverkar föroreningstransport från markytan ned till akvifären. Sårbarheten inom dessa områden bedöms därmed vara måttlig. I det fall grövre material förekommer i det finkorniga materialet, eller om sprickor eller luckor förekommer, ökar risken för föroreningstransport.

⁷ <https://vattenwebb.smhi.se/modelarea/>

Den nederbörd som faller över bergsområdena, där jordtäcket är tunt eller saknas helt, rinner mestadels av som ytavrinning ned mot dalgången. I det grova materialet, som bedöms gå i dagen upp mot bergsslutningarna, kan det ytavrinnande vattnet snabbt transporteras vidare ned till grundvattenmagasinet. Sårbarheten för förorenings-spridning inom dessa områden samt de områden som utgörs av berg med tunt jordtäckan, berg i dagen eller grövre material, såsom sand eller isälvs-material, bedöms därför vara hög.

5 PLANBESTÄMMELSER OCH MARKANVÄNDNING

5.1 Övergripande planering

Konflikter om användningen av vattnet bottnar oftast i anspråk på att få använda samma ytor för flera ändamål, t ex för bebyggelse, vägsträckning, industrilokalisering, vattentäcker. Konflikterna från vattentäckens huvudmäns perspektiv uppkommer av skyldigheter att säkra vattnets kvalitet och konsumenternas hälsa genom att vara restriktiva mot verksamheter som kan påverka kvaliteten negativt. En säker och hälsosam dricksvattenförsörjning är en nödvändig grund för ett samhälles fortlevnad och utveckling.

5.2 Aktuella planbestämmelser

Munkedals kommun har en översiktsplan från 2010, här kallad ÖP-10. En uppdatering av översiktsplanen kom under 2014, *Framtidsplan – ÖP14 Munkedal*.

Inom det föreslagna vattenskyddsområdet gäller dessutom ett flertal byggnadsplaner och detaljplaner.

5.2.1 Översiktsplan

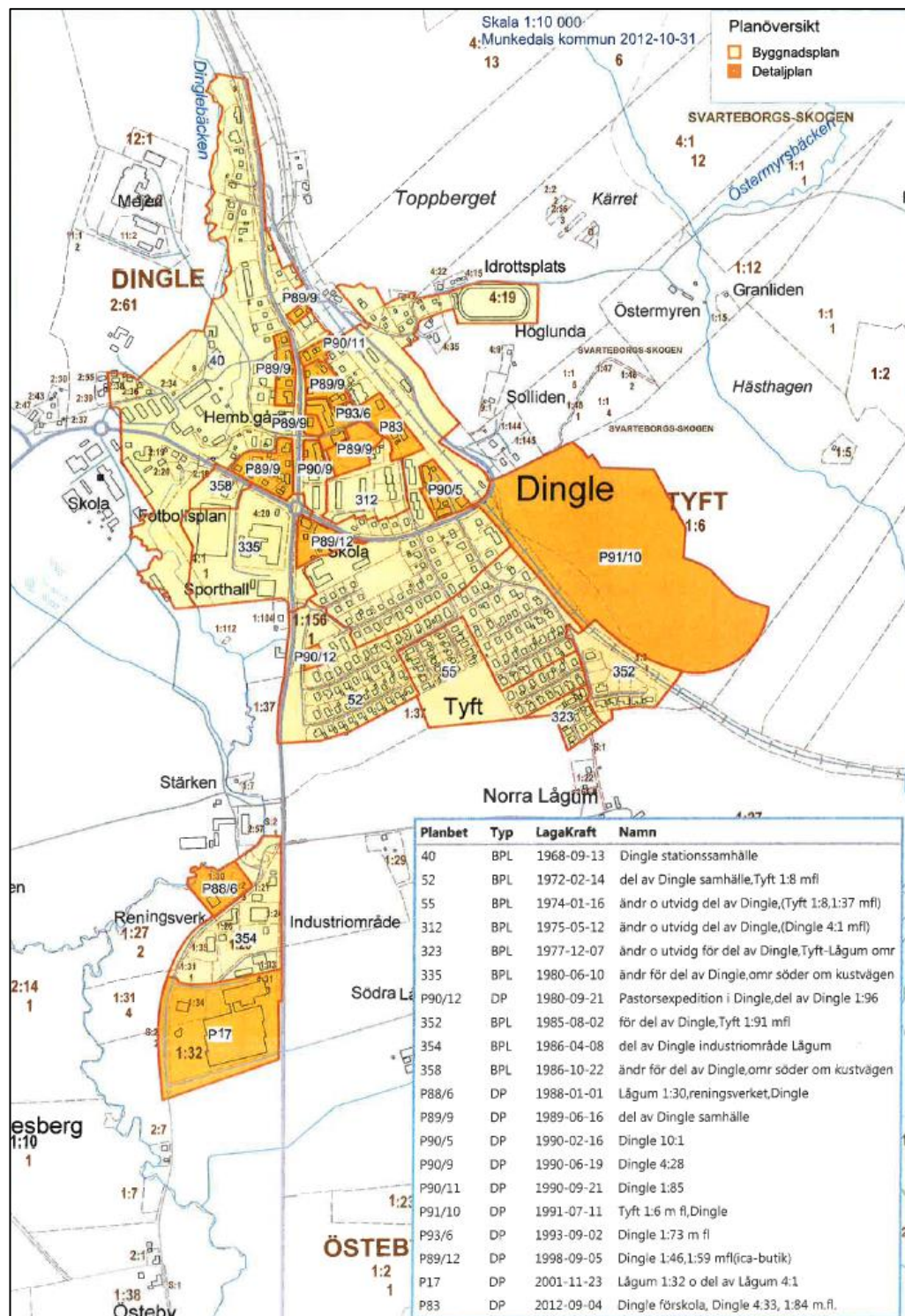
I ÖP-10 och ÖP-14 anger kommunen riktlinjer för hur mark- och vattenområden ska användas i framtiden och hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Översiktsplanen tar ett helhetsgrepp över kommunen och ses som en vision för den framtida utvecklingen och ligger till grund för kommunens och andra myndigheters beslut. Kommunen definierar allmänhetens medverkan och engagemang som grundläggande för att miljöarbetet skall få tillräckligt genomslag.

Munkedals kommun anger, i form av ett kommunalt ställningstagande i ÖP-10, att kommunen för att långsiktigt trygga vattenförsörjningen kommer att studera olika åtgärdsförslag för användning och skydd av vattentillgångarna, i synnerhet grundvattentäckerna. Vidare anges att kommunen skall sörja för tillfredsställande vatten och avloppsförsörjning inom av kommunfullmäktige fastställda verksamhetsområden.

Enligt översiktsplanen klassas huvuddelen av åkermarken i direkt anslutning till tälten som värdefullt för jordbruk. Väster om vattentälten är ett område markerat som "framtida ridanläggning". Söder om vattentälten finns ett reservområde för verksamheter.

5.2.2 Detaljplaner

För Dingle tätort gäller ett flertal detaljplaner och byggnadsplaner, se Figur 9. Dessa gäller främst bostadsbebyggelse. Planerade byggnationer inom samhället ska ta hänsyn till vattenskyddsbestämmelserna.

Figur 9: Gällande detaljplaner och byggnadsplaner.

5.3 Motstående intressen inom tillrinningsområdet

I sin översiktsplan från 2010 anger Munkedals kommun att kommunen skall bibehålla och utveckla en levande landsbygd, möjligheterna för boende och sysselsättning skall underlättas samt att landsbygdsfrågorna skall ges en större tyngd vid planering och beslutsfattande.

Lantbruk eller exploatering i nära anslutning till vattentäkten kan utgöra ett motstående intresse i det fall verksamheten innebär en beaktansvärd risk för förorening av grundvattnet och verksamheten inte går att anpassa så att det är förenlig med de vattenskyddsföreskrifter som blir gällande för området.

6 RISKINVENTERING

6.1 Genomförande

En översiktlig riskinventering har gjorts inom närområdet kring vattentäkten, vilket omfattar det tilltänkta vattenskyddsområdet. Information om riskobjekt i området har dessutom inhämtats från Munkedals kommun.

Riskanalysen omfattar de verksamheter och förekomster som bedöms utgöra beaktansvärda risker för vattenförekomsten. Modellen för riskanalysen samt resultatet från genomförd analys återfinns i Bilaga 1.

6.2 Definition av risk

Med risk menas här en möjlig fara från en verksamhet eller förhållande. Risken utgörs av produkten mellan konsekvensen av en störning och sannolikheten för att denna störning skall inträffa. Konsekvensen av störningen är i detta fall att råvattenkvaliteten försämras.

6.3 Generella hot mot en vattentäkt

Enligt Naturvårdsverkets handbok 2010:5 kan generella riskobjekt för en vattentäkt delas in i fyra olika grupper enligt nedan:

- Vattenverksamhet
- Sabotage, kris och krig
- Klimatförändringar
- Övrig verksamhet och markanvändning inom tillrinningsområdet

6.4 Identifierade risker inom Vattenverksamhet

Risker inom denna kategori rör sådant som är direkt förknippat med vattentäktverksamheten. Det kan till exempel handla om risk för förorening i samband med underhållsarbeten i anslutning till vattentäkten, infiltration av förorenat ytvatten, vattenbrist eller kvalitetsförsämring på grund av överuttag samt läckage av processkemikalier.

Risker inom gruppen vattenverksamhet ingår inte i riskanalysen för utformning av vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter. Dock bör dessa risker hanteras av huvudmannen för vattentäkten. Villkor för vattenuttag och vattenkvalitet bör fastställas av miljödomstolen vid prövning av vattenverksamheten enligt 11 kap MB samt behandlas i beredskaps- och saneringsplaner. Förebyggande åtgärder och tekniska barriärer är viktiga redskap för riskminskning i dessa avseenden. Kommunens egenkontroll och tillsynsrapporter föreslås ligga till grund för en handlingsplan som syftar till att tillse att råvattenkvaliteten inte försämras.

6.5 Identifierade risker inom Sabotage, kris och krig

Vattenförsörjningen är en känslig sektor för sabotage och i samband med kris och krig. Risker rör bland annat åverkan på fasta installationer vilket motverkas genom fysiskt skydd.

En särskild riskanalys som fokuserar på risker i kris och krig rekommenderas. Detta bör inarbetas i kommunens beredskapsplan. Även aktsamhet beträffande informationsspridning om vattentäckens utformning och sårbarhet bör iakttas.

6.6 Identifierade risker inom Klimatförändringar

Mycket talar för att stora delar av Sverige går mot ett mildare och blötare klimat. Det medför att risken för översvämningar ökar och att föroreningar därmed lättare kan spridas till yt- och grundvatten. En temperaturförhöjning kommer förutom förändringar i nederbörd även att innebära förhöjd vattentemperatur. I medeltal förväntas nederbörden (vintertid) öka med 20 % i norra och 10 % i södra Sverige⁸.

Denna klimatförändring kan i framtiden medföra följande scenarier för grundvattenförekomsten vid Dingle:

- Ökad vattentemperatur vilket kan påverka den markkemiska processen och därmed ha betydelse för vattenkvaliteten.
- Översvämning av markområden med ökat läckage av förorenat ytvatten till grundvattenmagasinet.
- Bräddning av avloppsledning, vilket medför ökat läckage till omgivande grundvattenmagasin.
- Ökad tillgång på grundvatten till följd av ökad nederbördsmängd samt att perioden då infiltration är möjlig ökar.

Extrema väderförhållanden kan även leda till en ökad allmän olycksfrekvens på grund av exempelvis mycket regn eller ogynnsamma förhållanden som orsakar halka. En tänkbar åtgärd för att minska riskens omfattning kan vara att se till att räddningstjänsten, direkt vid första olycksinsatsen, har god beredskap och kunskap om vattenmagasinets betydelse för vattentäkten.

Risker kopplade till klimatförändringar kommer ej att behandlas i riskanalysen för aktuellt uppdrag eftersom den typen av risker inte har sitt ursprung inom tillrinningsområdets gränser, utan beror på förutsättningar i ett större perspektiv.

⁸ SWECLIM Årsrapporter 2002/2003.

6.7 Identifierade risker inom Övrig verksamhet och markanvändning i tillrinningsområdet

För övergripande beskrivning av de större risker som identifierats kan de riskfyllda verksamheterna grupperas i riskkategorier enligt nedan:

- Bebyggelse
- Jord- och skogsbruk
- Vägar och järnvägar
- Markarbeten
- Industrimiljöer
- Förvaring av avfall
- Övrigt

6.7.1 Bebyggelse

Överallt där människor bor och vistas uppkommer en lång rad potentiella hot för en nedströms belägen vattentäkt. Riskerna är dels förknippade med boende, dels med olika typer av verksamheter.

All hantering av för yt- eller grundvattnet skadliga ämnen som kan komma i kontakt med vattentäktens tillrinning utgör en risk för vattentäkten. Olyckor kan inträffa som orsakar stora utsläpp av skadliga ämnen, men även kontinuerliga diffusa utsläpp riskerar att hota vattentäkten.

De riskkällor för Dingle som förknippas med bebyggelse är bland annat:

- Avlopp
- Oljecisterner
- Hemkemikalier
- Energianläggningar/värmepumpar
- Parkering och uppställning av fordon samt fordonstvätt
- Dagvatten från bebyggda ytor
- Transformatorer och transformatorstationer

Avlopp

Risker förknippade med avlopp är bland annat utsläpp av mikrobiella föroreningar till omgivande mark och vatten. Andra risker kan exempelvis utgöras av läkemedelsrester samt tvättmedel som når omgivande mark och vatten. Även stora mängder av ämnen såsom kväve och fosfor kan utgöra ett hot mot en vattentäkt eller en vattenförekomst.

Inom tillrinningsområdet till Dingle grundvattentäkt finns ett kommunalt avloppsreningsverk där spillvatten från Dingle och Hällevadsholm behandlas. Reningsverket är dimensionerat för 4 300 personer. Verket har mekanisk och biologisk rening samt ett tredje kemiskt steg. Dessutom sker avvattning av avloppsslammet.

Inom tillrinningsområdet finns ett mindre antal enskilda avloppsanläggningar vilka bedöms vara av varierande standard. Risken för förorening av grundvattnet från dessa bedöms vara beaktansvärd. Enligt översiktsplanen har cirka hälften av kommunens enskilda avloppsanläggningar brister som behöver åtgärdas.

Oljecisterner

I samband med uppvärmning av bostäder hanteras ibland stora volymer petroleumprodukter. Även cisterner inomhus kan utgöra en risk om det finns avlopp så att eventuellt spill kan nå mark-, yt- eller grundvatten eller dagvattenssystemet. Risk uppkommer främst vid transport av petroleumprodukter och vid påfyllning av cisterner.

Inom tillrinningsområdet till Dingle grundvattentäkt finns ett mindre antal gårdar och bostadshus där oljeuppvärmning bedöms förekomma.

Hemkemikalier

Många av de produkter som används i hushållet och i trädgården, såsom bekämpningsmedel, smörjolja, städmedel och målarfärg, utgör vid ovarsam hantering av större mängder en beaktansvärd risk för vattentäkten. Till exempel kan rester av bekämpningsmedel redan vid låga halter påverka vattenkvaliteten och nedbrytningen av många medel är långsam vilket gör att ämnena stannar kvar länge i marken där nedbrytningen och fastläggningen kan vara liten.

Då Dingle tätort utgör en del av tillrinningsområdet bedöms risken med användande av hemkemikalier vara beaktansvärd.

Energianläggningar/värmepumpar

Inom tillrinningsområdet förekommer berg- och jordvärmeanläggningar för bostadsuppvärmning. Den främsta risken är kopplad till punktering av det tätande lerlagret i området, vilket i sig är en förutsättning för det artesiska förhållande som råder i vattentäkten. I de fall då energianläggningarna inte är helt täta föreligger risk även i driftskedet genom att köldbärarvätska kan läcka till grundvattnet, men denna risk anses liten.

Riskanalysen behandlar endast risker som kan medföra emission av en förorening varför risken kopplad till punktering av lerskiktet inte tas upp där. Dock bedöms förfarandet utgöra en beaktansvärd risk för vattentäkten och reglering av borring bör ske i skyddsföreskrifterna.

Parkering och uppställning av fordon samt fordonstvätt

Parkering och uppställning av fordon kan medföra läckage av bland annat petroleumprodukter. Läckage kan uppkomma både vid normal parkering till följd av fel på de parkerade eller uppställda fordonen samt vid bensinstöld. Parkering och uppställning av fordon innebär därmed en beaktansvärd risk för negativ påverkan på grundvattnet.

Fordonstvätt kan ske med olämpliga produkter som med tvättvattnet tillförs vattendrag och grundvatten. Även de ämnen som sitter fast på fordonen och som lossnar vid tvätt utgör en risk för förorening av vattentäkten.

Parkering och uppställning av fordon samt fordonstvätt innebär en risk för förorening av vattentäkten genom att föroreningar kan föras med grundvattnet eller genom ytavrinning från hårdgjorda ytor där dränering till kommunalt avlopp saknas.

Då Dingle samhälle är beläget inom det bedömda tillrinningsområdet bedöms parkering och uppställning av fordon samt fordonstvätt förekomma i relativt stor utsträckning, vilket innebär en beaktansvärd risk för förorening av vattentäkten.

Dagvatten från bebyggda ytor

En beaktansvärd föroreningskälla utgör dagvatten som uppstår i samband med avrinning av nederbörd från bebyggda ytor eller vid snösmältning. Dagvattnets innehåll av föroreningar varierar beroende på vilken typ av aktivitet som förekommer i dagvattnets upptagningsområde, markförhållanden och typ av avledning inom det aktuella området.

Dagvatten är en källa till tillförsel av bland annat koppar, bly, zink, krom, nickel, kadmium och klorid. Föroreningar utgörs bland annat av lakningsprodukter från bly- och kopparkoppar. Undersökningar utförda av SLU har visat på förekomst av bekämpningsmedel i dagvatten ifrån villaområden⁹.

Dingle samhälle utgörs till stor del av hårdgjorda ytor och risken att Dingle vattentäkt skall påverkas av dagvatten från dessa ytor bedöms vara beaktansvärd.

Transformatorer och transformatorstationer

I bebyggda områden är transformatorer och transformatorstationer vanligt förekommande. I mer glesbefolkade områden är det vanligare med små transformatorer som sitter på ledningsstolpar. Transformatorstationer kan innehålla olja som innehåller cancerogena ämnen. En annan risk med transformatorstationer är att marken runtomkring dem ofta ogräsbekämpas.

Då en del av tillrinningsområdet utgörs av Dingle samhälle förmodas transformatorer och transformatorstationer förekomma. Denna riskkälla hanteras i riskanalysen inom ramen för "Spridning av kemiska bekämpningsmedel". Risk kopplad till spill och läckage av olja bedöms inte vara beaktansvärd då denna hantering förmodas ske inne i transformatorbyggnaderna. Hantering av olja vid transformatorer som inte är överbyggda bedöms utgöra en marginell risk för vattentäkten.

⁹ SLU Undersökning av bekämpningsmedel i vatten från jordbruk och samhällen år 2001, Uppsala 2002.

Sammanfattning

I riskanalysen, Bilaga 1, bedöms följande risker förknippade med bebyggelse:

- Enskilda avlopp
- Dingle avloppsreningsverk
- Oljecisterner för uppvärmning
- Hemkemikalier
- Energianläggningar i mark och berg
- Parkering och uppställning av fordon
- Fordonstvätt
- Dagvatten från bebyggda ytor
- Spridning av kemiska bekämpningsmedel

6.7.2 Jord- och skogsbruk

Jordbruk och skogsbruk utgör i olika delar av verksamheten varierande hot för vattentäkten. Inom jordbruket är det framförallt ovarsam spridning av vissa bekämpningsmedel och växtnäringsämnen såsom handelsgödsel, naturgödsel och urin som kan förorsaka försämrad vattenkvalitet.

Risker som finns i skogsbruk är bland annat avverkning, spridning av gödsel i skogsmark och hantering av plantor som behandlats med bekämpningsmedel och användning av träskyddsmedel. De riskkällor för Dingle grundvattentäkt som förknippas med jord- eller skogsbruk är:

- Bekämpningsmedel
- Gödselmedel
- Djurhållning
- Farmartankar
- Avverkning

Bekämpningsmedel

Inom jord- och skogsbruk används olika typer av bekämpningsmedel. En del bekämpningsmedel är svårnedbrytbara vilket gör att de under en lång tid framöver kan komma att utgöra en risk för försämrad vattenkvalitet. Även hantering och förvaring av bekämpningsmedel utgör en riskkälla.

Eftersom det inom tillrinningsområdet till Dingle vattentäkt finns en betydande andel jordbruksmark bedöms risken kopplad till hantering av bekämpningsmedel vara beaktansvärd.

Gödselmedel

Det finns huvudsakligen två typer av gödselmedel; handelsgödsel (kemiskt framställt) och naturgödsel (djurspillning).

Växtnäringsämnen tillförs vattnet av flera orsaker. Det kan till exempel bero på naturlig utlakning, förhöjd utlakning på grund av kalhuggning eller markberedning samt ökad tillförsel av ämnen till följd av hantering av gödselmedel i jord- och skogsbruket.

Hantering av gödselmedel omfattar bland annat lagring, transport och spridning. Gemensamt för den mesta gödselhanteringen är att ofta hanteras betydande mängder inom ett begränsat område eller inom en begränsad tid vilket leder till att växtnäringsämnen kan läcka till grundvattnet antingen från ett och samma ställe (till exempel en bristfälligt utformad gödselstad) eller inom en kort tidsperiod, men utspritt över ett större område (till exempel kopplad till sådd under våren). Även vid markberedning kan växtnäringsämnen läcka till omgivande vatten.

Spridning av slam från reningsverk eller enskild reningsanläggning kan utgöra ett hot mot vattenkvaliteten. Detta är dock i dagsläget inte tillåtet inom Munkedals kommun. Andra, för vattenkvaliteten, riskfyllda företeelser såsom lagring av gödsel och näringsläckage kan dock förekomma.

Spridning av gödselmedel utgör en risk för spridning av näringsämnen (kväve och fosfor) till omgivningen. Naturliga gödselmedel utgör dessutom en risk för vattenkvaliteten genom dess innehåll av mikrobiella föroreningar bestående av organismer som kan överleva under lång tid.

Eftersom det inom tillrinningsområdet till Dingle vattentäkt finns en betydande andel jordbruksmark bedöms risken kopplad till hantering av såväl handelsgödsel som naturgödsel vara beaktansvärd.

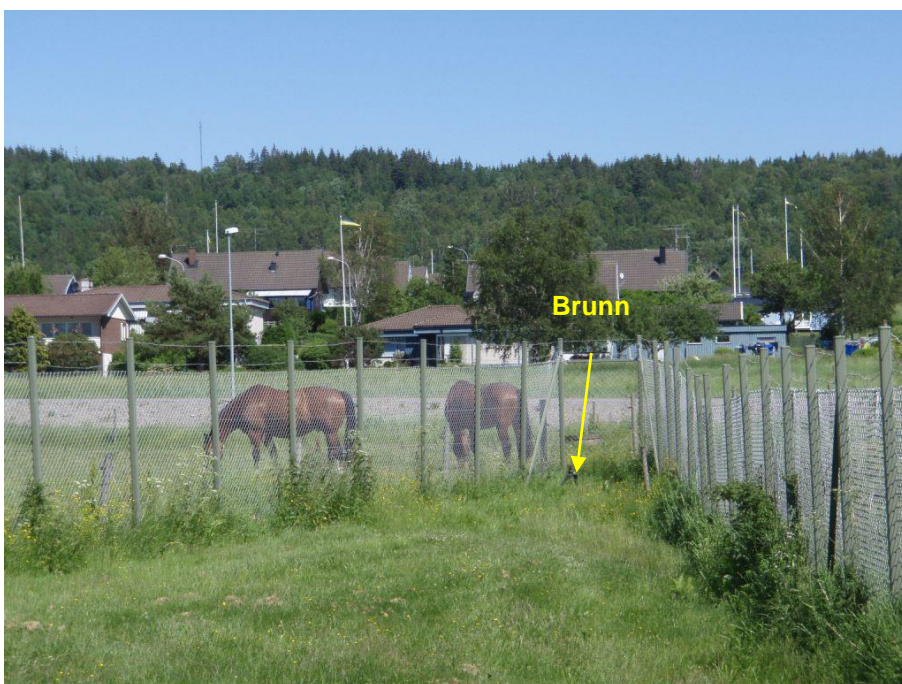
Djurhållning

Djurhållning inom tillrinningsområdet till en vattentäkt kan orsaka spridning av mikrobiella patogener. Flera sådana sjukdomsutbrott är kända från andra länder. Världshälsoorganisationen (WHO) anser att det största hotet mot vattenkvaliteten i de industrialiserade länderna är patogener i dricksvatten.

Då det förekommer djurhållning inom tillrinningsområdet bedöms denna risk vara beaktansvärd för Dingle vattentäkt. Vid tidpunkten för riskbedömning i fält (juni 2007) förekom betning i direkt anslutning till vattentäktsområdet, se Figur 11. Växttäckets var dessutom bitvis avbetat, vilket ökar risken för att vattentäkten skall påverkas då växternas naturliga näringsupptag minskar. Antalet djur påverkar risken.

Figur 10: Jordbruksmark i närområdet till Dingle vattentäkt.

Figur 11: Betning förekommer i direkt anslutning till uttagsbrunnarna. Endast den ena av två brunnar är synlig i bilden.

30 (56)

RAPPORT
2019 07-10, REVIDERAD 2020-07-07

Farmartankar

Farmartankar inom jord- och skogsbruksverksamhet innebär en risk för att diesel och andra petroleumbränslen genom spill och läckage kan nå grundvattnet. Vid exempelvis avverkning av skog eller vägarbeten inom Dingletäktens tillrinningsområde finns en beaktansvärd risk att farmartankar placeras och hanteras så att det uppkommer en risk för förorening av grundvattenförekomsten. Det finns även risk för spill i samband med tankning och stöld från mobila lagringstankar för petroleumprodukter i samband med skogsavverkning.

Eftersom det inom tillrinningsområdet till Dingle vattentäkt finns en betydande andel jordbruksmark bedöms risken kopplad till farmartankar vara beaktansvärd.

Avverkning

Skogsbruk innebär en risk för försämrade vattenkvalitet av flera anledningar. Avverkning innebär att den skyddande effekt som växttäckningen utgör minskar vilket gör marken och grundvattenmagasinet mer sårbart. Vid avverkning ökar också näringsläckage från marken i viss mån vilket medför ökad tillförsel av näringsämnen till grundvattnet. De maskiner som används vid avverkningen utgör en risk för negativ påverkan på mark och grundvatten i de fall de drivs av petroleumprodukter vilka kan läcka från maskinerna.

Upplag av bark, flis, spån, timmer och liknande i samband med skogsbruk kan utgöra ett hot mot vattentäkten genom läckage av bland annat fenoler.

Inom tillrinningsområdet förekommer skogsbruk i liten omfattning. Risken för snabb ytavrinning är dock stor på grund av förekomst av lera och tunna jordlager, varför risken förknippad med skogsbruk är att betrakta som beaktansvärd för Dingle vattentäkt.

Sammanfattning

I riskanalysen, Bilaga 1, bedöms följande risker förknippade med jord- och skogsbruk:

- Spridning av kemiska bekämpningsmedel
- Övrig hantering av kemiska bekämpningsmedel
- Spridning av naturgödsel
- Övrig hantering av naturgödsel
- Spridning av handelsgödsel
- Övrig hantering av handelsgödsel
- Djurhållning
- Hantering av diesel och andra petroleumdrivmedel
- Avverkning
- Timmerupplag

6.7.3 Vägar och järnvägar

Vägtrafik nära en vattenförekomst kan medföra risk för negativ påverkan, dels genom diffus spridning med vägdagvatten (till exempel halkbekämpning), dels genom olyckor där för grundvattnet skadliga ämnen läcker ut.

I tillrinningsområdet till Dingle vattentäkt finns ett flertal vägar av varierande storlek. Länsväg 165 passerar ca 50 meter öster om vattentäkten, se Figur 12. Länsväg 174 passerar några hundra meter norr om vattentäkten. I övrigt förekommer asfalterade vägar i och i förbindelse med Dingle samhälle. Mindre grusvägar förekommer bland annat i nära anslutning till vattentäkten. Järnvägen är belägen inom det bedömda tillrinningsområdet, cirka 1 km öster om vattentäkten.

De riskkällor inom tillrinningsområdet som är relaterade till vägar och järnvägar är:

- Olyckor på väg
- Olyckor på järnväg
- Vägdagvatten
- Bekämpningsmedel på banvall

Figur 12: Länsväg 165 passerar cirka 50 meter öster om vattentäkten.

Olyckor på väg

Olyckor sker statistiskt sett på alla typer av vägsträckor men speciellt utsatta delar utgörs av vägavsnitt där trafiksituationen är komplex och där trafikmängden hög. Olyckor kan orsaka stora utsläpp av förorenande ämnen, koncentrerat i både tid och rum vilket gör att risken för negativ påverkan på vattentäkten är stor. Faktorer såsom vägstandard och

hastighetsbegränsningar liksom växtlighet inom vägområdet har stor betydelse för olycksrisken.

Olyckor med transport av farligt gods kan medföra att stora mängder förorenande ämnen sprids till omgivningen inom en kort tid och som punktutsläpp. Olyckor med personbilar kanske tillför en totalt sett större mängd skadliga ämnen, men spridningen är mer utspridd både i området och i tiden.

Då Länsväg 165 passerar i nära anslutning till vattentäkten och Dingle samhälle är beläget inom det bedömda tillrinningsområdet bedöms risker kopplade till olyckor på vägar vara beaktansvärda för Dingle grundvattentäkt, se Figur 13.

Figur 13: Olyckor på väg 165 utgör en beaktansvärd risk för Dingle vattentäkt.

Olyckor på järnväg

Trafik på järnväg kan orsaka urspårningar och kollisioner med läckage av, för vattentäkten, skadliga ämnen som följd. Ofta transporteras mycket stora mängder med ett enda tågset.

Vägdagvatten

Dagvatten från vägar utgör en beaktansvärd diffus föroreningskälla för grundvattnet i närområdet. Föroreningar utgörs bland annat av restprodukter från transporter, dvs. väg-, däck- och fordonsslitage. Vägdagvatten innehåller ofta höga halter av tungmetaller i form av koppar, bly och kadmium samt opolära alifatiska kolväten. Även emissioner från biltrafiken utgör en riskkälla.

Vägdagvatten innehåller även föroreningar som läckt ut vid olyckor, varav en del stannar kvar på vägbanan och sköljs bort med dagvattnet vid nästa regntillfälle.

Klorid från vägsalt kan utgöra en risk för en vattentäkt. Vid behov sprids något kg salt/m², år. Även salt som används för dammbindningsändamål utgör en risk för vattentäkten. Det är inte känt huruvida dammbindningsmedel används eller ej på grusvägen i närheten av vattentäkten. Upplag av vägsalt kan utgöra en risk för en vattentäkt om upplaget saknar täckning så att nederbörd kan infiltrera och föra med sig salt till grundvattnet. Även spill i samband med hantering kan utgöra en risk. I tillrinningsområdet till Dingle vattentäkt bedöms upplag av vägsalt vara marginellt förekommande och utgör inte en beaktansvärd risk.

Drift- och underhållsarbeten på vägar riskerar att påverka vattenförekomsten negativt, samtidigt som det är nödvändigt för att minska risker för olyckor. Upplag av snö från trafikerade ytor kan innehålla stora mängder föroreningar och upplag av asfalt och oljegrus kan medföra att förorenande ämnen förs med avrinnande vatten till vattenförekomsten.

Vid beläggningsarbete på vägar kan föroreningsmängden i dagvattnet öka, dels genom att vattnet tar upp ämnen från de material som läggs på vägbanan, dels genom användningen av maskiner vilka kan läcka drivmedel, olja mm. Även kontinuerligt slitage där små partiklar frigörs från däck och vägbanan bidrar till förorening av vägdagvatten.

Då Länsväg 165 passerar i nära anslutning till vattentäkten och Dingle samhälle är beläget inom det bedömda tillrinningsområdet bedöms risker kopplade till vägdagvatten vara beaktansvärda för Dingle grundvattentäkt.

Bekämpningsmedel på banvall

Järnvägar utgör en risk för påverkan på vattenkvaliteten främst genom användningen av bekämpningsmedel på banvallen. Vegetation på banvallen kan försämra sikten och göra spåren mycket hala varför dessa kontinuerligt måste ogräsbekämpas.

Sammanfattning

I riskanalysen, Bilaga 1, bedöms följande risker förknippade med vägar och järnvägar:

- Olyckor på väg 165
- Olyckor på övriga vägar
- Olyckor med farligt gods på väg 165
- Olyckor med farligt gods på övriga vägar
- Olyckor med farligt gods på järnväg
- Dagvatten från väg 165
- Dagvatten från övriga vägar
- Dagvatten från grusvägar
- Upplag av snö
- Upplag av asfalt och oljegrus
- Spridning av kemiska bekämpningsmedel

6.7.4 Markarbeten

Det finns flera olika typer av markarbeten som medför risk för negativ påverkan på grundvattnet. Omfattande schaktning, grävning och borrhingsarbeten inom vattentäktens tillrinningsområde utgör hot mot vattenkvaliteten genom ökad risk för spridning av förorenande ämnen från arbetsmaskiner, till exempel smörjolja och drivmedel.

Då artesiska förhållanden råder kan borrhning, pålning, spontning samt andra markarbeten medföra punktering av det tätande skiktet med vattenläckage och minskat vattentryck i vattentäkten som negativa följder. Riskanalysen behandlar endast risker som kan medföra emission av en förorening varför risken kopplad till punktering av lerskiktet inte tas upp där. Dock bedöms förfarandet utgöra en beaktansvärd risk för vattentäkten och reglering av diverse markarbeten bör ske i skyddsföreskrifterna.

Även tillförsel av material för till exempel utfyllnad och utjämning av mark innebär en risk för vattentäkten. Det kan inte uteslutas att det i vissa fall förekommer utfyllnad med orena massor.

I samband med täktverksamhet förekommer olika åtgärder som utgör risker för försämrade yt- eller grundvattenkvalitet/kvantitet. Exempel på sådana åtgärder är bortledning av yt- eller grundvatten och utfyllning av förorenade massor. Vid återställning av en materialtäkt läggs ofta stora mängder massor i täkten för att jämna ut de branta kanterna. Risken förknippad med materialtäktsverksamhet bedöms vara beaktansvärd då det nordväst om Dingle samhälle och inom tillrinningsområdet för Dingle grundvattentäkt förekommer en materialtäkt.

Det kan inte uteslutas att materialtäkt för hushållsbehov förekommer inom tillrinningsområdet. Detta bedöms dock inte utgöra en beaktansvärd risk för Dingle vattentäkt och inkluderas därför inte i riskanalysen.

Sammanfattning

I riskanalysen, Bilaga 1, bedöms följande risker förknippade med täktverksamhet och andra markarbeten:

- Markarbeten
- Materialtäkt
- Utfyllning med orena massor

6.7.5 Industrimiljöer

Cirka 200 meter söder om Dingle grundvattentäkt förekommer ett litet industriområde.

Områden med etablerad industri och småföretagande utgör en risk för en närbelägen vattentäkt bland annat på grund av de transporter som sker till och från dessa områden. Parkering och uppställning av fordon, liksom dagvatten, bedöms också utgöra beaktansvärda risker för en närbelägen vattentäkt. Beroende på vilken typ av verksamhet som bedrivs i området kan också själva verksamheten i sig utgöra en risk för vattentäkten.

Sammanfattning

I riskanalysen, Bilaga 1, bedöms följande risker förknippade med industrimiljöer:

→ Olycka eller läckage inom industriområde

6.7.6 Förvaring av avfall

Förvaring av avfall omfattar deponier, tillfälliga eller långvariga upplagsplatser samt platser för sortering av avfall. Hushållsavfall och annat avfall som hanteras på ett olämpligt sätt utgör en risk för förorening av såväl yt- och grundvatten. Även tillfälliga eller mer långvariga upplag på bostadsfastigheter utgör en beaktansvärd risk för förorening av en nedströms belägen vattentäkt.

Idag förekommer inga godkända upplag av denna typ inom tillrinningsområdet till Dingle vattentäkt, dock bedöms mindre upplag av avfall på enskilda fastigheter förekomma.

I riskanalysen, Bilaga 1, bedöms följande risker förknippade med förvaring av avfall:

→ Mindre upplag av avfall

6.7.7 Övrigt

Cirka 500 meter norr om vattentäkten är en bensinstation belägen. Risk uppkommer främst vid transport av petroleumprodukter och vid påfyllning av cisterner. Även läckage från cisterner kan förekomma.

Bygglov har medgetts till etablering av ytterligare en bensinstation i Dingle. Verksamheten kommer att omfatta lagring av MK1-diesel, ca 500 m³/år.

I centrala Dingle fanns tidigare en bensinstation där förorening av marken har konstaterats. Inom Dingle samhälle finns dessutom fastigheter där Miljö- och byggförvaltningen i Munkedals kommun misstänker att marken är förorenad men inga undersökningar har utförts för att fastställa föroreningssituationen.

Kring 2009 sanerade företaget Brandt de kända föroreningarna i samband med att nedgrävda bränslecisterner byttes ut. Ytterligare en f.d. bensinstation inom tätorten sanerades delvis år 2001-2012 via SPIMFAB. Några tomma cisterner och underliggande lera lämnades kvar, men bedömdes inte utgöra någon betydande risk.

Förorenad mark kan utgöra en risk för vattentäkten om föroreningarna når grundvattnet. Eftersom det inte finns någon konstaterad förorening, att de kända föroreningarna sanerades, och det inte heller är lämpligt att reglera redan förorenad mark i skyddsföreskrifterna, ingår inte denna risk i riskanalysen. Dock bör föroreningssituationen utredas och åtgärder vidtas för att minska risken att vattentäkten påverkas av förorenad mark inom tillrinningsområdet.

I riskanalysen, Bilaga 1, bedöms följande risker förknippade med övrig verksamhet:

→ Drivmedelsstation

7 RISKBEDÖMNING

7.1 Modell för riskbedömning

Den modell som använts för riskanalysen, följer anvisningarna i Naturvårdsverkets handbok 2010:5 om att risker kan beräknas som produkten av konsekvens och sannolikhet. Modellen som här har använts har hämtats från Livsmedelsverkets handbok "Risk- och sårbarhetsanalys för dricksvattenförsörjning", vilken även är tillämpbar på en vattentäkt.

Fyra olika sannolikhetsklasser och fyra olika konsekvensklasser utifrån specificerade kriterier i Livsmedelsverkets handbok har använts för att kategorisera riskkällorna. Dessa resulterar teoretiskt i 16 kombinationer av sannolikhet och konsekvens, vilka kategoriseras i fyra nivåer av risk. De olika nivåerna för risk återspeglas sedan i behov av restriktionsnivå (anmälan, tillstånd, förbud) i vattenskyddsföreskrifterna.

7.1.1 Sannolikhetsbedömning

För respektive riskkälla har en översiktlig sannolikhetsbedömning genomförts. Sannolikhetsbedömningen (vald sannolikhetsklass) baseras på nedanstående faktorer, vilka tillsammans uttrycker sannolikheten hur ofta en oönskad händelse bedöms kunna inträffa.

- Sannolikhet för riskförekomst inom skyddsområdet
- Sannolikhet för emission vid riskförekomst inom skyddsområdet
- Sannolikhet för ogynnsam transportmöjlighet till vattentäkten

Sannolikheten delas in i fyra nivåer enligt kriterier beskrivna nedan, och är en överföring av Livsmedelsverkets befintliga nivåer för sannolikhetsklassning, beskrivna i Livsmedelsverkets handbok "Risk- och sårbarhetsanalys för dricksvattenförsörjning". I riskbedömningen i bilaga 1 redovisas sannolikheten för respektive riskkälla som någon av nedanstående S-klass (S1-S4).

Sannolikhet	Kriterier
S1: Liten sannolikhet	Händelsen bedöms inträffa mer sällan än en gång på 50 år.
S2: Medelstor sannolikhet	Händelsen bedöms kunna inträffa inom de närmaste 10-50 åren.
S3: Stor sannolikhet	Händelsen bedöms kunna inträffa de närmaste 1-10 åren.
S4: Mycket stor sannolikhet	Händelsen bedöms inträffa en gång per år eller oftare.

7.1.2 Konsekvensbedömning

För respektive riskkälla har en översiktlig konsekvensbedömning genomförts. Konsekvensbedömningen (vald konsekvensklass) baseras på nedanstående faktorer, vilka tillsammans uttrycker konsekvensen av en eventuell oönskad händelse.

- Markens och vattnets sårbarhet uttryckt som systemets inneboende känslighet för påverkan
- Avståndets inverkan på reduktion av föroreningen genom nedbrytning, fastläggning och spädning fram till vattenuttaget
- Emissionens inneboende förmåga att motstå nedbrytning och fastläggning
- Emissionens farlighet
- Belastning, mängd, volym av emissionen
- Utbredning av riskförekomst

Precis som för sannolikhetsbedömningen redovisas om den konsekvens som beaktas är relaterad till normala förhållanden för riskkällan, en brist som uppstår eller om det är en olycksartad händelse. Konsekvensen redovisas som K-klass (K1-K4) i bilaga 1, och är en överföring och tolkning av Livsmedelverkets befintliga nivåer för konsekvensklassning, beskrivna i Livsmedelverkets handbok "*Risk- och sårbarhetsanalys för dricksvattenförsörjning*".

Konsekvens	Kriterier
K1: Liten konsekvens	Obetydlig påverkan på råvattenkvaliteten
K2: Medelstor konsekvens	Försämrad råvattenkvalitet som kan påverka dricksvattenkvaliteten.
K3: Stor konsekvens	Kortvarig försämrad råvattenkvalitet som ställer höga krav på beredningen annars är hälsoeffekter troliga.
K4: Mycket stor konsekvens	Långvarig försämring av råvattenkvaliteten som ställer höga krav på beredning annars är hälsoeffekter troliga.

7.1.3 Riskmatris

När sannolikhet och konsekvens för en oönskad händelse har bedömts kan den placeras in i den riskmatris som redovisas nedan och tilldelas på detta vis en "riskklass". Risken är indelad i fyra olika klasser där riskklass 1 är den lägsta riskklassen och riskklass 3 är den högsta riskklassen.

Att en riskkälla i riskbedömningen får riskklass 1 innebär inte att den inte utgör någon risk, d.v.s. den kan inte bortses ifrån. Det är också viktigt att poängtera att indelningen i

38 (56)

RAPPORT
2019 07-10, REVIDERAD 2020-07-07

riskklasser kan göras på andra sätt än vad som redovisas i riskmatrisen nedan. Indelningen som används här har dock bedömts lämplig för det syfte riskanalysen har i detta sammanhang.

Sannolikhet	Konsekvens			
	K1 liten	K2 medelstor	K3 stor	K4 mycket stor
S4 – mycket stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 3
S3 – stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 3
S2 – medelstor	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3
S1 – liten	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 2

Riskenivåerna i riskmatrisen har följande innebörd när det gäller krav på åtgärder etc.:

Riskklass	Innebörd
Riskklass 1	Förenklad riskhantering, förebyggande åtgärder som egenkontroll och avvikelshantering ska upprättas
Riskklass 2	Aktiv riskhantering, förebyggande och/eller förberedande åtgärder ska övervägas.
Riskklass 3	Risken måste reduceras, förebyggande och/eller förberedande åtgärder är nödvändiga.

Risken utgörs av produkten mellan konsekvensen av en störning och sannolikheten för att denna störning skall inträffa. Konsekvensen av störningen är i detta fall att råvattenkvaliteten försämras.

Det är framförallt de risker som är belägna nära vattentäkten eller uppströms vattentäkten som utgör det största hotet mot dricksvattenkvaliteten.

I riskanalysen identifieras och värderas beaktansvärda riskkällor som förekommer i dagsläget eller som kan tänkas komma att förekomma i framtiden. Riskobjekt utgörs per definition av riskkälla på en specifik plats, dvs. flera riskobjekt av samma typ definierar en typ av riskkälla. I modellen har vi valt att fokusera på riskkällorna, alternativt dess verksamheter, men inte de platsbundna riskobjekten, eftersom dessa är föränderliga. Riskkällornas verksamheter kan sedan regleras i vattenskyddsföreskrifterna, om de är beaktansvärda.

7.2 Riskbedömningens resultat

Resultatet av riskanalysen redovisas i *bilaga 1*. De riskkällor som utifrån klassningen bedöms utgöra störst risk för Dingle som vattentäkt är (utan inbördes ordning):

- Spridning av bekämpningsmedel
- Dagvatten från asfalterade vägar och bebyggda ytor
- Mindre upplag av avfall
- Fordonstvätt
- Spridning av naturgödsel
- Enskilda avloppsanläggningar
- Djurhållning
- Upplag av asfalt och oljegrus
- Upplag av snö

Det är viktigt att understryka att endast riskkällor som hamnar långt ifrån varandra i analysen utgör verkligt skilda risker för vattentäkten. För att avgöra vilken risknivå som enskilda verksamheter utgör för vattentäkten och vilka specifika åtgärder som kan anses motiverade vid dessa riskkällor i syfte att öka skyddet för vattentäkten krävs en mer detaljerad analys, vilket inte ingår i detta arbete.

7.3 Riskanalysens användning

Riskanalysen är ett verktyg för att systematiskt kategorisera risker inom vattentäktens tillrinningsområde. Även om resultatet av riskanalysen är grovt utgör det, tillsammans med aktuell belastning och normer för råvattenkvaliteten, en lämplig grund för att bestämma skyddsföreskrifternas omfattning. I princip bör de risker regleras som har såväl hög sannolikhet som konsekvens. I princip bör också restriktionsnivån vara högre i vattentäktens zonen än i sekundär skyddszon på grund av det kortare avståndet till vattentäkten.

Riskklassen och "normalbestämmelserna" enligt de allmänna råden om vattenskyddsområde avgör föreskrifternas restriktionsnivå. De allmänna råden anger en lägsta restriktionsnivå.

Vattenskyddsföreskrifter är primärt riktade mot verksamheter vilka uppfyller vattenskyddsföreskrifternas rekvisit. Eftersom riskanalysens syfte är att göra en relativ värdering till grund för val av restriktionsnivå, och inte en absolut värdering av varje riskobjekt, omfattar riskanalysen snarare riskkällor än riskobjekt.

Arbetsmodellen synliggör i enlighet med Naturvårdsverkets rekommendationer de risker som bedöms utgöra allvarliga hot mot vattentäkten. I vissa undantagsfall kan riskkällor som utgör en hög sannolikhet och hög konsekvens komma att undantas från reglering genom föreskrifter eller annan typ av åtgärd på grund av att de är svåra att reglera.

7.4 Riskanalysens känslighet

På grund av att riskanalysen inte fokuserar på varje enskilt riskobjekt för sig, utan grupperar samma typ av risker till en riskkälla blir den rangordning som presenteras i Bilaga 1 approximativ och endast indikativ. Endast riskobjekt som hamnar långt ifrån varandra i rang utgör verkligt skilda risker för vattentäkten. I den mån inte "förbud" anges får tillstånd reglera omständigheterna i de specifika fallen.

Det krävs en mer detaljerad riskanalys för att avgöra vilken risknivå enskilda verksamheter/objekt utgör för vattentäkten och vilka specifika åtgärder som kan anses vara motiverade för enskilda verksamheter/objekt ingående i riskanalysen.

7.5 Skyddsbehov

Grundvattenmagasinets sårbarhet och vattentäktens värde styr behovet av att skydda vattentäkten. Vattentäkten har stort värde som en viktig huvudvattentäkt för Munkedals kommun. På grund av vattentäktens läge i ett huvudsakligen slutet grundvattenmagasin bedöms sårbarheten vara måttlig. I de delar av grundvattenmagasinet där ytliga täta jordlager saknas och där huvuddelen av infiltrationen sannolikt sker bedöms sårbarheten vara stor.

Eftersom skyddsvärdet är mycket högt, sårbarheten är måttlig till stor och det förekommer och kan tänkas förekomma beaktansvärda risker, bedöms därför skyddsbehovet i form av fysiska och administrativa åtgärder som stort. Inrättande av nytt vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter är ett sätt att öka skyddet.

8 ÅTGÄRDER FÖR RISKMINSKNING

Åtgärder och riskhantering syftar till att minska påverkan från befintliga riskkällor, men bör även vara framåtsyftande för att hantera eller minimera framtida potentiella risker för vattentäkten. Omfattning och nivå av åtgärder är till stor del kopplat till den riskanalys som utförts inom ramen för vattenskyddsprocessen. Hur kopplingen mellan riskanalysens sammanfattande resultat (tre riskklasser) och åtgärdsnivå bedöms i arbetet med Munkedals vattenskyddsområden visas i tabellen nedan.

Riskklass	Betydelse för riskhanteringen
Riskklass 1	Förenklad riskhantering*, förebyggande åtgärder som egenkontroll och avvikelshantering ska upprättas
Riskklass 2	Aktiv riskhantering*, förebyggande och/eller förberedande åtgärder ska övervägas.
Riskklass 3	Risken måste reduceras, förebyggande och/eller förberedande åtgärder är nödvändiga.

**Med begreppet riskhanteringsprocess avses hela kedjan, från det att risken analyseras till det att åtgärder vidtas¹⁰.*

Olika typer av riskreducerande åtgärder bidrar på olika sätt till ett ökat vattenskydd. Vilka åtgärder som är lämpliga varierar för olika risker och beror på syftet och förutsättningar i det aktuella vattenskyddsområdet samt på riskens allvarlighetsgrad och hot. I riskinventeringen redovisas potentiella föroreningskällor. En bedömning av dessa har gjorts och redovisas i föregående kapitel. För var och ett av de riskkällor som ingår i riskanalysen i Bilaga 1 har förslag till åtgärd tagits fram. Denna lista redovisas i Bilaga 2.

De åtgärdstyper som kan bidra till riskminskning, och därmed ett ökat vattenskydd, utgörs främst av följande;

- Vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter
- Beredskap att agera i nödsituation
- Detaljerad riskanalys
- Riktlinjer för planering
- Tillsyn
- Fysisk åtgärd
- Information

En kort beskrivning av den generella nyttan med respektive åtgärd redovisas i följande avsnitt. Inom ramen för vattenskyddsprocessen har en översiktlig analys utförts av lämpliga åtgärder för att minska risknivån inom Dingle vattenskyddsområde. I fortsatt arbete rekommenderas Munkedals kommun att fördjupa arbetet med de åtgärder som ligger utanför det administrativa arbetet med vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter.

Utifrån en samhällsekonomisk analys kan vattentäktens skyddsvärde och kostnadseffektiviteten i olika skyddsåtgärder uppskattas. Detta kan utgöra ett bättre

¹⁰ Riskanalys från råvatten till tappkran, Svenskt vatten utveckling, rapport nr 2010-08, Andreas Lindhe.

beslutsunderlag vid diskussioner om olika skyddsåtgärder. En sådan analys ligger dock utanför ramen för aktuellt uppdrag.

8.1 Vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter

Vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter är en administrativ åtgärd där ett geografiskt område avgränsas för att skapa ett skydd för en vattentäkt. Inom det geografiska området som utgör vattenskyddsområde fastställt bestämmelser, s.k. skyddsföreskrifter, som anger vad man inte får lov att göra inom området utan tillstånd eller anmälan. Även förbud kan förekomma. Vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter meddelas med stöd av Miljöbalken 7 kap. §§ 21-22. Vägledning för utformning av vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter ges i Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde 2010:5 samt Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområde 2003:16 (med senare uppdateringar i den mån det tillkommer).

8.2 Beredskap att agera i nödsituation

En viktig åtgärd för att minska konsekvensen av en oönskad händelse eller nödsituation är att ha en fungerande beredskap att agera för att förhindra eller motverka negativ påverkan på vattentäkterna. En metod som kan användas i syfte att säkerställa att rätt beredskap finns tillgänglig är att upprätta en beredskapsplan. Även övningsmoment som "simulerar" en nödsituation bedöms vara en verksam åtgärd för att upprätthålla beredskap.

Konkret och aktuell information i en beredskapsplan, ökar tryggheten och underlättar arbetet för de som behöver kunna agera snabbt. Förutom räddningstjänsten kan även olika verksamhetsutövare med fördel ha beredskap att hantera en eventuell olycka i sin verksamhet. Räddningsinsatser som kan påbörjas snabbt och bedrivs effektivt medför att konsekvenserna av olyckan kan minimeras.

En beredskapsplan ska bara innehålla information och instruktioner som verkligen behövs i en nödsituation. Instruktioner ska vara tydliga och lätta att följa.

Beredskapsplanen bör lämpligen innehålla följande information¹¹:

- Ansvarsfördelning
- Larmplan
- Sårbarhetskarta
- Åtgärdsplan för respektive skyddszon
- Hantering av farligt avfall
- Dokumentation

För sådana typer av verksamheter där en olycka eller bristande säkerhet kan medföra att skadliga ämnen kan nå någon av de berörda vattentäkterna och medföra en oacceptabel, i första hand akut, påverkan på vattenförsörjningen bör verksamhetsutövaren ansvara för att en aktuell beredskapsplan finns. Vilka dessa akuta verksamheter är, bör analyseras

¹¹ Beredskapsplanering för skydd av vattentäkt vid olycka med farligt gods – handledning. Vägverket, Publikation 2007:127

av miljökontoren i respektive kommun. Krav på beredskapsplaner bör fattas av tillsynsmyndighet i separata beslut. På Länsstyrelsen i Västra Götaland anser handläggare av vattenskyddsärenden att detta är lika viktiga beslut som själva skyddsföreskrifterna¹².

8.3 Detaljerad riskanalys

En detaljerad riskanalys syftar till att ansvarig för enskilda verksamheter identifierar faror och analyserar risker och därmed klargöra graden av risk för oacceptabel, i första hand akut, påverkan på någon av de berörda grundvattentäkterna.

Genom detaljerade riskanalyser identifieras åtgärder som kan vara lämpliga och effektiva, vid sidan av vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter. Väl genomförda analyser kan både se till att investeringar görs i de mest lämpliga åtgärderna och att åtgärder som inte har någon effekt undviks eller avvecklas om de redan vidtagits.

En detaljerad riskanalys kan se olika ut beroende på vilken typ av verksamhet som avses. Såväl val av analysmetod som omfattning av analysen bör styras utifrån den riskfyllda verksamhetens art och syftet med analysen. Vilka dessa verksamheter är bör analyseras av miljökontoren i respektive kommun. Krav på detaljerade riskanalys bör fattas av tillsynsmyndighet i separata beslut. På Länsstyrelsen i Västra Götaland anser handläggare av vattenskyddsärenden att detta är lika viktiga beslut som själva skyddsföreskrifterna¹³.

För verksamheter där en olycka eller bristande säkerhet kan medföra att skadliga ämnen kan nå någon av de berörda grundvattentäkterna och medföra en oacceptabel, i första hand akut, påverkan på vattenförsörjningen bör verksamhetsutövaren ansvara för att en detaljerad riskanalys genomförs som grund för val av lämpliga kompletterande åtgärder.

8.4 Riktlinjer för planering

Ett vattenskyddsområde är en planeringsförutsättning, eftersom denna områdeskategori tillhör samma skyddade områden som exempelvis nationalpark och naturreservat¹⁴. Utöver de restriktioner som finns inom vattenskyddsområdet bör själva förekomsten av vattenskyddsområdet, liksom förekomst av andra skyddade områden, påverka hur miljöbalkens allmänna hänsynsregler tillämpas. Större försiktighet och större hänsyn till vattenskyddsbehov bör gälla inom vattenskyddsområdet än utanför, givet att övriga förutsättningar är lika.

Genom att den fysiska planeringen enligt miljöbalken ska värna om mest lämplig mark- och vattenanvändning samt undvika olämplig sådan, om verksamheter inte kan

¹² Roger Rudolfsson, Vattenvårdsenheten Länsstyrelsen Västra Götaland, 2012-03-06.

¹³ Roger Rudolfsson, Vattenvårdsenheten Länsstyrelsen Västra Götaland, 2012-03-06.

¹⁴ Miljöbalken 7 kap omfattar nationalpark, naturreservat, kulturresevat, naturminne, biotopskyddsområde, djur- och växtskyddsområde, strandskyddsområde, miljöskyddsområde, vattenskyddsområde och marinvetenskapligt forskningsområde.

samsas¹⁵, bidrar det både direkt och indirekt till ökat vattenskydd. Indirekt kan den fysiska planeringen få stor betydelse för vattenskyddet genom att hänsyn tas till känsliga områden, till exempel skredkänslig mark. Annan hänsyn som bör tas i den fysiska planeringen är hur extremväder och klimatförändringar, till exempel översvämning påverkar risk för förorening av vattentäkterna.

8.5 Tillsyn

Tillsyn av ett vattenskyddsområde syftar till att kontrollera efterlevnaden av de regler som finns i föreskrifterna för vattenskyddsområdet. Tillsynen och tillhörande förelägganden eller anmälan om lagöverträdelse är grundläggande förutsättningar för att syftet med ett vattenskyddsområde ska säkerställas. Genom att också följa väl utformade kontrollprogram (egenkontroll) kan verksamhetsutövare säkerställa att föreskrifterna efterlevs.

En annan sorts tillsyn, som inte föranleds av de specifika vattenskyddsföreskrifterna är tillsyn av sådana verksamheter som styrs av annan lagstiftning, till exempel miljöbalken. Prioritering av en mer aktiv tillsyn inom vattenskyddsområde bidrar sannolikt till ökat vattenskydd. Även här är kontrollprogram ett viktigt verktyg för att bidra till förbättrad tillsyn inom vattenskyddsområdet.

Vid tillståndsprövning av en verksamhet enligt andra lagrum än vattenskyddsföreskrifterna bör prövningen beakta att verksamheten ligger inom ett vattenskyddsområde.

För de verksamheter som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt 9, 11 - 14 kap. miljöbalken, och som riskerar att ge olägenhet på omgivningen genom exempelvis förorening eller utsläpp, ska verksamhetsutövaren utföra egenkontroll¹⁶. Detta gäller oavsett vilka restriktioner som följer av vattenskyddsföreskrifterna.

Verksamhetsutövaren ska exempelvis fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt¹⁷. Resultatet av undersökningar och bedömningar ska dokumenteras. Om det i verksamheten inträffar en driftsstörning eller liknande händelse som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljön, ska verksamhetsutövaren omgående underrätta tillsynsmyndigheten¹⁸. Verksamhetsutövaren är också skyldig att ha rutiner för att fortlöpande kontrollera att utrustning m.m. för drift och kontroll hålls i gott skick, detta för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön¹⁹.

¹⁵ S.k. markpolitisk avvägning med prioritering av vissa intressen.

¹⁶ Enligt miljöbalken 1998:808, 26 kap. §19, NFS 2001:2 samt SFS 1998:901 m.fl.

¹⁷ Enligt SFS 1998:901, §1

¹⁸ Enligt SFS 1998:901, §6

¹⁹ Enligt SFS 1998:901, §5

8.6 Fysisk åtgärd

Vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter är en administrativ åtgärd som syftar till att uppnå ökat vattenskydd. Genom att också fysiskt åtgärda sådana objekt som kan utgöra en risk för påverkan på vattentäkterna minskar risken ytterligare. Fysiska åtgärder är ofta inte lämpliga att reglera genom vattenskyddsföreskrifter vilka anger vad som inte är tillåtet att göra, inte vad eller hur man ska göra. Exempel på fysiska åtgärder som kan medföra riskminskning inom ett vattenskyddsområde kan vara fördröjningsmagasin för dagvatten, installation av oljeavskiljare, förnyelse av avloppsledningsnätet, uppsamlingsbassänger för släckvatten, sekundärt fysiskt skydd som barriär vid ett eventuellt läckage av för förorenande ämnen eller att undvika körskador vid skogsbruk.

8.7 Information

8.7.1 Information inför och i samband med fastställande

Under processen som föranleder fastställande av ett vattenskyddsområde sker kommunikation om vattentäckernas skyddsvärde till alla som bor och verkar inom området. Denna varseblivning bedöms vara betydelsefull för ett ökat vattenskydd. I formell mening är detta information och inte samråd, eftersom samråd endast sker mellan myndigheter och inte mellan myndighet och verksamhetsutövare/innehavare av särskild rätt.²⁰ Innan kommunfullmäktige i Munkedal fattar beslut om att fastställa vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter för de berörda grundvattentäkterna ska den genom delgivning förelägga ägare och innehavare av särskild rätt till marken inom föreslaget vattenskyddsområde att inom viss tid yttra sig över förslaget. Kommunfullmäktige ansvarar också för att informera om det beslut som fattas avseende fastställande av vattenskyddsområdet.

8.7.2 Information som en hjälp på vägen

När vattenskyddsområdet är fastställt startar nästa etapp av informationsarbetet. Här är det vattentäktens huvudman, Västvatten AB, som har ansvar och utför, gärna med stöd av Miljöenheten i mellersta Bohuslän. Det är av stor vikt att informationen om vattenskyddsområdet är tydlig, lättillgänglig och anpassad efter vem mottagaren är. Lämpligt är att separat informationsmaterial tas fram som vänder sig till olika typer av verksamhetsutövare respektive boende i vattenskyddsområdet. Tydlig och väl anpassad information till de som berörs, internt i kommunerna och till andra myndigheter är en viktig pusselbit i strävan att medvetandegöra vikten av att skydda de berörda grundvattentäkterna.

En viktig del av informationen utgörs av tydliga riktlinjer och anvisningar om hur handläggning av kommunens egna ärenden ska ta hänsyn till vattenskyddsområdet. Detta kan med fördel konkretiseras i "Handlägningsriktlinjer" eller liknande.

²⁰ SFS 1998:1252

Naturvårdsverkets handbok för vattenskyddsområde poängterar att väl anpassad information är ett kostnadseffektivt hjälpmedel för att förhindra några oönskade aktiviteter och olyckstillbud inom ett vattenskyddsområde. Ett tillfälle att ge allmänheten och de som har verksamheter inom vattenskyddsområdet anpassad information om vattenskyddet kan vara att bifoga informationen i samband med utskick av exempelvis VA-fakturor. Informationen kan också ske inom ramen för andra kommunala sakkänders och huvudmännens ansvarsområde²¹.

8.7.3 Uppskyltning av vattenskyddsområdet

Uppskyltning av vattenskyddsområden är en viktig del av informationen. Krav på skyltning anges i vattenskyddsföreskrifterna och en separat s.k. skyltplan som anger var skyltar ska sitta och vilken typ av skyltar det ska vara på de olika platserna, arbetas fram av vattentäkternas huvudmän. Syftet med skyltningen är främst följande;

- Informera bilister och transportörer på det allmänna vägnätet om vattenskyddsområdets existens.
- Informera om vattenskyddsområdets existens på platser där sådan verksamhet bedrivs som kan orsaka spill eller annan fara för vattentäkterna vid t.ex. en olycka.
- Öka möjligheterna att rätt åtgärder vidtas vid sanering efter olycka.

²¹ Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde 2010:5.

9 UTFORMNING AV VATTENSKYDDSOMRÅDE

9.1 Generella motiv

Så länge skiktet av finmaterial i tillrinningsområdet till Dingle grundvattentäkt är intakt utgör det ett gott skydd mot förorening av grundvattnet i det underliggande grundvattenmagasinet. Vid "punktering" av det tätande skiktet förändras trycket i grundvattenmagasinet. När skiktet har punkterats på tillräckligt många ställen försvinner de artesiska förhållanden som idag utgör ett skydd mot förorening av det underliggande grundvattenmagasinet. De artesiska förhållandena är också en förutsättning för uttag av vatten i Dingle vattentäkt.

Den valda dimensionerande transporthastigheten i det grövre material där vattentäkten är belägen är 17,5 m/d²². Detta bedöms ansluta till det försiktighetsmått som anges i Naturvårdsverkets handbok²³, då "extrema högflödessituationer" ska vara dimensionerande för vattenskyddsområdes avgränsning.

Riskbilden i området utifrån förekommande eller framtida förväntade risker medför motiv för gränsdragning av skyddszonerna som baseras på vattnets transporthastighet i marken men även att skydda viktiga nybildningsområden oavsett transporthastighet.

9.2 Vattenskyddsområdets skydds-zoner

I Naturvårdsverkets handbok anges att avgränsningen och vattenskyddsområdet för en grundvattentäkt kan resultera i fyra skydds-zoner med olika restriktionsnivåer. En uppdelning av vattenskyddsområdet i olika skydds-zoner gör att skydds-föreskrifterna blir mer nyanserade samt att lägre respektive högre krav kan ställas på verksamheter inom olika områden beroende främst på närheten till uttagsbrunnen.

För Dingle grundvattentäkt föreslås tre skydds-zoner, *vattentäktszon*, *primär skydds-zon* samt *sekundär skydds-zon*, se Figur 14 och Bilaga 3. Motiven för avgränsningen av skydds-zonerna, samt motiv för avsaknad av tertiär skydds-zon redovisas nedan.

9.2.1 Primär skydds-zon

Vid identifiering av primär skydds-zon för grundvatten måste särskilt känsliga (sårbara) områden beaktas. Syftet med den primära skydds-zonen är att riskerna för akut förorening minimeras. En akut förorening ska hinna upptäckas och åtgärder vidtas innan föroreningen når vattentäkts-zonen med uttagsbrunnar. Gränsen mellan primär och sekundär skydds-zon sätts så att uppehållstiden från den primära zonens yttre gräns till vattentäkts-zonen gräns beräknas vara minst 100 dygn.

Nybildningsområdet för grundvatten finns ca 1500 m norr om vattentäkten i de grövre isälvsavlagringarna som går i dagen. Även den bergssluttning som återfinns nordväst om vattentäkten ingår inom den primära skydds-zonen. Detta eftersom ytavrinningen på berg

²² I kapitel 4.3.1. redovisas beräkningar av transporthastighet.

²³ Handbok om vattenskyddsområde, 2010:5, Naturvårdsverket 2010.

kan infiltrera ner direkt till grundvattenmagasinet via de grövre jordar som återfinns längs med bergssidans fot. Den primära skyddszone avgränsas åt öster av de bergshöjder, från vilka ytavrinning kan ske ner till de grövre jordlagren som återfinns i dalen.

SGU har karterat förekomst av sand och finsand i närheten av vattentäkten samt i ett stråk mot nordväst. Med hänsyn till att brunnarna är djupt placerade och artesiska förhållanden råder bedöms dessa områden med sand utgöra ytliga grundvattenmagasin, som inte står i hydraulisk kontakt med det undre magasinet där uttagsbrunnarna är placerade.

9.2.2 Sekundär skyddszone

I området närmast vattentäkten, överlagras grundvattenmagasinet av mäktiga skyddande lerlager som medför att den hydrauliska kontakten mellan markytan och grundvattenmagasinet är låg. I det fall det skyddande lerlagret perforeras minskar det artesiska trycket och det undre grundvattenmagasinet, beläget i grövre material, blir mer sårbart. Så länge skiktet av finmaterial inom den föreslagna sekundär skyddszone är intakt utgör det ett gott skydd mot förorening av grundvattnet i det underliggande grundvattenmagasinet.

Den sekundära skyddszone inkluderar hela den, av SGU bedömda, grundvattenförekomstens utbredning samt ytterligare ca 500 m söder om dess sydligaste gräns. Denna avgränsning sker med anledning av att en perforering av det tätande jordlagret nedströms vattentäkten, skulle kunna innebära ett minskat artesiskt tryck i grundvattenförekomsten. Avgränsningen sker mellan två bergpartier sydöst, respektive sydväst om vattentäkten, mellan vilka det bedöms finnas grövre material under det överlagrande finmaterialet.

Den sekundära skyddszone avgränsas i öster av bergsryggens fot. Då det framförallt är perforering av finmaterial ovan grövre jordar, är det inte av intresse att inkludera större avrinningsytor på berg i den sekundära skyddszone. I väster avgränsas den sekundära zone av den förmodade grundvattenförekomsten. En potentiell perforering väster om skyddszone anses inte utgöra lika stort hot för vattentäkten.

Norr om vattentäkten ansluter sedan den sekundära zone till den primära zone i dalgången samt öster och väster om denna.

9.2.3 Tertiär skyddszone

En tertiär skyddszone kan inrättas med syfte att omfatta resterande delar av tillrinningsområdet för vattentäkten som inte omfattas av övriga skyddszone. Syftet med den tertiära skyddszone är att även mark- och vattenutnyttjande som negativt kan påverka vattenförekomsten och vattentäkter i ett långt tidsperspektiv omfattas av vattenskyddsområdet. För Dingle vattentäkt föreslås ingen tertiär skyddszone även om uppenbarligen inte hela tillrinningsområdet inkluderas i vattenskyddsområdet. Skälet till detta är att det i så fall skulle omfatta nybildningsområden till den regionala

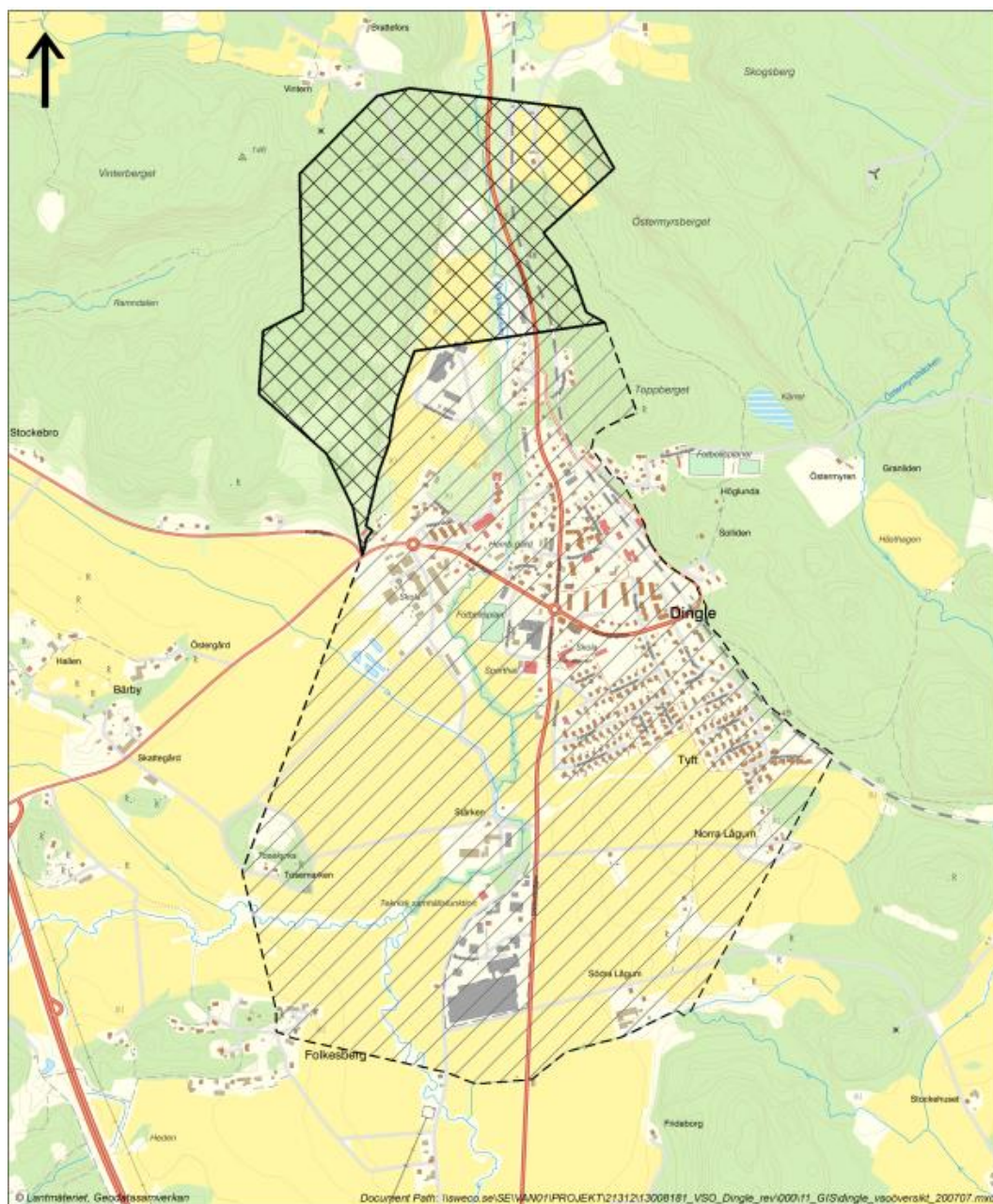
grundvattenströmning som passerar vattentäkten, vilket inte bedöms vara motiverat med hänsyn till risker i området i förhållande till vattentäktens skyddsbehov.

50 (56)

RAPPORT
2019 07-10, REVIDERAD 2020-07-07

9.3 Förslag till vattenskyddsområde

Mot bakgrund av de hydrogeologiska hörhållandena och enligt resultatet av den arbetsmodell som använts för att beräkna strömningsförhållanden har en primär och en sekundär skyddszon avgränsats enligt *Figur 14*. Se även Bilaga 3.

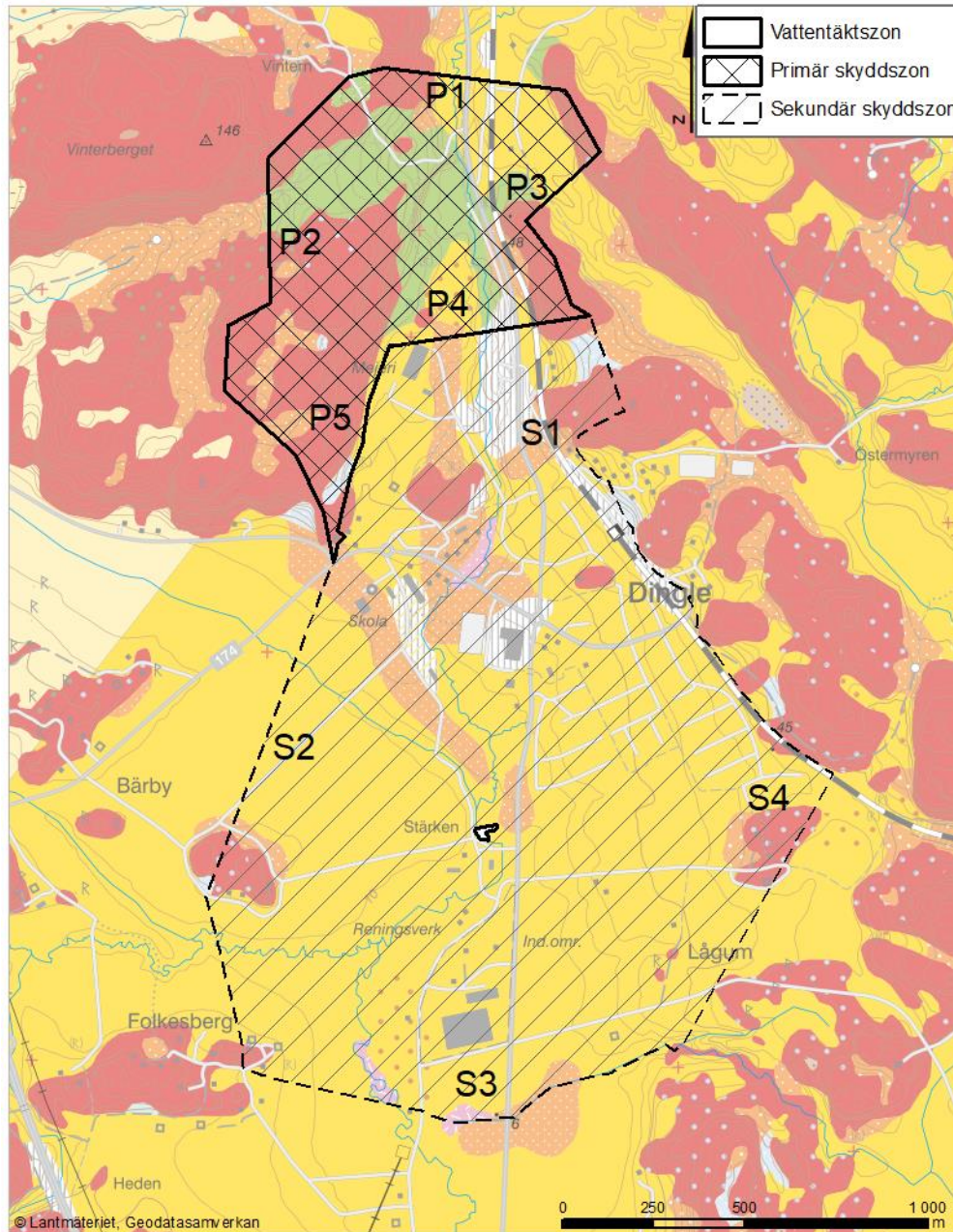

Figur 14. Förslag till vattenskyddsområde.

9.4 Platsspecifika motiv till avgränsningar

Förslaget till skyddsområde visas i Figur 15 med den geologiska kartan som bakgrund.

Platsspecifika motiv för gränsdragningen redogörs nedan enligt numrering i Tabell 1.

Figur 15. Platsspecifika motiv för gränsdragning. Den geologiska kartan ligger i botten.

52 (56)

RAPPORT
2019 07-10, REVIDERAD 2020-07-07

Tabell 1. Platsspecifika motiv till gränsdragning.

Gräns	Motiv
P1	Mot norr avgränsas skyddszonen så att nybildningsområdet i isälvsmaterial skyddas.
P2	Mot väster avgränsas skyddszonen så att isälvs materialet i den nordvästra dalgången skyddas. På berget läggs gränsen i ytvattendelaren.
P3	Mot öster skyddas den nordöstra delen varifrån ytvatten kan rinna not väster och infiltrera i isälvs material. På berget läggs gränsen i ytvattendelaren.
P4	Mot söder avgränsas skyddszonen så att nybildningsområdet i isälvs material skyddas.
P5	Gränsen läggs en bit ut från bergsfoten för att skydda det ytvatten som avrinner på berget och som till del infiltrerar i morän/ isälvs material i övergången berg/lera.
S1	Mot öster läggs gränsen så att moränområdet mellan bergen skyddas.
S2	Mot väster läggs gränsen så att SGUs karterade grundvattenförekomst omfattas. Gränsen markeras rak för att underlätta att lätt identifiera gränsen i fält.
S3	Gränsen i söder läggs söder om Lågum 1:32 där en geoteknisk undersökning visar att det förekommer isälvs material under leran.
S4	Gränsen mot öster läggs strax öster om järnvägen. Nybildning genom infiltration av ytvatten på bergen i övergången mellan berg och eventuell morän bedöms vara begränsad.

10 FÖRSLAG TILL VATTENSKYDDSFÖRESKRIFTER

Att inrätta bestämmelser, ofta benämnda skyddsföreskrifter, inom vattenskyddsområde, är en administrativ åtgärd för att skapa ett skydd för en vattentäkt. Skyddsföreskrifterna anger vad man inte får lov att göra inom området utan tillstånd eller anmälan. Även förbud kan förekomma. Vägledning för utformning av skyddsföreskrifter ges i Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområde 2003:16 (med senare uppdateringar i den mån det tillkommer).

10.1 Legalt stöd och syfte

Föreskrifter för vattenskyddsområde meddelas med stöd av 7 kap. 22§ Miljöbalken. I Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde anges vad syftet bör vara med vattenskyddsföreskrifter i den sekundära skyddszonen.

- För den sekundära skyddszonen bör gälla sådana skyddsföreskrifter att en hög vattenkvalitet bibehålls eller förbättras.

Föreskrifter bör utformas med Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområde (NVFS 2003:16) som referensram och norm. De allmänna råden är dock anpassade utifrån generella förhållanden. En platsspecifik anpassning av föreskrifterna måste alltid göras, givet förutsättningarna i det vattenskyddsområde som avses. De allmänna råden är således inte tillämpliga rakt av i alla vattenskyddsområden.

10.2 Påverkansfaktorer

Utöver riskanalys och de allmänna råden påverkar övriga faktorer såsom den aktuella vattentäktens egenskaper, juridisk praxis och huvudmännens ställningstagande såväl omfattning som nivå av de restriktioner som föreslås.

10.3 Formulering och restriktionsnivå

Vattenskyddsföreskrifterna får inte kräva åtgärder eller vara påbud, utan skall utformas som restriktioner i markanvändningen/verksamheten²⁴. Föreskrifterna ska vara tydliga och juridiskt hållbara. Vattenskyddsföreskrifterna anger vad man inte får lov att göra inom vattenskyddsområdet, inte vad man får göra eller hur man ska göra.

Vattenskyddsföreskrifter är ett komplement till annan lagstiftning och dubbelregleringar ska så långt det som möjligt undvikas. Under senare år har det i vattenskyddssammanhang aktualiserats att de skyddsföreskrifter som föreslås ska vara möjliga att utöva praktisk tillsyn över, annars är de inte lämpliga föreskrifter.

²⁴ Roger Rudolfsson, Vattenvårdsenheten Länsstyrelsen Västra Götaland, 2012-03-06.

Föreskrifterna formuleras med någon av följande restriktionsnivå:

	Anmälningsskyldighet används då huvudmännen, genom tillsynsmyndigheten, vill ha kännedom om en verksamhet eller en åtgärd inom vattenskyddsområde.
	Tillståndsskyldighet används då huvudmännen, genom tillsynsmyndigheten, vill kontrollera förutsättningarna för hur en verksamhet eller åtgärd bedrivs inom ett vattenskyddsområde.
	Förbud är en strängare reglering än ett tillståndskrav och bör användas om huvudregeln är att verksamheten eller åtgärden inte skall bedrivas.

Observera att beskrivna verksamheter i vattenskyddsföreskrifterna formellt är förbjudna så länge som inte anmälan skett eller tillstånd lämnats.

Vattenskyddsföreskrifter som föreslås för de berörda vattenskyddsområdena har utformats med vattentäkternas nutida och framtida skyddsbehov i fokus och representerar i många avseenden en tillämpning och uttolkning av miljöbalkens intentioner som uttrycks i miljöbalkens allmänna hänsynsregler (MB 2 kap). I vissa fall kan en föreskrift med stöd av miljöbalkens 7 kap vid behov med hänsyn till syftet innefatta ett större krav på försiktighet än vad som följer av miljöbalkens allmänna aktsamhetsregler. Förslag till skyddsföreskrifter för Munkedals grundvattentäkt redovisas i bilaga 4.

10.4 Indirekt lagstiftning inom vattenskyddsområde

Det finns restriktioner och anvisningar som gäller generellt inom vattenskyddsområden, så även inom de föreslagna vattenskyddsområdena i Munkedals kommun. Dessa är meddelade med stöd av annan lag än miljöbalkens 7 kap. 22 § MB. Vilka dessa är och vilken omfattning de har kan ändras över tid, och av detta skäl är det inte lämpligt och möjligt att det som bilaga till vattenskyddsföreskrifterna ska finnas en fullständig och aktuella beskrivning över all indirekt lagstiftning som träder i kraft. Den som berörs av vattenskyddsområdet är skyldig att känna till vilka restriktioner och anvisningar som är aktuella, liksom att känna till all annan lagstiftning.

Detta betyder att verksamhetsutövare, oavsett absolut eller villkorlig reglering genom vattenskyddsföreskrifter inom ett vattenskyddsområde, också inom ramen för påbudet om egenkontroll²⁵ har både skyldighet och ansvar att förebygga olägenheter för människors hälsa samt informera tillsynsmyndighet om sådant hot föreligger.

²⁵ Enligt SFS 1998:901

10.5 Skyddsföreskrifter för Dingle vattenskyddsområde

För att uppnå syftet med vattenskyddsområdet för Dingle grundvattentäkt föreslås att skyddsföreskrifter införs i vattentäktsszon och de tre sekundära skyddszonerna enligt förslag i Bilaga 4.

Identifierade beaktansvärda riskkällor			Översiktlig riskanalys vid vattentäkten				Riskklass
Nr ¹	Påverkan vid vattentäkten från: ²	Huvudsaklig riskemission	Sannolikhet	S-klass	Konsekvens	K-klass	
1	Spridning av kemiska bekämpningsmedel	Bekämpningsmedel		S3		K4	Riskklass 3
2	Dagvatten från väg 165	Miljöfarliga ämnen från däckslitage (PAH mm), vägsalt etc.		S4		K4	Riskklass 3
3	Dagvatten från övriga vägar	Miljöfarliga ämnen från däckslitage (PAH mm), vägsalt etc.		S4		K3	Riskklass 3
4	Mindre upplag av avfall	Miljöfarliga ämnen		S4		K3	Riskklass 3
5	Fordonstvätt	Petroleumprodukter + ämnen från vägar, t. ex PAH		S3		K3	Riskklass 3
6	Upplag av asfalt och oljegrus	Petroleumprodukter		S2		K4	Riskklass 3
7	Upplag av snö	Miljöfarliga ämnen		S2		K4	Riskklass 3
8	Spridning av naturgödsel	Mikrobiell förorening + näringsämnen		S3		K3	Riskklass 3
9	Dagvatten från bebyggda ytor	Miljöfarliga ämnen från byggnader		S4		K2	Riskklass 3
10	Markarbeten	Markpartiklar, petroleumprodukter från fordon		S2		K3	Riskklass 2
11	Övrig hantering av kemiska bekämpningsmedel	Bekämpningsmedel		S2		K3	Riskklass 2
12	Enskilda avlopp	Mikrobiella föroreningar + näringsämnen		S4		K2	Riskklass 3
13	Hemkemikalier	Läckage och spill av miljöfarliga ämnen		S1		K3	Riskklass 2
14	Djurhållning	Mikrobiell förorening		S4		K2	Riskklass 3
15	Utfyllning med orena massor	Miljöfarliga ämnen		S2		K3	Riskklass 2
16	Energianläggningar i mark och berg	Läckage och spill av köldbärarvätska		S2		K3	Riskklass 2
17	Hantering av diesel och andra petroleumdrivmedel	Petroleumprodukter (drivmedel)		S2		K3	Riskklass 2
18	Olyckor med farligt gods på väg 165	Miljöfarliga ämnen		S1		K3	Riskklass 2
19	Parkering och uppställning av fordon	Miljöfarliga ämnen från bilarna, t.ex. läckage av bränsle		S1		K3	Riskklass 2
20	Oljecisterner för uppvärmning	Petroleumprodukter		S2		K3	Riskklass 2
21	Materialtäkt	Markpartiklar, petroleumprodukter från fordon		S3		K1	Riskklass 1
22	Drivmedelstation	Petroleumprodukter (drivmedel)		S2		K3	Riskklass 2
23	Olyckor med farligt gods på övriga vägar	Miljöfarliga ämnen		S1		K3	Riskklass 2
24	Dingle avloppsreningsverk	Mikrobiell förorening + näringsämnen		S3		K1	Riskklass 1
25	Övrig hantering av naturgödsel	Mikrobiell förorening + näringsämnen		S2		K2	Riskklass 1
26	Timmerupplag	Fenoler		S2		K2	Riskklass 1
27	Avverkning	Petroleumprodukter (drivmedel)		S1		K3	Riskklass 2
28	Olyckor på väg 165	Petroleumprodukter (drivmedel)		S1		K2	Riskklass 1
29	Spridning av handelsgödsel	Näringsämnen		S3		K1	Riskklass 1
30	Olyckor på övriga vägar	Petroleumprodukter (drivmedel)		S1		K2	Riskklass 1
31	Olycka eller läckage inom industriområde	Miljöfarliga ämnen från verksamheterna + hårdgjorda ytor		S1		K3	Riskklass 2
32	Olyckor med farligt gods på järnväg	Miljöfarliga ämnen		S1		K1	Riskklass 1
33	Dagvatten från grusvägar	Vägsalt		S2		K1	Riskklass 1
34	Övrig hantering av handelsgödsel	Näringsämnen		S2		K1	Riskklass 1

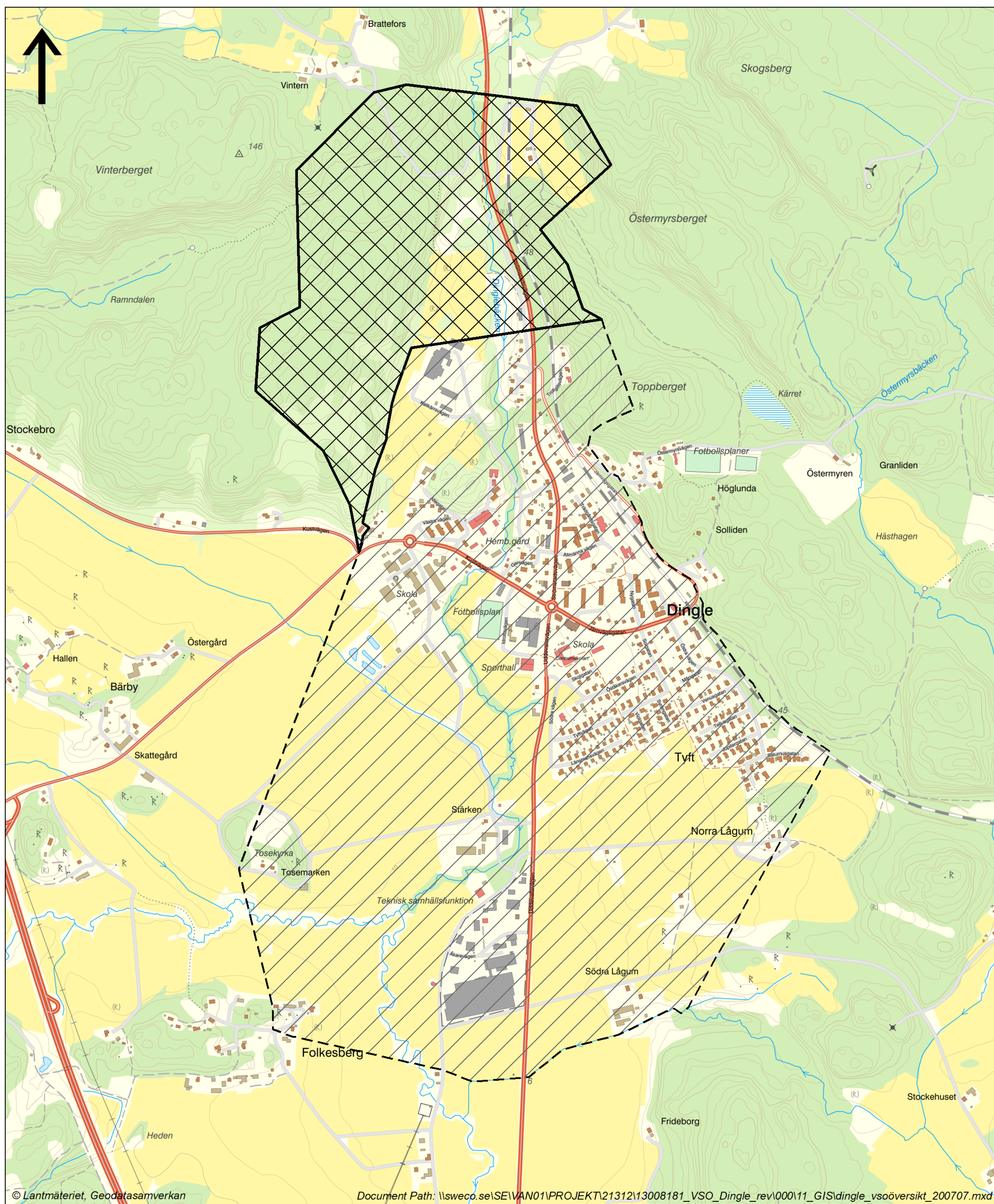
(1) Numreringen ger en intern rangordning som grovt sorterar riskerna.

(2) Endast de risker eller händelser som förekommer eller kan tänkas förekomma i framtiden redovisas

Vattenskyddsområde för Dingle
Riskreducerande åtgärder
2014-03-05

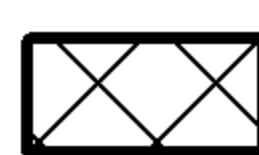
---	ej aktuell åtgärd
X	lämplig åtgärd

Verksamhet	Riskkälla	Riskklass	Typer av riskreducerande åtgärder					Fysisk åtgärd (Exempel)
			Skyddsföreskrift	Beredningsplan (Exempel)	Detaljerad riskanalys (Exempel)	Riktlinjer för planering (Exempel)	Tillsyn (Exempel)	
Bebyggelse								
	Dingle avloppsreningsverk	Riskklass 1		X				
	Enskilda avlopp	Riskklass 3	X		X	Läge och utformning beaktas med hänsyn till vattenskyddet, t.ex. i samband med tillståndsprövning.	Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon eller inom VSO	Anläggningar ska uppfylla miljöbalkens krav
	Oljecisterner	Riskklass 2	X	X				
	Hantering av petroleumdrivmedel	Riskklass 2	X	X				
	Fordonstvätt	Riskklass 3	X					
	Parkering och uppställning av fordon	Riskklass 2	X					
	Dagvatten från bebyggda ytor	Riskklass 3			X	Dagvattenpolicy		Dagvattendammar etc.
	Drivmedelstation	Riskklass 2	X	X	X		Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon eller inom VSO	
	Olycka eller läckage inom industriområde	Riskklass 2		X	X			
	Energianläggningar/värmepumpar i mark och berg	Riskklass 2	X					
	Hemkemikalier	Riskklass 2	X					Lämplig förvaring
Jord- och skogsbruk								
	Naturgödsel (spridning)	Riskklass 3	X				Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	Säker hantering av naturgödsel.
	Naturgödsel (övrig hantering)	Riskklass 1	X				Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	Säker hantering av naturgödsel.
	Handelsgödsel (spridning)	Riskklass 1					Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	
	Handelsgödsel (övrig hantering)	Riskklass 1					Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	
	Kemiska bekämpningsmedel (spridning)	Riskklass 3	X				Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	Säker och godkänd hantering av bekämpningsmedel.
	Kemiska bekämpningsmedel (övrig hantering)	Riskklass 2	X				Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	Säker och godkänd hantering av bekämpningsmedel.
	Djurhållning	Riskklass 3	X					
	Avverkning	Riskklass 2						
Trafik och transporter								
	Dagvatten från väg 165	Riskklass 3			X	Dagvattenpolicy		Dagvattendammar etc.
	Dagvatten från övriga vägar	Riskklass 3			X	Dagvattenpolicy		Dagvattendammar etc.
	Dagvatten från grusvägar	Riskklass 1			X	Dagvattenpolicy		Dagvattendammar etc.
	Olyckor på väg 165	Riskklass 1		X	X			Höjning av vägstandard
	Olyckor på övriga vägar	Riskklass 1		X	X			Höjning av vägstandard
	Olyckor med farligt gods på väg 165	Riskklass 2		X	X	Anvisade leder för farligt gods.		Höjning av vägstandard
	Olyckor med farligt gods på övriga vägar	Riskklass 2		X	X	Anvisade leder för farligt gods.		Höjning av vägstandard
	Olyckor med farligt gods på järnväg	Riskklass 1		X	X			Höjning av järnvägstandard
Upplag och utfyllnad								
	Upplag av avfall	Riskklass 3	X		X	Hänsyn vid prioritering av lämplig markanvändning	Kontrollprogram	Lakvattendamm
	Timmerupplag	Riskklass 1	X			Hänsyn vid prioritering av lämplig markanvändning		
	Upplag av asfalt och oljegrus	Riskklass 3	X		X	Hänsyn vid prioritering av lämplig markanvändning	Kontrollprogram	
	Upplag av snö	Riskklass 3	X		X		Kontrollprogram	
	Utfyllnadsområden orena massor	Riskklass 2	X		X		Kontrollprogram	
Täkter och markarbeten								
	Materialtäkt	Riskklass 1	X		X	Hänsyn vid prioritering av lämplig markanvändning	Kontrollprogram	
	Markarbete	Riskklass 2	X		X	Hänsyn vid prioritering av lämplig markanvändning		

BILAGA 3

Förslag till vattenskyddsområde

Primär skyddszon

Sekundär skyddszon

SWECO

Växel: 08-695 60 00 Fax: Fax 08-695 60 10

KONSTR
SESAFS

DATUM
2020-09-10

SKALA
1:15 000

FORMAT
A4

REV

0 100 200 300 400 500 m

BILAGA 4 - FÖRSLAG TILL SKYDDSFÖRESKRIFTER FÖR DINGLE VATTENSKYDDSSOMRÅDE

2020-09-10

Skyddsföreskrifter för Dingle vattenskyddsområde, Munkedals kommun, fastställda av kommunfullmäktige § xx 201y-yy-yy

Med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken beslutar kommunfullmäktige i Munkedals kommun om vattenskyddsområde för Dingle vattentäkt i Munkedals kommun. Vattenskyddsområdet ska ha den omfattning som framgår av bifogad karta i bilaga 4. Vattenskyddsområdet är indelat i vattentäktszon samt i primär och sekundär skyddszon.

Med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken beslutar kommunfullmäktige att nedan angivna skyddsföreskrifter ska gälla inom vattenskyddsområdet. Skyddsföreskrifterna redovisas med en uppdelning mellan respektive zon.

Detta beslut träder i kraft dagen för kommunfullmäktiges beslut.

Vattenskyddsområdets mål och syfte

Mål

Vattenskydd enligt miljöbalken syftar ytterst till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar att förvalta naturen väl.

Syfte

Syftet med dessa föreskrifter och deras tillämpning är att säkerställa att påverkan eller risk för påverkan på Dingle vattentäkt inte uppstår så att vattnet, efter normalt reningsförfarande, kan användas för dricksvattenförsörjning.

Generella restriktioner och anvisningar inom vattenskyddsområden

Restriktioner och anvisningar som generellt gäller för skyddsområden;

- Naturvårdsverkets föreskrifter gällande skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5)

Vattenskyddsområdets zonindelning

Indelningen i skyddszonerna baseras på Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde 2010:5. Skyddsföreskrifterna hänvisar till dessa skydds-zoner.

Primär skyddszon

Syftet med den primära skyddszone är att skapa rådrum vid händelse av akut förorening. Den primära skyddszone har avgränsats på ett sådant sätt att riskerna för akut förorening genom olyckshändelser minimeras. En akut förorening ska hinna upptäckas i tid och åtgärder vidtas innan föroreningen hinner nå vattentäktszonerna med uttagsbrunnarna. Gränsen mellan primär och sekundär skyddszone har satts så att uppehållstiden i grundvattenszone till vattentäktszonens gräns bedöms vara minst 100 dygn.

Den primära skyddszone utgörs av områden med grovkorniga jordarter samt områden där nederbörd från berg kan infiltrera ner i det vattenförande grundvattenmagasinet.

Sekundär skyddszone

Syftet med den sekundära skyddszone är att bibehålla en hög grundvattenkvalitet eller att förbättra kvaliteten. Den sekundära zone bör minst omfatta så stor del av vattenskyddsområdet att uppehållstiden för grundvatten från sekundära skyddszonens yttre gräns till vattentäktszonerna beräknas vara minst ett år.

Den sekundära skyddszone utgörs av områden där finkorniga jordarter överlagrar det vattenförande grundvattenmagasinet vilket gör vattentäkten mindre såbar för föroreningar på markytan. Vid Dingle vattentäkt råder också artesiska förhållanden vilket innebär att grundvattnet naturligt trycks upp över markytan, om det skyddande lagret med finkorniga jordarter punkternas. Detta ger ytterligare skydd för vattentäkten mot föroreningar på markytan.

Skyddsföreskrifter

Prövnings- och tillsynsmyndighet

Prövnings- och tillsynsmyndighet är enligt miljöbalken den kommunala nämnd som ska fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet, vilket vid tidpunkten för fastställandet av dessa skyddsföreskrifter är Miljönämnden i Mellersta Bohuslän.

§ 1 Petroleumprodukter

	Primär Skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Hantering av större mängd än 250 liter är förbjudet. <i>Undantag gäller för transporter till fastighet inom området.</i> <i>Undantag gäller för bränsle i drifttanken på fordon.</i> <i>Undantag gäller lagring som har sekundärt skydd eller sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.</i> <i>Undantag gäller för påfyllnad av cistern</i>	Hantering av större mängd än 250 liter är förbjudet. <i>Undantag gäller för transporter till fastighet inom området.</i> <i>Undantag gäller för bränsle i drifttanken på fordon.</i> <i>Undantag gäller lagring som har sekundärt skydd eller sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.</i> <i>Undantag gäller vid påfyllnad av cistern.</i> <i>Undantag gäller vid hantering inom tillståndspliktig och anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet.</i>

Information: Ytterligare bestämmelser följer Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor NFS 2017:5.

§ 2 Hälsa- och miljöfarliga kemiska produkter

	Primär Skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Hantering av större mängder än 25 liter, av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter är förbjudet. <i>Undantag gäller transporter samt lagring som har sekundärt skydd och sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.</i>	Hantering av större mängder än 25 liter, av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter kräver tillstånd. <i>Undantag gäller transporter samt lagring som har sekundärt skydd och sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.</i>

		<i>Undantag gäller vid hantering inom tillståndspliktig och anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet.</i>

§ 3 Miljöfarlig verksamhet

	Primär Skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Ny miljöfarlig verksamhet eller åtgärd som är tillståndspliktig enligt 2–32 kap i miljöprövnings-förordningen (2013:251 och eventuella senare ändringar) är förbjuden .	-
	Ny miljöfarlig verksamhet eller åtgärd som är anmälningspliktig enligt 2–32 kap i miljöprövnings-förordningen (2013:251 och eventuella senare ändringar) kräver tillstånd .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 4 Bekämpningsmedel

	Primär Skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd . <i>Undantag gäller för transporter samt för användning som sker inomhus.</i>	-
b	Yrkesmässig hantering av biologiska bekämpningsmedel kräver tillstånd . <i>Undantag gäller för transporter.</i>	-
c	Jord- och vattenslagning av plantor som behandlats med bekämpningsmedel är förbjuden .	-

§ 5 Växtnäringsämnen

	Primär Skyddszon	Sekundär skyddszon

a	Yrkesmässig spridning av naturgödsel är förbjudet . För yrkesmässig spridning av övriga växtnäringssämnen krävs tillstånd .	-
b	Spridning av slam från reningsverk eller annan avloppsanläggning är förbjudet .	-
c	Lagring av naturgödsel är förbjuden .	-

§ 6 Upplag

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Uppläggning av bark, flis, spån, timmer och liknande under längre tid än en månad är förbjudet . <i>Undantag gäller för uppläggning av ved eller andra träbaserade produkter, avsedda för uppvärmning av bostad, på den aktuella fastigheten.</i>	-
b	Etablering av upplag av avfall, förorenade massor eller med massor med okänt ursprung eller okänt föroreningsinnehåll är förbjudet .	-
c	Uppläggning av snö från trafikerade ytor utanför aktuell skyddszon är förbjudet .	-
d	Uppläggning av vägsalt och dammbindningsmedel utan tät täckning är förbjudet .	-

§ 7 Infiltration och avledning av avloppsvatten

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Installation av ny enskild avloppsanläggning för hushållspillvatten eller annat avloppsvatten är förbjuden . Befintlig avloppsanläggning som förbättras/ändras kräver tillstånd	Installation av ny enskild avloppsanläggning för hushållspillvatten eller annat avloppsvatten kräver tillstånd .

§ 8 Vägar, parkering och fordonstvätt

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Nyetablering av väg eller parkeringsplats är förbjudet .	-
b	Parkering eller uppställning utomhus av tunga fordon är förbjudet . <i>Undantag gäller för parkering på tätt underlag inomhus, på hårdgjord tät yta utomhus försedd med oljeavskiljare eller parkering med uppsamlingskärl under motor och bränsletank som rymmer hela bränslevolymen.</i>	-
c	Fordonstvätt är förbjudet .	-

§ 9 Materialtäkter och markarbeten

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Materialtäkt är förbjuden .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
b	Schaktning och grävning kräver tillstånd <i>Undantag gäller för schaktning och grävning med en sammanhängande jord-/bergvolym som är mindre än 200 m³ och som sker mer än 5 meter över högsta grundvattennivå.</i>	Schaktning och grävning kräver tillstånd <i>Undantag gäller för schaktning och grävning med en sammanhängande jord-/bergvolym som är mindre än 200 m³ och som lämnar mer än 10 meter finmaterial kvar över det undre grundvattenmagasinet.</i>
c	Återfyllnad eller annan användning med avfall, massor med okänt föroreningsinnehåll eller massor som är förorenade är förbjudet .	-
d	Pålning, spontning, borrhning och sondering kräver tillstånd . Pålning och spontning ned till grundvattenmagasinet är förbjudet . Borrhning och sondering för undersökningsändamål kräver tillstånd . Om undersökning sker ned till	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

grundvattenmagasinet skall hålen tätas omedelbart. <i>Undantag gäller för pålning och sponning ner till 1 meter under markytan.</i>	

§ 10 Energianläggningar och brunnar

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Nyetablering av anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från jord, berg eller vatten är förbjuden .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
b	Nyetablering av anläggning för uttag av vatten från jord eller berg är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

Allmänna bestämmelser

- a) Tillsyn enligt dessa föreskrifter utövas av Miljönämnden i Mellersta Bohuslän.
- b) I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter ska skriftlig ansökan skickas Miljönämnden i Mellersta Bohuslän. I samband med sådan prövning kan nämnden föreskriva särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening.
- c) I de fall anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska skriftlig anmälan skickas till Miljönämnden i Mellersta Bohuslän. Nämnden kan förelägga om särskilda försiktighetsmått som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening.
- d) Dispens från förbud enligt dessa föreskrifter kan medges av Miljönämnden i Mellersta Bohuslän efter remiss till huvudman för vattentäkten. I samband med sådan prövning kan nämnden föreskriva särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening.
- e) Brott mot skyddsföreskrifterna kan medföra påföljd enligt 29 kap 2 och 2a §§ Miljöbalken om inte andra ansvarsbestämmelser blir tillämpliga.
- f) Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten tillståndsprövats eller är under pågående tillståndsprövning enligt miljöbalkens 9, 11 och 12 kapitel eller annan förordning utfärdad eller med stöd av miljöbalken.
- g) Fastighetsägare, nyttjare av fastighet eller verksamhetsutövare inom vattenskyddsområdet ska omedelbart anmäla spill, läckage och andra händelser om de är av sådan omfattning att de kan medföra risk för vattenförorening. Anmälan ska göras till SOS Alarm 112. Liknande händelser av mindre akut karaktär skall snarast möjligt rapporteras till tillsynsmyndigheten.

Skyltning

- a) Där allmänna vägar passerar gräns till vattenskyddsområdet eller vid vägar som passerar genom området ansvarar vattentäktens huvudman för att det finns skyltar som utmärker och informerar om vattenskyddsområdet. Annans mark får tas i anspråk för detta (7 kap 22 § miljöbalken). Utformningen av skyltar ska följa rekommendationer från berörda myndigheter och statliga verk.
- b) Där sådan hantering av petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter som nämns i § 2 och §4 sker ska skylt finnas som informerar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av vattentäktens huvudman.

Undantag gäller vid hantering av nämnda produkter för hushållsbehov.

Definitioner av begrepp

Avfall

Avfall definieras enligt avfallsförordningen (2011:927).

Avloppsvatten

Med avloppsvatten avses enligt Miljöbalkens 9 kap 2 §;

1. Spillvatten eller annan flytande orenlighet. Hushållspillvattnet består av spillvatten från WC ("klosettwater") samt från bad, disk och tvätt ("BDT-vatten").
2. Vatten som använts för kylning.
3. Vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för viss eller vissa fastigheters räkning (dagvatten).
4. Vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

Bekämpningsmedel

Med kemiskt bekämpningsmedel avses, i enighet med miljöbalken, kemiska produkter som är avsedda att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Ogräsättika och såpvatten räknas inte som bekämpningsmedel i dessa föreskrifter.

Med biologiskt bekämpningsmedel avses, enligt 14 kap miljöbalken, en bioteknisk organism som framställts särskilt för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom.

Förorenade massor

Med förorenade massor avses i dessa föreskrifter massor från ett förorenat område eller efterbehandlingsprojekt, d.v.s. från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalter påtagligt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt. Vad som avses med förorenade massor kan därför variera mellan olika platser och får avgöras av tillsynsmyndigheten.

Hantering

Med hantering avses - i enlighet med miljöbalken - en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Husbehovstäkt

Med husbehovstäkt avses i dessa föreskrifter sådant uttag av material som ska användas inom den egna fastigheten för dess egna behov som t.ex. förbrukning som krävs för skötsel av jordbruks- eller skogsbruksfastighet. En materialtäkt där det utbrutna materialet används som ersättning för tjänster, avyttras eller på annat sätt utnyttjas kommersiellt betraktas inte som husbehovstäkt (NFS 2003:2).

Hushållsbehov

Med hushållsbehov avses här hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

Hälsa- eller miljöfarliga kemiska produkter

Med hälso- och miljöfarliga produkter avses i dessa föreskrifter kemiska produkter klassificerade och märkta som farliga enligt gällande CLP-förordning och kemikalieinspektionens anvisningar.

Markarbeten

Med markarbeten avses schaktning, borrhning, fyllning, spontning, pålning och andra liknande arbeten på land.

Schaktningsarbeten för mer omfattande byggande avser avsänkning av markytan för större anläggningsarbeten på utstakat område än för grundläggning av ett enfamiljshus.

Schaktningsarbete i samband med ledningsarbete, vägunderhåll eller liknande omfattas inte av tillståndsplikt.

Materialtäkt

Med materialtäkt avses i dessa föreskrifter täkt av berg samt sten, grus, sand, lera, torv eller andra jordarter.

Naturgödsel

Med naturgödsel avses här fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur.

Sekundärt skydd

Sekundärt skydd: skydd mot läckage och överfyllnad. Anm: för rörledningar och slangledningar är dubbelmantling en typ av sekundärt skydd.

Tät täckning

Med tät täckning menas en förvaring som förhindrar att nederbörd och annat tillrinnande vatten kommer i kontakt med upplaget och att lakvatten därmed kan bildas.

Tunga fordon

Definieras enligt Transportstyrelsen av fordon med totalvikt överstigande 3,5 ton.

Upplag

Med upplag avses i dessa föreskrifter tillfällig eller permanent förvaring av förorenande ämnen, avfall, förorenade massor, massor med okänd miljöstatus eller andra förorenade produkter. Förvaring av hushållsavfall från enskilda hushåll, vilket läggs i särskilda behållare för regelbunden sophämtning, är enligt dessa föreskrifter inte att betrakta som upplag. Detta gäller även komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten.

Växtnäringsämnen

Med växtnäringsämnen avses konstgödning, mineraliska gödselmedel, naturgödsel (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur), avloppsslam, biogödsel, vedaska samt övriga organiska gödselmedel, dock ej gödsel från betande djur inom vattenskyddsområdet.

Yrkesmässig

Definitionen har sitt ursprung i definitionen av yrkesmässig användare i artikel 3.1 i direktiv 2009/128/EG: "en person som använder bekämpningsmedel i sin yrkesmässiga verksamhet, inbegripet operatörer, tekniker, arbetsgivare och egenföretagare, både på jordbruksområdet och inom andra sektorer.

Yrkesmässig kan även definieras som verksamhet som bedrivs av såväl fysiska som juridiska personer. För att någon ska anses yrkesmässigt bedriva en verksamhet förutsätts att verksamheten har en viss omfattning och varaktighet samt att den har ett fastställt vinstsyfte och är av självständig karaktär. Förhållanden som tyder på yrkesmässig verksamhet:

- Verksamheten bedrivs i bolagsform
- Verksamhetsutövaren är bokföringsskyldig
- Verksamhetsutövaren är momsredovisningskyldig

Identifierade beaktansvärda riskkällor			Översiktlig riskanalys vid vattentäkten				Riskklass
Nr ¹	Påverkan vid vattentäkten från: ²	Huvudsaklig riskemission	Sannolikhet	S-klass	Konsekvens	K-klass	
1	Spridning av kemiska bekämpningsmedel	Bekämpningsmedel		S3		K4	Riskklass 3
2	Dagvatten från väg 165	Miljöfarliga ämnen från däckslitage (PAH mm), vägsalt etc.		S4		K4	Riskklass 3
3	Dagvatten från övriga vägar	Miljöfarliga ämnen från däckslitage (PAH mm), vägsalt etc.		S4		K3	Riskklass 3
4	Mindre upplag av avfall	Miljöfarliga ämnen		S4		K3	Riskklass 3
5	Fordonstvätt	Petroleumprodukter + ämnen från vägar, t. ex PAH		S3		K3	Riskklass 3
6	Upplag av asfalt och oljegrus	Petroleumprodukter		S2		K4	Riskklass 3
7	Upplag av snö	Miljöfarliga ämnen		S2		K4	Riskklass 3
8	Spridning av naturgödsel	Mikrobiell förorening + näringsämnen		S3		K3	Riskklass 3
9	Dagvatten från bebyggda ytor	Miljöfarliga ämnen från byggnader		S4		K2	Riskklass 3
10	Markarbeten	Markpartiklar, petroleumprodukter från fordon		S2		K3	Riskklass 2
11	Övrig hantering av kemiska bekämpningsmedel	Bekämpningsmedel		S2		K3	Riskklass 2
12	Enskilda avlopp	Mikrobiella föroreningar + näringsämnen		S4		K2	Riskklass 3
13	Hemkemikalier	Läckage och spill av miljöfarliga ämnen		S1		K3	Riskklass 2
14	Djurhållning	Mikrobiell förorening		S4		K2	Riskklass 3
15	Utfyllning med orena massor	Miljöfarliga ämnen		S2		K3	Riskklass 2
16	Energianläggningar i mark och berg	Läckage och spill av köldbärarvätska		S2		K3	Riskklass 2
17	Hantering av diesel och andra petroleumdrivmedel	Petroleumprodukter (drivmedel)		S2		K3	Riskklass 2
18	Olyckor med farligt gods på väg 165	Miljöfarliga ämnen		S1		K3	Riskklass 2
19	Parkering och uppställning av fordon	Miljöfarliga ämnen från bilarna, t.ex. läckage av bränsle		S1		K3	Riskklass 2
20	Oljecisterner för uppvärmning	Petroleumprodukter		S2		K3	Riskklass 2
21	Materialtäkt	Markpartiklar, petroleumprodukter från fordon		S3		K1	Riskklass 1
22	Drivmedelstation	Petroleumprodukter (drivmedel)		S2		K3	Riskklass 2
23	Olyckor med farligt gods på övriga vägar	Miljöfarliga ämnen		S1		K3	Riskklass 2
24	Dingle avloppsreningsverk	Mikrobiell förorening + näringsämnen		S3		K1	Riskklass 1
25	Övrig hantering av naturgödsel	Mikrobiell förorening + näringsämnen		S2		K2	Riskklass 1
26	Timmerupplag	Fenoler		S2		K2	Riskklass 1
27	Avverkning	Petroleumprodukter (drivmedel)		S1		K3	Riskklass 2
28	Olyckor på väg 165	Petroleumprodukter (drivmedel)		S1		K2	Riskklass 1
29	Spridning av handelsgödsel	Näringsämnen		S3		K1	Riskklass 1
30	Olyckor på övriga vägar	Petroleumprodukter (drivmedel)		S1		K2	Riskklass 1
31	Olycka eller läckage inom industriområde	Miljöfarliga ämnen från verksamheterna + hårdgjorda ytor		S1		K3	Riskklass 2
32	Olyckor med farligt gods på järnväg	Miljöfarliga ämnen		S1		K1	Riskklass 1
33	Dagvatten från grusvägar	Vägsalt		S2		K1	Riskklass 1
34	Övrig hantering av handelsgödsel	Näringsämnen		S2		K1	Riskklass 1

(1) Numreringen ger en intern rangordning som grovt sorterar riskerna.

(2) Endast de risker eller händelser som förekommer eller kan tänkas förekomma i framtiden redovisas

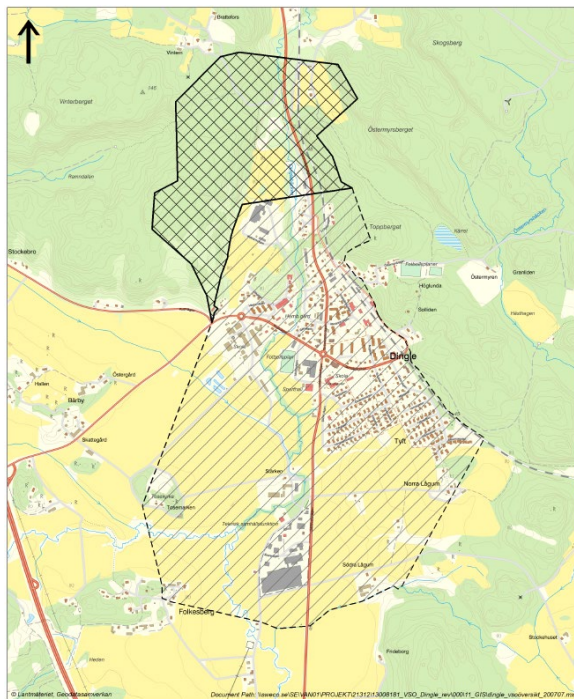
Vattenskyddsområde för Dingle
Riskreducerande åtgärder
2014-03-05

---	ej aktuell åtgärd
X	lämplig åtgärd

Verksamhet	Riskkälla	Riskklass	Typer av riskreducerande åtgärder					Fysisk åtgärd (Exempel)
			Skyddsföreskrift	Beredningsplan (Exempel)	Detaljerad riskanalys (Exempel)	Riktlinjer för planering (Exempel)	Tillsyn (Exempel)	
Bebyggelse								
	Dingle avloppsreningsverk	Riskklass 1		X				
	Enskilda avlopp	Riskklass 3	X		X	Läge och utformning beaktas med hänsyn till vattenskyddet, t.ex. i samband med tillståndsprövning.	Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon eller inom VSO	Anläggningar ska uppfylla miljöbalkens krav
	Oljecisterner	Riskklass 2	X	X				
	Hantering av petroleumdrivmedel	Riskklass 2	X	X				
	Fordonstvätt	Riskklass 3	X					
	Parkering och uppställning av fordon	Riskklass 2	X					
	Dagvatten från bebyggda ytor	Riskklass 3			X	Dagvattenpolicy		Dagvattendammar etc.
	Drivmedelstation	Riskklass 2	X	X	X		Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon eller inom VSO	
	Olycka eller läckage inom industriområde	Riskklass 2		X	X			
	Energianläggningar/värmepumpar i mark och berg	Riskklass 2	X					
	Hemkemikalier	Riskklass 2	X					Lämplig förvaring
Jord- och skogsbruk								
	Naturgödsel (spridning)	Riskklass 3	X				Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	Säker hantering av naturgödsel.
	Naturgödsel (övrig hantering)	Riskklass 1	X				Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	Säker hantering av naturgödsel.
	Handelsgödsel (spridning)	Riskklass 1					Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	
	Handelsgödsel (övrig hantering)	Riskklass 1					Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	
	Kemiska bekämpningsmedel (spridning)	Riskklass 3	X				Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	Säker och godkänd hantering av bekämpningsmedel.
	Kemiska bekämpningsmedel (övrig hantering)	Riskklass 2	X				Prioritering av tillsyn inom primär skyddszon	Säker och godkänd hantering av bekämpningsmedel.
	Djurhållning	Riskklass 3	X					
	Avverkning	Riskklass 2						
Trafik och transporter								
	Dagvatten från väg 165	Riskklass 3			X	Dagvattenpolicy		Dagvattendammar etc.
	Dagvatten från övriga vägar	Riskklass 3			X	Dagvattenpolicy		Dagvattendammar etc.
	Dagvatten från grusvägar	Riskklass 1			X	Dagvattenpolicy		Dagvattendammar etc.
	Olyckor på väg 165	Riskklass 1		X	X			Höjning av vägstandard
	Olyckor på övriga vägar	Riskklass 1		X	X			Höjning av vägstandard
	Olyckor med farligt gods på väg 165	Riskklass 2		X	X	Anvisade leder för farligt gods.		Höjning av vägstandard
	Olyckor med farligt gods på övriga vägar	Riskklass 2		X	X	Anvisade leder för farligt gods.		Höjning av vägstandard
	Olyckor med farligt gods på järnväg	Riskklass 1		X	X			Höjning av järnvägstandard
Upplag och utfyllnad								
	Upplag av avfall	Riskklass 3	X		X	Hänsyn vid prioritering av lämplig markanvändning	Kontrollprogram	Lakvattendamm
	Timmerupplag	Riskklass 1	X			Hänsyn vid prioritering av lämplig markanvändning		
	Upplag av asfalt och oljegrus	Riskklass 3	X		X	Hänsyn vid prioritering av lämplig markanvändning	Kontrollprogram	
	Upplag av snö	Riskklass 3	X		X		Kontrollprogram	
	Utfyllnadsområden orena massor	Riskklass 2	X		X		Kontrollprogram	
Täkter och markarbeten								
	Materialtäkt	Riskklass 1	X		X	Hänsyn vid prioritering av lämplig markanvändning	Kontrollprogram	
	Markarbete	Riskklass 2	X		X	Hänsyn vid prioritering av lämplig markanvändning		

ANSÖKAN OM VATTENSKYDD SOMRÅDE OCH SKYDDSFÖRESKRIFTER FÖR DINGLE GRUNDVATTENTÄKT I MUNKEDALS KOMMUN

2020-09-11

BILAGA 3

Förslag till vattenskyddsområde

- Primär skyddszone
- Sekundär skyddszone

BILAGA 4 - FÖRSLAG TILL SKYDDSFÖRESKRIFTER FÖR DINGLE VATTENSKYDD SOMRÅDE

2020-09-10

Skyddsföreskrifter för Dingle vattenskyddsområde, Munkedals kommun, fastställda av kommunfullmäktige § xx 201y-yy-yy

Med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken beslutar kommunfullmäktige i Munkedals kommun om vattenskyddsområde för Dingle vattentäkt i Munkedals kommun. Vattenskyddsområdet ska ha den omfattning som framgår av bifogad karta i bilaga 4. Vattenskyddsområdet är indelat i vattentäktsszon samt i primär och sekundär skyddszone.

Med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken beslutar kommunfullmäktige att nedan angivna skyddsföreskrifter ska gälla inom vattenskyddsområdet. Skyddsföreskrifterna redovisas med en uppdelning mellan respektive zon.

Detta beslut träder i kraft dagen för kommunfullmäktiges beslut.

Vattenskyddsområdets mål och syfte

Mål

Vattenskydd enligt miljöbalken syftar ytterst till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar att förvalta naturen väl.

Syfte

Syftet med dessa föreskrifter och deras tillämpning är att säkerställa att påverkan eller risk för påverkan på Dingle vattentäkt inte uppstår så att vattnet, efter normalt reningsförfarande, kan användas för dricksvattenförsörjning.

Generella restriktioner och anvisningar inom vattenskyddsområden

Restriktioner och anvisningar som generellt gäller för skyddsområden:

- Naturvårdsverkets föreskrifter gällande skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5)

Vattenskyddsområdets zonindelning

Indelningen i skyddszonerna baseras på Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde 2010:5. Skyddsföreskrifterna hänvisar till dessa skyddsområden.

1 (10)

Sweco Bakgrundsrapport AB

Sveväg 20 680 00 00

KA.p1212120388181_h4c_dingle_mv100110_arkiv101_skyddsföreskrifter_dingle.docx

1 Ansökan

Efter beslut av Munkedal Vatten AB (protokoll nr 4 för styrelsemöte 2020-09-24) ansöker Munkedal Vatten AB i egenskap av VA-huvudman och med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken om

att kommunfullmäktige beslutar att förklara området enligt bilaga 3 som vattenskyddsområde för Dingle vattentäkt i Munkedals kommun med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken

att kommunfullmäktige beslutar att meddela skyddsföreskrifter enligt bilaga 4 för vattenskyddsområdet för Dingle vattentäkt i Munkedals kommun med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken.

Dingle grundvattentäkt är belägen på fastigheten Tyft 1:7 i Dingle och ägs av Munkedal Vatten AB. Till täkten finns en vattendom från Vänersborgs Tingsrätt, Vattendomstolen Dom A 30/1960, daterad 1960-08-29.

2 Motiv för ansökan

Munkedal Vatten AB har som uppdrag att bereda och distribuera dricksvatten med hög och jämn kvalitet till Munkedals kommuns VA-abonnenter. För detta ändamål utnyttjar bolaget sju allmänna vattentäkter inom kommunen.

Munkedal Vatten försörjer över 90 % av Munkedals invånare med dricksvatten. För att det ska vara möjligt krävs god tillgång till råvatten av hög kvalitet. Munkedal Vatten har med sina sju grundvattentäkter en förmåga att leverera dricksvatten av hög kvalitet, även med minimalt med beredning vilket är en stor ekonomisk fördel. Munkedal Vatten är därför måna om att råvattenkvaliteten bibehålls på detta sätt både långsiktigt och kortsiktigt, varför man verkar för ett ökat skydd av dricksvattentäkterna.

De äldre vattenskyddsområdena uppfyller inte dagens krav och innebär ett sämre skydd för täkterna som inte anses tillräckligt. Genom inrättande av vattenskyddsområde med tillhörande vattenskyddsföreskrifter och efterföljande arbete värnar man inte bara råvattnets kvalitet utan innebär också att kommunen får en bättre framförhållning inför kommande utmaningar till följd av bland annat klimatförändringar.

3 Beskrivning av arbetsprocessen

Arbetet med att ta fram förslag till vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för Munkedals grundvatten påbörjades år 2005 och har därefter varit aktivt i olika omgångar.

2007-2008: Utredningsarbete för vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter för grundvattentäkterna Dingle, Öbbön, Håby och Hällevadsholm

- Förslag till vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för de aktuella vattentäkterna arbetas fram av kommunens arbetsgrupp med stöd av konsult.

2013-2016: Arbetet med färdigställande av förslag samt förankring inför fastställande av förslag för samtliga vattentäkter

- Underlagsmaterialet uppdateras utifrån praxis och krav som framkommit sedan arbetet sist var aktivt samt för att aktualisera information som blivit gammal. Arbetet rör främst de delar i det tekniska underlaget som utgörs av riskanalys och förslag till övriga åtgärder för ökat vattenskydd samt revidering av förslag till skyddsföreskrifter.
- Under 2014-2015 genomför Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) en kartering av jordarter kring Munkedals kommuns grundvattentäkter. Med stöd av SGUs arbetsmaterial genomförs revidering av utbredningen av berörda vattenskyddsområden samt indelning i skyddszoner.

2016: Samråd med myndigheter och fastighetsägare inom vattenskyddsområdena

- Beslut i Munkedal Vattens styrelse fattas den 2015-12-03 att genomföra samråd med berörda sakägare för samtliga sju vattentäkter.
- Samrådet genomförs mars-maj 2016. Kungörelse sker i Bohuslänningen 8 mars och information och inbjudan till samrådet skickas till samtliga fastighetsägare och berörda myndigheter i början av mars. Samrådet pågår till den 6 maj 2016. 21 olika yttranden inkom som resulterade i 24 stycken revideringar av förslagen.

2019-2020: Beslut om vattenskyddsområden samt Revidering av Tekniskt underlag, vattenskyddsområde och vattenskyddsföreskrifter för Dingle vattentäkt

- Kommunfullmäktige förklarar områden för grundvattentäkterna Kärnsjön, Hedekas, Öbbön, Håby och Hällevadsholm som vattenskyddsområden och meddelar skyddsföreskrifter för dem.
- Länsstyrelsen framför 2018-12-17 kritik mot att områdena sydväst och sydost om vattentäkten tagits bort från vattenskyddsområdet i förslag 2016 jämfört med förslag 2014. I sydväst avser kommunen omvandla del av jordbruksmark till industriområde (ÖP). I sydost pågår detaljplan om äldreboende på del av nuvarande åkermarken. Risk uppstår att pålning,

borrning, m.m. punkterar det skyddande lagret med finkorniga jordarter så att det artesiska grundvattnet dräneras bort. Jordartskartan är uppdaterad efter ny fältkartläggning. Bedöms att vattenskyddsområdet i Dingle behöver anpassas till ny viktig information och framtida omvandling.

4 Beslutsunderlag

Beslutsunderlaget utgörs av tekniskt underlag, förslag till vattenskyddsområde med föreskrifter samt övriga bilagor, se nedan.

BILAGOR

Tekniskt underlag

Riskanalys – bilaga 1

Riskreducerande åtgärder – bilaga 2

Förslag vattenskyddsområde – bilaga 3

Förslag skyddsföreskrifter – bilaga 4

Protokoll nr 4 för MVAB styrelsemöte 2020-09-24

Checklista för kommunens handläggning av ansökan.

BILAGA 4 - FÖRSLAG TILL SKYDDSFÖRESKRIFTER FÖR DINGLE VATTENSKYDDSSOMRÅDE

2020-09-10

Skyddsföreskrifter för Dingle vattenskyddsområde, Munkedals kommun, fastställda av kommunfullmäktige § xx 201y-yy-yy

Med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken beslutar kommunfullmäktige i Munkedals kommun om vattenskyddsområde för Dingle vattentäkt i Munkedals kommun. Vattenskyddsområdet ska ha den omfattning som framgår av bifogad karta i bilaga 4. Vattenskyddsområdet är indelat i vattentäktszon samt i primär och sekundär skyddszon.

Med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken beslutar kommunfullmäktige att nedan angivna skyddsföreskrifter ska gälla inom vattenskyddsområdet. Skyddsföreskrifterna redovisas med en uppdelning mellan respektive zon.

Detta beslut träder i kraft dagen för kommunfullmäktiges beslut.

Vattenskyddsområdets mål och syfte

Mål

Vattenskydd enligt miljöbalken syftar ytterst till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar att förvalta naturen väl.

Syfte

Syftet med dessa föreskrifter och deras tillämpning är att säkerställa att påverkan eller risk för påverkan på Dingle vattentäkt inte uppstår så att vattnet, efter normalt reningsförfarande, kan användas för dricksvattenförsörjning.

Generella restriktioner och anvisningar inom vattenskyddsområden

Restriktioner och anvisningar som generellt gäller för skyddsområden;

- Naturvårdsverkets föreskrifter gällande skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5)

Vattenskyddsområdets zonindelning

Indelningen i skyddszonerna baseras på Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde 2010:5. Skyddsföreskrifterna hänvisar till dessa skydds-zoner.

Primär skyddszon

Syftet med den primära skyddszone är att skapa rådrum vid händelse av akut förorening. Den primära skyddszone har avgränsats på ett sådant sätt att riskerna för akut förorening genom olyckshändelser minimeras. En akut förorening ska hinna upptäckas i tid och åtgärder vidtas innan föroreningen hinner nå vattentäktszonerna med uttagsbrunnarna. Gränsen mellan primär och sekundär skyddszone har satts så att uppehållstiden i grundvattenszone till vattentäktszonens gräns bedöms vara minst 100 dygn.

Den primära skyddszone utgörs av områden med grovkorniga jordarter samt områden där nederbörd från berg kan infiltrera ner i det vattenförande grundvattenmagasinet.

Sekundär skyddszone

Syftet med den sekundära skyddszone är att bibehålla en hög grundvattenkvalitet eller att förbättra kvaliteten. Den sekundära zone bör minst omfatta så stor del av vattenskyddsområdet att uppehållstiden för grundvatten från sekundära skyddszonens yttre gräns till vattentäktszonerna beräknas vara minst ett år.

Den sekundära skyddszone utgörs av områden där finkorniga jordarter överlagrar det vattenförande grundvattenmagasinet vilket gör vattentäkten mindre såbar för föroreningar på markytan. Vid Dingle vattentäkt råder också artesiska förhållanden vilket innebär att grundvattnet naturligt trycks upp över markytan, om det skyddande lagret med finkorniga jordarter punkternas. Detta ger ytterligare skydd för vattentäkten mot föroreningar på markytan.

Skyddsföreskrifter

Prövnings- och tillsynsmyndighet

Prövnings- och tillsynsmyndighet är enligt miljöbalken den kommunala nämnd som ska fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet, vilket vid tidpunkten för fastställandet av dessa skyddsföreskrifter är Miljönämnden i Mellersta Bohuslän.

§ 1 Petroleumprodukter

	Primär Skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Hantering av större mängd än 250 liter är förbjudet. <i>Undantag gäller för transporter till fastighet inom området.</i> <i>Undantag gäller för bränsle i drifttanken på fordon.</i> <i>Undantag gäller lagring som har sekundärt skydd eller sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.</i> <i>Undantag gäller för påfyllnad av cistern</i>	Hantering av större mängd än 250 liter är förbjudet. <i>Undantag gäller för transporter till fastighet inom området.</i> <i>Undantag gäller för bränsle i drifttanken på fordon.</i> <i>Undantag gäller lagring som har sekundärt skydd eller sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.</i> <i>Undantag gäller vid påfyllnad av cistern.</i> <i>Undantag gäller vid hantering inom tillståndspliktig och anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet.</i>

Information: Ytterligare bestämmelser följer Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor NFS 2017:5.

§ 2 Hälsa- och miljöfarliga kemiska produkter

	Primär Skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Hantering av större mängder än 25 liter, av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter är förbjudet. <i>Undantag gäller transporter samt lagring som har sekundärt skydd och sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.</i>	Hantering av större mängder än 25 liter, av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter kräver tillstånd. <i>Undantag gäller transporter samt lagring som har sekundärt skydd och sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.</i>

		<i>Undantag gäller vid hantering inom tillståndspliktig och anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet.</i>

§ 3 Miljöfarlig verksamhet

	Primär Skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Ny miljöfarlig verksamhet eller åtgärd som är tillståndspliktig enligt 2–32 kap i miljöprövnings-förordningen (2013:251 och eventuella senare ändringar) är förbjuden .	-
	Ny miljöfarlig verksamhet eller åtgärd som är anmälningspliktig enligt 2–32 kap i miljöprövnings-förordningen (2013:251 och eventuella senare ändringar) kräver tillstånd .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 4 Bekämpningsmedel

	Primär Skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd . <i>Undantag gäller för transporter samt för användning som sker inomhus.</i>	-
b	Yrkesmässig hantering av biologiska bekämpningsmedel kräver tillstånd . <i>Undantag gäller för transporter.</i>	-
c	Jord- och vattenslagning av plantor som behandlats med bekämpningsmedel är förbjuden .	-

§ 5 Växtnäringsämnen

	Primär Skyddszon	Sekundär skyddszon

a	Yrkesmässig spridning av naturgödsel är förbjudet . För yrkesmässig spridning av övriga växtnäringssämnen krävs tillstånd .	-
b	Spridning av slam från reningsverk eller annan avloppsanläggning är förbjudet .	-
c	Lagring av naturgödsel är förbjuden .	-

§ 6 Upplag

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Uppläggning av bark, flis, spån, timmer och liknande under längre tid än en månad är förbjudet . <i>Undantag gäller för uppläggning av ved eller andra träbaserade produkter, avsedda för uppvärmning av bostad, på den aktuella fastigheten.</i>	-
b	Etablering av upplag av avfall, förorenade massor eller med massor med okänt ursprung eller okänt föroreningsinnehåll är förbjudet .	-
c	Uppläggning av snö från trafikerade ytor utanför aktuell skyddszon är förbjudet .	-
d	Uppläggning av vägsalt och dammbindningsmedel utan tät täckning är förbjudet .	-

§ 7 Infiltration och avledning av avloppsvatten

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Installation av ny enskild avloppsanläggning för hushållspillvatten eller annat avloppsvatten är förbjuden . Befintlig avloppsanläggning som förbättras/ändras kräver tillstånd	Installation av ny enskild avloppsanläggning för hushållspillvatten eller annat avloppsvatten kräver tillstånd .

§ 8 Vägar, parkering och fordonstvätt

	Primär skyddszone	Sekundär skyddszone
a	Nyetablering av väg eller parkeringsplats är förbjudet .	-
b	Parkering eller uppställning utomhus av tunga fordon är förbjudet . <i>Undantag gäller för parkering på tätt underlag inomhus, på hårdgjord tät yta utomhus försedd med oljeavskiljare eller parkering med uppsamlingskärl under motor och bränsletank som rymmer hela bränslevolymer.</i>	-
c	Fordonstvätt är förbjudet .	-

§ 9 Materialtäkter och markarbeten

	Primär skyddszone	Sekundär skyddszone
a	Materialtäkt är förbjuden .	Samma föreskrift som i primär skyddszone.
b	Schaktning och grävning kräver tillstånd <i>Undantag gäller för schaktning och grävning med en sammanhängande jord-/bergvolym som är mindre än 200 m³ och som sker mer än 5 meter över högsta grundvattennivå.</i>	Schaktning och grävning kräver tillstånd <i>Undantag gäller för schaktning och grävning med en sammanhängande jord-/bergvolym som är mindre än 200 m³ och som lämnar mer än 10 meter finmaterial kvar över det undre grundvattenmagasinet.</i>
c	Återfyllnad eller annan användning med avfall, massor med okänt föroreningsinnehåll eller massor som är förorenade är förbjudet .	-
d	Pålning, spontning, borrhning och sondering kräver tillstånd . Pålning och spontning ned till grundvattenmagasinet är förbjudet . Borrhning och sondering för undersökningsändamål kräver tillstånd . Om undersökning sker ned till	Samma föreskrift som i primär skyddszone.

grundvattenmagasinet skall hålen tätas omedelbart. <i>Undantag gäller för pålning och sponning ner till 1 meter under markytan.</i>	

§ 10 Energianläggningar och brunnar

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Nyetablering av anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från jord, berg eller vatten är förbjuden .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
b	Nyetablering av anläggning för uttag av vatten från jord eller berg är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

Allmänna bestämmelser

- a) Tillsyn enligt dessa föreskrifter utövas av Miljönämnden i Mellersta Bohuslän.
- b) I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter ska skriftlig ansökan skickas Miljönämnden i Mellersta Bohuslän. I samband med sådan prövning kan nämnden föreskriva särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening.
- c) I de fall anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska skriftlig anmälan skickas till Miljönämnden i Mellersta Bohuslän. Nämnden kan förelägga om särskilda försiktighetsmått som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening.
- d) Dispens från förbud enligt dessa föreskrifter kan medges av Miljönämnden i Mellersta Bohuslän efter remiss till huvudman för vattentäkten. I samband med sådan prövning kan nämnden föreskriva särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening.
- e) Brott mot skyddsföreskrifterna kan medföra påföljd enligt 29 kap 2 och 2a §§ Miljöbalken om inte andra ansvarsbestämmelser blir tillämpliga.
- f) Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten tillståndsprövats eller är under pågående tillståndsprövning enligt miljöbalkens 9, 11 och 12 kapitel eller annan förordning utfärdad eller med stöd av miljöbalken.
- g) Fastighetsägare, nyttjare av fastighet eller verksamhetsutövare inom vattenskyddsområdet ska omedelbart anmäla spill, läckage och andra händelser om de är av sådan omfattning att de kan medföra risk för vattenförorening. Anmälan ska göras till SOS Alarm 112. Liknande händelser av mindre akut karaktär skall snarast möjligt rapporteras till tillsynsmyndigheten.

Skyltning

- a) Där allmänna vägar passerar gräns till vattenskyddsområdet eller vid vägar som passerar genom området ansvarar vattentäktens huvudman för att det finns skyltar som utmärker och informerar om vattenskyddsområdet. Annans mark får tas i anspråk för detta (7 kap 22 § miljöbalken). Utformningen av skyltar ska följa rekommendationer från berörda myndigheter och statliga verk.
- b) Där sådan hantering av petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter som nämns i § 2 och §4 sker ska skylt finnas som informerar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av vattentäktens huvudman.

Undantag gäller vid hantering av nämnda produkter för hushållsbehov.

Definitioner av begrepp

Avfall

Avfall definieras enligt avfallsförordningen (2011:927).

Avloppsvatten

Med avloppsvatten avses enligt Miljöbalkens 9 kap 2 §;

1. Spillvatten eller annan flytande orenlighet. Hushållspillvattnet består av spillvatten från WC ("klosettwater") samt från bad, disk och tvätt ("BDT-vatten").
2. Vatten som använts för kylning.
3. Vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för viss eller vissa fastigheters räkning (dagvatten).
4. Vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

Bekämpningsmedel

Med kemiskt bekämpningsmedel avses, i enighet med miljöbalken, kemiska produkter som är avsedda att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Ogräsättika och såpvatten räknas inte som bekämpningsmedel i dessa föreskrifter.

Med biologiskt bekämpningsmedel avses, enligt 14 kap miljöbalken, en bioteknisk organism som framställts särskilt för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom.

Förorenade massor

Med förorenade massor avses i dessa föreskrifter massor från ett förorenat område eller efterbehandlingsprojekt, d.v.s. från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalter påtagligt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt. Vad som avses med förorenade massor kan därför variera mellan olika platser och får avgöras av tillsynsmyndigheten.

Hantering

Med hantering avses - i enlighet med miljöbalken - en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Husbehovstäkt

Med husbehovstäkt avses i dessa föreskrifter sådant uttag av material som ska användas inom den egna fastigheten för dess egna behov som t.ex. förbrukning som krävs för skötsel av jordbruks- eller skogsbruksfastighet. En materialtäkt där det utbrutna materialet används som ersättning för tjänster, avyttras eller på annat sätt utnyttjas kommersiellt betraktas inte som husbehovstäkt (NFS 2003:2).

Hushållsbehov

Med hushållsbehov avses här hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

Hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter

Med hälso- och miljöfarliga produkter avses i dessa föreskrifter kemiska produkter klassificerade och märkta som farliga enligt gällande CLP-förordning och kemikalieinspektionens anvisningar.

Markarbeten

Med markarbeten avses schaktning, borrhning, fyllning, spontning, pålning och andra liknande arbeten på land.

Schaktningsarbeten för mer omfattande byggande avser avsänkning av markytan för större anläggningsarbeten på utstakat område än för grundläggning av ett enfamiljshus.

Schaktningsarbete i samband med ledningsarbete, vägunderhåll eller liknande omfattas inte av tillståndsplikt.

Materialtäkt

Med materialtäkt avses i dessa föreskrifter täkt av berg samt sten, grus, sand, lera, torv eller andra jordarter.

Naturgödsel

Med naturgödsel avses här fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur.

Sekundärt skydd

Sekundärt skydd: skydd mot läckage och överfyllnad. Anm: för rörledningar och slangledningar är dubbelmantling en typ av sekundärt skydd.

Tät täckning

Med tät täckning menas en förvaring som förhindrar att nederbörd och annat tillrinnande vatten kommer i kontakt med upplaget och att lakvatten därmed kan bildas.

Tunga fordon

Definieras enligt Transportstyrelsen av fordon med totalvikt överstigande 3,5 ton.

Upplag

Med upplag avses i dessa föreskrifter tillfällig eller permanent förvaring av förorenande ämnen, avfall, förorenade massor, massor med okänd miljöstatus eller andra förorenade produkter. Förvaring av hushållsavfall från enskilda hushåll, vilket läggs i särskilda behållare för regelbunden sophämtning, är enligt dessa föreskrifter inte att betrakta som upplag. Detta gäller även komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten.

Växtnäringsämnen

Med växtnäringsämnen avses konstgödning, mineraliska gödselmedel, naturgödsel (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur), avloppsslam, biogödsel, vedaska samt övriga organiska gödselmedel, dock ej gödsel från betande djur inom vattenskyddsområdet.

Yrkesmässig

Definitionen har sitt ursprung i definitionen av yrkesmässig användare i artikel 3.1 i direktiv 2009/128/EG: "en person som använder bekämpningsmedel i sin yrkesmässiga verksamhet, inbegripet operatörer, tekniker, arbetsgivare och egenföretagare, både på jordbruksområdet och inom andra sektorer.

Yrkesmässig kan även definieras som verksamhet som bedrivs av såväl fysiska som juridiska personer. För att någon ska anses yrkesmässigt bedriva en verksamhet förutsätts att verksamheten har en viss omfattning och varaktighet samt att den har ett fastställt vinstsyfte och är av självständig karaktär. Förhållanden som tyder på yrkesmässig verksamhet:

- Verksamheten bedrivs i bolagsform
- Verksamhetsutövaren är bokföringsskyldig
- Verksamhetsutövaren är momsredovisningskyldig

HANDLÄGGARE:

Hydrogeolog Tony Grantz
TELEFON 0522-63 88 40
tony.grantz@vastvatten.se

Mats Tillander, samhällsbyggnadschef
Munkedals kommun
455 80 MUNKEDAL

Fastighet: Lågum 1:4

Samrådsyttrande om pålning inom vattenskyddsområde för Dingle grundvattentäkt

Västvatten har av samhällsbyggnadschef Mats Tillander fått en begäran om samråd med Munkedal Vatten AB om pålning inom vattenskyddsområdet för Dingle grundvattentäkt. Pålning kommer att ske på fastigheten Lågum 1:4 i Dingle för tillbyggnad av DILAB och för ny tank för sprinkleranläggning.

I begäran om samråd framgår att pålning avses ske i huvudsak enligt till Västvatten inkomna handlingar. Pålarna blir 40 meter långa, vilket innebär att det blir minst 8 meter lera kvar mellan pålspets och underliggande lager av friktionsmaterial. Pålningsarbetena påbörjas vecka 36.

På uppdrag av Dingle vattentäkts huvudman Munkedal Vatten AB lämnar Västvatten detta samrådsyttrande.

Yttrande

I vattendom för Dingle grundvattentäkt (Dom A 30/1960) finns bland annat följande föreskrifter:

1. Borrningar i det lerlager, som täcker de vattenförande sand- och gruslagren, skola begränsas i största möjliga utsträckning och få icke utföras utan föregående samråd mellan den som ämnar utföra borrhningen och vattentäkternas ägare.
2. Det åligger fastighetsägare att icke å sin fastighet utföra borrhningar, grävningar eller andra åtgärder, som kunna medföra att grundvattenströmmen frilägges, utan att dessförinnan hava tagit kontakt med vattentäkternas ägare och av dem erhållit tillstånd till det planerade företaget."

Västvatten anser att tydlighet måste finnas i beställning av arbetet och i arbetsledning så att det säkerställs att pålningsarbetet eller andra åtgärder inte kan påverka friktionsmaterialet under leran.

Om grundvattenresursen skulle påverkas av aktuella arbeten ska Munkedal Vatten AB och Västvatten AB hållas skadeslösa.

Efter arbetena avslutats önskar Västvatten ta del av relationsritningar och beskrivningar av pålningen.

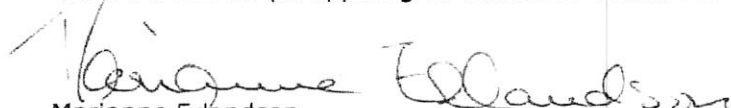
SAMRÅDSYTTRANDE

2017-07-26

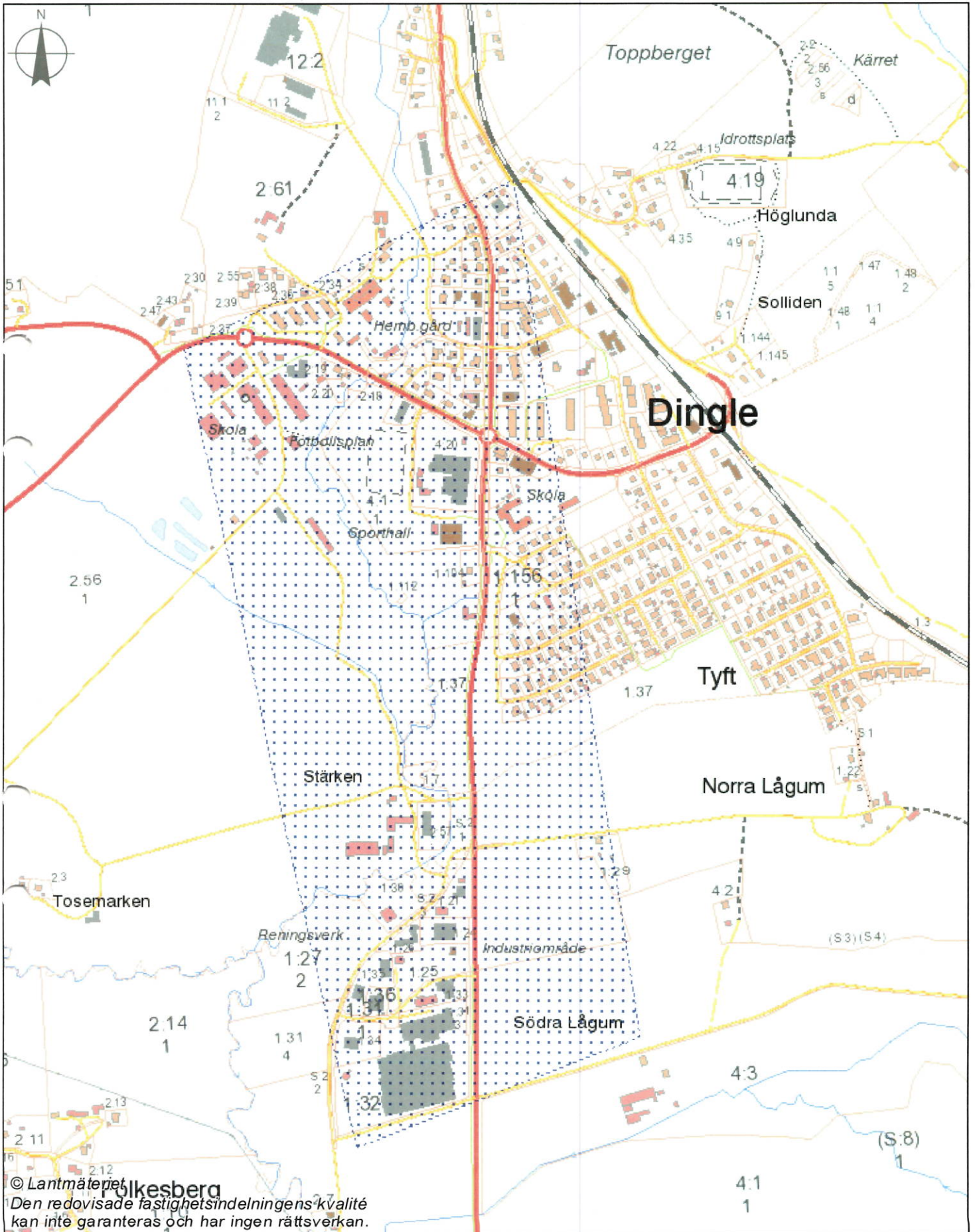
Dnr VVAB 2017/570

Med vänlig hälsning

VÄSTVATTEN AB på uppdrag av Munkedal Vatten AB

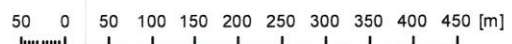

Marianne Erlandson
VD

© Lantmäteriet
Folketsberg
 Den redovisade fastighetsindelningens kvalitet kan inte garanteras och har ingen rättsverkan.

prickat område

1:8 607

Diarienummer: KS-2023-000195

Datum: 2023-08-18

TJÄNSTESKRIVELSE

Peter Karlsson
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Verksamhetsområde för vatten och spillvatten - Korpås exploateringsområde

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar om allmänt verksamhetsområde för vatten och spillvatten enligt bifogad karta och förteckning för Korpås exploateringsområde.

Sammanfattning

Exploateringsområdet Korpås är beläget längs med Korpåsvägen, väster om Möevägen. Området som föreslås ingå i verksamhetsområdet består av 19 nya fastigheter och två befintliga som i dagsläget har enskilda vatten- och avloppslösningar.

Entreprenadarbetet för anläggande av vatten och spillvatten påbörjades hösten 2022 och färdigställas under våren 2023.

Detaljplanen för området antogs 2012-02-29 av kommunstyrelsen och vann laga kraft 2012-04-02 och anger att fastigheterna skall anslutas till kommunala ledningar för vatten och spillvatten.

Dagvatten skall enligt gällande detaljplan omhändertas lokalt, dvs inte kopplas till kommunal dagvattenledning.

Enligt dagvattenutredningen skall fastigheter inom området ha fördröjningsmagasin som klarar ett 5-årsregn, vilket är en god säkerhet för att recipienten i normalfallet inte påverkas.

Antagande av verksamhetsområdet krävs för att berörda fastigheter ska bli avgiftsskyldiga enligt Lag om allmänna vattentjänster (2006:412).

Beslutsunderlag

- Styrelseprotokoll Västvatten, daterat 2023-06-02, § 14
- Korpås VO med bilagor, daterat 2023-04-26, Dnr 2021/175

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Anslutningsavgift för vatten och spillvatten kommer att tas ut av såväl befintliga som tillkommande exploatörer.

Hållbar utveckling – Social dimension

Genom att förse fastigheterna med förbindelsepunkt för kommunalt VA, tryggas fastigheternas vattenförsörjning.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Genom att förse fastigheterna med förbindelsepunkt för kommunalt VA, minskar miljöbelastningen på recipienten, Örekilsälven.

Barnkonventionen

Inga konsekvenser.

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelseförvaltningen

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelseförvaltningen
Samhällsbyggnadsnämnden

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

Protokoll nr 3 för Styrelsemöte – Munkedal Vatten AB

Tid: Torsdag 1 juni 2023, kl 09:00-16:20
Plats: Smögens Hafvsbad, Hotellgatan 26, Smögen

Närvarande ledamöter:

Henrik Palm (M), ordförande
Per-Arne Brink (S), vice ordförande
Terje Skaarnes (SD)
Mikael Hultengren (SD)
Bo Ericsson (SD) ersätter Katarina Furufalk (KD)
Mikael Kettil (S)
Leif Svensson (C)

Närvarande suppleanter:

Caritha Jacobsson (S)
Hans-Olof Hansson (C)

Närvarande lekmannarevisor:

Kjell Olseke (SD)

Närvarande tjänstemän:

Peter Johansson, VD
Susanne Thorén, ekonomichef
Madelene Ahl, administratör
Jeanette Strömberg, ekonom, deltar under § 7
Tony Grantz, hydrogeolog, deltar under § 15

§ 1 Mötet öppnas av Henrik Palm

§ 2 Upprop förrättas

§ 3 Dagordningen godkänns.
Med justering gällande § 11, utgår från dagens möte

§ 4 Protokollet justeras av Terje Skaarnes

§ 5 Föregående protokoll godkänns och läggs till handlingarna

§ 6 Gemensam information

- Nya styrelsemedlemmar
- Möten under 2023
- Delårsbokslut, övergripande

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 7 Fördjupningsinformation

- Internkontrollplan 2024, presentation och val av områden

§ 8 Beslut – Översyn av Arbetsordning för styrelsen, Munkedal Vatten AB

Beslutsunderlag

Arbetsordning, Dnr 2022/039

Styrelsen beslutar

att anta Arbetsordning för styrelsen, Munkedal Vatten AB.

§ 9 Beslut – Översyn av Delegationsordning – Munkedal Vatten AB

Beslutsunderlag

Delegationsordning, Dnr 2022/127

Styrelsen beslutar

att fastställa Delegationsordning för Munkedal Vatten AB.

§ 10 Beslut – Översyn av VD-instruktion, Munkedal Vatten AB

Beslutsunderlag

VD-instruktion, Dnr 2022/121

Styrelsen beslutar

att anta VD-instruktion, Munkedal Vatten AB.

§ 11 Beslut – Aktiekapital Västvatten AB

Beslutspunkt utgår från dagens möte.

§ 12 Beslut - Delårsrapport T1, 2023, Munkedal Vatten AB

Beslutsunderlag

Delårsrapport januari-april, 2023, Dnr 2022/116

Styrelsen beslutar

att fastställa delårsrapport januari-april, 2023 för Munkedal Vatten AB.

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 13 Beslut - Verksamhetsområde Bergsäter exploateringsområde

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilagor, Dnr 2021/105

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besluta om allmänt verksamhetsområde för vatten och spillvatten enligt bifogad karta och förteckning för Bergsäter.

§ 14 Beslut - Verksamhetsområde Korpås exploateringsområde

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilagor, Dnr 2021/175

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besluta om allmänt verksamhetsområde för vatten och spillvatten enligt bifogad karta och förteckning för Korpås.

§ 15 Information

- Utredning vattenförsörjning
- Fisketorp
- Budget 2024 samt plan 2025–2026
 - Arbetsmöte gällande budget inplanerat efter sommaren

§ 16 VD informerar

- Felskrivning i befintlig bolagsordning, ny bolagsordning kommer att tas upp på KS och KF under juni månad och därefter på extra bolagsstämma.

§ 17 Övriga frågor

- Inga övriga frågor

§ 18 Mötet avslutas

Digital signering

Henrik Palm (ordförande)

Digital signering

Peter Johansson (VD)

Digital signering

Terje Skaarnes (justerare)

Digital signering

Madelene Ahl (sekreterare)

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Addo Sign säkra digitala signatur. Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.

Undertecknare

Lars Peter Johansson VD DrubPOhutQmHw+bX2g+xzw 2023-06-01 17:27	Anna Madelene Ahl LBmfmyMqTJKGwt7qAeM5Fw 2023-06-01 17:27
HENRIK PALM MVAB 8aPqVC6/4rldeAp3LP8b2A 2023-06-01 17:29	TERJE SKAARNES MVAB q32fOVjW/uW/J3EC2MdiVQ 2023-06-02 10:43

Dokument i försändelsen

2023-06-01. Protokoll nr 3. Styrelsemöte Munkedal Vatten AB.pdf

Detta dokument

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Addo Sign. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet

Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Addo Sign signeringstjänst.

Handläggare:

Niklas Ryrholm
0522-63 88 39
niklas.ryrholm@vastvatten.se

Verksamhetsområde för vatten och spillvatten Korpås exploateringsområde

Sammanfattning

Exploateringsområdet är beläget längs med Korpåsvägen, väster om Möevägen. Området som föreslås ingå i verksamhetsområdet består av 19 nya fastigheter och två befintliga. Entreprenadarbetet för anläggande av vatten och spillvatten påbörjades hösten 2022 och färdigställas under våren 2023.

Beslutsunderlag

- Förteckning över ingående fastigheter i det föreslagna verksamhetsområdet
- Karta över föreslaget verksamhetsområde, daterad 2023-04-20

Förslag till beslut

Västvatten AB föreslår Munkedal Vatten AB

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besluta om allmänt verksamhetsområde för vatten och spillvatten enligt bifogad karta och förteckning för Korpås.

Ärendebeskrivning

Området består av totalt 21 fastigheter, 19 nya och två befintliga som i dagsläget har enskilda vatten- och avloppslösningar. Genom att förse fastigheterna med förbindelsepunkt för kommunalt VA, tryggas fastigheternas vattenförsörjning och minskar miljöbelastningen på recipienten, Örekilsälven.

Detaljplanen för området är antagen 2012-02-29 av kommunstyrelsen och vunnit laga kraft 2012-04-02 och anger där att fastigheterna skall anslutas till kommunala ledningar för vatten och spillvatten.

Dagvatten skall enligt gällande detaljplan tas om hand lokalt (dvs kopplas inte till kommunal dagvattenledning). Enligt dagvattenutredningen skall fastigheter inom området ha fördröjningsmagasin som klarar ett 5-årsregn, vilket är en god säkerhet för att recipienten i normalfallet inte påverkas. Principerna för dagvattenhanteringen innebär också att hela 5-årsregnet bör kunna magasineras innan avledning av

På uppdrag av
Munkedal Vatten AB

Datum: 2023-04-26
Dnr: 2021/175
Projektnr/ärendenr: 60098

överskottsvattnen sker, på så vis blir det i normalfallet ett mindre flöde än om ett 5-årsregn faller idag

Antagande av verksamhetsområdet krävs för att berörda fastigheter ska bli avgiftsskyldiga enligt *Lag om allmänna vattentjänster (2006:412)*.

Västvatten AB

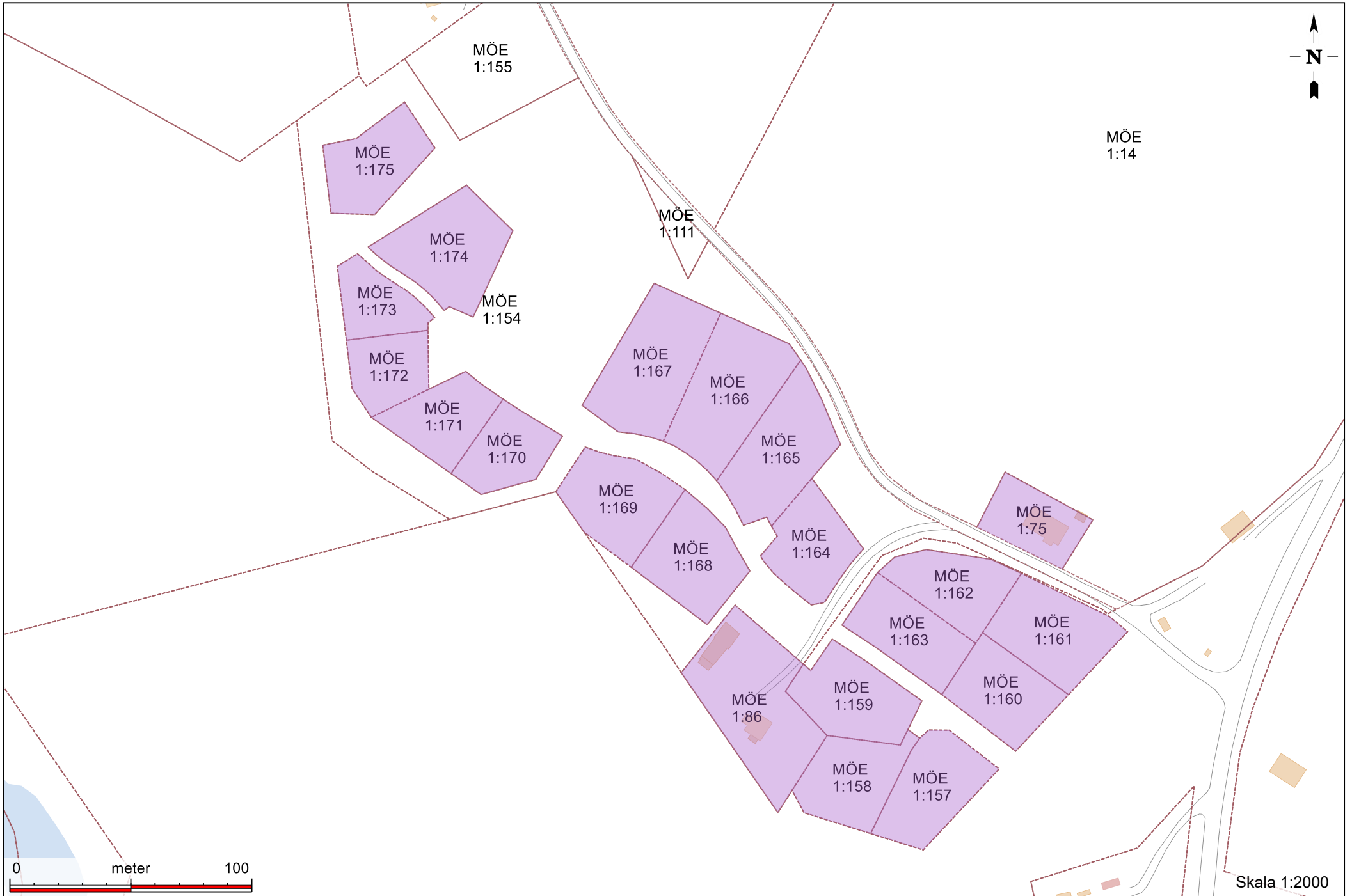
Niklas Rymalm
Projektledare

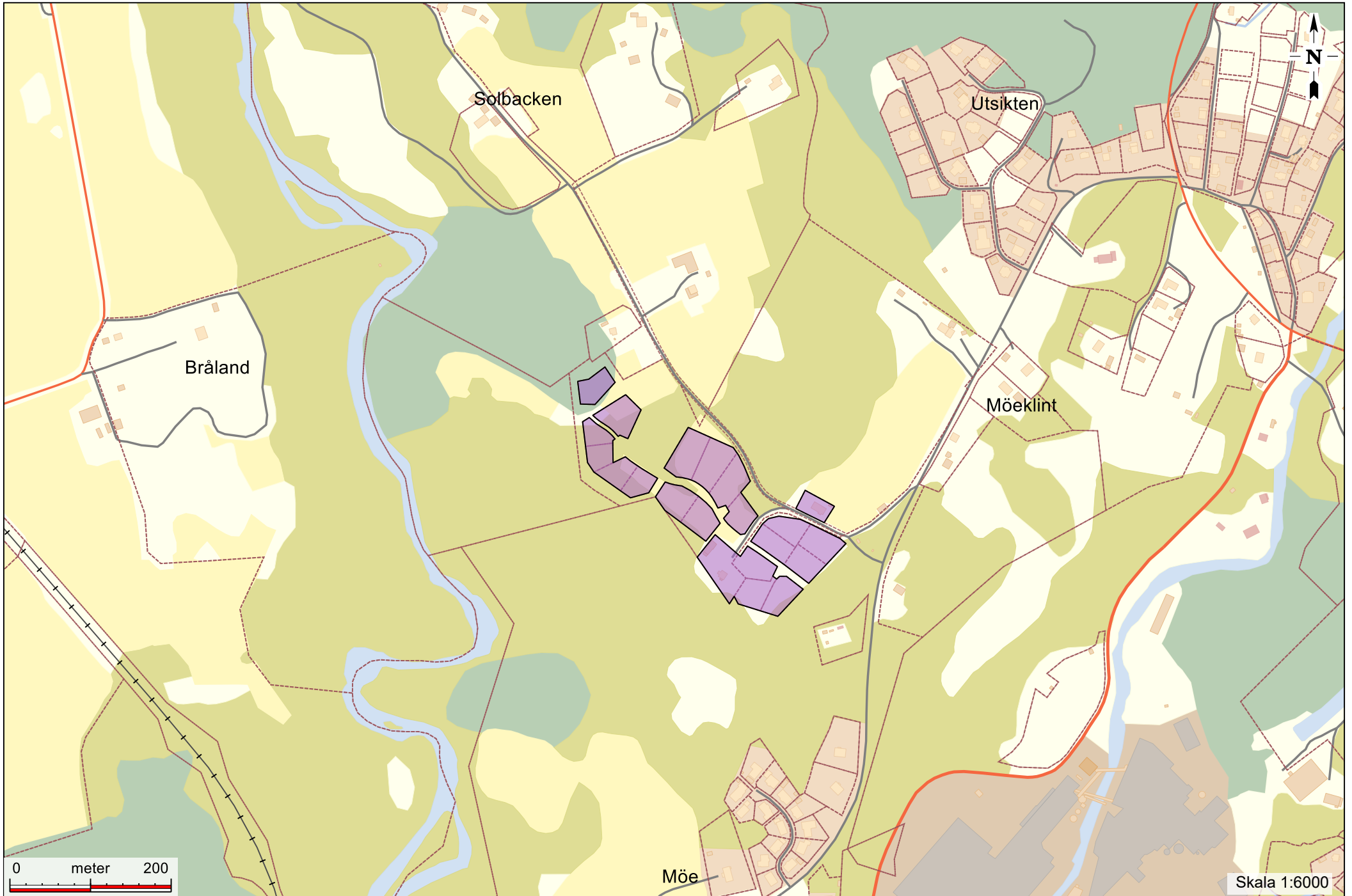
Bilagor

1. Förteckning över ingående fastigheter i verksamhetsområdet
2. Karta över föreslaget verksamhetsområde daterad 2023-04-20
3. Översiktskarta över områdets lokalisering, daterad 2023-04-20

Förteckning över ingående fastigheter i verksamhetsområdet

Fastighet	Tjänst	Kommentar
Möe 1:75	VS	Befintlig
Möe 1:86	VS	Befintlig
Möe 1:157	VS	Ej bebyggd
Möe 1:158	VS	Ej bebyggd
Möe 1:159	VS	Ej bebyggd
Möe 1:160	VS	Ej bebyggd
Möe 1:161	VS	Ej bebyggd
Möe 1:162	VS	Ej bebyggd
Möe 1:163	VS	Ej bebyggd
Möe 1:164	VS	Ej bebyggd
Möe 1:165	VS	Ej bebyggd
Möe 1:166	VS	Ej bebyggd
Möe 1:167	VS	Ej bebyggd
Möe 1:168	VS	Ej bebyggd
Möe 1:169	VS	Ej bebyggd
Möe 1:170	VS	Ej bebyggd
Möe 1:171	VS	Ej bebyggd
Möe 1:172	VS	Ej bebyggd
Möe 1:173	VS	Ej bebyggd
Möe 1:174	VS	Ej bebyggd
Möe 1:175	VS	Ej bebyggd

Diarienummer: KS-2023-000193

Datum: 2023-08-18

TJÄNSTESKRIVELSE

Peter Karlsson
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Verksamhetsområde för vatten och spillvatten - Bergsäter exploateringsområde

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar om allmänt verksamhetsområde för vatten och spillvatten enligt bifogad karta och förteckning för Bergsäter exploateringsområde.

Sammanfattning

Exploateringsområdet Bergsäter är beläget söder om Långedalsvägen. Området som föreslås ingå i verksamhetsområdet består av 19 nya fastigheter.

Entreprenadarbetet för anläggande av vatten och spillvatten påbörjades hösten 2021 och färdigställdes under våren 2022.

Detaljplanen för området antogs 2009-06-10 av kommunstyrelsen och vann laga kraft 2009-07-10. I detaljplanen anges att fastigheterna skall anslutas till kommunala ledningar för vatten och spillvatten.

Enligt detaljplanen ska dagvatten ledas från vägar och byggnader till ett dike som därefter leder till ett nytt fördröjningsmagasin utmed Långedalsvägen, dvs omhändertas lokalt och därmed inte kopplas till kommunal dagvattenledning.

Antagande av verksamhetsområdet krävs för att berörda fastigheter ska bli avgiftsskyldiga enligt Lag om allmänna vattentjänster (2006:412).

Beslutsunderlag

- Styrelseprotokoll Västvatten, daterat 2023-06-02, § 13
- Bergsäter VO med bilagor, daterat 2023-04-26, Dnr 2021/105

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Anslutningsavgift för vatten och spillvatten kommer att tas ut av såväl befintliga som tillkommande exploatörer.

Hållbar utveckling – Social dimension

Genom att förse fastigheterna med förbindelsepunkt för kommunalt VA, tryggas fastigheternas vattenförsörjning.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Genom att förse fastigheterna med förbindelsepunkt för kommunalt VA, minskar miljöbelastningen på recipienten, Gullmarsfjorden.

Barnkonventionen

Inga konsekvenser.

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelseförvaltningen

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelseförvaltningen
Samhällsbyggnadsnämnden

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

Protokoll nr 3 för Styrelsemöte – Munkedal Vatten AB

Tid: Torsdag 1 juni 2023, kl 09:00-16:20
Plats: Smögens Hafvsbad, Hotellgatan 26, Smögen

Närvarande ledamöter:

Henrik Palm (M), ordförande
Per-Arne Brink (S), vice ordförande
Terje Skaarnes (SD)
Mikael Hultengren (SD)
Bo Ericsson (SD) ersätter Katarina Furufalk (KD)
Mikael Kettil (S)
Leif Svensson (C)

Närvarande suppleanter:

Caritha Jacobsson (S)
Hans-Olof Hansson (C)

Närvarande lekmannarevisor:

Kjell Olseke (SD)

Närvarande tjänstemän:

Peter Johansson, VD
Susanne Thorén, ekonomichef
Madelene Ahl, administratör
Jeanette Strömberg, ekonom, deltar under § 7
Tony Grantz, hydrogeolog, deltar under § 15

§ 1 Mötet öppnas av Henrik Palm

§ 2 Upprop förrättas

§ 3 Dagordningen godkänns.
Med justering gällande § 11, utgår från dagens möte

§ 4 Protokollet justeras av Terje Skaarnes

§ 5 Föregående protokoll godkänns och läggs till handlingarna

§ 6 Gemensam information

- Nya styrelsemedlemmar
- Möten under 2023
- Delårsbokslut, övergripande

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 7 Fördjupningsinformation

- Internkontrollplan 2024, presentation och val av områden

§ 8 Beslut – Översyn av Arbetsordning för styrelsen, Munkedal Vatten AB**Beslutsunderlag**

Arbetsordning, Dnr 2022/039

Styrelsen beslutar

att anta Arbetsordning för styrelsen, Munkedal Vatten AB.

§ 9 Beslut – Översyn av Delegationsordning – Munkedal Vatten AB**Beslutsunderlag**

Delegationsordning, Dnr 2022/127

Styrelsen beslutar

att fastställa Delegationsordning för Munkedal Vatten AB.

§ 10 Beslut – Översyn av VD-instruktion, Munkedal Vatten AB**Beslutsunderlag**

VD-instruktion, Dnr 2022/121

Styrelsen beslutar

att anta VD-instruktion, Munkedal Vatten AB.

§ 11 Beslut – Aktiekapital Västvatten AB

Beslutspunkt utgår från dagens möte.

§ 12 Beslut - Delårsrapport T1, 2023, Munkedal Vatten AB**Beslutsunderlag**

Delårsrapport januari-april, 2023, Dnr 2022/116

Styrelsen beslutar

att fastställa delårsrapport januari-april, 2023 för Munkedal Vatten AB.

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 13 Beslut - Verksamhetsområde Bergsäter exploateringsområde

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilagor, Dnr 2021/105

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besluta om allmänt verksamhetsområde för vatten och spillvatten enligt bifogad karta och förteckning för Bergsäter.

§ 14 Beslut - Verksamhetsområde Korpås exploateringsområde

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilagor, Dnr 2021/175

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besluta om allmänt verksamhetsområde för vatten och spillvatten enligt bifogad karta och förteckning för Korpås.

§ 15 Information

- Utredning vattenförsörjning
- Fisketorp
- Budget 2024 samt plan 2025–2026
 - Arbetsmöte gällande budget inplanerat efter sommaren

§ 16 VD informerar

- Felskrivning i befintlig bolagsordning, ny bolagsordning kommer att tas upp på KS och KF under juni månad och därefter på extra bolagsstämma.

§ 17 Övriga frågor

- Inga övriga frågor

§ 18 Mötet avslutas

Digital signering

Henrik Palm (ordförande)

Digital signering

Peter Johansson (VD)

Digital signering

Terje Skaarnes (justerare)

Digital signering

Madelene Ahl (sekreterare)

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Addo Sign säkra digitala signatur.
Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.

Undertecknare

Lars Peter Johansson VD DrubPOhutQmHw+bX2g+xzw 2023-06-01 17:27	Anna Madelene Ahl LBmfmyMqTJKGwt7qAeM5Fw 2023-06-01 17:27
HENRIK PALM MVAB 8aPqVC6/4rldeAp3LP8b2A 2023-06-01 17:29	TERJE SKAARNES MVAB q32fOVjW/uW/J3EC2MdiVQ 2023-06-02 10:43

Dokument i försändelsen

2023-06-01. Protokoll nr 3. Styrelsemöte Munkedal Vatten AB.pdf

Detta dokument

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Addo Sign. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet

Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Addo Sign signeringstjänst.

Handläggare:

Niklas Rymalm
0522-63 88 39
niklas.rymalm@vastvatten.se

Verksamhetsområde för vatten och spillvatten Bergsäter exploateringsområde

Sammanfattning

Exploateringsområdet är beläget söder om Långedalsvägen. Området som föreslås ingå i verksamhetsområdet består av 19 nya fastigheter. Entreprenadarbetet för anläggande av vatten och spillvatten påbörjades hösten 2021 och färdigställas under våren 2022.

Beslutsunderlag

- Förteckning över ingående fastigheter i det föreslagna verksamhetsområdet
- Karta över föreslaget verksamhetsområde, daterad 2023-04-20

Förslag till beslut

Västvatten AB föreslår Munkedal Vatten AB

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besluta om allmänt verksamhetsområde för vatten och spillvatten enligt bifogad karta och förteckning för Bergsäter.

Ärendebeskrivning

Området består av totalt 19 fastigheter. Genom att förse fastigheterna med förbindelsepunkt för kommunalt VA, tryggas fastigheternas vattenförsörjning och minskar miljöbelastningen på recipienten, Gullmarsfjorden.

Detaljplanen för området antogs 2009-06-10 av kommunstyrelsen och vann laga kraft 2009-07-10. I detaljplanen anges att fastigheterna skall anslutas till kommunala ledningar för vatten och spillvatten.

Enligt detaljplanen skall dagvattnet ledas från vägar och byggnader till ett dike som därefter leds till ett nytt fördröjningsmagasin utmed Långedalsvägen.

Antagande av verksamhetsområdet krävs för att berörda fastigheter ska bli avgiftsskyldiga enligt *Lag om allmänna vattentjänster (2006:412)*.

På uppdrag av
Munkedal Vatten AB

Datum: 2023-04-26
Dnr: 2021/105
Projektnr/ärendenr: 60057

Västvatten AB

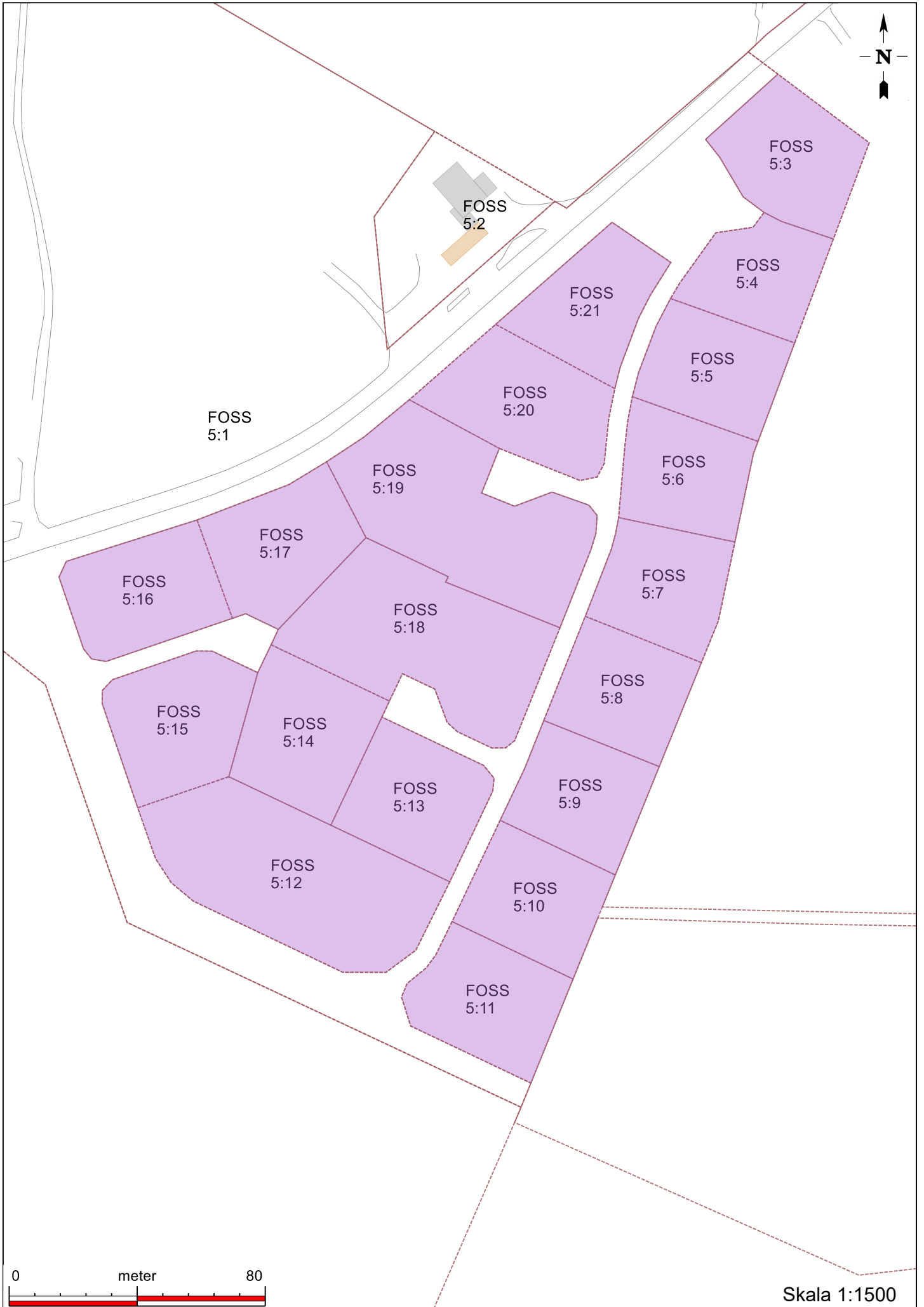
Niklas Rymalm
Projektledare

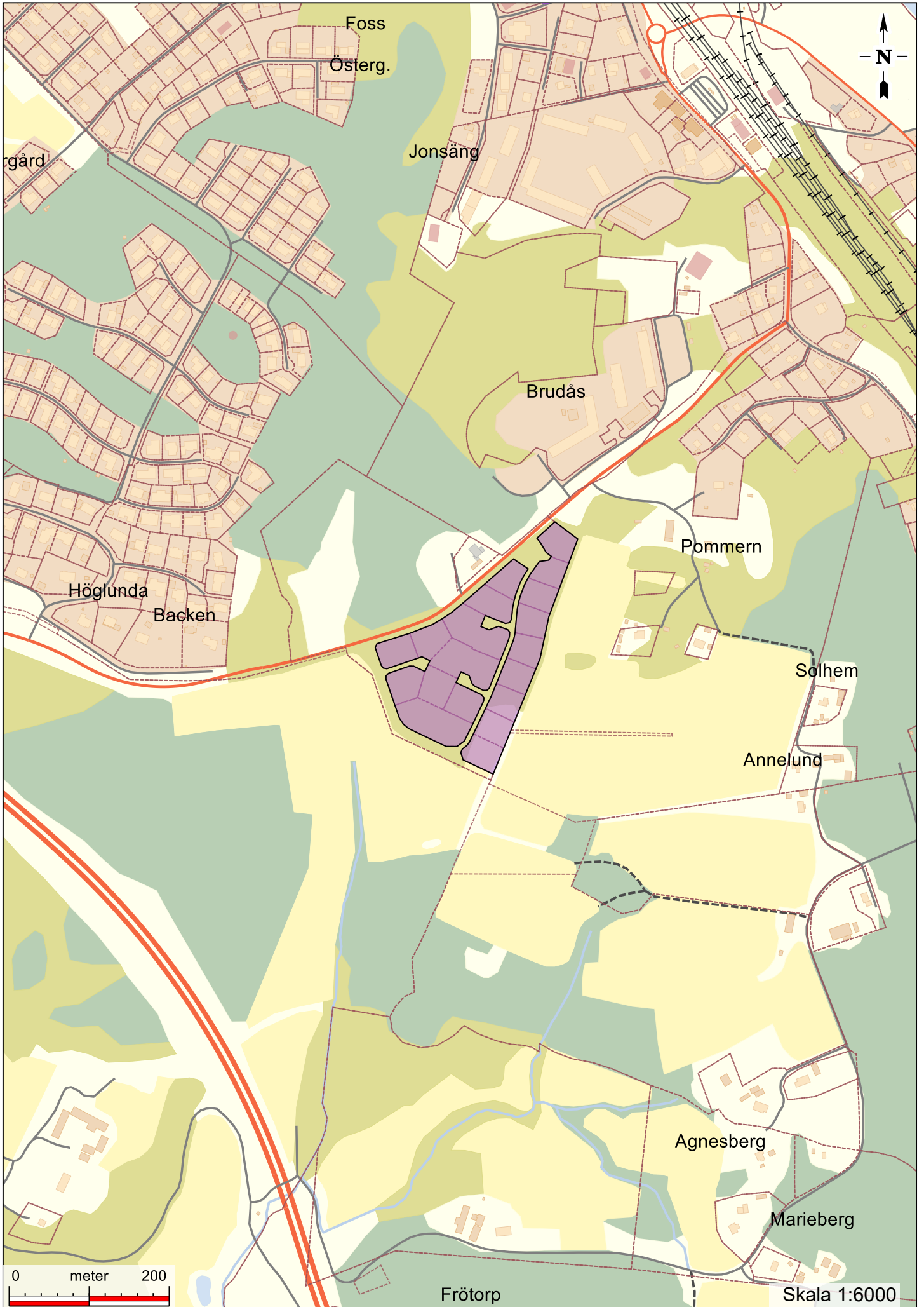
Bilagor

1. Förteckning över ingående fastigheter i verksamhetsområdet
2. Karta över föreslaget verksamhetsområde daterad 2023-04-20
3. Översigtskarta över områdets lokalisering, daterad 2023-04-20

Förteckning över ingående fastigheter i verksamhetsområdet

Fastighet	Tjänst	Kommentar
Foss 5:3	VS	Ej bebyggd
Foss 5:4	VS	Ej bebyggd
Foss 5:5	VS	Ej bebyggd
Foss 5:6	VS	Ej bebyggd
Foss 5:7	VS	Ej bebyggd
Foss 5:8	VS	Ej bebyggd
Foss 5:9	VS	Ej bebyggd
Foss 5:10	VS	Ej bebyggd
Foss 5:11	VS	Ej bebyggd
Foss 5:12	VS	Ej bebyggd
Foss 5:13	VS	Ej bebyggd
Foss 5:14	VS	Ej bebyggd
Foss 5:15	VS	Ej bebyggd
Foss 5:16	VS	Ej bebyggd
Foss 5:17	VS	Ej bebyggd
Foss 5:18	VS	Ej bebyggd
Foss 5:19	VS	Ej bebyggd
Foss 5:20	VS	Ej bebyggd
Foss 5:21	VS	Ej bebyggd

Diarienummer: KS 2023-000220

Datum: 2023-08-25

TJÄNSTESKRIVELSE

Peter Berborn
Administrativ chef
Administrativa avdelningen

Förslag till avtalssamverkan miljöverksamhet samt övergripande styrdokument för avtalssamverkan SML

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fortsatt samverka inom miljöområdet genom upprättat samverkansavtal om tjänstemannaorganisation,

att miljösamverkan organiseras inom förvaltningsorganisationen i Sotenäs kommun från och med 2024-01-01,

att fastställa dokumentet "Samordning och styrning inom avtalssamverkan",

att beslutet gäller under förutsättning att Sotenäs och Lysekils kommuner fattar samma beslut, och

att samhällsbyggnadsnämnden ska vara ansvarig nämnd för miljöfrågor i Munkedals kommun och att nämnden ges i uppdrag att ta fram ett reviderat reglemente som omfattar det utökade uppdraget.

Sammanfattning

Sotenäs, Munkedals och Lysekils kommuner inrättade 2013 en gemensam miljönämnd med tillhörande miljöenhet som har varit inrymd i Sotenäs kommuns förvaltningsorganisation. Kommunfullmäktige i Munkedals kommun har härefter 2022-12-19, § 224, beslutat:

att säga upp avtalet om gemensam miljönämnd och att det under 2023 bestäms om nämndens uppgifter ska ligga i ett eget utskott under kommunstyrelsen eller under samhällsbyggnads-nämnden,

att ge förvaltningen i uppdrag att komma med förslag på hur organisationen kan utformas, och

att om Sotenäs och Lysekil fortsätter med gemensam miljönämnd eller samverkan önskar Munkedals kommun upprätta avtalssamverkan kring de operativa delar som Munkedals kommun har önskemål om.

Nuvarande avtal om gemensam miljönämnd upphör att gälla 2023-12-31, vilket innebär att en ny miljöorganisation ska vara på plats 2024-01-01.

Sotenäs och Lysekils kommuner behandlar för närvarande förslag om att frångå den gemensamma miljönämnden, vilket i så fall innebär att samtliga tre kommuner väljer att fortsätta miljöarbetet genom avtalssamverkan om tjänstemannaorganisation. Det innebär också att de tre kommunerna var och en tar hem och inordnar det politiska beslutsfattandet inom miljöområdet i respektive ordinarie kommunorganisation.

Avtalssamverkan föreslås utövas genom miljöenheten i Sotenäs kommun. Det innebär att miljöenheten ansvarar för den operativa miljöverksamheten. I det operativa ansvaret ingår handläggning, beredning och i förekommande fall föredragning av ärende i nämnd samt i övrigt för huvuddelen av all administration.

Till ärendet hör det reviderade dokumentet "Samordning och styrning inom avtalssamverkan". Dokumentet beskriver styrningen av all avtalssamverkan inom områdena lön, IT och miljö.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-25

Avtal om gemensam miljösamverkan 2023-08-07

Samordning och styrning inom avtalssamverkan 2023-08-07

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Samverkan inom miljöområdet skapar förutsättningar för en effektiv och rättssäker verksamhet med de kompetenser som krävs. Den operativa miljöverksamheten finansieras dels av intäkter för tillsyn och dels av kommunbidrag från samverkande kommuner. Nettokostnaden beräknas uppgå till samma kostnad som inom nuvarande avtal.

Hållbar utveckling – Social dimension

En bra utformad miljöverksamhet bidrar till god folkhälsa.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Samverkan mellan kommunerna skapar förutsättningar för tillsammans arbetar för att utveckla det hållbara samhället.

Ylva Morén

Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Sotenäs kommun

Lysekils kommun

Kommundirektör
Samhällsbyggnadschef
Administrativ chef

Avtal om gemensam Miljösamverkan

§ 1 Parter

Sotenäs, Lysekils och Munkedals kommuner.

§ 2 Sammanhang

Avtalet ingår som en del av den etablerade samverkan mellan Sotenäs, Munkedals och Lysekils kommuner, den så kallade SML-samverkan. Avtalet utgår från det av samtliga kommuner antagna dokumentet "Samordning och styrning inom avtalsamverkan"

§ 3 Bakgrund

Sotenäs, Munkedals och Lysekils kommuner inrättade 2013 en gemensam miljönämnd med tillhörande förvaltningsorganisation. Nämnden och förvaltningsorganisationen har sitt säte i Sotenäs kommun. Den sammanslagna verksamheten syftar till att skapa en ändamålsenlig organisation för minskad sårbarhet, ökad effektivitet, optimerat resursutnyttjande med hög kompetens och service.

Kommunerna frångår nu den gemensamma nämnden och väljer i stället att fortsätta samverkan genom avtalsamverkan (KL 9:37). Det innebär att de tre kommunerna var och en tar hem och inordnar det politiska beslutsfattandet inom respektive ordinarie kommunorganisation.

Tidigare samverkansöverenskommelse 2013-01-01 avseende gemensam miljöorganisation upphör från och med 2023-12-31 och ersätts från 2024-01-01 av detta avtal.

§ 4 Organisation

Sotenäs kommun är värdkommun för miljöverksamheten.

§ 5 Miljöverksamhetens uppgifter

Den gemensamma miljöenheten ska för de samverkande kommunernas räkning utföra myndighetsutövning enligt följande bestämmelser och dess följdförfattningar:

- Livsmedelslagstiftning
- Miljöbalken, inklusive hälsoskydd
- Lag om foder och animaliska biprodukter
- Strålskyddslagen
- Smittskyddslagstiftning
- Tobakslagstiftning
- Läkemedelslagstiftning

Med myndighetsutövning avses prövning, tillsyn och kontroll. Därutöver yttrande gällande bygglov och samråd gällande översikts- och detaljplan, VA-plan, avfallsplan m fl.

Kommunsamarbete – Sotenäs kommun, Munkedals kommun, Lysekils kommun

Förslag 2023-08-07

Värdkommunens åtagande omfattar inte strategiskt miljöarbete eller naturvårdsområde. För Sotenäs och Lysekil ingår handläggning av strandskyddsärenden. Eventuella tillkommande uppgifter på grund av lagstiftning infogas i verksamheten på initiativ av värdkommunen.

Miljöenheten ska sörja för god tillgänglighet och delta i samverkanskommunernas arbete med näringslivsutveckling. Miljöenheten ska ge information och rådgivning till verksamhetsutövare och enskilda i den omfattning som motsvarar nationella krav i myndighetsutövning. Miljöenhetens servicenivå mot enskilda ska vara lika mellan samverkanskommunerna.

§ 6 Ansvarsfördelning

Miljöenheten ansvarar för handläggning, beredning och i förekommande fall för föredragning i ansvarig nämnd i respektive kommun. Miljöenheten svarar även för rapportering och enkätsvar till andra myndigheter.

Miljöenheten ansvarar i övrigt för all förekommande administration i samband med registrering, handläggning och fakturering av ärenden, redovisning av delegationsbeslut och expediering av sådana beslut som fattats på delegation av miljöenheten.

Parterna ansvarar var för sig för allt arbete kopplat till egen nämnds sammanträdesadministration. Samverkanskommunerna ansvarar för expediering av protokoll till värdkommunen som utför expediering av ärenden till kund.

§ 7 Styrning och samordning av verksamheten

Övergripande styrning och samordning sker enligt det av samtliga kommuner antagna dokumentet "Samordning och styrning inom avtalssamverkan.

Ansvarig verksamhetschef ska bereda ärenden med respektive Samhällsbyggnadschef inför beslut i SML styrgrupp och inför Råd för avtalssamverkan SML.

§ 8 Kostnadsfördelning

Miljöenheten finansieras dels av intäkter för tillsyn och dels av kommunbidrag från samverkande kommuner. Det skattefinansierade totala ramanslaget ska årligen räknas upp med PKV, med 2023 som basår.

Nettokostnaden för miljöenhetens verksamhet efter intäkter fördelas mellan samverkanskommunerna enligt följande:

- Kommunbidraget fördelas med utgångspunkt från respektive kommuns folkmängd plus 50 % av antalet fritidshus.
- Kostnaden för miljöchefen och verksamhetssystem fördelas med 1/3 per kommun.

För att värdkommunen ska utföra uppdraget ska samverkanskommunerna anta taxor för verksamhetsområden.

Förslag 2023-08-07

Eventuella tillköp av tjänster kan ske i mån av tid och i dialog med respektive kommun och faktureras enligt gällande timtaxa.

Värdkommunen fakturerar samverkanskommunerna årskostnaden per tertial, dvs 3 gånger per år.

Slutligt årlig reglering av kommunbidrag från samverkanskommunerna sker senast den 15 februari närmast efterföljande år. Slutlig reglering ska erläggas senast 30 dagar från fakturans utställningsdag. Dröjsmålsränta debiteras från förfallodagen enligt gällande räntelag.

Eventuella oförutsedda kostnader lyfts till SML-styrgrupp efter beredning av samverkanskommunernas samhällsbyggnadschefer.

§ 9 Insyn

Miljöenheten ska redovisa kostnads- och verksamhetsutveckling i enlighet med SML-kommunernas gemensamma modell för ledning och styrning och därmed lämna underlag till respektive kommuns budget, delårsbokslut samt årsbokslut i enlighet med de anvisningar som ges.

§ 10 Egendom

Samtliga inventarier och egendom som ingått i det ursprungliga samverkansavtalet följer också med i detta avtal.

§ 11 Arkiv

Varje samverkanskommun är ansvarig för att arkivering av uppgifter sker i den egna kommunen.

§ 12 Försäkringar

Värdkommunen tecknar försäkringar i erforderlig omfattning.

§ 13 § Giltighet

Avtalet gäller till och med 2025-12-31. Därefter förlängs avtalet med två år i taget om det inte sägs upp. Uppsägning av avtalet ska göras senast 12 månader före gällande avtalsperiods utgång. Avtalet är giltigt först då fullmäktigeförsamlingarna i samtliga tre samverkanskommuner godkänt avtalet.

§ 14 § Avveckling

I det fall den gemensamma verksamheten upphör fördelas avvecklingskostnaderna med 1/3 vid det årsskifte som föregick avtalsperiodens utgång. Med avvecklingskostnader avses onyttiga kostnader inom följande områden som kan uppstå till följd av att den gemensamma verksamheten upphör:

- Kostnader för icke avskriven del av investering
- Kostnader som uppstår vid övertalighet
- Kostnader för att avveckla avtal med tredje man
- Härmed jämförliga kostnader

§ 15 Omförhandling

Om förutsättningarna för samverkan enligt detta avtal väsentligen förändras får avtalet omförhandlas.

§ 16 Tvist

Tvist rörande tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol.

§ 17 § Undertecknande

Avtalet är upprättat i tre exemplar varav parterna tagit var sitt.

Anna Liedholm, kommundirektör i Sotenäs kommun

Karolina Samuelsson, kommundirektör i Lysekils kommun

Ylva Morén, kommundirektör i Munkedals kommun

SAMORDNING OCH STYRNING INOM AVTALSSAMVERKAN

Förslag 2023-08-07

~~(Antagen av Kommunfullmäktige i Sotenäs kommun 2023-02-01 § 2~~

~~— Antagen av Kommunfullmäktige i Lysekils kommun 2023-02-08 § 10~~

~~———— Antagen av kommunfullmäktige i Munkedals kommun 2023-02-27 § 20)~~

Innehåll

1. Bakgrund.....	3
2. Syfte.....	3
3. Styrning och ledning.....	3
4. Årsprocesser samt diskussionspunkter	6
5. Kommunikation och grafisk profil	9

1. Bakgrund

Sedan 2019 har Sotenäs, Lysekils och Munkedals kommun samverkan via avtal och verksamheterna styrs och samordnas enligt dessa styrprinciper.

Dokumentet syftar till samordning avseende budgetprocess, budgetuppföljning (delårs-/årsbokslut), internkontroll och styrning detta för verksamheter som kommunerna har gemensamt genom avtalssamverkan.

2. Syfte

Samverkan används för att stärka förutsättningarna för respektive kommun att skapa värde och nytta för medborgarna. Syftet med samverkan är att genom samarbete skapa lärande och utveckling, minska sårbarheter och också kostnadsfördelar.

Sotenäs (S), Munkedal (M) och Lysekil (L) bedriver avtalssamverkan inom olika områden och verksamheterna regleras av samverkansavtal/reglemente efter fastställande i respektive medlemskommuns kommunfullmäktige.

När det bedöms lagligen möjligt samt ge positiv effekt för verksamheten förordas att tjänster erbjuds/säljs också till externa parter för att skapa ökad effektivitet genom synergier och samordningsvinster. Principen är att i första hand sälja tjänst till verksamhet/bolag inom koncernen och i andra hand till annan extern samverkanspart.

3. Styrning och ledning

Styrning och ledning utgår ifrån beslut i Styrgrupp. Varje beslut föregås av en beredning av ett eller flera beredningsorgan.

Återkoppling av årliga processer samt av viktiga beslut som är fattade görs i Råd för avtalssamverkan SML.

För att skapa en tydlighet och fördjupad samverkan fastslås att för varje verksamhetsår fastställa möten för Råd för avtalssamverkan SML samt styrgruppen. Detta också för att underlätta för cheferna inom samverkansområdena om vilka krav och förväntningar som finns från de samverkande kommunerna.

Administrativa cheferna ombesörjer att årliga möten bokas in.

3.1 Råd för avtalssamverkan SML

Råd för avtalssamverkan SML representeras av Kommunstyrelsens kommunalråd och oppositionsråd samt kommundirektörerna från respektive kommun.

Råd för avtalssamverkan SML:s möten syftar till att skapa tydlig inriktning för tex budget. Vid dessa möten deltar gemensamma verksamheters chefer.

Möten sker minst två gånger per år.

Kallelse och handlingar utsänds inför mötet på utsedd kommuns ansvar. Mötesanteckningar skrivs och mailas ut efter mötet.

Månad	Processer
Mars	Årsbokslut/uppstart budgetprocess
Oktober	Delårsbokslut/avstämning kommande år

3.2 Styrgrupp

Styrgruppens roll är att styra, leda, följa upp och prioritera samverkansarbetet. Detta för att genom långsiktig planering skapa bästa möjliga förutsättningar för verksamheten samt säkra genomförandet av effekthemtagning av utvecklingsinsatser.

I styrgrupp ingår kommundirektörerna och de administrativa cheferna. De administrativa cheferna är sammankallande och ansvariga för mötet var sin gång.

Uppdraget är att regelbundet minst tre gånger/år träffa cheferna för samverkan. Dessa möten kommer att ha olika fokus beroende på vilka delprocesser som är aktuella.

Kallelse och handlingar utsänds inför mötet på utsedd kommuns ansvar. Mötesanteckningar skrivs och mailas ut efter mötet.

Månad	Processer
Februari	Årsbokslut/uppstart budgetprocess
Mars	Årsbokslut/uppstart budgetprocess (samverkansråd)
September/oktober	Delårsbokslut/avstämning kommande år (samverkansråd)

3.3 Ex på beslutspunkter

- Budget
- Upphandling
- Försäkringsfrågor
- Leasingperioder för digitala verktyg
- Investeringar
- Förlängning av väsentliga avtal
- Övriga strategiska frågor

3.3.2 Beredningar

Verksamhetscheferna ska bereda ärenden till styrgruppen inom sina respektive områden.

I övrigt kan respektive kommun kalla avtalsparterna för möten exempelvis boksluts- respektive budgetdialog eller vid föredragning i KS/KF exempelvis vid förändring av taxor. Verksamhetscheferna kan också bli kallade till kommundirektörernas ledningsgrupp vid behov.

3.3.3 Ekonomisk beredning/budgetberedning

Ekonomicheferna träffas regelbundet. Vid behov bokas möte in med chefer för gemensamma verksamheter. Ekonomichefen i Lysekil sammankallar.

Kallelse och handlingar utsänds inför mötet på utsedd chefs ansvar. Mötesanteckningar skrivs och mailas ut efter mötet.

3.3.4 Beredning inom olika avtalsområden

Verksamhetschefen kallar till beredningsmöten inom respektive avtalsområde. Kallelse och handlingar utsänds inför mötet på utsedd verksamhetschefs ansvar.

Verksamhetschefens uppgift är att bereda frågor i enlighet med de beslutspunkter som anges under rubriken Styrgrupp ovan och att kalla de funktioner som berörs till beredningen.

Mötesanteckningar skrivs och mailas ut efter mötet.

4. Årsprocesser samt diskussionspunkter

Nedanstående beskrivs de årligt återkommande ekonomiprocesserna i samverkan och hur dessa ska hanteras.

4.1 Årsprocesser

Budget och verksamhetsplan

Budgetprocessen ser likadan ut i samtliga tre kommuner med att ramar antas av kommunfullmäktige i juni. Därefter verkställs budgeten och nämnderna arbetar fram detaljbudget/internbudget vilken godkänns i respektive nämnd/styrelse i november/december.

Målprocessen inom avtalssamverkan sker i samband med arbete med ramarna. En budgethandling ska antas varje år. I budgethandlingen ska ingå anpassning av ram utifrån preliminär budget samt mål för kommande budgetår.

Ekonomicheferna träffar samverkanscheferna efter första skatteprognosen kommit i februari. Verksamhetscheferna inom avtalssamverkan får då med sig en preliminär ram. Med den preliminära ramen startar budgetarbetet. Innan beslut i nämnd ska avstämning ske med styrgruppen. Konsekvensbeskrivning avseende anpassning av ram samt förslag på mål/nyckeltal för kommande år ska ingå i budgeten.

Beskrivning av budgetprocessen.

1. Ekonomicheferna föreslår en budgetram efter första skatteprognosen i februari.
2. Verksamhetscheferna inom avtalssamverkan får i uppdrag att anpassa budgeten utifrån den preliminära ramen samt ta fram förslag på mål/nyckeltal till kommande budgetår.
3. Styrgruppsmöte februari avstämning preliminära ramar samt målsättningar
4. Råd för avtalssamverkan SML hålls i mars med avstämning preliminära ramar samt målsättningar
5. Senast 30 april beslut om budget
6. Verkställighet av budget och framtagna detaljbudget/internbudget sker i november/december

I verksamhetsplanen ska ingå plan för de kommande två åren. Anvisning samt hålltider kommer att uppdateras årligen.

Delårsbokslut

Till delårsbokslutet i augusti ska rapportering ske avseende avvikelse från budget, måluppfyllelse, uppdrag mm. Bokslutet ska kännetecknas av analys av verksamhet och ekonomi och investeringsprojekt. Verksamhetens mål och mått/indikatorer ska också följas upp och analyseras. I tidsplanen framgår när handlingarna ska expedieras till kommunerna.

Årsbokslut

Till bokslutet ska verksamhetsberättelse upprättas. Bokslutet ska kännetecknas av analys av verksamhet och ekonomi och eventuella investeringsprojekt. Tänk på i analysarbetet att förklara och analysera kostnadsnivåer, vad innebär utfallet, åtgärder till utfallet, effektiviseringseffekter av samverkan etc. Förklara nettokostnadsutveckling och

budgettilldelning de senaste åren. I tidsplanen framgår när handlingarna ska expedieras kommunerna.

Internkontroll

Samverkansparterna ska ha antagna och godkända/återrapporterade internkontrollplaner senast i december.

4.2 Diskussionspunkter styrgruppsmöten

Årsbokslut/uppstart budget (februari/mars)

Frågor att diskutera:

Bokslut:

- Ekonomiskt resultat, vilka effektiviseringseffekter kan utläsas av den gemensamma verksamheten
- Väsentliga verksamhetsförändringar, sjukfrånvaro/personal och viktiga händelser
- Måluppfyllelse – hur väl har verksamheterna lyckats med de uppdrag/mål som antagits.
- Återkoppling internkontroll, uppfyllelse av föregående års plan samt beskrivning av innevarande års arbete
- Framtid

Budget:

- Anvisningar, inriktning och tidsplan, preliminära ramar
- Beskrivning av ev. investeringsbehov
- Finns risk för verksamhetsutökningar – ökade kostnader för kommunerna
- Kommande års mål och uppdrag

Övrigt:

- Uppdrag som ex samverkansparterna genomför via Fyrbodalen som påverkar kommunerna.

Budget samt delårsbokslut (september/oktober)

Frågor att diskutera:

Delårsbokslut:

- Resultat delårsbokslut
- Uppföljning av mål och uppdrag, nyckeltal, intern kontroll avstämning.
- Uppföljning av pågående investeringar

Budget:

- Genomgång av nämndens budgetförslag

- Mål och uppdrag för kommande år, avstämning så att dessa är synkroniserade med kommunernas processer.
- Investeringsbudget eller påverkan på kommunerna

Övrigt:

- Uppdrag som ex samverkansparterna genomför via Fyrbodal som påverkar kommunerna.
- Hur ser det ut för året? Vad kan vi förvänta oss av nästa år?
- Starta upp denna diskussion i ett tidigare skede för att vara bättre förberedd inför kommande års budgetprocess ex.
- Vilka uppdrag arbetar nämnderna med det kommande året?
- Vilka utmaningar står samverkansparterna inför – vilka kommer att påverka kommunerna?
- Kan det finnas frågor som samsyn ev. inte råder?
- Finns misstanke om kostnadsökningar
- Antagande av årshjul för nästkommande år

5. Kommunikation och grafisk profil

De olika funktionerna fungerar som enheter/avdelningar inom respektive värdkommun och följer den egna kommunens grafiska profil för utformning av lokaler, utrustning mm.

För kommunikation inom avtalssamverkan används en gemensam profil där samtliga avtalskommuner framgår.

Diarienummer: KS-2023-000236

Datum: 2023-08-23

TJÄNSTESKRIVELSE

Peter Berborn
Administrativ chef
Kommunstyrelsens förvaltning

Förslag till ny politisk organisation avseende Kultur- och fritidsnämnden och Barn- och utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

att kultur- och fritidsnämndens uppdrag upphör 2023-12-31 och att förtroendevald i nämnden entledigas från sitt uppdrag från samma dag.

att barn- och utbildningsnämnden från och med 2024-01-01 ansvarar för kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde,

att barn- och utbildningsnämnden från och med 2024-01-01 benämns bildnings- och kulturnämnden (BOK)

Sammanfattning

Antagen budget 2024 (KF 2023-06-19 § 94) innebär en minskning av ramen med 19,2 mnkr för nämnderna.

Barn- och utbildningsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden lade fram ett gemensamt förslag till budgetanpassningar då båda nämnderna tillhör samma förvaltning. Nämndernas förslag till anpassning inför 2024 var bland annat att Kultur- och fritidsnämnden och dess verksamhet flyttas till Barn- och utbildningsnämnden. I samband med att Kommunfullmäktige antog budgeten för 2024 beslutades det även att ge Kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta fram ett underlag till ny politisk organisation avseende Kultur- och fritidsnämnden och Barn- och utbildningsnämnden.

Reglemente för den nya nämnden antas i kommunfullmäktige i november 2023. Ny delegationsordning beslutar den nya nämnden om på första mötet 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-23

Beslut KF 2023-06-19 § 94

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Sammanlagningen medför effektiviseringsvinster och lägre kostnader för kommunen.

Inga fler konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör
Kommunstyrelsens förvaltning

Beslutet skickas till:
Barn- och utbildningsnämnden
Kultur och fritidsnämnden

§ 94

Dnr KS-2023-000014

Budget (MRP) 2024, plan 2025-2026 - Munkedals kommun

Sammanfattning av ärendet

Mål- och resursplanen bygger på Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraternas prioriteringar i budget 2024 och planperioden 2025-2026 utifrån givna förutsättningar av fullmäktiges beslutade mål.

Förutsättningar 2024

I Planeringsförutsättningarna, som fastställdes av Kommunfullmäktige i november 2022, beskrivs nedanstående resultatmål för budget 2024.

1. Årets resultat - skall uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och bidrag.
2. Investeringsmål - självfinansieringsgrad av investeringar ska minst uppgå 50 %
3. Koncernmål Soliditet - Kommunkoncernen ska ha en soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser om minst 10 %

Skattesats

I budgetförslaget för 2024 föreslås en oförändrad skattesats om 23,38.

Skatter och bidrag

Invånarantalet i Munkedal bedöms uppgå till 10 550 inför budget 2024 vilket är en minskning med 30 invånare jämfört med både budget 2023 och de planeringsförutsättningar som beslutades av kommunfullmäktige i november 2022. I april 2023 låg invånarantalet på 10 543. Under 2024 ökar intäkterna med totalt 35,2 mnkr i jämförelse mot budget 2023.

Budgeterat resultat

Budgeterat resultat är 16,4 mnkr vilket motsvarar 2 procent av skatter och generella statsbidrag.

Centrala avsättningar

Avsättningar har gjorts för att kompensera verksamheterna för löneökningar, prisuppräknning samt förändringar av kapitalkostnader. 2024 görs en minskning av volymbufferten, som finns för att kompensera nämnderna vid demografiska förändringar, på grund av minskning av invånarantalet.

Ekonomiska ramar nämnder

Med utgångspunkt från planeringsförutsättningar samt antagna mål och tidigare beslut, beräknas ramar fram. Efter årets avsättningar har nämnderna fått förslag på preliminära ramar. För budget 2024 minskas ramen totalt med 19,2 mnkr för nämnderna.

Nämnderna har under maj månad konsekvensbeskrivit föreslagna ramar och tagit beslutat om anpassningar.

Alla nämnder har fått ett krav på minskad ram om 2 procent. Barn- och utbildningsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden har gemensamt framtagna förslag till anpassningar då båda nämnderna tillhör samma förvaltning. Nämndernas förslag till anpassning inför 2024 är bland annat att Kultur- och fritidsnämnden och dess verksamhet flyttas till Barn- och utbildningsnämnden.

Kommunstyrelsen tilldelas ett tillfälligt anslag om 0,2 mnkr för Munkedal 50 år och 0,16 mnkr för Kampanjbudget "Bo i Munkedal".

För budget 2024 minskas ramen totalt med 19,2 mnkr för nämnderna. Förändringar jämfört med föregående år enligt nedan:

Investeringar

Årets sammanställning innebär att den totala investeringsvolymen för 2024 uppgår till 65,5 mnkr. Det innebär en planerad självfinansieringsgrad av investeringar om 84 procent vilket skulle innebära att det finansiella målet uppfylls. För planperioden 2024–2027 planeras en investeringsutgift om 657 mnkr.

Målsättningar verksamhet

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra inriktningsmål för verksamheten för att uppnå god ekonomisk hushållning. Inriktningsmålen gäller för planeringsperioden 2024–2027.

1. Alla ges förutsättning till sysselsättning efter förmåga
2. Munkedals kommun ska verka för en god folkhälsa
3. Alla ska känna sig trygga i att få stöd utifrån behov
4. Munkedal ska arbeta för minskad miljöpåverkan

Varje nämnd har tagit fram verksamhetsmål och mått för 2024 utifrån kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål vilket redovisas i budgeten.

Beslutsunderlag

Beslut KS 2023-06-08 § 123

Tjänsteskrivelse Mål och resursplan budget 2024, plan 2025-2026

Mål- och resursplan budget 2024, plan 2025-2026

Kommunstyrelsens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa nämndernas budgetramar för 2024, med plan för 2025-2026 enligt förslaget.
2. Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta fram ett underlag till ny politisk organisation avseende Kultur- och fritidsnämnden och Barn- och utbildningsnämnden.
3. Kommunfullmäktige beslutar fastställa skattesatsen för 2024 till 23,38 kr enligt förslaget.
4. Kommunfullmäktige beslutar fastställa centrala avsättningar enligt förslaget till budget 2024.
5. Kommunfullmäktige beslutar fastställa investeringsramen för 2024 till 65,5 mnkr.
6. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa en låneram för nyupplåning för investeringar under 2024 på 40 mnkr.
7. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, dvs. låna upp belopp motsvarande 74,7 mnkr på de lån som förfaller till betalning.
8. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän budgetförslag om medlemsavgift drift, pensioner, avsättningar till 13,5 mnkr år 2024.
9. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa Miljöverksamhetens budget till 1,9 mnkr år 2024.
10. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa IT-samverkans budgetförslag på 2,9 mnkr i Budget 2024 utifrån från samverkande kommunernas förslag
11. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa lönesamverkans budgetförslag på 3,2 mnkr i Budget 2024.

Yrkande

Louise Skaarens (SD), Martin Svenberg Rödin (M), Mathias Johansson (SD), Terje Skaarens (SD), Lars Östman (M), Jan Petersson (SD) Olle Olsson (KD), Håkan Skenhede (SD), Rolf Jacobsson (KD), Fredrik Olsson (KD):
Bifall till kommunstyrelsen förslag som utgörs av Sverigedemokraternas, Moderaternas och Kristdemokraternas gemensamma budgetförslag.

Erik Färg (S), Bjarne Fivelsdal (V), Regina Johansson (S), Caritha Jacobsson (S), Per-Arne Brink (S):
Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma budgetförslag – bifogas protokollet.

Lars-Göran Sunesson (C), Christer Nilsson (C):
Centerpartiets budgetförslag – bifogas protokollet.

Karin Blomstrand (L):
Liberalernas budgetförslag – bifogas protokollet.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Sverigedemokraternas, Moderaternas och Kristdemokraternas gemensamma budgetförslag, Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma budgetförslag, Centerpartiets budgetförslag och Liberalernas budgetförslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt på Sverigedemokraternas, Moderaternas och Kristdemokraternas gemensamma budgetförslag.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa nämndernas budgetramar för 2024, med plan för 2025-2026 enligt förslaget.
2. Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta fram ett underlag till ny politisk organisation avseende Kultur- och fritidsnämnden och Barn- och utbildningsnämnden.
3. Kommunfullmäktige beslutar fastställa skattesatsen för 2024 till 23,38 kr enligt förslaget.
4. Kommunfullmäktige beslutar fastställa centrala avsättningar enligt förslaget till budget 2024.
5. Kommunfullmäktige beslutar fastställa investeringsramen för 2024 till 65,5 mnkr.
6. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa en låneram för nyupplåning för investeringar under 2024 på 40 mnkr.
7. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, dvs. låna upp belopp motsvarande 74,7 mnkr på de lån som förfaller till betalning.
8. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän budgetförslag om medlemsavgift drift, pensioner, avsättningar till 13,5 mnkr år 2024.
9. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa Miljöverksamhetens budget till 1,9 mnkr år 2024.
10. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa IT-samverkans budgetförslag på 2,9 mnkr i Budget 2024 utifrån från samverkande kommunernas förslag
11. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa lönesamverkans budgetförslag på 3,2 mnkr i Budget 2024.

Reservation

Reservation från Socialdemokraterna: Rolf Bjelm, Erik Färg, Regina Johansson, Per-Arne Brink, Yvonne Martinsson, Caritha Jacobsson, Sten-Ove Niklasson, Pia Hässlebräcke, Maria Sundell.

Skriftlig reservation från Centerpartiet bifogas protokollet (Lars-Göran Sunesson, Christer Nilsson, Carina Thorstensson).

Reservation från Vänsterpartiet: Bjarne Fivelsdal, Malin Strömberg

Reservation från Liberalerna: Karin Blomstrad.

Expedieras

Nämnderna
Kommundirektör
Förvaltningschefer
Ekonomiavdelning
Personalavdelning
Kommunrevisionen

Diarienummer: KS-2023-000067

Datum: 2023-08-28

TJÄNSTESKRIVELSE

Fredrick Göthberg
Kommunsekreterare
Administrativa avdelningen

Svar på återremiss om Medborgarförslag om att inrätta en fixartjänst för hjälp i hemmet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget om att inrätta en fixartjänst.

Sammanfattning

Gerd Lindström med flera har lämnat ett medborgarförslag till Munkedals kommun om att inrätta en Fixartjänst som riktar sig till pensionärer och funktionshindrade. Förslaget är att kommunen ska erbjuda en tjänst som ska hjälpa till med enklare sysslor i hemmet för att förebygga fallolyckor, både utomhus och inomhus.

Kommunfullmäktige beslutade 2023-06-19 med ett minoritetsbeslut att återremittera ärendet för att undersöka om det kan genomföras med ett IOP (Idéburet offentligt partnerskap).

Ett PM har sammanställts om IOP i Munkedal som listar ett antal kriterier som kan användas för att avöra om IOP är tillämpligt. Prövas medborgarförslaget mot dessa ges det en blandad bild. Dels så beskriver förslaget ett allmännyttigt syfte inom ett område där det kan finnas aktörer i samhället i form av pensionärsföreningar som kan fungera som part. Dels arbetar välfärdsnämnden redan med frågan inom befintlig verksamhet som de beskriver i sin tjänsteskrivelse 2023-05-02. Framförallt finns ingen förening eller liknande som visat intresse om att påbörja ett samarbete kring att skapa ett IOP.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-28
PM - IOP i Munkedal
Beslut KF 2023-06-19
Beslut KS 2023-06-08 § 129
Beslut VFN 2023-05-17 § 65
Tjänsteskrivelse 2023-05-02

Medborgarförslag Gerd Lindström m.fl. 2023-02-03

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Att förhindra fallolyckor är den del av Valfärdsnämnden ordinarie arbete som bedrivs inom deras fastställda budgetram. Samarbete genom IOP bygger på att alla parter bidrar med resurser på något sätt. Ett samarbete behöver etableras innan sådana kostnader kan uppskattas.

Hållbar utveckling – Social dimension

IOP är en metod för att hantera samhällsutmaningar tillsammans med civilsamhället. Grunden är dialog och samtal med civilsamhället för att hitta gemensam problembild och lösning, ofta på komplexa problem.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Förslagsställare, för kännedom.

Förvaltningschef Valfärdsförvaltningen, för kännedom.

Avdelningschef Vård och omsorg, för kännedom.

Diarienummer: 2023-67/2023-168

Datum: 2023-08-23

PM IOP i Munkedals kommun

Vad är IOP

IOP står för Idéburet offentligt partnerskap som är en samverkandemodell mellan offentlig och idéburen sektor i syfte att uppnå ett visst allmännyttigt mål. Modellen har fokus på gemensamma samhällsutmaningar där parterna saknar självklara lösningar. Samverkan bygger på gemensamma mål, engagemang, styrning och det ska samfinansieras där både materiella och immateriella resurser räknas. Ett IOP får inte strida med upphandlings- och statsstödsreglerna. Det innebär att en överenskommelse om ett IOP inte får utgöra en otillåten direktupphandling eller ett otillåtet statsstöd.

Kriterier för att arbeta med IOP

Statens offentliga utredningar har tagit fram stödmaterial från 2019 där de listar ett antal kriterier för IOP ska vara lämpligt att tillämpa.

- Samarbete mellan civilsamhället och kommun
- Ett eller flera allmännyttamål där det inte finns några färdiga lösningar
- Båda parter bidrar med resurser

Partnerskapet ska bygga på ett gemensamt samverkansbehov med gemensamma formulerade mål. Det måste finnas en aktör i civilsamhället att samverka med som också har ett samverkansbehov. Kommunen kan inte beställa en vara eller tjänst i ett IOP. Samarbetet ska grunda sig i att lösa en samhällsutmaning eller uppnå en eller flera allmännyttiga mål. Frågor som är särskilt lämpade för partnerskapssamarbete med civila samhällets organisationer är ofta komplexa, dvs. det finns inte några färdiga lösningar eller tjänster som kan köpas. Komplexa problem kräver att berörda aktörer möts för att tillsammans söka lösningar. Båda parterna behöver på något sätt bidra med resurser till verksamheten. Bidraget kan se ut på många olika sätt och behöver inte alltid vara pengar.

IOP i Munkedals kommun

I Mål- och resultatplan för 2020 återfinns ett ställningstagande för IOP från Moderaternas och Liberalernas programförklaring. Formuleringen ligger under förening och kultur och säger att kommunen ska samverka genom IOP. Detta har senare konkretiserats i ett mål om att kommunen ska ingå i ett IOP. Under 2023 ingick kommunen i sitt första IOP efter att ha tecknat ett sådan avtal med Brottsofferjouren. Det var brottsofferjouren som tog initiativet till samarbete genom IOP. Det är en sedan tidigare etablerad och beprövad samverkansform för Brottsofferjouren som de har med flera andra kommuner.

I övrigt finns det inget styrdokument tar ställning hur eller om kommunen vill arbeta med IOP eller egna kriterier för sådan samverkan.

Linn Karlsson
Folkhälsostrateg
Kommunstyrelsen förvaltning

Fredrick Göthberg
Kommunsekreterare
Kommunstyrelsen förvaltning

§ 103

Dnr KS-2023-000067

Svar på medborgarförslag från Gerd Lindström m.fl. om att inrätta en fixartjänst för hjälp i hemmet

Sammanfattning av ärendet

Gerd Lindström med flera har lämnat ett medborgarförslag till Munkedals kommun om att inrätta en Fixartjänst som riktar sig till pensionärer och funktionshindrade. Förslaget är att tjänsten ska arbeta för att förebygga att man ramlar eller halkar både utomhus och inomhus. Detta skulle enligt medborgarförslaget förebygga framtida eller fördröja kostnader för sjukvård och hemtjänst samt förhöja livskvalitén.

Välståndsförvaltningen har i uppdrag att vidta kostnadssänkande åtgärder, därav avslutades den Fixartjänst som kommunen tidigare haft i samband med pensionsavgång 2022. Tjänsten avses inte att återbesättas på grund av förvaltningens uppdrag att sänka kostnader inom vård och omsorg.

I dagsläget ingår arbetet med att förebygga fall inom hemsjukvården och hemtjänstens ordinarie arbete. Förvaltningen arbetar aktivt med fallprevention genom kvalitetsregistret Senior alert.

Det finns idag privata aktörer som erbjuder service och tjänster som svarar upp till det som medborgarförslaget efterfrågar. De flesta av sysslorna som nämns i medborgarförslaget går att använda rutavdraget till. Om förvaltningen åtar sig uppdrag att iordningställa och flytta egendom kommer också med ett ansvar att handlägga och eventuellt ersätta vid skadeståndskrav

Beslutsunderlag

Beslut KS 2023-06-08 § 129

Beslut VFN 2023-05-17 § 65

Tjänsteskrivelse 2023-05-02

Medborgarförslag Gerd Lindström m.fl. 2023-02-03

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att medborgarförslaget är besvarat och kan tillgodoses på annat sätt än i kommunal regi.

Yrkande

Mathias Johansson (SD), Linda Wighed (M):
Bifall till kommunstyrelsen förslag.

Regina Johansson (S), Malin Strömberg (V):
Bifall till medborgarförslaget.

Karin Blomstrans (L) återremissyrkande:
Återremittera ärenden för att undersöka om det kan genomföras med IOP (Idéburet offentligt partnerskap).

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att kommunfullmäktige beslutar att avgöra idag.

Omröstning beärd och ska verkställas.

Kommunfullmäktige godkänner följande propositionsordning:

Ja-röst: Avgöra idag.

Nej-röst: Återremiss.

Med 20 ja-röster och 15 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att återremittera ärendet med en minoritetsåterremiss, då det stöds av minste en tredjedel av fullmäktiges ledamöter.

Omröstningsresultat

Bifogas paragrafen.

Kommunfullmäktiges beslut

Genom en minoritetsåterremiss beslutar kommunfullmäktige att återremittera ärendet för att undersöka om det kan genomföras med ett IOP (Idéburet offentligt partnerskap).

Jäv

Heikki Klaavuniemi-Odelsheim (SD), ordförande anmäler jäv och Fredrik Olsson (KD) tjänstgör som ordförande under ärendet.

Expedieras

Kommunstyrelsen, för hantering av återremiss.
Välståndsnämnden, för kännedom.

Omröstningsbilaga § 103

Resultat		Namn	Val
Ja	20	1 Lars Östman (M)	Ja
Nej	15	2 Linda Wighed (M)	Ja
Totalt	35	3 Carina Thorstensson (C)	Nej
		4 Anders Siljeholm (M)	Ja
		5 Louise Skaarnes (SD)	Ja
		6 Mathias Johansson (SD)	Ja
		7 Henrik Palm (M)	Ja
		8 Rolf Jacobsson (KD)	Ja
		9 Martin Svenberg Rödin (M)	Ja
		10 Bo Ericson (SD)	Ja
		11 Regina Johansson (S)	Nej
		12 Helen Greus (SD)	Ja
		13 Caritha Jacobsson (S)	Nej
		14 Fredrik Roos Fylksjö (SD)	Ja
		15 Erik Färg (S)	Nej
		16 Sten-Ove Niklasson (S)	Nej
		17 Marcus Virdhage Wennergren (SD)	Ja
		18 Lars-Göran Sunesson (C)	Nej
		19 Jan Petersson (SD)	Ja
		20 Yvonne Martinsson (S)	Nej
		21 Håkan Skenhede (SD)	Ja
		22 Anders Persson (SD)	Ja
		23 Peter Andersson (SD)	Ja
		24 Karin Blomstrand (L)	Nej
		25 Bjarne Fivelsdal (V)	Nej
		26 Malin Strömberg (V)	Nej
		27 Per-Arne Brink (S)	Nej
		28 Rolf Bjelm (S)	Nej
		29 Olle Olsson (KD)	Ja
		30 Christer Nilsson (C)	Nej
		31 Fredrik Olsson (KD)	Ja
		32 Pia Hässlebräcke (S)	Nej
		33 Maria Sundell (S)	Nej
		34 Terje Skaarnes (SD)	Ja
		35 Mikael Hultengren (SD)	Ja

§ 129

Dnr KS-2023-000067

Svar på medborgarförslag från Gerd Lindström m.fl. om att inrätta en fixartjänst för hjälp i hemmet

Sammanfattning av ärendet

Gerd Lindström med flera har lämnat ett medborgarförslag till Munkedals kommun om att inrätta en Fixartjänst som riktar sig till pensionärer och funktionshindrade. Förslaget är att tjänsten ska arbeta för att förebygga att man ramlar eller halkar både utomhus och inomhus. Detta skulle enligt medborgarförslaget förebygga framtida eller fördröja kostnader för sjukvård och hemtjänst samt förhöja livskvalitén.

Välfärdsförvaltningen har i uppdrag att vidta kostnadssänkande åtgärder, därav avslutades den Fixartjänst som kommunen tidigare haft i samband med pensionsavgång 2022. Tjänsten avses inte att återbesättas på grund av förvaltningens uppdrag att sänka kostnader inom vård och omsorg.

I dagsläget ingår arbetet med att förebygga fall inom hemsjukvården och hemtjänstens ordinarie arbete. Förvaltningen arbetar aktivt med fallprevention genom kvalitetsregistret Senior alert.

Det finns idag privata aktörer som erbjuder service och tjänster som svarar upp till det som medborgarförslaget efterfrågar. De flesta av sysslorna som nämns i medborgarförslaget går att använda rutavdraget till. Om förvaltningen åtar sig uppdrag att iordningställa och flytta egendom kommer också med ett ansvar att handlägga och eventuellt ersätta vid skadeståndskrav

Beslutsunderlag

Beslut VFN 2023-05-17 § 65

Tjänsteskrivelse 2023-05-02

Medborgarförslag Gerd Lindström m.fl. 2023-02-03

Välfärdsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget om att inrätta en Fixartjänst.

Yrkande

Erik Färg (S): Bifall till medborgarförslaget

Linda Wighed (M):

Kommunfullmäktige beslutar att medborgarförslaget är besvarat och kan tillgodoses på annat sätt än i kommunal regi.

Lousie Skaarens (SD), Håkan Skenhede (SD), Fredrik Olsson (KD), Christer Nilsson (C):

Bifall till Linda Wigheds (M) yrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Linda Wigheds (M) yrkande och Erik Färgs (S) yrkande och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Linda Wigheds (M) yrkande.

Omröstning begärd och ska verkställas.

Ordförande finner att kommunstyrelsen godkänner följande propositionsordning:

Ja-röst: Linda Wigheds (M) yrkande

Nej-röst: Erik Färgs (S) yrkande

Med 7 ja-röster och 4 nej-röster beslutar kommunstyrelsen enligt Linda Wigheds (M) yrkande.

Omröstningsresultat

Ledamöter	Ja	Nej	Avstår
Håkan Skenhede (SD)	Ja		
Anders Persson (SD)	Ja		
Martin Svenberg Rödin (M)	Ja		
Linda Wighed (M)	Ja		
Fredrik Olsson (KD)	Ja		
Liza Kettil (S)		Nej	
Erik Färg (S)		Nej	
Jenny Jansson (S)		Nej	
Christer Nilsson (C)	Ja		
Pia Hässlebräcke (S)		Nej	
Louise Skaarnes (SD) ordförande	Ja		
Resultat	Ja: 7	Nej: 4	Avstår: 0

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att medborgarförslaget är besvarat och kan tillgodoses på annat sätt än i kommunal regi.

Reservation/Protokollsanteckning

Reservation från S-gruppen till förmån för eget yrkande (Liza Kettil, Erik Färg, Jenny Jansson och Pia Hässlebräcke).

§ 65

Dnr VFN-2023-000050

Medborgarförslag från Gerd Lindström m.fl. om att inrätta en fixartjänst för hjälp i hemmet

Sammanfattning av ärendet

Gerd Lindström med flera har lämnat ett medborgarförslag till Munkedals kommun om att inrätta en Fixartjänst som riktar sig till pensionärer och funktionshindrade. Förslaget är att tjänsten ska arbeta för att förebygga att man ramlar eller halkar både utomhus och inomhus. Detta skulle enligt medborgarförslaget förebygga framtida eller fördröja kostnader för sjukvård och hemtjänst samt förhöja livskvalitén.

Välferdsförvaltningen har i uppdrag att vidta kostnadssänkande åtgärder, därav avslutades den Fixartjänst som kommunen tidigare haft i samband med pensionsavgång 2022. Tjänsten avses inte att återbesättas på grund av förvaltningens uppdrag att sänka kostnader inom vård och omsorg.

I dagsläget ingår arbetet med att förebygga fall inom hemsjukvården och hemtjänstens ordinarie arbete. Förvaltningen arbetar aktivt med fallprevention genom kvalitetsregistret Senior alert.

Det finns idag privata aktörer som erbjuder service och tjänster som svarar upp till det som medborgarförslaget efterfrågar. De flesta av sysslorna som nämns i medborgarförslaget går att använda rutavdraget till. Om förvaltningen åtar sig uppdrag att iordningställa och flytta egendom kommer också med ett ansvar att handlägga och eventuellt ersätta vid skadeståndskrav.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-05-02
Medborgarförslag Gerd Lindström m.fl. 2023-02-03

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget om att inrätta en Fixartjänst.

Yrkande

Malin Strömberg (V) och Regina Johansson (S): Bifall till medborgarförslaget.

Mathias Johansson (SD): Bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Malin Strömbergs (V) m.fl. yrkande att bifalla medborgarförslaget och Mathias Johanssons (SD) yrkande om bifall till förvaltningens förslag och finner att välferdsnämnden bifaller Mathias Johanssons (SD) yrkande.

forts. § 65

Omröstning begärs. Ordförande beslutar om följande propositionsordning:

Ja-röst: Bifall till Malin Strömbergs (V) och Regina Johanssons (S) yrkande om bifall till medborgarförslaget.

Nej-nöst: Bifall till Mathias Johanssons (SD) yrkande om bifall till förvaltningens förslag.

Omröstningsresultat

Ledamöter	Ja	Nej	Avstår
Markus V Wennergren (SD)		Nej	
Terje Skaarnes (SD)		Nej	
Linda Wighed (M)		Nej	
Lars Östman (M)		Nej	
Sabina Fremark (KD)		Nej	
Regina Johansson (S)	Ja		
Pia Hässlebräcke (S)	Ja		
Magnus Hermansson (S)	Ja		
Karl-Anders Andersson (C)		Nej	
Malin Strömberg (V)	Ja		
Mathias Johansson (SD) ordf.		Nej	
Resultat	4	7	

Välfrädsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget om att inrätta en Fixartjänst.

Reservation

Skriftlig reservation är inlämnad från Regina Johansson (S), Pia Hässlebräcke (S) och Magnus Hermansson (S) och bifogas paragrafen.

Malin Strömberg (V) reserverar sig mot beslutet.

Beslutet (KF) skickas till:

Förslagsställare Gerd Lindström
Förvaltningschef välfrädsförvaltningen
Avdelningschef vård och omsorg
Förvaltningsekonom

Från: [Regina Johansson](#)
Till: [Monica Nordqvist](#)
Ärende: Skriftlig reservation ärende 11 VFN 230517
Datum: den 19 maj 2023 14:22:57

Vi reserverar oss mot välfärdsnämndens beslut att avslå medborgarförslaget om att återinföra fixartjänst. Vi anser att kommunen bör arbeta mer aktivt för att förebygga fallskador hos äldre och funktionsnedsatta, även hos dem som inte redan har pågående stöd av kommunen. Detta både för att undvika mänskligt lidande och för att minska Välfärdsnämndens kostnader för hemtjänst, hemsjukvård, korttidsboende och särskilt boende.

Regina Johansson (S)
Pia Hässlebräcke (S)
Magnus Hermansson (S)

Diarienummer: 2023-000050

Datum: 2023-05-02

TJÄNSTESKRIVELSE

Karolina Christensen
Avdelningschef Vård och omsorg
Välfärdsförvaltningen

Medborgarförslag från Gerd Lindström m.fl. om att inrätta en fixartjänst för hjälp i hemmet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget om att inrätta en Fixartjänst.

Sammanfattning

Gerd Lindström med flera har lämnat ett medborgarförslag till Munkedals kommun om att inrätta en Fixartjänst som riktar sig till pensionärer och funktionshindrade. Förslaget är att tjänsten ska arbeta för att förebygga att man ramlar eller halkar både utomhus och inomhus. Detta skulle enligt medborgarförslaget förebygga framtida kostnader alternativt fördröja kostnader för sjukvård och hemtjänst samt förhöja livskvalitén.

Välfärdsförvaltningen har i uppdrag att vidta kostnadssänkande åtgärder, därav avslutades den Fixartjänst som kommunen tidigare haft i samband med pensionsavgång 2022. Tjänsten avses inte att återbesättas på grund av förvaltningens uppdrag att sänka kostnader inom vård och omsorg.

I dagsläget ingår arbetet med att förebygga fall inom hemsjukvården och hemtjänstens ordinarie arbete. Förvaltningen arbetar aktivt med fallprevention genom kvalitetsregistret Senior alert.

Det finns idag privata aktörer som erbjuder service och tjänster som svarar upp till det som medborgarförslaget efterfrågar. De flesta av sysslorna som nämns i medborgarförslaget går att använda rutavdraget till. Om förvaltningen åtar sig uppdrag att iordningställa och flytta egendom kommer också med ett ansvar att handlägga och eventuellt ersätta vid skadeståndskrav.

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Se sammanfattning.

Hållbar utveckling – Social dimension

Se sammanfattning.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Se sammanfattning.

Beslutet (Kommunfullmäktiges) skickas till:

Förslagsställare Gerd Lindström

Förvaltningschef Vårdförvaltningen

Avdelningschef Vård och omsorg

Till Munkedals Kommun 2023

Medborgarförslag

Många pensionärer och funktionshindrade behöver hjälp i hemmet med olika saker. Exempel: Byta lampor, hänga upp gardiner, tavlor m.m. Uppgifter som kräver att man behöver kliva upp på stege eller stol. Listan kan göras lång.

Förebygga att man ramlar eller halkar både ute och inomhus.

Förebygga framtida eller fördröja kostnader för sjukvård och hemtjänst.
förhöja livskvaliten.

Detta skulle

Närliggande kommuner har denna tjänst exempel: Uddevalla kommun, Vänersborg .

MED VÄNLIGA HÄLSNINGAR

Munkedal 2023 02 03

Gerd Lindström

<i>Gerd Lindström</i>	GERD LINDSTRÖM	070 3000721
<i>Birgitta Johansson</i>	BIRGITTA JOHANSSON	073-0766693
<i>Toger Olsson</i>	TGER OLSSON	070/5581779
<i>Siv Andersson</i>	Siv Andersson	07611378479
<i>BIRGITTA ANDERSSON</i>	Birgitta Andersson	073 545 3696
<i>Olle Andersson</i>	OLE ANDERSSON	076 1133 997
<i>Gullan Thor</i>	GULLAN THOR	0703162294
<i>Gunn Andersson</i>	GUNN ANDERSSON	0704882092
<i>Signe Karlsson</i>	SIGNE KARLSSON	

Diarienummer: KS-2023-000168

Datum: 2023-08-24

TJÄNSTESKRIVELSE

Fredrick Göthberg
Kommunsekreterare
Administrativa avdelningen

Anläggande av hundrastgård

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå och avskryva ärendet om att anlägga en hundrastgård i kommunen.

Kommunfullmäktige beslutar därigenom att upphäva sitt tidigare beslut om att anta motionen om hundrastgård, fattat 2022-02-28 § 17.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2021-11-29 att anta inkommen motion från Regina Johansson (S) "Motion om hundrastgård", men att förvaltningen först skulle utreda kostnader för investering och drift. Motionens förslag var att en första hundrastgård skulle anläggas i kommunen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har sedan utrett placering och kostnader och kommit fram till att investeringsåtgärder uppskattas till ca 100 000 kr och drift och skötselåtgärder uppskattas till ca 50 000 kr årligen. Det begär förstärkt ram med motsvarande summor om förslaget ska genomföras.

Frågan har sedan dess hanteras i kommunstyrelsen som föreslog ett förslaget inte ska genomföras. Kommunfullmäktige beslutade sedan med ett minoritetsbeslut att återremittera ärendet för att undersöka om det kan genomföras med IOP (Idéburet offentligt partnerskap).

Ett PM har sammanställts om IOP i Munkedal som listar ett antal kriterier som kan användas för att avgöra om IOP är tillämpligt. Prövas medborgarförslaget mot detta visar det att IOP inte är en passande metod i detta fall. Det saknas ett initiativ från civilsamhället att samverka i frågan, det handlar inte om en samhällsutmaning eller att stötta en utsatt grupp i samhället. Det handlar inte heller om ett komplex problem där samverkan behövs för att hitta en lösning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-24

Beslut KF 2023-06-19 § 105

Beslut KS 2023-06-08 § 131

Beslut SBN 2023-05-05 § 40

Tjänsteskrivelse, 2023-04-19

Kalkyl Tekniska, daterad 2023-04-17

Beslut Kf 2022-02-28 § 17

Tjänsteskrivelse 2022-01-12

Motion från Regina Johansson Socialdemokraterna om hundrastgård

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser.

Ylva Morén

Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Motionär, för kännedom.

Samhällsbyggnadsnämnden, för kännedom.

Diarienummer: 2023-67/2023-168

Datum: 2023-08-23

PM IOP i Munkedals kommun

Vad är IOP

IOP står för Idéburet offentligt partnerskap som är en samverkandemodell mellan offentlig och idéburen sektor i syfte att uppnå ett visst allmännyttigt mål. Modellen har fokus på gemensamma samhällsutmaningar där parterna saknar självklara lösningar. Samverkan bygger på gemensamma mål, engagemang, styrning och det ska samfinansieras där både materiella och immateriella resurser räknas. Ett IOP får inte strida med upphandlings- och statsstödsreglerna. Det innebär att en överenskommelse om ett IOP inte får utgöra en otillåten direktupphandling eller ett otillåtet statsstöd.

Kriterier för att arbeta med IOP

Statens offentliga utredningar har tagit fram stödmaterial från 2019 där de listar ett antal kriterier för IOP ska vara lämpligt att tillämpa.

- Samarbete mellan civilsamhället och kommun
- Ett eller flera allmännyttamål där det inte finns några färdiga lösningar
- Båda parter bidrar med resurser

Partnerskapet ska bygga på ett gemensamt samverkansbehov med gemensamma formulerade mål. Det måste finnas en aktör i civilsamhället att samverka med som också har ett samverkansbehov. Kommunen kan inte beställa en vara eller tjänst i ett IOP. Samarbetet ska grunda sig i att lösa en samhällsutmaning eller uppnå en eller flera allmännyttiga mål. Frågor som är särskilt lämpade för partnerskapssamarbete med civila samhällets organisationer är ofta komplexa, dvs. det finns inte några färdiga lösningar eller tjänster som kan köpas. Komplexa problem kräver att berörda aktörer möts för att tillsammans söka lösningar. Båda parterna behöver på något sätt bidra med resurser till verksamheten. Bidraget kan se ut på många olika sätt och behöver inte alltid vara pengar.

IOP i Munkedals kommun

I Mål- och resultatplan för 2020 återfinns ett ställningstagande för IOP från Moderaternas och Liberalernas programförklaring. Formuleringen ligger under förening och kultur och säger att kommunen ska samverka genom IOP. Detta har senare konkretiserats i ett mål om att kommunen ska ingå i ett IOP. Under 2023 ingick kommunen i sitt första IOP efter att ha tecknat ett sådan avtal med Brottsofferjouren. Det var brottsofferjouren som tog initiativet till samarbete genom IOP. Det är en sedan tidigare etablerad och beprövad samverkansform för Brottsofferjouren som de har med flera andra kommuner.

I övrigt finns det inget styrdokument tar ställning hur eller om kommunen vill arbeta med IOP eller egna kriterier för sådan samverkan.

Linn Karlsson
Folkhälsostrateg
Kommunstyrelsen förvaltning

Fredrick Göthberg
Kommunsekreterare
Kommunstyrelsen förvaltning

§ 105

Dnr KS-2023-000168

Anläggande av hundrastgård

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2021-11-29 att godkänna inkommen motion från Regina Johansson (S) "Motion om hundrastgård", men att förvaltningen först skulle utreda kostnader för investering och drift. Motionären framhåller att det finns många hundägare samt ett stort intresse för djur, natur och hundsport i Munkedals kommun. Vidare så menar motionären att det saknas en eller flera hundrastgårdar i Munkedal där människor i olika åldrar kan mötas med sina hundar och att hundrastgårdar kan inverka positivt på folkhälsan, men också på djurvälståndet både för hundar och för vilda djur. Beroende på placering och utförande kan en hundrastgård också öka attraktionskraften för besökande i kommunen.

Förvaltningen har sedan beslutet tittat på alternativ placering och redovisar härmed en kalkyl Hundrastgård Åtorp, Övre Torp 1:73

Investeringsåtgärder:

- Hundrastgård 40x40m anläggs med nätstängsel höjd 150 cm runtom, grind med fälla vid ingång
- Avfallskorg för hundbajspåsar sätts upp vid ingång där finns även en infotavla gällande förhållningsregler vid anläggningen.

Bedömd investeringskostnad (inkl. arbete och material): 100 000 kr.

Drift och skötselåtgärder:

- Rastgården har tillsyn ordinarie arbetsdagar inkl. tömning av avfallskorg, detta sköts av ordinarie personal från tekniska enheten.
- 3 ggr per år utförs slåtter av gräs på ytan.

Bedömd driftskostnad per år (inkl. arbete och material): 50 000 kr.

Beslutsunderlag

Beslut KS 2023-06-08 § 131

Beslut SBN 2023-05-05 § 40

Tjänsteskrivelse, 2023-04-19

Kalkyl Tekniska, daterad 2023-04-17

Beslut KS 2022-02-28 § 17

Tjänsteskrivelse 2022-01-12

Motion från Regina Johansson Socialdemokraterna om hundrastgård

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå ärendet om att anlägga en hundrastgård i kommunen.

Kommunfullmäktige beslutar att upphäva sitt tidigare beslut om att verkställa motionen om hundrastgård, fattat 2022-02-28 § 17.

Yrkande

Regina Johansson (S) återremissyrkande:

Återremittera ärenden för att undersöka om det kan genomföras med IOP (Idéburet offentligt partnerskap).

Martin Svenberg Rödin, Louise Skaarens (SD):

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag.

Omröstning begärd och ska verkställas.

Kommunfullmäktige godkänner följande propositionsordning:

Ja-röst: Avgöra idag

Nej-röst: Återremiss

Med 20 ja-röster och 15 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att återremittera ärendet med en minoritetsåterremiss, då det stöds av minste en tredjedel av fullmäktiges ledamöter.

Omröstningsresultat

Bifogas paragrafen.

Kommunfullmäktiges beslut

Genom en minoritetsåterremiss beslutar kommunfullmäktige att återremittera ärenden för att undersöka om det kan genomföras med IOP (Idéburet offentligt partnerskap).

Expedieras

Kommunstyrelsen, för hantering av återremiss.

Samhällsbyggnadsnämnden, för kännedom.

Omröstningsbilaga § 105

Resultat	
Nej	15
Ja	20
Totalt	35

	Namn	Val
1	Regina Johansson (S)	Nej
2	Erik Färg (S)	Nej
3	Linda Wighed (M)	Ja
4	Håkan Skenhede (SD)	Ja
5	Louise Skaarnes (SD)	Ja
6	Lars Östman (M)	Ja
7	Henrik Palm (M)	Ja
8	Bjarne Fivelsdal (V)	Nej
9	Christer Nilsson (C)	Nej
10	Fredrik Roos Fylksjö (SD)	Ja
11	Marcus Virdhage Wennergren (SD)	Ja
12	Anders Persson (SD)	Ja
13	Helen Greus (SD)	Ja
14	Fredrik Olsson (KD)	Ja
15	Per-Arne Brink (S)	Nej
16	Martin Svenberg Rödin (M)	Ja
17	Lars-Göran Sunesson (C)	Nej
18	Caritha Jacobsson (S)	Nej
19	Rolf Bjelm (S)	Nej
20	Sten-Ove Niklasson (S)	Nej
21	Malin Strömberg (V)	Nej
22	Pia Hässlebräcke (S)	Nej
23	Heikki Klaavuniemi-Odelsheim (SD)	Nej
24	Anders Siljeholm (M)	Ja
25	Olle Olsson (KD)	Ja
26	Maria Sundell (S)	Nej
27	Rolf Jacobsson (KD)	Ja
28	Terje Skaarnes (SD)	Ja
29	Mathias Johansson (SD)	Ja
30	Bo Ericson (SD)	Ja
31	Carina Thorstensson (C)	Ja
32	Yvonne Martinsson (S)	Nej
33	Karin Blomstrand (L)	Nej
34	Peter Andersson (SD)	Ja
35	Jan Petersson (SD)	Ja

§ 131

Dnr KS-2023-000168

Anläggande av hundrastgård

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2021-11-29 att godkänna inkommen motion från Regina Johansson (S) "Motion om hundrastgård", men att förvaltningen först skulle utreda kostnader för investering och drift. Motionären framhåller att det finns många hundägare samt ett stort intresse för djur, natur och hundsport i Munkedals kommun. Vidare så menar motionären att det saknas en eller flera hundrastgårdar i Munkedal där människor i olika åldrar kan mötas med sina hundar och att hundrastgårdar kan inverka positivt på folkhälsan, men också på djurvälståndet både för hundar och för vilda djur. Beroende på placering och utförande kan en hundrastgård också öka attraktionskraften för besökande i kommunen.

Förvaltningen har sedan beslutet tittat på alternativ placering och redovisar härmed en kalkyl Hundrastgård Åtorp, Övre Torp 1:73

Investeringsåtgärder:

- Hundrastgård 40x40m anläggs med nätstängsel höjd 150 cm runtom, grind med fälla vid ingång
- Avfallskorg för hundbajspåsar sätts upp vid ingång där finns även en infotavla gällande förhållningsregler vid anläggningen.

Bedömd investeringskostnad (inkl. arbete och material): 100 000 kr.

Drift och skötselåtgärder:

- Rastgården har tillsyn ordinarie arbetsdagar inkl. tömning av avfallskorg, detta sköts av ordinarie personal från tekniska enheten.
- 3 ggr per år utförs slåtter av gräs på ytan.

Bedömd driftskostnad per år (inkl. arbete och material): 50 000 kr.

Beslutsunderlag

Beslut SBN 2023-05-05 § 40

Tjänsteskrivelse, 2023-04-19

Kalkyl Tekniska, daterad 2023-04-17

Beslut KS 2022-02-28 § 17

Tjänsteskrivelse 2022-01-12

Motion från Regina Johansson Socialdemokraterna om hundrastgård

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att uppföra kommunens första hundrastgård på av samhällsbyggnadsnämnden föreslagen plats, och att därmed:

- förstärka samhällsbyggnadsnämndens investeringsram 2023 med 100 000 kr.
- förstärka samhällsbyggnadsnämndens driftram från 2024 med 50 000 kr.

Yrkande

Martin Svenberg Rödin (M):

Avslag på ärendet samt att kommunfullmäktige beslutar upphäva sitt tidigare beslut om att verkställa motionen om hundrastgård, 2022-02-28 § 17.

Håkan Skenhede (SD):

Bifall till Martin Svenberg Rödins (M) yrkande.

Erik Färg (S):

Bifall till samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på samhällsbyggnadsnämndens förslag och Martin Svenberg Rödin (M) yrkande finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Martin Svenberg Rödins (M) yrkande.

Omröstning begärd och ska verkställas.

Ordförande finner att kommunstyrelsen godkänner följande propositionsordning:

Ja-röst: samhällsbyggnadsnämndens förslag

Nej-röst: Martin Svenberg Rödins (M) yrkande

Med fem ja-röster och sex nej-röster beslutar kommunstyrelsen enligt Martin Svenberg Rödins (M) yrkande.

Omröstningsresultat

Ledamöter	Ja	Nej	Avstår
Håkan Skenhede (SD)		Nej	
Anders Persson (SD)		Nej	
Martin Svenberg Rödin (M)		Nej	
Linda Wighed (M)		Nej	
Fredrik Olsson (KD)		Nej	
Liza Kettil (S)	Ja		
Erik Färg (S)	Ja		
Jenny Jansson (S)	Ja		
Christer Nilsson (C)	Ja		
Pia Hässlebräcke (S)	Ja		
Louise Skaarnes (SD) ordförande		Nej	
Resultat	Ja: 5	Nej: 6	Avstår: 0

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå ärendet om att anlägga en hundrastgård i kommunen.

Kommunfullmäktige beslutar att upphäva sitt tidigare beslut om att verkställa motionen om hundrastgård, 2022-02-28 § 17.

Reservation/Protokollsanteckning

Reservation från S-gruppen (Liza Kettil, Erik Färg, Jenny Jansson, Pia Hässlebräcke).

Reservation från Christer Nilsson (C).

§ 40

Dnr 2022-000046

Anläggande av hundrastgård

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2021-11-29 att godkänna inkommen motion från Regina Johansson (S) "Motion om hundrastgård", men att förvaltningen först skulle utreda kostnader för investering och drift. Motionären framhåller att det finns många hundägare samt ett stort intresse för djur, natur och hundsport i Munkedals kommun. Vidare så menar motionären att det saknas en eller flera hundrastgårdar i Munkedal där människor i olika åldrar kan mötas med sina hundar och att hundrastgårdar kan inverka positivt på folkhälsan, men också på djurvälståndet både för hundar och för vilda djur. Beroende på placering och utförande kan en hundrastgård också öka attraktionskraften för besökande i kommunen.

Förvaltningen har sedan beslutet tittat på alternativ placering och redovisar härmed en kalkyl Hundrastgård Åtorp, Övre Torp 1:73

Investeringsåtgärder:

- Hundrastgård 40x40m anläggs med nätstängsel höjd 150 cm runtom, grind med fålla vid ingång
- Avfallskorg för hundbajspåsar sätts upp vid ingång där finns även en infotavla gällande förhållningsregler vid anläggningen.

Bedömd investeringskostnad (inkl arbete och material): 100 000 kr.

Drift och skötselåtgärder:

- Rastgården har tillsyn ordinarie arbetsdagar inkl. tömning av avfallskorg, detta sköts av ordinarie personal från tekniska enheten.
- 3 ggr per år utförs slätter av gräs på ytan.

Bedömd driftskostnad per år (inkl arbete och material): 50 000 kr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2023-04-19

Kalkyl Tekniska, daterad 2023-04-17

Beslut KS 2022-02-14 § 36

Beslut-2021000173-SBN-§ 4

Tjänsteskrivelse 2022-01-12

Motion från Regina Johansson Socialdemokraterna om hundrastgård

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att uppföra kommunens första hundrastgård på av samhällsbyggnadsnämnden föreslagen plats, och att därmed:

- förstärka samhällsbyggnadsnämndens investeringsram 2023 med 100 000 SEK.
- förstärka samhällsbyggnadsnämndens driftram från 2024 med 50 000 SEK

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att uppföra kommunens första hundrastgård på av samhällsbyggnadsnämnden föreslagen plats, och att därmed:

- förstärka samhällsbyggnadsnämndens investeringsram 2023 med 100 000 SEK.
- förstärka samhällsbyggnadsnämndens driftram från 2024 med 50 000 SEK

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen/kommunfullmäktige

Diarienummer: 2022-000046

Datum: 2023-04-19

TJÄNSTESKRIVELSE

Peter Karlsson
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Anläggande av hundrastgård

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att uppföra kommunens första hundrastgård på av samhällsbyggnadsnämnden föreslagen plats, och att därmed:

- förstärka samhällsbyggnadsnämndens investeringsram 2023 med 100 000 SEK.
- förstärka samhällsbyggnadsnämndens driftram från 2024 med 50 000 SEK

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2021-11-29 att godkänna inkommen motion från Regina Johansson (S) "Motion om hundrastgård", men att förvaltningen först skulle utreda kostnader för investering och drift.

Motionären framhåller att det finns många hundägare samt ett stort intresse för djur, natur och hundsport i Munkedals kommun. Vidare så menar motionären att det saknas en eller flera hundrastgårdar i Munkedal där människor i olika åldrar kan mötas med sina hundar och att hundrastgårdar kan inverka positivt på folkhälsan, men också på djurvälståndet både för hundar och för vilda djur. Beroende på placering och utförande kan en hundrastgård också öka attraktionskraften för besökande i kommunen.

Förvaltningen har sedan beslutet tittat på alternativ placering och redovisar härmed en kalkyl Hundrastgård Åtorp, Övre Torp 1:73

Investeringsåtgärder:

- Hundrastgård 40x40m anläggs med nätstängsel höjd 150 cm runtom, grind med fålla vid ingång
- Avfallskorg för hundbajspåsar sätts upp vid ingång där finns även en infotavla gällande förhållningsregler vid anläggningen.

Bedömd investeringskostnad (inkl arbete och material): **100 000 kr.**

Drift och skötselåtgärder:

- Rastgården har tillsyn ordinarie arbetsdagar inkl. tömning av avfallskorg, detta sköts av ordinarie personal från tekniska enheten.
- 3 ggr per år utförs slåtter av gräs på ytan.

Bedömd driftskostnad per år (inkl arbete och material): **50 000 kr.**

Beslutsunderlag

Kalkyl Tekniska, daterad 2023-04-17

Beslut KS 2022-02-14 § 36

Beslut-2021000173-SBN-§ 4

Tjänsteskrivelse 2022-01-12

Motion från Regina Johansson Socialdemokraterna om hundrastgård

Särskilda konsekvensbeskrivningar**Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension**

Investeringsåtgärden finns ej med i Samhällsbyggnadsnämndens budgeterade ram 2023 (MRP 2023 med plan 2024-2025). Investeringen kan tas inom ramen för projekt 1273 "Samhällsförbättrande åtgärder", men först år 2024 med anledning av att årets budget redan är in-tecknad. Driftskostnaden finns ej budgeterad inom Samhällsbyggnadsförvaltningens ram.

Hållbar utveckling – Social dimension

Hundrastplatsen kan utvecklas till att bli en naturlig mötesplats för djurägare i olika åldrar, och bidra till en generationsöverskridande samvaro och bidra till en bättre folkhälsa.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

En korrekt skött hundrastplats, belägen inom gångavstånd från stora delar av tätorten kommer inte att bidra till någon avsevärd miljöpåverkan, utan snarare till att fler väljer att gå med sina hundar till den aktuella platsen.

Barnkonventionen

Ingen påverkan.

Peter Karlsson
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDENS FÖRVALTNING

Kalkyl Hundrastgård Åtorp, Övre Torp 1:73

Hundrastgård 40x40m anläggs med nätstängsel höjd 150 cm runtom, grind med fålla vid ingång.

Avfallskorg för hundbajspåsar sätts upp vid ingång där finns även en infotavla gällande förhållningsregler vid anläggningen.

Rastgården har tillsyn ordinarie arbetsdagar inkl. tömning av avfallskorg, detta sköts av ordinarie personal från tekniska enheten.

3 ggr per år utförs slätter av gräs på ytan.

Beräknad kostnad för anläggandet, arbete och material beräknas till 100 000 kr.

Driftskostnad per år beräknas till 50 000 kr.

Mårten Kallin
Enhetschef
Tekniska enheten

Kommunstyrelsen

§ 36

Dnr 2021-000269

Svar på motion från Regina Johansson Socialdemokraterna om hundrastgård

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 20211129 att godkänna inkommen motion från Regina Johansson (S) "Motion om hundrastgård". Motionären framhåller att det finns många hundägare samt ett stort intresse för djur, natur och hundsport i Munkedals kommun. Vidare så menar motionären att det saknas en eller flera hundrastgårdar i Munkedal där människor i olika åldrar kan mötas med sina hundar och att hundrastgårdar kan inverka positivt på folkhälsan, men också på djurvälståndet både för hundar och för vilda djur. Beroende på placering och utförande kan en hundrastgård också öka attraktionskraften för besökande i kommunen.

I motionen föreslår att:

- * kommunfullmäktige beslutar att en första kommunal hundrastgård ska anläggas i kommunen
- * kommunfullmäktige beslutar att föreningslivet ska inbjudas till dialog inför anläggande av hundrastgård gällande placering, utförande och eventuellt samarbete
- * kommunfullmäktige beslutar att skötseln av hundrastgården ska finansieras av kommunen

Förvaltningen ser positivt på en utveckling av hundrastgård i kommunen. Det är inget ovanligt inslag andra kommuner och skulle vara en naturlig fortsatt utveckling efter den nyligen iordningställda och utpekade hundbadplatsen i Saltkällan. En mindre utredning av lämplig placering, utförande, investeringskostnad och framtida driftkostnad behöver genomföras. Förvaltningen samarbetar gärna med Munkedals Brukshundklubb i denna utredning. I samband med budgetarbetet inför 2023 kommer investeringskostnader och driftkostnader att redovisas och föreslås äskas för att täcka de utökade kostnaderna för samhällsbyggnadsnämnden.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsnämndens svar på remiss - Motion från Regina Johansson, S om hundrastgård. Beslut-2021000173-SBN-§ 4
Tjänsteskrivelse 2022-01-12

Motion från Regina Johansson Socialdemokraterna om hundrastgård

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige bifaller samtliga uppsatser i motionen. Dock förutsätter ett bifall av samtliga uppsatser att kommande utredning får ytterligare framtida beslut gällande placering samt tillgång på investerings- samt driftsmedel för genomförandet av hundrastgården.

Kommunstyrelsen

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla samtliga attsatser i motionen. Dock förutsätter ett bifall av samtliga attsatser att kommande utredning får ytterligare framtida beslut gällande placering samt tillgång på investerings- samt driftsmedel för genomförandet av hundrastgården.

Handläggare:
Elisabeth Linderoth

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Svar på - Motion om hundrastgård

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige bifaller samtliga uppsatser i motionen.

Dock förutsätter ett bifall av samtliga uppsatser att kommande utredning får ytterligare framtida beslut gällande placering samt tillgång på investerings- samt driftsmedel för genomförandet av hundrastgården.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 20211129 att godkänna inkommen motion från Regina Johansson (S) "Motion om hundrastgård". Motionären framhåller att det finns många hundägare samt ett stort intresse för djur, natur och hundsport i Munkedals kommun. Vidare så menar motionären att det saknas en eller flera hundrastgårdar i Munkedal där människor i olika åldrar kan mötas med sina hundar och att hundrastgårdar kan inverka positivt på folkhälsan, men också på djurvälståndet både för hundar och för vilda djur. Beroende på placering och utförande kan en hundrastgård också öka attraktionskraften för besökande i kommunen.

I motionen föreslår att:

- kommunfullmäktige beslutar att en första kommunal hundrastgård ska anläggas i kommunen
- kommunfullmäktige beslutar att föreningslivet ska inbjudas till dialog inför anläggande av hundrastgård gällande placering, utförande och eventuellt samarbete
- kommunfullmäktige beslutar att skötseln av hundrastgården ska finansieras av kommunen

Förvaltningen ser positivt på en utveckling av hundrastgård i kommunen. Det är inget ovanligt inslag andra kommuner och skulle vara en naturlig fortsatt utveckling efter den nyligen iordningställda och utpekade hundbadplatsen i Saltkällan. En mindre utredning av lämplig placering, utförande, investeringskostnad och framtida driftkostnad behöver genomföras. Förvaltningen samarbetar gärna med Munkedals Brukshundklubb i denna utredning. I samband med budgetarbetet inför 2023 kommer investeringskostnader och driftkostnader att redovisas och föreslås äskas för att täcka de utökade kostnaderna för samhällsbyggnadsnämnden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 20220112
Motion om hundrastgård 20211124

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Ekonomi

Kostnaden för utredningen bedöms som små och kommer inrymmas inom nuvarande budgetramar inom samhällsbyggnadsnämnden. Framtida investeringskostnader och driftkostnader kommer tas fram och redovisas i kommande budgetprocess.

Inga ytterligare konsekvenser.

Elisabeth Linderoth
Förvaltningschef

Beslutet expedieras till:
Kommunsekreterare, för vidare hantering
Samhällsbyggnadschef, för kännedom
Gatu och parkchef, för kännedom

Motion om hundrastgård

I vår kommun finns många hundägare och ett stort intresse för djur, natur och hundsport. Sedan våren 2021 finns en hundbadplats i Saltkällan som blivit uppskattad av både besökande och kommuninvånare.

I Munkedal saknas dock något som finns i många andra kommuner, en eller flera hundrastgårdar där människor i olika åldrar kan mötas med sina hundar. Hundrastgårdar kan inverka positivt på folkhälsan, men också på djurvälståndet både för hundar och för vilda djur. Beroende på placering och utförande kan en hundrastgård också öka attraktionskraften för besökande i kommunen.

Jag föreslår därför:

*Att kommunfullmäktige beslutar att en första kommunal hundrastgård ska anläggas i kommunen

* Att kommunfullmäktige beslutar att föreningslivet ska inbjudas till dialog inför anläggande av hundrastgård gällande placering, utförande och eventuellt samarbete

*Att kommunfullmäktige beslutar att skötseln av hundrastgården ska finansieras av kommunen

Regina Johansson

Socialdemokraterna

Munkedal 2021-11-24

Diarienummer: KS-2023-000158

Datum: 2023-08-24

TJÄNSTESKRIVELSE

Fredrick Göthberg
Kommunsekreterare
Administrativa avdelningen

Motion från Karin Blomstrand, Liberalerna i Munkedal om affichförbud inför allmänna val

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Sammanfattning

Karin Blomstrand (L) har inkommit med en motion där hon föreslår att alla partier ställer sig bakom att inför EU valet 2024 och kommande val 2026 och framåt skall inga affischer sättas upp i Munkedals kommun. Hon föreslår vidare att det skrivs in i det kommunala regelverket att gälla tills vidare.

Motionen sändes till demokratiberedningen för beredning som behandlade ärendet på sitt sammanträde 2023-06-07. Beredningen lyfte fram att det är viktigt att alla partier är överens om det ska vara ett förbud för affischering vid val, annars är det olämpligt att besluta om det. Beredningen beslutade att föreslå kommunfullmäktige, med undantag för Centerpartiets och Liberalernas representanter, att avslå motionen.

Så som motionen är utformad bygger den på att alla partier ska ställa sig bakom ett affischeringsförbud och vikten av detta lyfts även fram av beredningen. Då det stöder saknas föreslås kommunfullmäktige att avslå motionen i sin helhet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-24

Minnesanteckningar kommunfullmäktige demokratiberedning 2023-06-07

Motion från Karin Blomstrand (L) om affichförbud inför allmänna val

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Det är partierna själva som bekostar och ansvarar för affischering vid val.

Hållbar utveckling – Social dimension

Valaffischering kan ses som en del av flera i kommunikationen med väljarna i samband med val och som en del av den demokratiska processen.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Produktionen av valaffischer samt resorna för att sätta och ta ned dess får antas ha negativa miljökonsekvenser. Dock sker val ganska sällan så det får bedömas som någorlunda begränsad i omfattning.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Motionär, för kännedom
Demokratiberedningen, för kännedom

Kommunfullmäktiges demokratiberedning

Möte	Kommunfullmäktige demokratiberedning
Tid och plats	2023-06-07, Gullmarssalen, kommunhuset Forum
Närvarande	Heikki Klaavuniemi (SD), ordförande Sten- Ove Niklasson (S), tjänstgörande ordförande Linda Wighed (M) Rolf Jacobsson (KD) Karl-Anders Andersson (C) ersätter Lars-Göran Sunesson (C) Jonas Johansson (V) Karin Blomstrand (L)
Övriga	Fredrick Göthberg, Kommunsekreterare Peter Berborn, Administrativ chef

Dagordning

1. Motion från Karin Blomstrand, Liberalerna i Munkedal om affichförbud inför allmänna val
Dnr KS-2023-000158
2. Uppdrag från Kommunfullmäktige - Undersökning hur unga vill engagera sig politiskt
Dnr KS-2023-000160
3. Medborgardialog om CAN-undersökningen
4. Nästa möte

Motion från Karin Blomstrand, Liberalerna i Munkedal om affichförbud inför allmänna val

Samtal

Det är viktigt att alla partier är överens om det ska vara ett förbud för affischering vid val, annars är det olämpligt att besluta om det.

Färgelanda kommun tas upp som exempel i motionen där det finns ett afficheringsförbud, lite oklart hur det har strukturerat det. Även Uddevalla kommun reglerat affischering genom att begränsat det men till några stället i kommunen via sin ordningsstadga.

Kristdemokraterna, Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna ställer sig inte bakom affischeringsförbud.

Beslut/svar till Kommunfullmäktige

Beredningen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen, med undantag för Centerpartiet och Liberalerna.

Uppdrag från Kommunfullmäktige - Undersökning hur unga vill engagera sig politiskt

Samtal

Beredningen är positiva till att ungdomar ska engagera sig men det finns flera utmaningar/frågor som behöver lösas på sikt.

- Hur tas hänsyn till de åsikter som kommer in/ hur mycket ska tas?
- Det är svårt att få engagemang i mer än några få frågor.
- Hur ska representativiteten se ut/utformas

Ett renodlat ungdomsfullmäktige tror beredningen inte på. Exemplet i Uddevalla kommun lyfts fram och att det inte fungerar bra där samt att det borde vara ännu svårare i en mindre kommun.

Olika exempel på frågor till enkäten

- Några få öppna frågor
- Vilka frågor är de intresserade av?
- Hur vill de påverka - Enskilda frågor under en kortare period eller kring ett beredare område över längre tid?

Beslut/planering

När

Undersökningen genomförs under september månad, resultatet sammanställs under oktober och återrapporteringen i till kommunfullmäktige sker i november.

Hur

Genom en enkät – med en digital med QR-kod. Träffa ungdomar där de finns och ta med enkäten.

- Fritidsgården – Heikki och Linda genomför
- Skolan: elevrådet och SO-lärarna – Lars-Göran och Karin genomför
- QR-koder till enkäten sätts upp vid tågstationer
- Genomförandet av enkäten marknadsförs på insidan etcetera.

Planering

Inför nästa möte i augusti sammanställer ordförande och vice ordförande en genomförande plan och förslag på enkät som skickas ut till beredningen inför mötet.

Medborgardialog om CAN-undersökningen

Samtal

Beredningen vill genomföra medborgardialogen till hösen istället efter som förvaltningen önskade att hinna genomföra föräldramöten innan.

När

Peter Berborn kolla dator med folkhälsostateg Linn Karlsson. Beredningen föreslår september månad under V. 37. Förslag från förvaltningens sida ska mejlas ut till beredningen inför semestrarna.

Hur

Samma upplägg som tidigare:

- Marknadsföring: Unikum, Facebook, veckovis med mera.
- Tema: CAN-undersökningen/drogvanaundersökning + ungdomshälsa
- Upplägg: Information med avslutande frågestund
- Målgrupp: Samtliga medborgare
- Plats: Sporren med webbsändning
- Genomförande: en timma information och sedan frågestund.

Beslut/svar till Kommunfullmäktige

Demokratiberedningen ger förvaltningen i uppdrag att genomföra en medborgarinformation utifrån planeringen ovan.

Nästa möte

Beredningens nästa möte planeras till 2023-08-17, torsdag, kl. 15:00.

Syftet med mötet är att planera genomförandet av: *Uppdrag från Kommunfullmäktige - Undersökning hur unga vill engagera sig politiskt.*

Vid anteckningarna

Fredrick Göthberg
Kommunsekreterare
Administrativa avdelningen

Motion om affischförbud inför allmänna val

Vi har nyss haft ett val, där ett sätt att bedriva valrörelse var att sätta upp affischer i kommunens alla hörn. I ett gemensamt beslut om när och hur sökte alla partier tillstånd, men det ledde trots detta till en onödig debatt om vem som gjorde rätt eller fel.

Varje parti lägger dessutom mycket tid, pengar och energi på att sätta upp affischer, och mycket drivmedel.

Att dessa affischer delvis är av miljövänliga material gör inte saken bättre, och dessutom finns det vissa affischer som förstörs och rivs ner och behöver kontrolleras och nya sättas upp.

Mer tid och mer mil på vägarna går åt, och efter valet skall alla affischer som finns kvar städas upp och städas bort.

Beslut att avstå från affischering har redan fattats i andra kommuner, Färgelanda är ett gott exempel i närheten.

För att detta skall fungera behöver samtliga nuvarande partier vara överens och för eventuella kommande partier som ställer upp i framtida val skall samma regel gälla.

Vi föreslår därför att alla partier ställer sig bakom att inför EU valet 2024 och kommande val 2026 och framåt skall inga affischer sättas upp i Munkedals kommun.

Vi föreslår att detta skrivs in i det kommunala regelverket att gälla tills vidare

Munkedal 20230427

Karin Blomstrand

Liberalerna i Munkedal

Diarienummer: KS-2023-000125

Datum: 2023-08-24

TJÄNSTESKRIVELSE

Fredrick Göthberg
Kommunsekreterare
Administrativa avdelningen

Förtydligande av arvodesreglerna

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna revideringen av arvodesreglerna gällande tjänstgörandegrad.

Sammanfattning

Tjänstgörandegrad hos årsarvoderad är inte klart definierat i arvodesbestämmelserna, förutom för ordförande i Kommunstyrelsen som är angivet som en heltidstjänst. Detta bör förtydligas i bestämmelserna för de andra årsarvoderade, arvodesnivån kan vara vägledande men den ska också ses som en ersättning för arbetsbelastning och inte bara tid.

Arvodesberedningen har tolkat oklarheterna i arvodesbestämmelserna och tagit fram förslag på förtydligande med hjälp av kommunstyrelsens förvaltning. Ändringarna i det nya förslaget återfinns i bilaga 1 § 8-9 under sida 13-14.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-08-24

Beslut Arvodesberedningen

Regler för arvoden och ersättningar till förtroendevalda - Revideringsförslag

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Förslaget innebär inga extra kostnader för kommunen utan är endast ett förtydligande.

Hållbar utveckling – Social dimension

En utgångspunkt för tjänstgörandegrad av ordförandeuppdrag är tänkt att tydligare klara göra hur omfattande uppdraget är i tid.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Berörda förtroendevalda, för kännedom
Arvodesberedning, för kännedom.

§ 3

Dnr KS-2023-000125

Förtydligande av arvodesreglerna

Sammanfattning av ärendet

Tjänstgörandegrad hos årsarvoderad är inte klart definierat i arvodesbestämmelserna, förutom för ordförande i Kommunstyrelsen som är angivet som en heltidstjänst. Detta bör förtydligas i bestämmelserna för de andra årsarvoderade, arvodesnivån kan vara vägledande men den ska också ses som en ersättning för arbetsbelastning och inte bara tid.

Arvodesberedningen har tolkat oklarheterna i arvodesbestämmelserna och tagit fram förslag på förtydligande med hjälp av kommunstyrelsens förvaltning.

Beslutsunderlag

Förtydligande av arvodesreglerna – tjänstgörandegrad

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om beredning ställer sig bakom revideringen av arvodesreglerna gällande tjänstgörandegrad enligt förvaltningens förslag och finner att beredningen beslutar så.

Kommunfullmäktiges arvodesberednings beslut

Arvodesberedningen beslutar att ställa sig bakom förslaget revideringen av arvodesreglerna gällande tjänstgörandegrad enligt förslaget och väcker ärendet i kommunfullmäktige för antagande.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige via kommunstyrelsen.

Regler

För arvoden och ersättningar till förtroendevalda

Dokumentbeskrivning

Typ	Beskrivning
Dokumenttyp:	Regel
Antaget av:	Kommunfullmäktige
Antagningsdatum:	2022-09-26, § 138
Diarienummer:	KS 2022-159
Gäller för period:	Från 2023-01-01 och tills vidare
Dokumentansvarig:	Kommunsekreterare
Revisionshistorik:	Ersätter tidigare regel antagen 2018-09-27, § 79

Förslags

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	3
ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	5
Förtroendeuppdrag som omfattas av bestämmelserna	5
Ersättningsberättigade sammanträden	5
ERSÄTTNING FÖR FÖRLORAD ARBETSINKOMST SAMT FÖR FÖRLORADE PENSIONS- OCH SEMESTERFÖRMÅNER	6
Förlorad arbetsinkomst	6
Förlorad pensionsförmån.....	6
Förlorad semesterförmån	6
Särskilda arbetsförhållanden	6
LEDIGHET FÖR FÖRTROENDEVALDA.....	7
Föräldraledighet.....	7
ARVODEN	7
Årsarvode	7
Begränsat årsarvode	8
Arvode för sammanträden med mera	8
Kommunal pension.....	8
ERSÄTTNING FÖR KOSTNADER.....	8
Resekostnader och traktamenten	8
Barntillsynskostnader	9
Kostnader för vård och tillsyn av funktionsnedsatt eller svårt sjuk.....	9
Funktionsnedsatt förtroendevalds särskilda kostnader	9
Ersättning för avbytare i jordbruket och för avbytare i övriga näringsidkares verksamhet.....	9
Övriga kostnader	9
GEMENSAMMA BESTÄMMELSER	10
Hur man begär ersättning	10
Tolkning av bestämmelserna	10
Utbetalning	11
Bilaga 1 till Reglemente för arvoden och ersättningar till förtroendevalda..	12
3 § Förlorad arbetsinkomst.....	12
4 § Förlorad pensionsförmån	12
5 § Förlorad semesterförmån.....	12
§ 7 Föräldraledighet	13

§ 8 Årsarvode.....	13
9 § Begränsat årsarvode.....	14
10 § Arvode för sammanträden mm	15
13 § Barntillsynskostnader	15
14 § Kostnader för vård och tillsyn av funktionsnedsatt eller svårt sjuk .	16
15 § Funktionsnedsatt förtroendevalds särskilda kostnader	16
Hur tidsredovisningen ska ske	16

Förslag

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Förtroendeuppdrag som omfattas av bestämmelserna

1 § Bestämmelserna gäller för förtroendevald som avses i 4 kap 1 § Kommunallagen.

För förtroendevald som fullgör uppdrag på heltid eller på minst 40 procent av heltid gäller endast 7 § samt 10–20 §§.

Dessa bestämmelser gäller också uppdragstagare som kommunfullmäktige utser till kommunal bolagsstyrelse.

Ersättningsberättigade sammanträden

2 § Tjänstgörande ledamöter, närvarande ersättare och annan förtroendevald som på särskild kallelse är närvarande vid sammanträden eller fullgör uppdrag har rätt till ersättning enligt vad som närmare anges i 3–6 §§, 9 § och 11–16 §§ för:

- a) sammanträde med kommunfullmäktige, fullmäktigeberedning, kommunstyrelsen och övriga nämnder, nämndutskott, nämndberedningar, liksom revisorernas sammanträden
- b) sammanträden med utredningskommittéer, projektgrupper, arbetsgrupper, styrgrupper och liknande organ
- c) gruppmöten som hålls med anledning av och i direkt anslutning till sammanträden som anges under a) varvid dessa möten ersättningsmässigt skall omfatta högst en timma per gång
- d) konferens, informationsmöte, studiebesök, uppdrag som kontaktperson, studieresa, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet och som har ett direkt samband med det kommunala förtroendeuppdraget
- e) förhandling eller förberedelse inför förhandling med personalorganisation eller annan motpart till kommunen
- f) överläggning med företrädare för annat kommunalt organ än det den förtroendevalde själv tillhör
- g) sammankomst med kommunalt samrådsorgan/intressentsammansatt organ där ledamöterna är valda av kommunen
- h) överläggning med chef eller annan anställd vid det kommunala organ den förtroendevalde själv tillhör
- i) presidiummöte i fullmäktige, fullmäktigeberedning, nämnd eller utskott
- j) besiktning eller inspektion
- k) överläggning med utomstående myndighet eller organisation
- l) fullgörande av granskningsuppdrag inom ramen för ett revisionsuppdrag inom kommunens verksamhet

- m) gruppleadmöten för av partierna utsedda gruppledare
- n) insynsplatser i kommunstyrelsen enligt kommunstyrelsens reglemente

ERSÄTTNING FÖR FÖRLORAD ARBETSINKOMST SAMT FÖR FÖRLORADE PENSIONS- OCH SEMESTERFÖRMÅNER

Förlorad arbetsinkomst

3 § Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad arbetsinkomst med högst det belopp som fullmäktige beslutat enligt bilaga.

Förtroendevald som kan visa att en arbetsinkomst förlorats men inte till vilket belopp har rätt till en schablonersättning på sätt som fullmäktige beslutat enligt bilaga.

Förlorad pensionsförmån

4 § Förtroendevald har rätt till ersättning för förlorad pensionsförmån enligt dokumentet "Regler för pension".

Förlorad semesterförmån

5 § Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad semesterförmån med högst det belopp fullmäktige beslutat enligt bilaga.

Förtroendevald som kan visa att semesterförmånen faktiskt påverkas men inte på vilket sätt har rätt till schablonersättning på sätt som fullmäktige beslutat enligt bilaga.

Särskilda arbetsförhållanden

6 § Rätten till ersättning enligt 3–5 §§ omfattar nödvändig ledighet för förtroendevald med speciella arbetstider eller särskilda arbetsförhållanden i övrigt när det inte kan anses skäligt att de förtroendevald fullgör sina ordinarie arbetsuppgifter i direkt anslutning till sammanträdet eller motsvarande.

Rätten till ersättning enligt 3–5 §§ omfattar tid för resa till och från sammanträdet eller motsvarande och tid för praktiska förberedelser i anslutning till sammanträdet eller motsvarande. Rätt till ersättning enligt 3–5 §§ för förlorad arbetsinkomst föreligger också vid möten som med kort varsel ställts in och för vilka den förtroendevalde tagit ledigt från sin anställning och arbetsgivaren inkallat vikarie/ersättare.

Rätt till ersättning enligt 3–5 §§ föreligger för heldag även i de fall då mötet tagit kortare tid än vad som tagits ledigt för, om den förtroendevalde inte kunnat förutse detta.

Förtroendevald har inte rätt till ersättning för styrkt förlorad arbetsinkomst eller för styrkt förlorad semesterförmån om schablonersättning tidigare utbetalats för den förlorade inkomsten eller den förlorade semesterförmånen.

LEDIGHET FÖR FÖRTROENDEVALDA

Föräldraledighet

7 § Förtroendevald som anges i 4 kap 2 § första stycket kommunallagen, kan få föräldraledighet med motsvarande villkor som gäller för anställda i kommunen.

Till den förtroendevalde som ersätter förtroendevald som uppbär årsarvode vid föräldraledighet, ska arvode utbetalas efter de grunder som gäller arvodet för den ersatte om ledigheten uppgår till eller förväntas uppgå till mer än 30 dagar.

Till den ledige utgår inga ersättningar från Munkedals kommun.

ARVODEN

Årsarvode

8 § Förtroendevald som fullgör sina uppdrag på heltid eller på minst 40 procent av heltid har rätt till årsarvode med belopp som fullmäktige har beslutat enligt bilaga.

Ingen förtroendevald kan få ut mer i arvode än 100 % av kommunalrådets månadsarvode per månad.

Årsarvoderade förtroendevald som fullgör sina uppdrag på heltid har rätt till ledighet motsvarande arbetstagares semester utan att arvodet reduceras. Ledigheten skall förläggas på sådant sätt att uppdraget kan fullgöras.

För årsarvoderad förtroendevald som på grund av sjukdom eller annars är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag under tid som överstiger 1 månad skall arvodet minskas i motsvarande mån.

Begränsat årsarvode

9 § Förtroendevald som fullgör sina uppdrag på mindre än 40 procent av heltid har rätt till begränsat årsarvode i den utsträckning som fullmäktige har beslutat enligt bilaga.

För förtroendevald, som på grund av sjukdom eller annars är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag under tid som överstiger 1 månad, skall arvodet minskas i motsvarande mån.

Arvode för sammanträden med mera

10 § Förtroendevald, som inte är årsarvoderade med uppdrag på heltid eller minst 40% av heltid, har rätt till arvode med belopp och på sätt som fullmäktige beslutat enligt bilaga.

För restid från den förtroendevaldes fasta bostad eller arbetsplats får räknas en schablontimme. Även tid för gruppmöten (högst en timma) enligt § 2 c får räknas in i sammanträdestiden. Ersättningen omfattar även tid för praktiska förberedelser i anslutning till sammanträdet eller motsvarande.

Vid sammanträde eller motsvarande utanför kommunen räknas restid som sammanträdestid.

Kommunal pension

11 § För årsarvoderade förtroendevald enligt § 4 finns det särskilda bestämmelser om kommunal pension. Dessa återfinns i dokumentet "Regler för pension".

ERSÄTTNING FÖR KOSTNADER

Resekostnader och traktamenten

12 § Kostnader för resor till och från sammanträden eller motsvarande ersätts enligt de grunder som gäller för kommunens arbetstagare. Även närvarande ej tjänstgörande ersättare har rätt till resekostnadsersättning. Traktamenten ersätts enligt de grunder som gäller för kommunens arbetstagare.

För representanter i kommunalt samrådsorgan/intressesammansatta organ utgår ingen ersättning för resekostnader eller traktamenten.

För kommunalråd och oppositionsråd är kommunhuset Forum att betrakta som den förtroendevaldes arbetsplats. För dessa förtroendevalda utgår ej reseersättning för resor till och från arbetsplatsen, så kallade arbetsresor.

Barntillsynskostnader

13 § Ersättning betalas för kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid sammanträde eller motsvarande för vård och tillsyn av barn som vårdas i den förtroendevaldes familj och som under kalenderåret inte hunnit fylla 8 år. Om särskilda skäl föreligger kan ersättning utges även för äldre barn. Ersättning betalas dock med högst det belopp som fullmäktige beslutat enligt bilaga.

Ersättning betalas inte för tillsyn, som utförs av egen familjemedlem eller av annan närstående och inte heller för tid då barnet vistas i den kommunala barnomsorgen.

Kostnader för vård och tillsyn av funktionsnedsatt eller svårt sjuk

14 § Ersättning betalas för kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid sammanträden eller motsvarande för vård och tillsyn av funktionsnedsatt eller svårt sjuk person som vistas i den förtroendevaldes bostad. Ersättning betalas dock med högst det belopp som fullmäktige beslutat enligt bilaga.

Ersättning betalas inte för tillsyn, som utförs av egen familjemedlem eller av annan närstående.

Funktionsnedsatt förtroendevalds särskilda kostnader

15 § Ersättning betalas till funktionsnedsatt förtroendevald för de särskilda kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid sammanträden eller motsvarande och som inte ersätts på annat sätt. Här ingår kostnader för till exempel resor, ledsagare, tolk, hjälp med inläsning och uppläsning av handlingar och liknande. Ersättning betalas dock med högst det belopp som fullmäktige beslutat enligt bilaga.

Ersättning för avbytare i jordbruket och för avbytare i övriga näringsidkares verksamhet

16 § Ersättning betalas för kostnader för avbytare inom jordbruket och för avbytare i övriga näringsidkares verksamhet. Kostnaden skall styrkas genom att den förtroendevalde till kommunen lämnar kopia av betald räkning som utvisar datum, antal timmar och kostnader för avbytaren. Ersättning maximeras enligt samma regler som gäller för förlorad arbetsinkomst.

Övriga kostnader

17 § För andra kostnader än som avses i § 11–15 betalas ersättning om den förtroendevalde kan visa att det finns särskilda skäl för dessa kostnader.

Ersättning betalas inte ut om den förtroendevalde haft rimliga möjligheter att genom omdisponering av arbete eller på annat sätt kunnat förhindra att kostnaderna uppkom.

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Hur man begär ersättning

18 § För att få ersättning enligt 4–6 §§ och 11–16 §§ skall den förtroendevalde styrka sina förluster eller kostnader. Förluster eller kostnader skall anmälas till fullmäktiges eller nämndens sekreterare eller till annan som utsetts att ta emot dem.

Arvodet enligt 7–8 § betalas ut utan föregående anmälan.

19 § Förtroendevald som förlorar arbetsförtjänst på grund av sammanträde eller förrättning har rätt till ersättning för inkomstbortfall efter uppvisade av lönespecifikation eller intyg från arbetsgivare. Intyg inlämnas årligen till löneenheten i januari månad och vid förändringar.

Kan förlorad arbetsförtjänst styrkas men inte med specificerat belopp kan en schablon för egenföretagare användas enligt 3 § i bilaga 1 till Regler för arvoden och ersättningar för förtroendevalda.

Med egenföretagare avses person som innehar F-skattsedel.

Yrkande om ersättning för förlorad semesterförmån skall framställas senast inom två år från dagen för sammanträde eller motsvarande till vilken förlusten hänför sig.

Yrkande om ersättningar för deltagande i sammanträde eller motsvarande enligt 2 § skall framställas senast inom 3 månader från dagen för sammanträde eller motsvarande.

Yrkande om andra ersättningar enligt dessa bestämmelser skall framställas senast inom ett år från dagen för sammanträde eller motsvarande till vilken kostnaden hänför sig.

Tolkning av bestämmelserna

20 § Arvodesberedningen ansvarar för tolkningar och tillämpningsanvisningar i arvodesbestämmelserna och kan göra mindre ändringar och tillägg i dessa.

Utbetalning

21 § Årsarvoden och begränsade årsarvoden betalas ut med en tolfedel per månad.

Övriga ekonomiska förmåner betalas ut en gång per månad.

Förslag

Bilaga 1 till Reglemente för arvoden och ersättningar till förtroendevalda

(Paragraferna i denna bilaga har samma nummer som motsvarande paragraf i textdelen.)

3 § Förlorad arbetsinkomst

1. Styrkt förlorad arbetsinkomst, maximalt 3,75% av kommunalrådets månadsarvode per dag.

Styrkt förlorad arbetsinkomst, maximalt 3,75% av kommunalrådets månadsarvode, delat på 8, per timme.

2. Schablonberäknat belopp: baseras på av Försäkringskassan fastställd sjukpenninggrundande inkomst:

- a) sjukpenninggrundande inkomst, maximalt 3,75% av riksdagsledamots månadsarvode per dag.
- b) sjukpenninggrundande inkomst, maximalt 3,75% av riksdagsledamots månadsarvode, delat på 8 per timme (maximalt 8 x timersättning/dag).

3. Schablonberäknat belopp, till näringsidkare som inte kan styrka sjukpenninggrundande inkomst, med belopp som per dag motsvarar 1,8% av riksdagsmans månadsarvode. Ersättningen betalas ut per förlorad arbetstimme (dock maximalt 8 x timersättning/dag).

4 § Förlorad pensionsförmån

Enligt pensionspolicyn.

5 § Förlorad semesterförmån

1. Verifierat belopp:

- a) Förlorad semesterersättning: 12 % på ersättning för förlorad arbetsinkomst
 Maximalt: $12 \% \times \frac{5,625 \times \text{riksdagsledamots månadsarvode}}{260}$ per dag
- b) Förlorade semesterdagar, maximalt: Samma som maximibeloppet för förlorad arbetsinkomst/dag

2. Schablonberäknat belopp:

$$12\% \times \frac{\text{Sjukpenninggrundande inkomst}}{260} \text{ per dag}$$

$$\text{Maximalt: } 12\% \times \frac{5,625 \times \text{riksdagsledamots månadsarvode}}{260} \text{ per dag}$$

§ 7 Föräldraledighet

Vid beräkning av arvode som avser del av kalendermånad till förtroendevald som ersätter förtroendevald som uppbär årsarvode vid föräldraledighet beräknas helårsarvodet enligt följande: Helårsarvodet reduceras för de dagar som är föräldraledighet och helårsarvodet sänks i motsvarande grad. Helårsarvodet delas på 365 kalenderdagar.

§ 8 Årsarvode

Beräkningsgrunden för årsarvode är en procentandel av riksdagsledamots arvode. Se bilaga 2 för aktuellt belopp.

Uppdrag	Procentandel av rl:s arvode	Procentandel av heltid
Kommunalråd	80%	100%
Oppositionsråd	50%	65%
Ordf. SBN	30%	40%
Ordf. BUN	30%	40%
Ordf. VFN	40%	50%

Kommunalrådet

Det åligger kommunalrådet att leda kommunstyrelsen och närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunkoncernens hela verksamhet. Årsarvodet innefattar all tid som läggs ner för att utföra uppdraget.

Oppositionsrådet

Det åligger oppositionsrådet att leda, samordna och företräda de partier som sitter i opposition. Årsarvodet innefattar all tid som läggs ner för att utföra uppdraget.

Övriga med helårsarvode

För ordförande i nämnd innefattar årsarvodet all tid som läggs ner för att utföra uppdraget.

9 § Begränsat årsarvode

Beräkningsgrunden för begränsat årsarvode är en procentandel av riksdagsledamots arvode. Se bilaga 2 för aktuellt belopp.

Uppdrag	Procentandel av rl:s arvode
Ordf. KF	6,0%
1:e vice ordf. KS	7,5%
1:e vice ordf. SBN	4,5%
2:e vice ordf. SBN	7,5%
1:e vice ordf. BUN	4,5%
2:e vice ordf. BUN	7,5%
1:e vice ordf. VFN	4,5%
2:e vice ordf. VFN	7,5%
Ordf. KFN	7,5%
1:e vice ordf. KFN	0,8%
2:e vice ordf. KFN	1,5%
Revisorer	2,3%
Ordf. VN valår	0,8%
Ordf. VB	0,8%
Överförmyndare	5,3%
Ordf. Munkbo AB	2,3%
Ordf. DILAB	2,3%
Ordf. Munkedals Vatten AB	2,3%

Förtroendevald som erhåller begränsat årsarvode erhåller även arvode för sammanträden, förrättningsarvode mm, samt kan erhålla ersättning för förlorad arbetsinkomst.

För deltagande i besiktning, inspektion eller motsvarande betalas ersättning under förutsättning att särskilt protokoll, besiktningssinstrument eller motsvarande upprättas. Ersättning utbetalas även för deltagande i protokollförda sammanträden med annan kommunal nämnd.

Följande arbetsuppgifter ska anses rymmas inom ramen för det begränsade årsarvodet:

- Rutinmässigt följa förvaltningens arbete
- Överläggning med anställd
- Genomgång och beredning av ärenden med sekreterare, föredragande eller annan anställd i anledning av sammanträden, besiktning, förrättning eller dylikt
- Besök på förvaltningar för information, utanordning, eller påskrift av handling
- Mottagning för allmänheten, telefonsamtal eller dylikt,
- Fatta beslut i ärenden nämnden delegerat
- Överläggningar med företrädare för andra kommunala organ eller icke kommunala organ inklusive presidieträffar
- Restid i anledning av ovan uppräknade åtgärder

10 § Arvode för sammanträden mm

Arvode för sammanträde eller motsvarande betalas ut för de 4 första timmarna, inklusive restid, (halv dag), med 0,9% av riksdagsledamots månadsarvode.

Arvode för sammanträde eller motsvarande över 4 timmar, inklusive restid, (hel dag) ersätts med 1,5% av riksdagsledamots månadsarvode.

Justering av protokoll ersätts med 0,46% av riksdagsledamots månadsarvode per justeringstillfälle. Justeringsarvode utgår ej då justeringen äger rum i direkt anslutning till annat sammanträde eller arvodesberättigad förrättning. Ersättning för förlorad arbetsinkomst utgår ej då det är digital justering.

Maximalt kan ett heldagsarvode eller två halvdagsarvodena betalas ut per dag.

13 § Barntillsynskostnader

Maximalt: Riksdagsledamots månadsarvode x 2,4% kr/dag

14 § Kostnader för vård och tillsyn av funktionsnedsatt eller svårt sjuk

Maximalt: Riksdagsledamots månadsarvode x 2,4% kr/dag

15 § Funktionsnedsatt förtroendevalds särskilda kostnader

Maximalt: Riksdagsledamots månadsarvode x 2,4% kr/dag

Hur tidsredovisningen ska ske

Redovisning sker på Munkedals kommuns särskilt framtagna blanketter. Dessa finns tillgängliga på kommunens hemsida eller kan hämtas hos sekreteraren.

Exempel 1

Gruppmöte kl. 08.30-09.00 (30 min)

Sammanträde kl. 09.00-10.30 (1 tim., 30 min) Restid (schablon 1 Tim)

Summa ersättningsberättigad tid: 3 timmar. Arvode betalas ut för halv dag (under 4 timmar)

Exempel 2

Gruppmöte kl. 08.00-09.00 (1 tim.)

Sammanträde kl. 09.00-11.30 (2 tim., 30 min) Restid (schablon 1 timma)

Summa ersättningsberättigad tid: 4 timmar 30 minuter. Arvode betalas ut för hel dag (tid över 4 timmar)